

Meerjarenbegroting 2024-2027

Beschrijving foto: Keti Koti optocht.

Datum: 26-09-2023

Begroting 2024

In de begroting staat wat de gemeente wil bereiken, hoe ze dat wil doen en wat het kost. Ook staat in de begroting welke inkomsten de gemeente verwacht. De infographic hieronder laat zien waar het geld dat de gemeente in 2024 binnenkrijgt vandaan komt, en waar het geld aan uitgegeven wordt. De bedragen zijn x € 1000. Onderaan staat een aantal gemeentelijke belastingen en heffingen, en hoeveel euro huishoudens daar gemiddeld aan kwijt zijn in 2024.

Waar gaat het geld naartoe in 2024?

Waar komt het geld vandaan in 2024?

Pfijk	456.709
Belastingen	63.038
Afvalstoffenheffing	25.636
Rioolheffing	16.528
Ovange heffingen	14.385
Grondzaken	38.918
Reserves	28.694
Ovange opbrengsten	51.940
Totaal	695.848

Wat betaalt een inwoner gemiddeld in 2024?

Rioolheffing- gebruikers
Per huishouden 67

Rioolheffing- eigenaren
Per huishouden 83

Afvalstoffenheffing
Eenpersoons-huishoudens 290
Meerpersoons-huishouden 402

OZB-eigenaren
Per huishouden 428

Hondenbelasting
Per hond 100,20

Stad met een hart

Amersfoort

Inhoudsopgave

Inhoudsopgave	3
Inleiding	5
Bestuurlijk perspectief	5
Leeswijzer	8
Portefeuillehouders	9
Financiën	15
Macro-economische / financiële beschouwingen en brede welvaart	15
Uitgangspunten begroting	18
Financieel solide beleid	20
Financiële ontwikkelingen meerjarenbegroting.....	21
Door de raad te autoriseren begrotingsbedragen	26
Incidentele en structurele baten en lasten	33
IJKpunten financiële positie	34
Reserves en Voorzieningen.....	36
Programma's	38
1. Programma Omgeving	38
2. Programma Sociaal.....	67
3. Programma Bedrijvigheid	95
4. Programma Bestuur	119
5. Programma Algemene dekkingsmiddelen	137
Paragrafen	147
Weerstandsvermogen en risicobeheersing	147
Verbonden partijen	157
Onderhoud kapitaalgoederen	178
Financiering	186
Lokale heffingen.....	195
Grondbeleid	204
Bedrijfsvoering.....	208

Duurzaamheid.....	211
Wet open overheid	220
Bijlagen.....	222
Geprognosticeerde balans.....	222
Overzicht begroting 2023 na wijziging	223
Incidentele baten en lasten.....	250
Subsidies.....	261
Overzicht subsidieregelingen en plafonds	264
Uitgebreid overzicht reserves en voorzieningen	266
Geplande investeringen	275
Taakvelden	280
Indicatoren	285
Verplichte BBV Indicatoren	285
Verklarende woordenlijst	294

Inleiding

Bestuurlijk perspectief

Voor u ligt de Meerjarenbegroting 2024-2027 van de gemeente Amersfoort. U zult zien dat de opzet en programma-indeling van de begroting is veranderd, n.a.v. het [besluit van uw gemeenteraad](#) (4 april 2023). In de begroting presenteren wij op hoofdlijnen onze visie, doelen en activiteiten voor de komende jaren. Dat doen we volgens de uitgangspunten van het [coalitieakkoord](#): goed leven binnen de grenzen van de aarde, een thuis voor iedereen, welzijn en sociale rechtvaardigheid en goed samenspel en in gesprek. We denken twee generaties vooruit om voor iedereen ook in de toekomst te waarborgen dat iedereen prettig kan wonen en leven in Amersfoort. Tegelijkertijd doen we wat nodig is voor de problemen van nu.

We zijn voortvarend aan de slag met de opgaven van Amersfoort. Onze begroting is robuust en in staat om in deze bestuursperiode zijwind op te vangen. Dat hebben we ook tijdens de coronapandemie ervaren. De uitdaging is ook met zijwind koersvast te blijven, en tegelijkertijd te laveren tussen de ontwikkelingen die op ons af komen. Voordat we hier dieper op ingaan, nemen we u in vogelvlucht mee in onze visie, doelen en activiteiten voor de komende jaren.

Onze visie, doelen en activiteiten voor de komende jaren

We leven in een tijd van grote veranderingen. Opgaven zoals klimaatverandering en de biodiversiteitscrisis hebben ons met de neus op de feiten gedrukt. Zo hebben we de afgelopen jaren te maken gehad met extreme hitte in Amersfoort. Nu ingrijpen is noodzakelijk om deze problemen aan te pakken. De uitdaging is onze manier van samenleven en de manier waarop we besturen en werken anders in te richten. Dat vraagt scherpe keuzes en gaat niet zonder slag of stoot. Want met grote veranderingen komen ook chaos en onzekerheid kijken. De kans om onze maatschappij opnieuw vorm te geven grijpen wij met beide handen aan. Dat doen we met elkaar en in gesprek.

Onze visie, doelen en activiteiten beschrijven we uitgebreid in de programma's van deze begroting. Een aantal opgaven brengen wij graag extra onder de aandacht bij u.

Mobiliteitstransitie

De principes uit de [Omgevingsvisie "Gezond Samenleven"](#) zijn leidend in de ontwikkeling van een leefbare, veilige en gezonde leefomgeving. Belangrijke opgaven zien wij in de energietransitie en betaalbare en duurzame woningen. Maar waar Amersfoort echt anders op heeft ingezet is een ommekeer in het denken over mobiliteit. We willen ervoor zorgen dat mensen zich op een duurzame manier in en rond onze stad kunnen verplaatsen, waarbij het gebruik van auto's steeds minder noodzakelijk wordt. We investeren in een uitgebreid netwerk van voet- en fietspaden, deelmobiliteit, en openbaar vervoer om deze transitie te ondersteunen. De mobiliteitstransitie is daarnaast randvoorwaardelijk voor de woningbouwopgave, en noodzakelijk vanuit het oogpunt van klimaatverandering. Over een van onze voorstellen om deze transformatie te realiseren, het parkeerbeleid, kunnen inwoners binnenkort hun stem uitbrengen tijdens het raadgevend referendum op 22 november 2023.

Bestaanszekerheid

Een belangrijk campagnethema van de aankomende Tweede Kamerverkiezingen. Die aandacht vinden wij meer dan terecht. Het Rijk heeft hierin een grote verantwoordelijkheid. Huishoudens die niet genoeg financiële middelen hebben om de basisbehoeften te bekostigen, leven in onzekerheid over hun bestaan en dit resulteert in een minder weerbare samenleving. Het demissionaire kabinet is voornemens met een aantal maatregelen de effecten voor deze mensen te dempen. Er is echter ook een groep in onze samenleving die zonder toeslagen steeds minder goed rond en mee kan komen. Als lokale overheid nemen wij onze verantwoordelijkheid en bieden wij

maatwerkondersteuning, informatie en zorg, bij voorkeur in de wijken zelf. Dat doen we in samenwerking met onze partners in de stad.

Aanpak van ondermijning

Een prioriteit voor de komende jaren is het tegengaan van ondermijning en radicalisering. We willen dat Amersfoort een veilige plek is om op te groeien, zowel fysiek als online, en in de publieke ruimte. Het college stelt in deze begroting voor om te investeren in de aanpak van ondermijning. De conclusies en aanbevelingen uit het [rekenkamerrapport](#) pakken we op. We kiezen voor een werkwijze breder dan repressie. Voorkomen is immers beter dan genezen. Dat begint al bij het bieden van toekomstperspectief voor onze jeugd.

Inspelen op de actualiteit

Een aantal maatschappelijke ontwikkelingen vraagt om maatregelen in de komende periode. Den Haag en de wereld staan niet stil. En dat zien we in een aantal onzekerheden waar we rekening mee moeten houden.

De val van het kabinet Rutte IV heeft grote consequenties voor iedereen in Nederland en zeker ook voor gemeenten. De VNG heeft de leden van de Eerste en Tweede Kamer [opgeroepen om stilstand op grote maatschappelijke vraagstukken te voorkomen](#). De maatschappelijke problemen zoals een toename van armoede, stikstof en achteruitgang van natuur, woningnood en energietransitie zijn te urgent om als overheden een jaar of langer uit te stellen. Dat geldt ook voor het gesprek over de financiële randvoorwaarden. Het is de vraag of een nieuw kabinet de bezuinigingen op het Gemeentefonds zal terugdraaien.

Na de Tweede Kamer verkiezingen zullen de onderhandelingen tussen landelijke partijen van start gaan om een nieuw kabinet te vormen. De uitkomsten zullen ongetwijfeld van invloed zijn op ons gemeentelijk beleid en financiële uitgangspositie voor de komende jaren. Een belangrijke vraag is bijvoorbeeld of de opschalingskorting (volledig) gehandhaafd blijft. Maar ook de vraag of de geplande bezuiniging van het Rijk op jeugdhulp blijft (hervormingsagenda), waardoor Amersfoort ongeveer €13 miljoen moet bezuinigen. In de begroting zijn de effecten te zien van het (demissionaire) kabinet op de jaren 2026 en 2027. In lijn met de [oproep van de VNG](#) laten wij in de Meerjarenbegroting het tekort zien in 2026 en 2027. Maar, met het financieel ravijn dat ons nadert willen we stevig aan het roer blijven staan. Daarom bereiden we ons tijdig voor op mogelijke ombuigingen.

Een ander onderwerp met grote impact is de oorlog in Oekraïne en de daaruit voortvloeiende onzekerheden voor de opvang van vluchtelingen (zowel mensen uit Oekraïne als uit andere landen), nieuwkomersonderwijs en de economie. Zoals onzekerheden in de voedselproductie met de graantransporten en stijgende rentes in de afgelopen tijd. Zo kan de gemeente tegenwoordig niet meer zo 'goedkoop' leningen afsluiten als we een lange tijd gewend waren. Daarover meer leest u meer in de paragraaf 'Financiële beschouwingen'. In deze onzekere tijden is het van groot belang dat we als gemeenschap veerkracht tonen en ons richten op de belangen en behoeften van onze inwoners en mensen die op de vlucht zijn voor oorlog en geweld. Solidariteit en compassie naar elkaar toe zijn cruciaal, ongeacht de uitdagingen waarmee we worden geconfronteerd.

Financieel perspectief

We staan voor een gezonde financiële positie van Amersfoort voor nu en in de toekomst. Daartoe voeren we solide financieel beleid dat zich kenmerkt door een begroting die in evenwicht is, met een buffer voor onvoorziene situaties. Onze weerstandsratio is op dit moment sterk, wat ons ruimte geeft om te anticiperen op onvoorziene omstandigheden.

Belangrijk is dat het financieel perspectief van de gemeente iets is verbeterd na het doorrekenen van de Meicirculaire van het kabinet. Dit laat onverlet dat we in alle jaren van deze Meerjarenbegroting meer uitgeven dan we binnen krijgen. In de Kadernota 2024-2027 gaven wij aan

bij de begroting met denkrichtingen te komen voor ombuigingen vanaf 2026, mocht het Rijk het Gemeentefonds niet aanvullen. De aanvulling die het Rijk recentelijk heeft gedaan is onvoldoende om de tekorten bij gemeenten op te lossen. Het beeld in 2026 blijft een structureel tekort, dat verslechtert in 2027.

Daarom stellen wij in deze begroting denkrichtingen voor ombuigingen voor. Deze kunt u lezen in het hoofdstuk 'Financiële ontwikkelingen meerjarenbegroting'. We richten ons op een bedrag van € 24 miljoen per jaar. Dit bedrag is gebaseerd op het structurele tekort van € 21 miljoen vanaf 2027. Het ramen van het tekort in 2027 is geen exacte wetenschap. Onze inzet is dat het ons enige ruimte biedt om uiteindelijk keuzes aan uw raad voor te leggen.

Leeswijzer

Voor u ligt de vernieuwde Meerjarenbegroting. De Meerjarenbegroting 2024-2027 geeft inzicht in het te voeren beleid, de inkomsten en uitgaven (ofwel de baten en de lasten) in 2024, met ramingen voor de jaren 2025-2027. Het college van Burgemeester en Wethouders heeft de begroting op 26 september 2023 aan de gemeenteraad gepresenteerd. De begroting die de raad vaststelt, bieden we (conform de voorschriften uit de Gemeentewet) vóór 15 november 2023 aan de provinciale toezichthouder aan.

De begroting bestaat uit een korte (financiële en beleidsmatige) inleiding, gevolgd door 5 hoofdprogramma's waarin diverse deelprogramma's zijn opgenomen die uw Raad op 4 april 2023 heeft vastgesteld, en de verplichte paragrafen plus een extra paragraaf duurzaamheid. De nieuwe opzet van de programmabegroting is zodanig dat elk programma afgestemd is op de behandeling in de raadscommissie met dezelfde naam. Dit is de eerste begroting conform de nieuwe opzet. Zoveel als mogelijk zijn alle onderdelen conform uw besluit op 4 april uitgewerkt. Ook zal op enkele onderdelen doorontwikkeling plaatsvinden de komende jaren.

Ook kent de meerjarenbegroting enkele bijlagen. Deze onderdelen zijn allemaal terug te vinden op deze webpagina('s) en in de pdf van de Begroting 2024-2027. Daarbij zijn de webpagina's leidend. De pdf is een afgeleide daarvan en bevat niet alle 'doorklikmogelijkheden' die de webpagina's wel hebben.

Elk programma is voorzien van een inleiding met de hoofdpunten van het beleid. Daarna volgen de belangrijkste doelen, activiteiten en indicatoren van dat programma, alsmede een financiële tabel en de belangrijkste financiële afwijkingen ten opzichte van de begroting 2023. Binnen de programma's onderscheiden we deelprogramma's. Dat is het niveau waarop uw raad de begrotingsbedragen vaststelt. Verder zijn er per programma overzichten met de reserves en voorzieningen, investeringen, risico's, projecten en subsidies die bij dat programma horen. Dit alles is zo beknopt en integraal mogelijk uitgewerkt. Dat draagt bij aan de stuurbaarheid door raad en college en verantwoording richting de inwoners van Amersfoort.

Ten aanzien van de financiële tabellen in de programma's: daarin analyseren we de mutaties in de begroting 2024 ten opzichte van de actuele begroting 2023 per 8 juli 2023. Daarbij betekent een '+' bij de baten een hogere begrote opbrengst en een '-' een lagere begrote opbrengst. Aan de lastenkant betekent een '+' dat dit gunstig is voor de gemeentelijke financiën, omdat er minder wordt uitgegeven; een '-' houdt in dat iets meer geld kost en dus ongunstig is voor onze financiën. We lichten in elk geval de financiële afwijkingen toe als die groter zijn dan € 0,3 miljoen; óf wanneer ze politiek/bestuurlijk relevant zijn.

De begroting is kernachtig, maar biedt veel verwijzingen naar achterliggende beleidsnota's, rapporten en statistieken. De hoofdtekst en financiële tabellen van de begroting, die naast de webversie in pdf-vorm beschikbaar zijn, vormen het document dat de raad vaststelt. Alle doorklikmogelijkheden op de website zijn extra achtergrondinformatie, maar zijn niet opgenomen in de pdf.

Portefeuillehouders

Het college van burgemeester en wethouders zorgt voor het dagelijks bestuur van de gemeente en bereidt de gemeenteraadsbesluiten voor. Als de gemeenteraad een besluit heeft genomen zorgen burgemeester en wethouders voor de uitvoering ervan. Het college heeft ook de bevoegdheid om zelf beslissingen te nemen, zoals het verlenen van vergunningen. Het college van Amersfoort bestaat uit de burgemeester en acht wethouders. De gemeenteraad benoemt de wethouders

Het college werkt samen met de raad en inwoners aan de opgaven en uitdagingen van Amersfoort. Het bestuur van de stad heeft daarin zowel een leidende als uitnodigende rol. Wij waarderen en stimuleren de inbreng van alle inwoners. Bij het zoeken van oplossingen hebben wij naast financiën oog voor maatschappelijke waarden.

Tyas Bijholt

	Mobiliteit
	Kunst, cultuur en evenementen
	Onderwijs mbo/hbo
	Onderwijs en arbeidsmarkt
	Wijkwethouder Vermeerkwartier, Bergkwartier en Leusderkwartier

Willem-Jan Stegeman

	Financiën
	Economie en circulariteit
	Stadshart/Binnenstad
	Spoorzone Hoefkwartier
	Bovenduist (A1-zone)
	Vastgoed en grondzaken
	Wijkwethouder Binnenstad, Kruiskamp en Koppel

Astrid Janssen

	Wonen
	Spoorzone Langs Eem en Spoor
	Energietransitie
	Wijkwethouder Soesterkwartier, Randenbroek en Schuilenburg

Nadya Aboyaakoub-Akkouh

	Jeugd(zorg)
	Onderwijs PO/VO (primair- en voortgezet onderwijs)
	Inburgering en integratie
	Werk, inkomen en armoedebeleid
	Wijkwethouder Liendert en Rustenburg

Micheline Paffen-Zeenni

	Wmo, wijkteams en sociale basisinfrastructuur
	Volksgezondheid
	Diversiteit en toegankelijkheid
	Interbestuurlijke samenwerking
	Gemeentelijke organisatie
	Nieuw stadhuis
	Wijkwethouder Nieuwland, Hoogland en Kattenbroek

Ben van Koningsveld

	Sport en bewegen
	Bestuurlijke vernieuwing en participatie
	Gebiedsgericht werken

Rutger Dijksterhuis

	Ruimtelijke Ordening
	Omgevingsvisie
	Erfgoed, monumenten en archeologie
	Toerisme, recreatie en citymarketing
	Wijkwethouder Vathorst en Hooglanderveen

Johnas van Lammeren

	Dierenwelzijn
	Duurzame leefomgeving en biodiversiteit (Klimaatadaptatie, Stedelijk beheer, Milieu, Luchtkwaliteit en Groen)
	Dienstverlening
	Informatievoorziening (IV, ICT, Archief en communicatie)
	Vergunningen en toezicht
	Crematorium en begraafplaatsen
	Wijkwethouder Schothorst, Zielhorst en Hoefkwartier

Lucas Bolsius

	Algemeen bestuur en juridische zaken
	Public Affairs
	Veiligheid en handhaving
	Asielopvang

Financiën

Macro-economische / financiële beschouwingen en brede welvaart

In deze paragraaf beschouwen we enkele macro-economische ontwikkelingen. Want, zoals eerder aangegeven, de wereld staat niet stil. Ontwikkelingen in de wereld hebben invloed op inwoners en bedrijven in Amersfoort, en op ons beleid. Wanneer we het hebben over macro-economische ontwikkelingen, kijken we breder dan de 'financiële' economie. Het begrip brede welvaart helpt daarbij. 'Brede welvaart betreft de kwaliteit van leven hier en nu, en de mate waarin deze ten koste gaat van de brede welvaart van latere generaties of van die mensen elders in de wereld' ([CBS](#)).

Wanneer we kijken naar brede welvaart dan zien we dat Amersfoort er relatief goed voor staat. In de laatste 'Atlas voor gemeenten' scoort Amersfoort een mooie 13e positie als het gaat om aantrekkelijke stad om te wonen. Daarbij kijkt men o.a. naar de afstand tot openbaar groen, sportvoorzieningen, scholen, winkels, etc. Onze bevolking is relatief goed en hoog opgeleid. De sociale voorzieningen zijn relatief gezien op peil en de gezondheidsverwachtingen zijn relatief goed. Maar we hebben nog heel wat stappen te zetten om gezondheidsverschillen tussen groepen te verkleinen en kansengelijkheid en bestaanszekerheid te vergroten. Deze doelstellingen in het sociaal domein monitoren we in de Monitor Inclusieve Stad. Het aantal woningzoekenden is nog hoog. Daar bouwen we ook woningen voor. Dat leidt echter wel tot een hoger bebouwd oppervlak in de stad. Het aantal werklozen in Amersfoort ligt onder het landelijk gemiddelde. Als het gaat om de brede welvaart, scoort Amersfoort dus overwegend goed. En een hoge brede welvaart zorgt ervoor dat men zich overwegend goed voelt in de stad, wat weer goed is voor het welbevinden van onze inwoners.

Kijkend naar de macro-economie: na de inval van Rusland in Oekraïne op 24 februari 2022 schoot wereldwijd de inflatie omhoog. Ook in Amersfoort hadden en hebben we daar last van. Alles werd duurder: het onderhoud, nieuwbouw en vooral ook energie. Om de inflatie te beteugelen, heeft de Europese Centrale Bank het afgelopen jaar diverse malen de rente verhoogd. Was het lenen van geld begin 2021 nog nagenoeg 'gratis', momenteel kost het rond de 4% om eenzelfde lening af te sluiten. De kosten van een lening zijn hiermee meer dan verviervoudigd in een korte tijd. Onze investeringsopgave wordt hiermee ook duurder. Hoge inflatie en hoge rentes vertalen zich doorgaans door in hogere lonen. De huidige CAO loopt tot eind 2023 en kent loonstijgingen die we al lang niet meer meegemaakt hebben. Per saldo zijn die loonstijgingen echter nog niet voldoende om de gestegen kosten van de inflatie mee te compenseren. Per saldo leveren de ambtenaren in: hun reële koopkracht gaat er in 2023 op achteruit. Omdat de huidige CAO eind 2023 afloopt, weten we nog niet hoe hoog de kosten voor de gemeentelijke begroting 2024 zullen zijn. Vooralsnog houden we rekening met een stijging van 5% (inclusief de ontwikkeling van de sociale premies). Daarmee zitten we iets hoger dan de ramingen van het Centraal Planbureau (CPB) die doorgaans wat behoudender ramen.

Het (inmiddels demissionaire) kabinet heeft de afgelopen jaren een 'compensatiebeleid' gevoerd. Daar hebben gemeenten weinig van gemerkt Sterker nog: ondanks dat we als gemeenten gezamenlijke opgaven hebben die het Rijk ook heeft, krijgen we te weinig financiële middelen om voldoende woningen te bouwen en de jeugdzorg ordentelijk uit te voeren. Vanaf 2026 worden we zelfs geconfronteerd met een zogeheten financieel ravijn, waarbij gemeenten voor minimaal € 3 miljard gekort worden op hun inkomsten. Dat ravijn loopt ook de jaren ná 2026 door en loopt qua bedrag verder op. Het blijft afwachten of een nieuw kabinet het financiële ravijn gaat oplossen. Dat kost immers structureel minimaal € 3 miljard, terwijl ze volgens de Studiegroep Begrotingsruimte voor € 17 miljard zou moeten bezuinigen. De vraag is dan hoe hoog de gemeenten op de prioriteitenlijst van het nieuwe kabinet staan. De ervaring van de afgelopen jaren heeft echter geleerd dat we niet zo hoog op die lijst staan.

Het Centraal Planbureau (CPB) raamt voor de komende jaren ondanks de stijgende inflatie en rente wel een lichte aanhoudende economische groei. Na het verschijnen van de laatste raming van het Centraal Planbureau zijn echter steeds meer seinen op rood gaan staan ten aanzien van de economische ontwikkeling. Het consumenten- en producentenvertrouwen daalt, evenals de wereldhandelsindex. Veel banken sluiten een nieuwe recessie niet uit. De verwachting is dan ook dat de rente en inflatie in 2024 zeker nog wel hoog blijven. Grondstoffen zijn schaars en hebben ook een opwaartse invloed op de inflatie. De huizenprijzen gaan landelijk, maar ook in de regio Amersfoort na een korte daling naar verwachting weer stijgen: ondanks dat ook de hypotheekrente is gestegen, blijft de vraag naar woningen groter dan het aanbod, ook al ligt het bouwvolume in Amersfoort met gemiddeld 1.000 nieuwe woningen per jaar relatief hoog.

Er zijn nog steeds meer vacatures dan werkzoekenden. Maar vanwege een mismatch tussen vraag en aanbod op de arbeidsmarkt, zijn er nog steeds mensen werkloos. Het Centraal Planbureau verwacht dat de werkloosheid het komende jaar weer toe gaat nemen, vanwege een brede vraaguitval van de consument. Die kan zijn euro slechts één keer uitgeven. En het geld dat hij/zij/het besteedt aan energie, kan niet aan andere zaken besteed worden. Daardoor zal de economie als geheel volgend jaar veel minder hard groeien en neemt de werkloosheid ook weer iets toe.

Als klein land zijn we als Nederland sterk afhankelijk van het buitenland. Kleine ontwikkelingen in het buitenland kunnen grote gevolgen hebben voor de Nederlandse economie. Zo vormden in het verleden de handelsoorlogen tussen de Verenigde Staten en China een serieuze bedreiging voor de hoge economische groei in Europa en in Nederland. Nu beperkt en bedreigt de onregelde wereldhandel, de oorlog in de Oekraïne en de dreiging tussen China en Taiwan de mondiale economische groei en dus ook de groei in de Eurozone.

Dat is ook de reden dat het CPB voor de komende jaren minder positief is over de economische groei in ons land, terwijl de raming voor 2023 neerwaarts is bijgesteld. Voor volgend jaar verwacht men een beperkte groei van 1,4%. De belangrijkste oorzaak daarvan is dat het CPB verwacht dat zowel de consumptieve als ook de overheidsbestedingen groeien.

Van de koopkrachtontwikkeling hoeven de Nederlandse huishoudens het deze jaren niet te hebben. Het CPB raamt voor 2023 een verlies aan koopkracht van 1,1%. Voor 2024 verwacht het CPB een licht herstel van de koopkracht. Die zou dan moeten stijgen met 1,9%.

Het EMU-tekort van het Rijk is in 2023 1,6% van het Bruto Binnenlands Product (BBP) en ontwikkelt zich (zonder beleidsmatige ontwikkelingen) naar een tekort van 2,4% van het BBP in 2024. Daarmee ligt het tekort ruimschoots binnen de in Europees verband afgesproken norm van 3%. Wanneer het kabinet echter bij Prinsjesdag nieuwe uitgaven raamt of belastingtegenvallers presenteert, kan dit tekort verder oplopen richting of boven de Europese norm van 3%. De hoge inflatie van de afgelopen jaren zorgt ervoor dat de staatsschuld afneemt van 48,0% in 2023 naar 47,4% in 2024. Ook hier geldt dat de staatsschuld zich anders kan gaan ontwikkelen op grond van besluitvorming van het kabinet over de Miljoenennota.

Naast de wisselende vooruitzichten voor de Nederlandse economie in zijn geheel, is er tot en met 2025 wel reden om optimistisch te zijn over de gemeentelijke financiën. De groei van het gemeentefonds is in die periode hoog. Vanaf 2026 echter is er beduidend minder geld via het gemeentefonds beschikbaar, in afwachting van een nieuwe financieringssysteem tussen Rijk en gemeenten. Daarmee blijft de toekomst in financiële zin spannend. Ons College blijft de ontwikkelingen nauwgezet volgen en zal zo spoedig mogelijk een voorstel tot bijsturing aan uw Raad voorleggen wanneer dat nodig mocht zijn.

Daarnaast merkt ons College op dat ook de gemeente Amersfoort in toenemende mate last heeft van de krapte op de arbeidsmarkt. Ondanks dat we in de top 20 zijn geëindigd van beste overheidsorganisatie, merken we dat het steeds lastiger wordt om voldoende goed opgeleid personeel te vinden. Dat kan invloed hebben op de uitvoering van de ambities uit deze begroting. Dat geldt overigens niet alleen voor het eigen personeel, maar ook voor de zaken die we

uitbesteden bij de aan ons gelieerde partijen, maar ook bij anderen. Aannemers bijvoorbeeld hebben het werk voor het uitkiezen en kunnen dus selectief zijn in het werk dat ze aannemen. Zoals ook uit de Zomerrapportage 2023 bleek, is ook bij diverse partijen sprake van personeelskrapte waardoor werkzaamheden niet uitgevoerd kunnen worden, met alle gevolgen van dien. Dat is een groot risico dat ook voor de uitvoering van de begroting 2024 boven de markt hangt.

Uitgangspunten begroting

- Alle bedragen in deze begroting luiden in duizendtallen, tenzij anders vermeld.
- De begroting voldoet aan de kaders zoals door uw Raad gesteld in de Financiële Verordening, de Nota Reserves en Voorzieningen, de IJkpuntennota en de Kadernota.
- De loonindex voor de gemeentelijke loonsommen in 2024 bedraagt conform de Kadernota 5% ten opzichte van de begroting 2023, waarvan 4% voor CAO-loonstijging en 1% voor de stijging van de sociale premies. De huidige CAO loopt tot 31 december 2023. Er is momenteel nog geen nieuwe CAO voor 2024 of volgende jaren afgesloten. De onderhandelingen daarover moeten nog beginnen. Er is een kans dat de CAO of pensioenpremie-ontwikkeling groter (of lager) is dan wij nu inschatten. We komen daar dan bij de Zomerrapportage 2024 op terug.
- De prijsindex voor de gemeentelijke budgetten in 2024 bedraagt 5%.
- De gecombineerde loon/prijsbijstelling van de gesubsidieerde instellingen komt in 2024 uit op 5% ten opzichte van de begroting 2023.
- De indexering van de gemeentelijke bijdragen aan de coöperaties onderwijshuisvesting Samenfoort PO en Samenfoort VO bedraagt o.b.v. herindexering over 2022, 2023 en vooruitkijkend naar 2024 9,3%
- De OZB en andere belastingopbrengsten worden in 2024 op grond van de Kadernota trendmatig met 5% verhoogd (los van eventuele andere effecten, zoals de herwaardering van de OZB).
- De tarieven voor leges en retributies (onder andere afval en riool) worden bepaald op grond van de begrote kosten en de afgesproken 100% kostendekkendheidspercentages. De tariefaanpassingen zijn daarmee een resultante van de kostenontwikkelingen.
- Alle genoemde tarieven zijn onder voorbehoud van afzonderlijke vaststelling door uw Raad.
- Alle ramingen zijn in constante prijzen. De baten en de lasten van de jaarschijven 2025 tot en met 2027 zijn gebaseerd op het loon- en prijspeil van 2024.
- De functionele doorbelasting van de rentekosten via de rente-omslag is in de begroting 2024 op grond van de BBV-wetgeving opnieuw berekend. Dit percentage is vastgesteld op 1%.
- Aan grondexploitatie wordt ook rente toegerekend. Dat percentage wordt voor 2024 conform voorgeschreven berekeningen vanuit het BBV vastgesteld op 1,5%.
- Aan reserves en voorzieningen wordt in principe geen inflatie- of rentevergoeding toegekend.
- De overheadtoerekening aan de onderscheiden programma's in de begroting is conform het BBV afgeschaft. Aan investeringen, leges en projecten worden nog wel uren en overhead toegerekend. Voor het overige wordt de overhead zoals gedefinieerd in het BBV op het programma 'Bedrijfsvoering' verantwoord.
- De personele lasten en baten van de gehele organisatie worden verdeeld (doorbelast) naar de diverse programma's.
- Het uitgangspunt is dat er in 2024 71.500 woningen in Amersfoort zijn; in 2025 72.250 woningen; in 2026 73.000 woningen en in 2027 73.750 woningen. Dit betreffen louter de verblijfsobjecten met een woonfunctie. Voor de raming van het gemeentefonds worden andere aantallen gebruikt; daarvoor wordt onder andere ook het aantal verblijfsobjecten met een logiesfunctie meegenomen. De programmabudgetten stijgen of dalen aan de hand van de stijging of daling van het aantal inwoners of woningen; dit noemen we de areaaluitbreiding.
- Voor de afschrijving van de activa verwijzen wij naar de financiële verordening en de paragraaf Onderhoud kapitaalgoederen in deze begroting.
- Voor de jaarlijks terugkerende arbeidskosten gerelateerde verplichtingen onderscheiden we drie voorzieningen:
 - Een voorziening voor wachtgelden van ex-wethouders;
 - Een voorziening voor pensioenen van wethouders;
 - Een voorziening voor het verlofsparen.
- Aangezien de overige jaarlijks terugkerende arbeidskosten gerelateerde verplichtingen jaarlijks van vergelijkbaar volume zijn, zijn hiervoor geen voorzieningen gevormd maar zijn deze via de begroting afgedekt.
- We berekenen de overheadtarieven door de totale bedrijfsvoeringskosten om te slaan over de direct productieve fte's.

- Alle vrijvallende afschrijvingslasten van activa in een jaarschijf (niet zijnde activa gekoppeld aan kostendekkende producten), doordat bijvoorbeeld een activum volledig is afgeschreven maar nog niet wordt vervangen, behouden we binnen programma 5.1 als dekking van de kapitaallasten van nieuwe/toekomstige vervangingsinvesteringen.
- Met ingang van het begrotingsjaar 2024 wordt de reserve vervangingsinvesteringen toegerekend aan de verschillende programma's waarop dit betrekking heeft. Het beginsaldo 2024 is om die reden verdeeld over de programma's 1.2 Grondexploitatie en Ruimtelijke Ordening, 1.4 Mobiliteit, 2.3 Onderwijs en Sport & Bewegen en 4.3 Bedrijfsvoering. Feitelijk is ook vanaf 2024 nog steeds sprake van 1 reserve vervangingsinvesteringen.
- Onze begroting voldoet aan de Begrotingsrichtlijnen zoals de Provinciale Toezichthouder die uitgevaardigd heeft voor de meerjarenbegroting 2024-2027.
- De baten uit het gemeentefonds worden als structureel aangemerkt; wanneer hier incidentele lasten mee gedekt worden, zijn die lasten als incidenteel gekwalificeerd; als er structurele lasten mee gedekt worden, zijn die lasten als structureel aangemerkt in de staat van incidentele baten en lasten.
- De baten en extra baten (of minder lasten) duiden we aan met een '+'-teken;
- De lasten en extra lasten (of minder baten) duiden we aan met een '-'-teken.
- Tegenvallers binnen een beleidsprogramma worden conform bestaand beleid zoveel als mogelijk binnen dat programma opgelost.
- In sommige programma's komen grote projecten ter sprake. We nemen iets op in het overzicht van de (grote) projecten in de volgende gevallen:
 - ze worden geactiveerd (bijvoorbeeld investeringen) of komen ten laste van een voorziening en zijn groter dan € 4,8 miljoen;
 - ze komen rechtstreeks ten laste van de exploitatie en zijn groter dan € 1 miljoen;
 - het zijn projecten die politiek / bestuurlijk van belang zijn, zoals bijvoorbeeld de invoering van de omgevingswet. Over de grondexploitaties rapporteren we via het MeerjarenProgramma Grondexploitaties (MPG) en vallen hier dus buiten.

Conform de Kadernota 2024-2027 laten we het financieel solide beleid met een begroting die voor alle jaarschijven van de komende meerjarenbegroting reëel, materieel en structureel sluitend is, vanwege de grote financiële onzekerheden vanaf 2026, voor de jaarschijven 2026 en 2027 los. Wel volgen wij de financiële ruimte vanaf 2026 nauwgezet. In deze begroting schetsen we de denkrichtingen ten aanzien van de ombuigingen om de begroting vanaf 2026 weer structureel sluitend te krijgen, mocht het Rijk niet met extra middelen over de brug komen. Deze denkrichtingen zullen verder uitgewerkt zijn bij de Kadernota 2025-2028.

Financieel solide beleid

Onder een financieel solide beleid verstaan we dat de begroting meerjarig materieel, reëel en structureel in evenwicht is en de risico's in voldoende mate zijn afgedekt door het beschikbare weerstandsvermogen. Volgens de eisen van de provinciale toezichthouder is het formeel gezien voldoende wanneer het eerste begrotingsjaar of het laatste begrotingsjaar materieel, reëel en structureel in evenwicht is. Uw Raad heeft bij de vaststelling van de financiële ijkpunten besloten dat de meerjarenbegroting jaarlijks in evenwicht moet zijn én een positief structureel saldo moet laten zien dat tussen de 0,5 en 1% van het begrotingstotaal ligt. Daarnaast moet de weerstandsratio (de verhouding tussen de beschikbare financiële buffer en de financiële risico's die we lopen) tussen de 1,2 en 1,5 liggen.

Ons College betreft deze financiële ijkpunten op de periode 2024 tot en met 2025. Vanaf 2026 vallen we in een 'financieel ravijn' (door sommigen inmiddels ook wel 'rampjaren' genoemd). De VNG is nog met het (demissionaire) kabinet in gesprek over een oplossing van de ravijnjaren. Daarom stelt ons College voor om de jaren 2026 en 2027 van deze begroting uit te zonderen van de financiële ijkpunten. Daar komt bij dat de VNG de gemeenten opgeroepen heeft om de tekorten vanaf 2026 zichtbaar te laten zijn in de meerjarenbegroting. Ons College presenteert in deze begroting denkrichtingen om de tekorten in de vanaf 2026 op te lossen. Richtinggevende voorstellen waarover wij met de stad in gesprek kunnen, doet ons College bij de Kadernota 2025-2028. In de Begroting 2025-2028 komen wij vervolgens met concrete voorstellen waarover uw Raad een besluit kan nemen. Mocht het kabinet tegen die tijd niet met extra middelen over de brug gekomen zijn, is dat reden om de ombuigingsmaatregelen ook feitelijk door te voeren.

Het overschot van de jaarrekening 2022 dat naar de saldireserve is gegaan, zorgt de komende jaren voor een grotere saldireserve dan nodig voor de gewenste weerstandscapaciteit. Het financieel beleid van de weerstandsratio is er zowel op gericht om een tekort aan de saldireserve aan te vullen, als ook om te voorkomen dat geld wordt opgepot bij een te groot saldireserve. Dit biedt ons de ruimte om de komende jaren te gebruiken om te investeren in de beschreven prioriteiten van deze begroting. Weliswaar kan dit er toe leiden dat een jaar niet voldaan wordt aan het ijkpunt van het structurele financiële overschot, maar de begrotingen zijn materieel in evenwicht doordat de uitgaven gelijk zijn aan de inkomsten vermeerderd met de gelden uit het de saldireserve die nodig zijn voor onze prioriteiten.

Financiële ontwikkelingen meerjarenbegroting

Na het vaststellen van de Begroting 2023-2026 heeft zich een aantal ontwikkelingen voorgedaan, die opgenomen zijn in de Kadernota 2024-2027. Uw Raad heeft deze Kadernota op 4 juli 2023 vastgesteld. Voor een compleet overzicht van die ontwikkelingen verwijzen wij u kortheidshalve naar die Kadernota 2024-2027.

De Kadernota 2024-2027 is het uitgangspunt voor het opstellen van de Begroting 2024-2027.

Tabel: FO.01 Kadernota 2024-2027

(x mln.)

	BEGROTING 2024	RAMING 2025	RAMING 2026	RAMING 2027
Kadernota 2024-2027	-16,4	0,5	-19,5	-29,5
<i>waarvan incidenteel</i>	-19,5	-8,2	-4,9	-0,8
<i>waarvan structureel</i>	3,2	8,7	-14,6	-28,7
Weerstandsratio	1,6	1,7	1,2	0,5

Na het vaststellen van de Kaderbrief 2024-2027 heeft zich een aantal financiële ontwikkelingen voorgedaan. In onderstaande tabel zijn deze ontwikkelingen weergegeven.

Tabel: FO.02 Ontwikkelingen na vaststelling Kadernota 2024-2027

(x mln.)

	BEGROTING 2024	RAMING 2025	RAMING 2026	RAMING 2027
1 Financieel effect Meicirculaire 2023	21,2	17,0	15,8	21,8
2 Loon- en prijsontwikkeling	-19,9	-19,9	-19,5	-19,3
3 Index belastingen	3,2	3,2	3,2	3,2
4 Onbenodigd deel taakmutaties meicirculaire 2023	0,1	0,0	0,0	0,0
5 Aanvullende incidentele middelen (knelpunten)	-0,9	-1,5	-1,5	0,0
6 Motie 2023-071M Isolatieoffensief	-0,6	-0,8	-0,7	0,0
7 Motie 2203-053M Ondernijning	-0,3	-0,5	-0,5	0,0
8 Areaal-effect	0,1	1,5	2,2	0,6
9 Rente-effect	1,8	-0,5	0,3	0,4
10 Kapitaallasten	1,3	-0,5	0,0	1,6
11 Stelpost kapitaallasten	-1,3	0,0	0,0	-1,6
12 Prijsontwikkeling bijdrage doordecentralisatie onderwijs	-0,4	-0,4	-0,5	-0,5
13 Toerekening kosten aan kostendekkende producten	0,8	0,8	0,7	0,8
14 Actualisatie OZB begroting	-0,1	-0,1	-0,1	0,6
15 Diverse mutaties < € 100.000	0,0	0,1	0,1	0,1
TOTAAL ontwikkelingen na vaststelling Kadernota 2024-2027	5,0	-1,5	-0,4	7,7

1. Na het opstellen van de Kadernota 2024-2027 is de Meicirculaire 2023 van het gemeentefonds verschenen. Daarover bent u geïnformeerd via een [raadsvoorstel](#). De Meicirculaire 2023 leverde extra structurele financiële ruimte op die ook weer ingezet is om de kosten van de gestegen lonen en prijzen mee te dekken, zie ook onder 2.
2. Het uitgangspunt dat de lonen en prijzen met 5% stijgen, betekent voor onze begroting een structurele kostenpost van ongeveer € 20 miljoen. Hier staat deels dekking uit het gemeentefonds tegenover (zie onder 1), en deels dekking uit de index op de belastingopbrengsten (zie 3). In de (gewijzigde) begroting 2023 staat nog een stelpost loon/prijsbijstellingen van ongeveer € 1 miljoen. Zie ook het [raadsvoorstel](#) hierover. Ons College stelt voor om deze stelpost voorlopig nog in stand te houden om excessieve loon/prijsbijstellingen daaruit te kunnen dekken, mocht daar sprake van zijn.
3. De prijspeelaanpassing van de belastingen met 5% levert een extra opbrengst van € 3,2 miljoen op.
4. Van de taakmutaties uit de Meicirculaire 2023 is € 0,1 miljoen die we gekregen hebben voor de loon/prijsbijstelling participatie niet nodig.
5. In de Kadernota 2024-2027 is voor een aantal onderwerpen in 2024 incidenteel budget toegekend. Onder andere voor regionale samenwerking (€ 0,38 miljoen); radicalisering (€ 0,71 miljoen); formatie sport (€ 0,142 miljoen). Omdat de meicirculaire extra financiële ruimte bood, is bij het raadsvoorstel van de Meicirculaire voor de volgende onderwerpen in 2024 ook incidenteel budget toegekend: aanpak ondermijning (€ 0,2 miljoen.); ecofoon (€ 0,15 miljoen); U-net (€ 0,3 miljoen); Langs Eem en Spoor (€ 0,25 miljoen); totaal € 0,9 miljoen. Omdat ons College van mening is dat deze prioriteiten langjarig doorgang vinden, stelt ons College voor om dit tot en met de jaarschijf 2026 op te nemen. Wij laten het aan een volgend college over om te besluiten of deze posten structureel opgenomen moeten worden. Samen met de incidentele posten uit de Kadernota gaat het in totaal om een bedrag van € 1,5 miljoen.
- 6 en 7. Bij de behandeling van de Kadernota 2024-2027 zijn twee moties ingediend met een financieel effect: 053M (ondermijning) en 071M (isolatie-offensief). Ons College heeft deze ingepast in de begroting. Voor het isolatie-offensief is gedurende drie jaren gemiddeld € 0,7 miljoen beschikbaar. Om uitvoering te geven aan het rekenkamerrapport over ondermijning is 5,3 fte nodig. Dat kost ongeveer € 0,7 miljoen per jaar. We verwachten niet in 2024 de volledige 5,3 fte ingevuld te kunnen hebben, maar in 2025 wel. Dat betekent dat we met een ingroeimodel werken, waarbij we in 2024 € 0,5 miljoen opnemen voor de aanpak van ondermijning en in 2026 en 2027 € 0,7 miljoen. Omdat we in het raadsvoorstel Meicirculaire 2023 al € 0,2 miljoen uit hadden getrokken ter bestrijding van ondermijning en dat bij punt 5 doorgetrokken hebben naar 2026, zijn de extra lasten voor ondermijning € 0,3 miljoen in 2024 en € 0,5 miljoen in 2025 en 2026.
8. De verwachting omtrent de nieuwbouwwoningen en daarmee nieuwe inwoners ligt iets lager dan vorig jaar geraamd. Dat betekent dat op de areaalbudgetten neerwaarts bijgesteld kunnen worden, wat extra ruimte voor de gemeentebegroting betekent.
9. Omdat we eerder € 100 miljoen hadden geleend tegen 0,7% rente, maar dat geld nu nog niet direct nodig hebben, zijn we verplicht dat uit te zetten bij 's Rijks Schatkist in het kader van het schatkistbankieren. Daar ontvangen we op dit moment (september 2023) 3,7% rente. De verwachting is dat dit ook in 2024 rentebaten zal opleveren. In 2025 verwachten we extra financiering nodig te hebben tegen een rente die hoger ligt dan vorig jaar verwacht werd. Na 2026 verwachten we een lichte daling van de rente.
- 10 en 11. Vanwege verschuivingen in de investeringen (zoals ook gemeld in de Zomerrapportage 2023) is er in 2024 sprake van lagere kapitaallasten. Conform de uitgangspunten van de begroting

storten we de voordelen in een stelpost kapitaallasten, om in jaren dat er hogere kapitaallasten zijn, deze ook te kunnen dekken uit deze stelpost.

12. Jaarlijks wordt bekeken of de te betalen prijsindex aan de onderwijscoöperaties bijgesteld moet worden. De accrespercentages uit de gemeentefondscirculaires zijn hiervoor leidend. Omdat die als gevolg van een hogere loon/prijsbijstelling hoger zijn, leidt dat ook tot een extra te betalen bedrag aan de onderwijscoöperaties.

13. Voor leges en tarieven hanteren we het uitgangspunt van 100% kostendekkendheid. Dat wil zeggen dat we alle lasten doorberekenen in de tarieven. Dit levert structureel ongeveer € 0,8 miljoen op.

14. Omdat we iets minder hard groeien dan vorig jaar gedacht, zijn er ook minder woningen waarover OZB geheven kan worden. Dat leidt tot een beperkt nadeel in de begroting.

15. Tot slot is er een aantal kleinere financiële mutaties die beperkte impact hebben.

Bovenstaande ontwikkelingen leiden tot een nieuwe stand van de Begroting 2024-2027. Deze nieuwe stand is in onderstaande tabel weergegeven.

Tabel: FO.03 Begrotingssaldo

(x mln.)

	BEGROTING 2024	RAMING 2025	RAMING 2026	RAMING 2027
1 Kadernota 2024-2027	-16,4	0,5	-19,5	-29,5
2 Financiële ontwikkelingen na vaststelling kadernota 2024-2027	5,0	-1,5	-0,4	7,7
BEGROTINGSSALDO 2024-2027	-11,4	-1,0	-19,9	-21,8
Waarvan incidenteel	-35,0	-19,6	-7,8	-0,8
Waarvan structureel	23,6	18,6	-12,1	-21,0
WEERSTANDSRATIO	2,0	1,9	1,5	1,0

Uit bovenstaande tabel blijkt dat er per saldo een structureel batig begrotingssaldo van € 5,0 miljoen in 2024 resteert, ook al geven we feitelijk meer geld uit in 2024 dan er binnen komt.

Onze begroting is in de eerste twee jaren structureel sluitend en in de jaren 2024 en 2025 voldoet de begroting daarmee aan de normen van de financiële ijkpunten. Zoals al eerder aangegeven, kennen we de jaren daarna financiële tekorten, die voornamelijk veroorzaakt worden door het huidige kabinet. In 2027 komt ook onze weerstandsratio onder de gestelde norm uit.

Dat is ook de reden dat ons College op zoek gaat naar mogelijkheden om ook in 2026 en volgende jaren een sluitende begroting te kunnen realiseren, als het kabinet niet met extra structurele middelen over de brug komt. Daarom werkt ons College aan een omhuiging van € 24 miljoen structureel. Dat is gebaseerd op het te verwachte tekort in 2027 plus circa 10% extra.

Wij kiezen voor een taakstelling van € 24 miljoen structureel, waarbij we uit gaan van 4% aan omhuigingen op elk begrotingsprogramma. Dat leidt dan tot een omhuigingstaakstelling zoals hieronder in de tabel opgenomen. De programma's zijn voldoende breed om binnen die programma's keuzes te maken ten aanzien van de omhuigingen. In de praktijk kan dit er op neerkomen dat er op sommige onderdelen meer en op andere onderdelen minder dan 4% wordt omgebogen. Wij leggen uw gemeenteraad een integraal voorstel voor, na afweging van besparingsvoorstellen en voorstellen

om de inkomsten te verhogen. Daarmee streven we naar een evenwichtig pakket optellend tot een bedrag van € 24 miljoen.

In deze begroting presenteren wij u de globale denkrichtingen van de ombuigingen. Bij de Kadernota 2025-2028 zijn de denkrichtingen uitgewerkt en zullen wij (waar nodig) het gesprek met de stad hierover aangaan. Bij de Begroting 2025-2028 neemt uw Raad dan een besluit over de definitieve en concrete ombuigingen.

De ombuiging van € 24 miljoen is als volgt over de programma's verdeeld:

Tabel: FO.04 Ombuigingsbedragen

(x mln.)

Ombuigingsbedragen begroting 2024 o.b.v. jaarschijf 2026 (afgrond op hele mln.)		
Programma	Structurele Lasten - Totaal	Bedrag Ombuiging
1. Programma Omgeving	63	2
2. Programma Sociaal	315	13
3. Programma Bedrijvigheid	127	5
4. Programma Bestuur	89	4
5. Programma Algemene dekkingsmiddelen	9	0
Verhoging baten	-	pm.
TOTAAL	603	24 + pm.

Denkrichtingen ombuigingen

De eerste stap om te komen deze taakstelling in te vullen zetten we in deze begroting. Wij schetsen in deze paragraaf een aantal denkrichtingen voor ombuigingen. Dit zijn op dit moment denkrichtingen, zonder concrete financiële vertaling en zonder duiding van de mogelijke maatschappelijke impact. In de eerstvolgende Kadernota, volgend voorjaar, maken wij dit concreet. In de Begroting 2025-2028 (najaar 2024) worden de ombuigingsvoorstellen ter besluitvorming voorgelegd en financieel verwerkt. Tegen die tijd is er mogelijk een nieuw kabinet. De keuzes van het nieuwe kabinet kunnen van invloed zijn op onze financiële ruimte en de omvang van de ombuigingsopgave.

De volgende denkrichtingen nemen wij mee in de uitwerking:

- Verkennen of we nog efficiënter gebruik kunnen maken van middelen en diensten: Wij gaan kijken naar de huidige werkprocessen en afspraken met samenwerkingspartners.
- Versoberen en stoppen van taken: het aanpassen van contractuele afspraken, het verminderen van beleidsinzet, het verlagen van uitvoeringsbudgetten, en verlaging van subsidies.
- Preventie: Het investeren in preventieve maatregelen die kunnen leiden tot kostenbesparingen op de lange termijn. Er kan dan vervolgens, bijvoorbeeld, worden bespaard op individuele voorzieningen.
- Beheer- en onderhoud: In diverse programma's zijn denkrichtingen het verlagen van onderhoudsniveaus, het uitstellen van groot onderhoud en het versoberen van serviceniveaus.

- **Innovatie en digitalisering:** Verkennen of het versoberen en standaardiseren van digitale middelen en informatiebeheer mogelijkheden biedt voor besparingen. Innovatie kan helpen om efficiënter te werken en kapitaal- en exploitatielasten te verminderen.
- **Organisatie:** Gelet op de werkdruk zien wij geen mogelijkheden om hetzelfde werk te blijven doen met minder mensen. Bezuinigen op de organisatie doen wij door taken te versoberen of te verminderen.
- **Inkomsten en kostendekking:** Een denkrichting is om de dienstverlening van de gemeente meer kostendekkend te maken. Daarnaast zijn er mogelijkheden om belastingen te verhogen.

Aanvullend op de denkrichtingen die wij in deze begroting hebben geïnventariseerd, maken we gebruik van de [brede ambtelijke financiële verkenningen](#) die in 2022 zijn gedaan voor de coalitieonderhandelingen.

De uitvoering van ombuigingen gaat gepaard met risico's en maatschappelijke impact. Ombuigingen zullen leiden tot verminderde dienstverlening aan de inwoners. Maar ook voorzieningen die versoberen, of achteruitgang in de kwaliteit van de leefomgeving. Bij investeringen met verwachte besparingen in de toekomst is het daarnaast de vraag of de besparingen daadwerkelijk gehaald gaan worden. Dit is van te voren niet 100% duidelijk en mogelijk laat de besparing langer op zich wachten. Dat geldt ook voor het aanpassen van contractuele afspraken met partners, deze zijn niet altijd op korte termijn aan te passen. Daarnaast hebben we te maken met een aantal niet of moeilijk beïnvloedbare budgetten. Deze budgetten zijn aan wetgeving gekoppeld, of we hebben onderliggende afspraken gemaakt met uitvoerders en andere partners.

Daarom beschrijven we in de Kadernota 2025-2028 bij alle ombuigingsvoorstellen de maatschappelijke impact en risico's. Daarnaast beschouwen we de voorstellen in het licht van onze ambities uit het coalitieakkoord, zoals onze principes om twee generaties vooruit te denken, ongelijk investeren en te doen wat nodig is voor nu. Daarmee streven we naar een evenwichtig pakket aan ombuigingen. Desalniettemin zullen ombuigingen pijn doen. De lucht is uit de begroting, en dat betekent dat we keuzes moeten maken in wat we wel en niet doen.

Door de raad te autoriseren begrotingsbedragen

Door de raad te autoriseren begrotingsbedragen

Tabel: FD.01 Door de Raad te autoriseren begrotingsbedragen

PROGRAMMA	REKENING 2022	BEGROTING 2023	BEGROTING 2024	RAMING 2025	RAMING 2026	RAMING 2027
LASTEN EXCLUSIEF TOEVOEGINGEN AAN RESERVES						
Programma 1 Omgeving						
1.1 Energietransitie	-4.226	-6.339	-10.098	-8.225	-8.125	-6.950
1.2 Grondexploitatie en Ruimtelijke Ordening	-96.778	-58.011	-64.019	-100.178	-50.248	-42.544
1.3 Wonen	-4.059	-5.339	-5.552	-5.067	-5.036	-4.899
1.4 Mobiliteit	-8.384	-9.946	-14.372	-16.588	-16.098	-16.501
Subtotaal Programma 1 Omgeving	-113.448	-79.634	-94.041	-130.057	-79.508	-70.895
Programma 2 Sociaal						
2.1 Zorg, ondersteuning, inclusie en vluchtelingen	-155.034	-179.350	-195.379	-190.418	-181.178	-182.776
2.2 Werk en Inkomen	-112.076	-109.696	-105.015	-103.534	-104.838	-104.201
2.3 Onderwijs en Sport & Bewegen	-42.328	-45.751	-48.499	-48.979	-48.540	-49.027
Subtotaal Programma 2 Sociaal	-309.438	-334.797	-348.893	-342.931	-334.557	-336.004
Programma 3 Bedrijvigheid						
3.1 Economie	-5.221	-6.059	-6.393	-6.420	-6.420	-6.420
3.2 Kunst, Cultuur en evenementen	-22.705	-26.664	-27.688	-27.695	-27.697	-27.678
3.3 Handhaving	-671	473	731	710	668	631
3.4 Sociale en fysieke veiligheid	-24.977	-17.212	-18.141	-18.371	-18.510	-18.113
3.5 Stedelijk beheer, milieu en dierenwelzijn	-67.564	-75.386	-82.073	-79.745	-81.080	-81.453
Subtotaal Programma 3 Bedrijvigheid	-121.137	-124.847	-133.565	-131.522	-133.039	-133.032
Programma 4 Bestuur						
4.1 Dienstverlening	-14.908	-14.646	-15.359	-15.244	-15.215	-14.935
4.2 Bestuur en regionale samenwerking	-9.313	-9.371	-10.097	-9.803	-9.774	-8.951
4.3 Bedrijfsvoering	-62.831	-70.789	-75.010	-78.509	-76.855	-74.873
Subtotaal Programma 4 Bestuur	-87.053	-94.806	-100.467	-103.556	-101.844	-98.759
Programma 5 Algemene dekkingsmiddelen						

5.1 Financiën en belastingen	-5.938	-7.019	-6.287	-4.251	-3.101	-4.364
Subtotaal Programma 5 Algemene dekkingsmiddelen	-5.938	-7.019	-6.287	-4.251	-3.101	-4.364

TOTAAL LASTEN -637.013 -641.103 -683.252 -712.317 -652.049 -643.054

BATEN EXCLUSIEF ONTREKKINGEN AAN RESERVES

Programma 1 Omgeving

1.1 Energietransitie	1.239	0	2.583	2.583	2.583	2.583
1.2 Grondexploitatie en Ruimtelijke Ordening	61.639	42.996	54.049	89.374	37.926	29.313
1.3 Wonen	821	1.058	262	262	317	317
1.4 Mobiliteit	3.210	4.815	4.015	8.835	8.835	8.835
Subtotaal Programma 1 Omgeving	66.910	48.869	60.909	101.053	49.661	41.048

Programma 2 Sociaal

2.1 Zorg, ondersteuning, inclusie en vluchtelingen	6.157	2.145	2.221	2.220	3.966	3.966
2.2 Werk en Inkomen	52.764	53.888	53.819	53.525	55.125	55.125
2.3 Onderwijs en Sport & Bewegen	9.522	9.022	7.899	7.899	7.900	7.900
Subtotaal Programma 2 Sociaal	68.442	65.056	63.939	63.645	66.991	66.991

Programma 3 Bedrijvigheid

3.1 Economie	629	573	602	602	602	602
3.2 Kunst, Cultuur en evenementen	722	347	540	542	543	545
3.3 Handhaving	1.155	0	0	0	0	0
3.4 Sociale en fysieke veiligheid	14.125	84	100	100	101	101
3.5 Stedelijk beheer, milieu en dierenwelzijn	11.907	49.193	52.227	53.142	53.820	54.164
Subtotaal Programma 3 Bedrijvigheid	28.538	50.197	53.469	54.385	55.067	55.413

Programma 4 Bestuur

4.1 Dienstverlening	9.641	8.587	9.202	9.198	9.228	9.346
4.2 Bestuur en regionale samenwerking	2.084	481	482	482	482	482
4.3 Bedrijfsvoering	16.419	16.795	17.651	17.724	18.068	18.068
Subtotaal Programma 4 Bestuur	28.144	25.862	27.335	27.404	27.778	27.896

Programma 5 Algemene dekkingsmiddelen

5.1 Financiën en belastingen	461.130	420.762	461.502	463.049	433.176	428.741
Subtotaal Programma 5 Algemene dekkingsmiddelen	461.130	420.762	461.502	463.049	433.176	428.741

TOTAAL BATEN	653.164	610.746	667.154	709.537	632.672	620.089
---------------------	----------------	----------------	----------------	----------------	----------------	----------------

SALDO EXCLUSIEF MUTATIES AAN RESERVES

Programma 1 Omgeving

1.1 Energietransitie	-2.987	-6.339	-7.515	-5.642	-5.542	-4.367
1.2 Grondexploitatie en Ruimtelijke Ordening	-35.139	-15.015	-9.970	-10.804	-12.322	-13.231
1.3 Wonen	-3.238	-4.281	-5.290	-4.805	-4.720	-4.582
1.4 Mobiliteit	-5.174	-5.131	-10.357	-7.752	-7.263	-7.665
Subtotaal Programma 1 Omgeving	-46.538	-30.766	-33.132	-29.004	-29.847	-29.846

Programma 2 Sociaal

2.1 Zorg, ondersteuning, inclusie en vluchtelingen	-148.877	-177.204	-193.159	-188.197	-177.213	-178.811
2.2 Werk en Inkomen	-59.312	-55.808	-51.196	-50.009	-49.713	-49.076
2.3 Onderwijs en Sport & Bewegen	-32.806	-36.728	-40.599	-41.080	-40.641	-41.127
Subtotaal Programma 2 Sociaal	-240.996	-269.741	-284.954	-279.286	-267.566	-269.014

Programma 3 Bedrijvigheid

3.1 Economie	-4.592	-5.485	-5.791	-5.818	-5.818	-5.817
3.2 Kunst, Cultuur en evenementen	-21.983	-26.317	-27.148	-27.153	-27.154	-27.133
3.3 Handhaving	484	473	731	710	668	631
3.4 Sociale en fysieke veiligheid	-10.852	-17.128	-18.041	-18.271	-18.409	-18.012
3.5 Stedelijk beheer, milieu en dierenwelzijn	-55.657	-26.193	-29.847	-26.603	-27.260	-27.288
Subtotaal Programma 3 Bedrijvigheid	-92.600	-74.650	-80.096	-77.136	-77.972	-77.620

Programma 4 Bestuur

4.1 Dienstverlening	-5.267	-6.059	-6.157	-6.046	-5.988	-5.589
4.2 Bestuur en regionale samenwerking	-7.230	-8.890	-9.616	-9.322	-9.292	-8.469
4.3 Bedrijfsvoering	-46.412	-53.994	-57.360	-60.784	-58.787	-56.806
Subtotaal Programma 4 Bestuur	-58.908	-68.944	-73.132	-76.152	-74.067	-70.863

Programma 5 Algemene dekkingsmiddelen

5.1 Financiën en belastingen	455.192	413.743	455.216	458.799	430.075	424.378
Subtotaal Programma 5 Algemene dekkingsmiddelen	455.192	413.743	455.216	458.799	430.075	424.378

TOTAAL SALDO	16.151	-30.357	-16.098	-2.779	-19.377	-22.965
---------------------	---------------	----------------	----------------	---------------	----------------	----------------

PROGRAMMA	REKENING 2022	BEGROTING 2023	BEGROTING 2024	RAMING 2025	RAMING 2026	RAMING 2027
TOEVOEGINGEN AAN RESERVES						
Programma 1 Omgeving						
1.1 Energietransitie	-4.352	-2.500	0	0	0	0
1.2 Grondexploitatie en Ruimtelijke Ordening	-1.406	0	0	0	0	0
1.3 Wonen	0	0	0	0	0	0
1.4 Mobiliteit	-2.700	-1.756	0	0	0	0
Subtotaal Programma 1 Omgeving	-8.458	-4.256	0	0	0	0
Programma 2 Sociaal						
2.1 Zorg, ondersteuning, inclusie en vluchtelingen	-884	-6.957	0	0	0	0
2.2 Werk en Inkomen	0	0	0	0	0	0
2.3 Onderwijs en Sport & Bewegen	-70	-139	-1.315	-954	-139	-139
Subtotaal Programma 2 Sociaal	-954	-7.096	-1.315	-954	-139	-139
Programma 3 Bedrijvigheid						
3.1 Economie	-50	-50	-50	-50	-50	-50
3.2 Kunst, Cultuur en evenementen	0	0	0	0	0	0
3.5 Stedelijk beheer, milieu en dierenwelzijn	-1.190	-365	-2.680	-2.680	-2.680	-180
Subtotaal Programma 3 Bedrijvigheid	-1.240	-415	-2.730	-2.730	-2.730	-230
Programma 4 Bestuur						
4.3 Bedrijfsvoering	-3.999	-4.127	-2.226	-1.338	-254	-254
Subtotaal Programma 4 Bestuur	-3.999	-4.127	-2.226	-1.338	-254	-254
Programma 5 Algemene dekkingsmiddelen						
5.1 Financiën en belastingen	-9.870	1.731	-6.324	-8.861	-500	0
Subtotaal Programma 5 Algemene dekkingsmiddelen	-9.870	1.731	-6.324	-8.861	-500	0
TOTAAL TOEVOEGINGEN AAN RESERVES	-24.520	-14.163	-12.596	-13.884	-3.624	-624
ONTREKKINGEN AAN RESERVES						
Programma 1 Omgeving						
1.1 Energietransitie	1.916	2.819	1.957	0	0	0
1.2 Grondexploitatie en Ruimtelijke Ordening	4.045	5.503	274	299	74	74

1.3 Wonen	242	570	553	53	0	0
1.4 Mobiliteit	3.611	2.031	654	654	294	293
Subtotaal Programma 1 Omgeving	9.814	10.923	3.437	1.006	368	367

Programma 2 Sociaal

2.1 Zorg, ondersteuning, inclusie en vluchtelingen	2.110	4.055	1.492	340	64	64
2.2 Werk en Inkomen	0	0	1.650	0	0	0
2.3 Onderwijs en Sport & Bewegen	486	343	1.226	815	0	0
Subtotaal Programma 2 Sociaal	2.596	4.397	4.368	1.155	64	64

Programma 3 Bedrijvigheid

3.1 Economie	50	50	0	0	0	0
3.2 Kunst, Cultuur en evenementen	10	10	10	10	10	10
3.5 Stedelijk beheer, milieu en dierenwelzijn	2.539	744	3.703	610	610	610
Subtotaal Programma 3 Bedrijvigheid	2.599	804	3.713	620	620	620

Programma 4 Bestuur

4.3 Bedrijfsvoering	3.019	2.119	1.941	3.991	1.645	642
Subtotaal Programma 4 Bestuur	3.019	2.119	1.941	3.991	1.645	642

Programma 5 Algemene dekkingsmiddelen

5.1 Financiën en belastingen	17.036	26.277	15.235	9.892	20.304	21.895
Subtotaal Programma 5 Algemene dekkingsmiddelen	17.036	26.277	15.235	9.892	20.304	21.895

TOTAAL ONTTREKKINGEN AAN RESERVES	35.063	44.520	28.694	16.664	23.001	23.589
--	---------------	---------------	---------------	---------------	---------------	---------------

PROGRAMMA MUTATIES RESERVES

Programma 1 Omgeving

1.1 Energietransitie	-2.436	319	1.957	0	0	0
1.2 Grondexploitatie en Ruimtelijke Ordening	2.639	5.503	274	299	74	74
1.3 Wonen	242	570	553	53	0	0
1.4 Mobiliteit	911	275	654	654	294	293
Subtotaal Programma 1 Omgeving	1.355	6.667	3.437	1.006	368	367

Programma 2 Sociaal

2.1 Zorg, ondersteuning, inclusie en vluchtelingen	1.226	-2.902	1.492	340	64	64
--	-------	--------	-------	-----	----	----

2.2 Werk en Inkomen	0	0	1.650	0	0	0
2.3 Onderwijs en Sport & Bewegen	416	203	-89	-139	-139	-139
Subtotaal Programma 2 Sociaal	1.642	-2.699	3.052	200	-76	-76

Programma 3 Bedrijvigheid

3.1 Economie	0	0	-50	-50	-50	-50
3.2 Kunst, Cultuur en evenementen	10	10	10	10	10	10
3.5 Stedelijk beheer, milieu en dierenwelzijn	1.349	379	1.023	-2.070	-2.070	430
Subtotaal Programma 3 Bedrijvigheid	1.359	389	983	-2.110	-2.110	390

Programma 4 Bestuur

4.3 Bedrijfsvoering	-980	-2.008	-285	2.653	1.391	388
Subtotaal Programma 4 Bestuur	-980	-2.008	-285	2.653	1.391	388

Programma 5 Algemene dekkingsmiddelen

5.1 Financiën en belastingen	7.167	28.008	8.911	1.031	19.804	21.895
Subtotaal Programma 5 Algemene dekkingsmiddelen	7.167	28.008	8.911	1.031	19.804	21.895

SALDO MUTATIES RESERVES	10.544	30.357	16.098	2.779	19.377	22.965
--------------------------------	---------------	---------------	---------------	--------------	---------------	---------------

SALDO TOTAAL

Programma 1 Omgeving

1.1 Energietransitie	-5.423	-6.021	-5.558	-5.642	-5.542	-4.367
1.2 Grondexploitatie en Ruimtelijke Ordening	-32.500	-9.511	-9.695	-10.505	-12.248	-13.157
1.3 Wonen	-2.997	-3.711	-4.738	-4.752	-4.720	-4.582
1.4 Mobiliteit	-4.263	-4.856	-9.703	-7.098	-6.969	-7.372
Subtotaal Programma 1 Omgeving	-45.182	-24.099	-29.695	-27.998	-29.479	-29.479

Programma 2 Sociaal

2.1 Zorg, ondersteuning, inclusie en vluchtelingen	-147.651	-180.106	-191.667	-187.858	-177.149	-178.747
2.2 Werk en Inkomen	-59.312	-55.808	-49.546	-50.009	-49.713	-49.076
2.3 Onderwijs en Sport & Bewegen	-32.390	-36.525	-40.689	-41.219	-40.780	-41.267
Subtotaal Programma 2 Sociaal	-239.353	-272.440	-281.902	-279.086	-267.642	-269.089

Programma 3 Bedrijvigheid

3.1 Economie	-4.592	-5.485	-5.841	-5.868	-5.868	-5.867
--------------	--------	--------	--------	--------	--------	--------

3.2 Kunst, Cultuur en evenementen	-21.973	-26.307	-27.138	-27.143	-27.144	-27.123
3.3 Handhaving	484	473	731	710	668	631
3.4 Sociale en fysieke veiligheid	-10.852	-17.128	-18.041	-18.271	-18.409	-18.012
3.5 Stedelijk beheer, milieu en dierenwelzijn	-54.308	-25.815	-28.824	-28.673	-29.330	-26.859
Subtotaal Programma 3 Bedrijvigheid	-91.240	-74.261	-79.113	-79.246	-80.083	-77.230

Programma 4 Bestuur

4.1 Dienstverlening	-5.267	-6.059	-6.157	-6.046	-5.988	-5.589
4.2 Bestuur en regionale samenwerking	-7.230	-8.890	-9.616	-9.322	-9.292	-8.469
4.3 Bedrijfsvoering	-47.392	-56.002	-57.645	-58.132	-57.397	-56.418
Subtotaal Programma 4 Bestuur	-59.888	-70.952	-73.417	-73.499	-72.676	-70.475

Programma 5 Algemene dekkingsmiddelen

5.1 Financiën en belastingen	462.359	441.751	464.127	459.830	449.880	446.273
Subtotaal Programma 5 Algemene dekkingsmiddelen	462.359	441.751	464.127	459.830	449.880	446.273

TOTAAL SALDO	26.694	0	0	0	0	0
---------------------	---------------	----------	----------	----------	----------	----------

Incidentele en structurele baten en lasten

Tabel: FI.01 Incidentele en structurele baten en lasten

PRESENTATIE VAN HET STRUCTURELE SALDO	BEGROTING 2024	RAMING 2025	RAMING 2026	RAMING 2027
Totaal Baten	667.154	709.537	632.672	620.089
Totaal Lasten	-683.252	-712.317	-652.049	-643.054
Saldo baten en lasten	-16.098	-2.779	-19.377	-22.965
Toevoegingen en onttrekkingen aan reserves	4.660	1.791	-508	1.172
Resultaat	-11.438	-989	-19.885	-21.793
Waarvan incidentele baten en lasten (saldo)	-35.016	-19.604	-7.831	-787
STRUCTURELE SALDO	23.579	18.615	-12.054	-21.006

STRUCTURELE BATEN EN LASTEN NA VERLAGING VAN INCIDENTELE POSTEN	BEGROTING 2024	RAMING 2025	RAMING 2026	RAMING 2027
Baten	672.988	711.295	632.969	620.599
Lasten	-649.409	-692.680	-645.023	-641.606
STRUCTURELE SALDO	23.579	18.615	-12.054	-21.006

Tabel: FI.02 Structurele reserve mutaties

STRUCTURELE RESERVEMUTATIE	BEGROTING 2024	RAMING 2025	RAMING 2026	RAMING 2027
<u>Onttrekkingen:</u>				
Reserve toekomstige vervangingsinvesteringen	1.224	1.273	1.013	1.010
SALDO STRUCTURELE RESERVEMUTATIES	1.224	1.273	1.013	1.010

Een uitgebreid overzicht met toelichting op de incidentele baten en lasten kunt u hier vinden:
[Incidentele baten en lasten](#)

IJkpunten financiële positie

Op 18 februari 2020 heeft uw Raad een nieuwe set van financiële ijkpunten vastgesteld. De indeling in Stabiliteit, Weerbaarheid en Flexibiliteit is blijven bestaan. Een aantal ijkpunten zijn nu hard genormeerd en kennen daarnaast streefwaarden. Van andere financiële ijkpunten is de ontwikkeling in de tijd van belang. Afgesproken is dat we de scores op deze financiële ijkpunten zowel bij de Begroting als bij de Jaarrekening in beeld brengen.

Op basis van onderstaande tabel kunnen we concluderen dat we in deze begroting elk jaar méér geld uitgeven dan we binnenkrijgen. Omdat onze weerstandsratio in de eerste jaren voldoende groot is (boven de 1,5) willen we die incidentele financiële ruimte nu niet direct uitgeven, maar gebruiken om het tekort in de begroting de komende jaren aan te zuiveren. Omdat we jaarlijks meer geld uit geven dan er binnenkomt, vullen we dit aan uit de saldireserve. Het structurele begrotingssaldo is in 2024 en 2025 wel positief en zitten we ook boven de door uw Raad vastgestelde norm. In 2026 en volgende jaren duiken we als gevolg van het financiële ravijn de 'min' in met het structurele begrotingssaldo. Ook de weerstandsratio neemt dan snel af tot 1,0 in 2027. De weerstandsratio voldoet verder in de eerste drie jaren van deze meerjarenbegroting aan de door uw Raad vastgestelde norm dat deze minimaal 1,2 moet bedragen.

Onze solvabiliteitsratio daalt de komende jaren licht. Dat is in lijn met de ontwikkeling bij veel andere gemeenten en een kenmerk van de financiële positie van veel gemeenten op dit moment. Het eigen vermogen neemt af, wat leidt tot een dalende solvabiliteitsratio. Voorlopig verwachten we geen nieuwe langlopende geldlening aan te hoeven trekken, maar lossen we wel gestaag af op onze oude leningen, waardoor onze schuldquote wel daalt.

Vanwege een daling in de WOZ-waarden in combinatie met een lager artikel 12-tarief, neemt de onbenutte belastingcapaciteit (dat is de OZB-opbrengst die we nog kunnen genereren wanneer we artikel 12 gemeente zouden worden) de komende jaren af, zeker vergeleken met 2023. Over het algemeen kunnen we op basis van onderstaande cijfers concluderen dat de financiële positie van de gemeente Amersfoort de komende twee jaren relatief goed is. Op de langere termijn, vanaf 2026, verslechtert de financiële positie door toedoen van het Rijk.

Tabel: FP.01 IJkpunten

(x mln.)

			WERKE- LIJK 2022	BEGRO- TING 2023	BEGRO- TING 2024	RAMING 2025	RAMING 2026	RAMING 2027	NORM / SIGNAAL- WAARDE
	IJKPUNTEN	EENHEID							
Stabiliteit	1. Ontwikkeling van saldo van baten en lasten (inclusief mutaties reserves)	€ mln.	26,7	-12,4	-11,4	-1,0	-19,9	-21,8	> = 0
	2. Structureel exploitatiesaldo	%	4,3%	0,0%	3,5%	2,6%	-1,9%	-3,4%	0 - 1%
	3. Saldo van baten en lasten (realisatie versus begroting)*	€ mln.	21,6	n.v.t.	n.v.t.	n.v.t.	n.v.t.	n.v.t.	n.v.t.
Weerbaarheid	4. Weerstandsvermogen	ratio	2,2	2,0	2,0	1,9	1,5	1,0	1,2 - 1,5
	5. Netto-schuldquote*	%	33,6%	37,0%	39,4%	33,7%	35,2%	33,4%	100%
	5b. Gecorrigeerde netto-schuldquote*	%	28,2%	31,4%	34,4%	28,9%	30,0%	28,4%	n.v.t.
	6. Solvabiliteit*	%	28,5%	25,5%	23,0%	20,1%	16,8%	13,7%	20%
Flexibiliteit	7. Netto-rentequote	%	1,2%	1,1%	0,7%	0,6%	0,6%	0,6%	n.v.t.
	8. Afschrijvingsquote	%	2,7%	3,6%	3,5%	3,6%	4,8%	5,3%	n.v.t.
	9. Belastingcapaciteit	%	95,9%	101,4%	102,4%	102,4%	102,3%	102,3%	n.v.t.
	10. Onbenutte belastingcapaciteit	€ mln.	4,9	11,5	0,5	0,7	0,9	1,0	n.v.t.
Overige verplichte indicatoren	11. EMU-saldo	€ mln.	44,5	-38,2	-93,4	-90,7	-55,7	-35,5	n.v.t.
	12. Grondexploitatie	%	3,8%	5,2%	2,0%	2,2%	3,3%	3,3%	n.v.t.
	13. Kasgeldlimiet	€ mln.	49,5	52,1	58,1	60,5	55,4	54,7	n.v.t.
	14. Renterisiconorm	€ mln.	116,5	122,6	136,6	142,5	130,4	128,6	n.v.t.
	15. Overhead	%	7,1%	8,8%	8,6%	8,6%	9,3%	9,2%	n.v.t.

* Dit ijkpunt betreft een vergelijking tussen het begrote saldo van baten en lasten en de realisatie. Dit ijkpunt wordt dan ook alleen berekend in de jaarstukken, daar de realisatie voor de jaren 2024 t/m 2027 nog niet bekend is.

Reserves en Voorzieningen

Reserves en voorzieningen

Reserves

Tabel: FR.01 Overzicht Reserves

OMSCHRIJVING	SALDO BEGIN 2023	ERBIJ 2023	ERAF 2023	SALDO BEGIN 2024	ERBIJ2024	ERAF2024	SALDO BEGIN 2025
Algemene Reserve	87.839	24.468	-25.050	87.257	5.824	-15.235	77.846
Bestemmingsreserves	90.209	16.389	-19.470	87.129	6.772	-13.459	80.441
Gerealiseerd resultaat	26.694	-26.694	0	0	0	0	0
TOTAAL	204.742	14.163	-44.520	174.385	12.596	-28.694	158.287

OMSCHRIJVING	SALDO BEGIN 2025	ERBIJ 2025	ERAF 2025	SALDO BEGIN 2026	ERBIJ 2026	ERAF 2026	SALDO BEGIN 2027
Algemene Reserve	77.846	8.361	-9.892	76.315	0	-20.304	56.011
Bestemmingsreserves	80.441	5.523	-6.771	79.193	3.624	-2.696	80.120
Gerealiseerd resultaat	0	0	0	0	0	0	0
TOTAAL	158.287	13.884	-16.664	155.508	3.624	-23.001	136.131

OMSCHRIJVING	SALDO BEGIN 2027	ERBIJ2027	ERAF 2027	SALDO BEGIN 2028
Algemene Reserve	56.011	0	-21.895	34.115
Bestemmingsreserves	80.120	624	-1.693	79.051
Gerealiseerd resultaat	0	0	0	0
TOTAAL	136.131	624	-23.589	113.166

Voorzieningen

Tabel: FV.01 Overzicht Voorzieningen

OMSCHRIJVING	SALDO BEGIN 2023	ERBIJ 2023	ERAF 2023	SALDO BEGIN 2024	ERBIJ 2024	ERAF 2024	SALDO BEGIN 2025
A. Onderhoudsegalisatie	26.871	6.955	-11.092	22.735	6.121	-8.074	20.781
B. Middelen derden	14.010	300	-1.003	13.307	300	-997	12.609
C. Verplichtingen, verliezen en risico's	41.355	100	-16	41.439	100	-16	41.523
D. Voorziening voor bijdrage aan toekomstige vervangingsinvesteringen, waarvoor een heffing wordt geheven	4.215	5.980	-5.336	4.859	6.210	-6.377	4.692
TOTAAL	86.450	13.336	-17.447	82.340	12.731	-15.465	79.606

OMSCHRIJVING	SALDO BEGIN 2025	ERBIJ 2025	ERAF 2025	SALDO BEGIN 2026	ERBIJ 2026	ERAF 2026	SALDO BEGIN 2027
A. Onderhoudsegalisatie	20.781	6.121	-6.736	20.166	6.121	-4.225	22.062
B. Middelen derden	12.609	300	-992	11.917	300	-987	11.230
C. Verplichtingen, verliezen en risico's	41.523	100	-16	41.607	100	-16	41.691
D. Voorziening voor bijdrage aan toekomstige vervangingsinvesteringen, waarvoor een heffing wordt geheven	4.692	6.440	-6.068	5.065	6.670	-6.068	5.667
TOTAAL	79.606	12.961	-13.813	78.755	13.191	-11.296	80.650

OMSCHRIJVING	SALDO BEGIN 2027	ERBIJ 2027	ERAF 2027	SALDO BEGIN 2028
A. Onderhoudsegalisatie	22.062	6.121	-718	27.465
B. Middelen derden	11.230	300	-982	10.548
C. Verplichtingen, verliezen en risico's	41.691	100	-16	41.775
D. Voorziening voor bijdrage aan toekomstige vervangingsinvesteringen, waarvoor een heffing wordt geheven	5.667	6.670	-6.068	6.269
TOTAAL	80.650	13.191	-7.784	86.057

Programma's

1. Programma Omgeving

Inleiding

Het programma omgeving bestaat uit de volgende onderwerpen: Wonen, Ruimtelijke Ontwikkeling waaronder monumentenzorg en archeologie, mobiliteit, vastgoed en de energietransitie.

Onze visie voor de toekomst is dat Amersfoort een inclusieve stad is, waarin iedereen die in Amersfoort wil wonen een huis heeft of kan vinden, elke inwoner zich thuis voelt en iedereen op zijn eigen manier mee kan doen. Een stad met goede verbindingen en voldoende ruimte voor ontmoeten, bewegen, groen en natuur. Een stad waarin de zo gewaardeerde menselijke maat één van de belangrijkste kenmerken blijft en verder wordt versterkt. Een stad waarin zowel wij als toekomstige generaties gezond samenleven.

De ruimtelijke ontwikkeling van onze stad bekijken we niet alleen vanuit een lokaal perspectief, maar ook nadrukkelijk vanuit een regionale invalshoek. Met onze partners in de regio werken we aan de verdere ruimtelijke ontwikkeling van de Amersfoortse regio. Vanuit de [Omgevingsvisie waarin "Gezond Samenleven"](#) het leidend principe is, krijgen een leefbare, veilige en gezonde leefomgeving speciale aandacht. We versterken de historische identiteit en aantrekkelijkheid van onze stad door het in stand houden van het onroerend, ruimtelijk en archeologisch erfgoed in Amersfoort en het inpassen van cultuurhistorische waarden in nieuwe ontwikkelingen (behoud door ontwikkeling).

Gezond samenleven betekent dat alle mensen een thuis hebben en zich thuis voelen. Dat geldt voor bestaande inwoners en het grote aantal woningzoekenden. De stad groeit zodat iedereen een thuis

kan hebben. Prettig wonen - je thuis voelen - gaat naast het hebben van een toegankelijke, betaalbare en passende woning ook over een gezonde en inclusieve leefomgeving en hoe mensen samenleven. Veel verschillende mensen kunnen hier naast en met elkaar leven, waarbij iedereen zichzelf kan zijn en zich verbonden kan voelen.

Bij een groeiende gemeente hoort ook een lange termijn strategie hoe deze groei te financieren. Voor de financiering van deze groei hebben we cofinancieringsafspraken gemaakt. Hoe deze wordt aangevuld met onze eigen middelen werkt het college uit in de RISA (Ruimtelijke Investeringsstrategie Amersfoort). De RISA zal daarmee ook budgettair beslag gaan leggen op de begroting in de nabije toekomst.

Om onze groeiende stad leefbaar en groen te houden, de lucht schoner te maken en klimaatverandering tegen te gaan is het hard nodig om op het gebied van mobiliteit een grote omslag te maken. We willen bereiken dat mensen zich in en naar onze stad anders gaan verplaatsen; meer als voetganger, met de fiets, met het OV of gebruik makend van deelmobiliteit. We werken aan een stad waarin vervoer met een auto steeds minder nodig zal zijn. Hiervoor investeren wij in een goed netwerk van paden voor voetgangers en fietsers én in goede faciliteiten voor deelmobiliteit én in een goed aanbod van openbaar vervoer. We zetten in op parkeerregulering. Ook zorgen we voor de juiste functie op de juiste plek (voorzieningen en werkfuncties langs levensaders en bij ontmoetingsplekken en wonen en werken in de directe nabijheid van openbaar vervoersknooppunten). In de energietransitie werken we aan het voorbereiden van de overstap naar een volledig duurzaam energiesysteem. Het actief zoeken naar oplossingen voor netcongestie binnen onze mogelijkheden is een van de topprioriteiten. We maken in de energietransitie nu de stap van planvorming naar uitvoering, samen met (groepen) inwoners, bedrijven en organisaties. We werken daarnaast lokaal aan het realiseren van de opwek van duurzame energie.

Met onze grondexploitaties ondersteunen we gewenste ruimtelijke projecten met aandacht voor en inzet op (sociale) woningbouw, duurzaamheid en maatschappelijke waardecreatie. Wij zetten ons gemeentelijk vastgoed zo goed mogelijk in voor de huisvesting van maatschappelijke organisaties, het bewaren van culturele waarden en het bereiken van duurzaamheidsambities.

Wat willen wij hoe bereiken?

Programma Omgeving

Wat willen we bereiken?

Energietransitie: Wij dragen bij aan het tegengaan van de klimaatcrisis. We zetten in op 55% minder CO₂-uitstoot in onze gemeente in 2030. We zorgen dat alle inwoners en bedrijven mee kunnen doen in deze energietransitie.

Toelichting:

In 2050 stoten wij geen schadelijke broeikasgassen meer uit omdat wij fossiele brandstoffen hebben vervangen voor hernieuwbare bronnen. Denk hierbij aan zon, wind of water. We worden zo snel mogelijk energieneutraal. Ons tussendoel is 55 procent minder CO₂-uitstoot in 2030 ten opzichte van 1990. Warmte, koeling en energie is voor iedereen betaalbaar en beschikbaar. Deze wordt zoveel mogelijk lokaal opgewekt en wij gebruiken zo min mogelijk grondstoffen. In alles wat wij doen is er aandacht voor dat iedereen kan meedoen en dat er zoveel mogelijk begrip is voor de veranderingen die op ons afkomen. Samenwerking tussen alle betrokken partijen en bewoners is noodzakelijk om te komen tot de inrichting van ons toekomstig energiesysteem.

Wat gaan we daarvoor doen?

1. We vinden het belangrijk dat iedereen in de stad mogelijkheden krijgt om energie te besparen. We helpen inwoners, organisaties en ondernemers om woningen en gebouwen te isoleren en energie te besparen. Dit doen we door te informeren over de mogelijkheden en te zorgen voor financiële regelingen en praktische ondersteuning op maat voor wie dit nodig heeft.
2. We stimuleren het ontwikkelen van windmolens en het plaatsen van zonnepanelen op daken en andere geschikte locaties. Hiermee leveren we een bijdrage aan de regionale ambitie om in 2030 0,5 terawattuur elektriciteit duurzaam op te wekken.
3. We hebben een regisserende rol bij het gebiedsgericht aardgasvrij maken van de stad. Dit doen we door warmte- en uitvoeringsplannen te maken voor vijf gebieden in de stad en door een actieve rol te nemen bij het ontwikkelen van stadswarmtesystemen. We doen dit samen met inwoners en organisaties en faciliteren bewonersinitiatieven uit de stad die zelf een alternatief voor het gebruik van aardgas willen realiseren
4. We helpen bedrijven met het verduurzamen van gebouwen en bedrijfsactiviteiten in de stad door te informeren over de mogelijkheden waar dat mogelijk is en door te handhaven waar dat nodig is.
5. We werken toe naar een nieuw en robuust energienetwerk met energieopslaglocaties Dit doen we door onze verantwoordelijkheid te nemen bij het zoeken naar fysieke ruimte voor maatregelen in het kader van netverzwaring en het verkennen van mogelijkheden voor het balanceren van de energievraag en het lokaal opslaan en delen van elektriciteit.

Hoe kunnen we dit doel meten?

De CO₂ uitstoot per jaar

Realisatie cijfers				Streefcijfers		
2019	2020	2021	2022	2023	2024	2025
518,93	455,69	466,28		434,12	418,04	401,96

Bron: Klimaatmonitor Rijkswaterstaat

Toelichting: Dit is de totale CO2-uitstoot van wonen, werken en verkeer per jaar (CO2-eq (kton)). Het cijfer loopt altijd 2 jaar achter. Dit heeft te maken met berekeningen die het CBS voor het subonderdeel ‘verkeer’ moet doen. Het streven is dat de gemeente Amersfoort in 2050 CO2-neutraal is ('0'). Bij de berekening van de streefcijfers gaan we uit van een lineaire daling, ook al komt dit niet overeen met de praktijk. Het streefcijfer voor 2022 is 450.199 CO2-eq. Voor 2030 streven we naar een reductie van 55% CO2-uitstoot ten opzichte van 1990 (dit cijfer is niet bekend, maar uit [onderzoek](#) blijkt dat de uitstoot vergelijkbaar is met de CO2-uitstoot in 2017). Dit komt neer op een uitstoot van 260.718 CO2-eq in 2030. Voor wonen bedraagt de CO2-uitstoot 2,2 CO2-eq per huishouden (2021). De CO2-uitstoot voor werken bedraagt 2,35 CO2-eq per werknemer (2020).

Wat willen we bereiken?

Grondexploitaties en vastgoed: Het ondersteunen van ruimtelijke projecten en bijdragen aan een stad met passend en duurzaam vastgoed

Toelichting:

Met onze gebiedsontwikkeling zoeken we naar passende ontwikkelingsvormen voor gebieden, die - vroeg of laat - rendement opbrengen.

Wij willen met ons gemeentelijk vastgoed een toegevoegde waarde bieden voor de stad en bijdragen aan de ambitie CO2-neutraal te zijn. Ook willen wij dat het gemeentelijk vastgoed integraal toegankelijk is.

Wat gaan we daarvoor doen?

2.1 Grondexploitaties en vastgoed

1. We verduurzamen ons vastgoed en verlagen zodoende de CO2 uitstoot. Dit doen wij de komende jaren voor 66 objecten (ca. 123.000 m2 BVO) uit onze kernportefeuille. In projecten en in beheer en onderhoud houden we steeds meer rekening met maatregelen voor circulariteit, klimaatbestendigheid en biodiversiteit.

2. We zorgen dat ons vastgoed toegankelijk is voor mensen met een beperking door te voldoen aan het ITS keurmerk.

3. We bieden met ons vastgoed toegevoegde waarde aan de stad, zoals het huisvesten van culturele instellingen, sportverenigingen en wijkcentra. Wij zetten in op duurzame relaties met deze huurders, waarbij veiligheid, duurzaamheid en klanttevredenheid kernbegrippen zijn.

4. Wij zijn ons bewust van de vele onzekerheden die gebiedsontwikkeling in deze tijd met zich meebrengt en sturen op de financiën. Dit doen we met behulp van scenarioanalyses, risicomanagement en stapsgewijze besluitvorming zodat tijdig ingegrepen en bijgestuurd kan worden.

5. Om de grote woningbouwopgave te kunnen realiseren, zetten we in op het brede pallet aan exploitatiemodellen, onderzoeken we voor de bovenwijkse voorzieningen de kostenverhaalsmogelijkheden en zetten we in op het verkrijgen van subsidies.

Hoe kunnen we dit doel meten?

Aantal gemeentelijke maatschappelijke objecten waaraan duurzaamheidsmaatregelen zijn getroffen

Realisatie cijfers				Streefcijfers		
2019	2020	2021	2022	2023	2024	2025
			10	10	20	36

Bron:

Toelichting: De gemeente heeft de opgave om t/m 2030 66 maatschappelijke objecten te verduurzamen (energie- en CO2-reductie) die in haar bezit zijn. Duurzaamheidsmaatregelen zijn bijvoorbeeld het aanleggen van zonnepanelen, isoleren en instructie van gebruikers. Bij de cijfers hierboven gaat het om objecten die gedeeltelijk of volledig verduurzaamd zijn.

Wat willen we bereiken?

Ruimtelijke Ordening: Een stad waarin schaarse ruimte goed verdeeld wordt.

Toelichting:

Met onze ruimtelijke ontwikkeling zijn we een centrale schakel in de ontwikkeling van de stad en zorgen we voor een goede verdeling van de beschikbare ruimte. Zo werken we aan een duurzame balans voor de lange termijn met een aantrekkelijk woon- en leefklimaat, economische dynamiek, een goede bereikbaarheid, voldoende ruimte voor water, groen en natuur.

Een stad waarin erfgoed op een samenhangende wijze in stand wordt gehouden en waarbij cultuurhistorische waarden worden ingepast bij nieuwe ontwikkelingen (behoud door ontwikkeling);

Wat gaan we daarvoor doen?

3.1. Ruimtelijke Ordening

1. We werken regionaal samen aan de verstedelijking van Amersfoort en regio en zorgen voor een sterke positie van Amersfoort in Metropoolregio Utrecht en regio Amersfoort.
2. We zorgen voor een goede spreiding en verdeling van ruimte voor wonen, werken. Voorzieningen, mobiliteit en recreëren met een mix van functies in een groene omgeving en een hoogwaardige inrichting van de openbare ruimte zodat de juiste functie op de juiste plek komt.
3. We stellen de kwaliteit en leefbaarheid van de openbare ruimte voorop. Het vertrekpunt is een gezonde omgeving die uitnodigt om te bewegen en elkaar te ontmoeten door middel van levensaders
4. We versterken de kwaliteit van het buitengebied voor mens en natuur zodat deze meegroeit met de groei van de stad.
5. We leggen de gewenste inrichting van de stad en buitengebied helder juridisch vast in omgevingsplannen en bieden ruimte aan participatie en initiatieven via de intake- en omgevingstafel.

3.2. Monumentenzorg en archeologie

Activiteiten

1. Samen met de stad dragen wij zorg voor ons (onroerend en ruimtelijk) erfgoed en voor de kwaliteit van het stadsbeeld als totaal. Cultuurhistorische waarden vormen een waardevolle inspiratiebron voor nieuwe ontwikkelingen.
2. We willen waardevolle historische structuren en gebouwen in stand houden en waar mogelijk verbeteren. Passende nieuwe functies zijn essentieel voor een goede toekomst (herbestemming en transformaties). De relatie tussen erfgoed en omgeving/openbare ruimte is van grote waarde.
3. Op basis van archeologisch en bouwhistorisch onderzoek verdiepen en verbreden we de kennis over de (ontstaans)geschiedenis van onze stad. Deze kennis maken we voor een breed publiek toegankelijk en beleefbaar. Erfgoed draagt belangrijk bij aan de identiteit en verbondenheid van stad en inwoners en aan de aantrekkelijkheid van onze stad.
4. Behoud en bescherming van archeologische waarden in de bodem, conform onze wettelijke taak. Bij ruimtelijke ontwikkelingen is behoud in de bodem lang niet altijd mogelijk. Na proefonderzoek kiezen we voor behoud door middel van opgraven of toch voor behoud in de grond.

Hoe kunnen we dit doel meten?

Voor dit doel is er geen indicator.

Wat willen we bereiken?

Wonen: We stellen de mens centraal, Amersfoort is een thuis voor iedereen.

Toelichting:

Ieder mens wil een fijne plek hebben om te wonen. Een fijne woning vormt een thuis en is belangrijk om gelukkig te kunnen zijn, of je nu alleen woont, samen met een partner of kinderen, of zorg nodig hebt. Met ons volkshuisvestingsbeleid zorgen we er voor dat Amersfoort voor allerlei verschillende mensen met uiteenlopende leefstijlen een fijne stad is en blijft om te wonen. Ons streven is dat de woningmarkt (sociale huur én vrije sector) de komende 10 jaar weer gezond wordt.

Wat gaan we daarvoor doen?

1. Voldoende woningen: we hebben de ambitie dat er tot 2040, 1000 woningen per jaar worden gebouwd. We hebben hier afspraken over gemaakt in de Woondeal
2. Betaalbare woningen: we zorgen ervoor dat minimaal 35% van de woningen sociale huur en minimaal 20% middensegment is. Hiervoor geven we uitvoering aan het Deltaplan en de Woondeal. We stellen een volkshuisvestingsprogramma op.
3. Beschikbare woningen: naast het toevoegen van nieuwbouw zorgen we ervoor dat in de bestaande woningvoorraad meer mensen kunnen wonen. Hiervoor vergroten we de doorstroming en toegankelijkheid van woningen.
4. Passende woningen: we zorgen voor diversiteit aan woningen en woonmilieus, passend bij de woonbehoefte van verschillende doelgroepen. Speciale aandacht is er voor kwetsbare doelgroepen met een zorgbehoefte en woonvormen voor ouderen en voor ouderen die langer of weer zelfstandig wonen. Hiervoor geven we uitvoering aan het programma Wonen en Zorg.
5. Voor de aandachtgroepen, vluchtelingen, statushouders en bewoners van de maatschappelijke opvang is passende woonruimte beschikbaar. Hiervoor geven we deze groepen voorrang binnen de woonruimteverdeling.

Hoe kunnen we dit doel meten?

Nieuwbouw + transformaties

Realisatie cijfers				Streefcijfers		
2019	2020	2021	2022	2023	2024	2025
598	1139	1315	841	1000	1000	1000

Bron:

Toelichting: Het betreft alle toevoegingen in een specifiek jaar aan de woningvoorraad, namelijk nieuwbouw en overige toevoegingen. Omdat de overige toevoegingen voornamelijk transformaties zijn (van kantoren maar ook andere gebouwen naar woningen) noemen we het hier transformaties. Maar het kan ook nog gaan om splitsing van woningen. Uiteindelijk kan de netto groei of saldo van de woningvoorraad lager zijn door sloop of overige onttrekkingen.

Wat willen we bereiken?

Mobiliteit: Een bereikbare stad die actieve mobiliteit omarmt.

Toelichting:

Om onze groeiende stad leefbaar en groen te houden, de lucht schoner te maken en klimaatverandering tegen te gaan is het hard nodig om op het gebied van mobiliteit een grote omslag te maken. We willen bereiken dat mensen zich in en naar onze stad anders gaan verplaatsen; meer als voetganger, met de fiets, met het OV of gebruik makend van deelmobiliteit. We werken aan een stad waarin vervoer met een auto steeds minder nodig zal zijn. Hiervoor investeren wij in een goed netwerk van paden voor voetgangers en fietsers én in goede faciliteiten voor deelmobiliteit en openbaar vervoer. We zetten in op parkeerregulering. Ook zorgen we voor de juiste functie op de juiste plek (voorzieningen en werkfuncties langs levensaders en bij ontmoetingsplekken en wonen en werken in de directe nabijheid van openbaar vervoersknooppunten).

Wat gaan we daarvoor doen?

We stellen in 2024 een Omgevingsprogramma Mobiliteit op. Daarin komt alle inzet die we nu al plegen en de nieuwe inzet voor de verschillende deelaspecten samen:

1. Lopen: We werken toe naar een compleet, samenhangend, toegankelijk voetgangersnetwerk.
2. Fiets: We bouwen aan een compleet, samenhangend en veilig fietsnetwerk en werken toe naar voldoende en goede fietsparkeervoorzieningen bij o.a. stations en binnenstad.
3. OV: We maken het OV aantrekkelijker door te zorgen voor snellere busroutes, toegankelijke haltes en een aantrekkelijke overstap en we spannen ons in om onze stevige plek in het landelijke spoornetwerk te behouden en waar mogelijk te verbeteren.
4. Deelmobiliteit en parkeren: We zetten in op faciliteren en aantrekkelijker maken van deelmobiliteit, het invoeren van betaald parkeren met vergunningen in grotere delen van de stad, het hanteren van lage parkeernormen bij woningbouw op OV-locaties en het realiseren van mobiliteitshubs aan de stadsranden en in de wijken (als parkeeralternatief voor de eigen auto en voor bezoekers aan de stad).
5. Wegenstructuur: We vormen de meeste wegen om naar 30 km/uur, we beperken het doorgaand verkeer op de Stadsring en regionaal brengen we het wegennet op orde, met aandacht voor maatregelen om de effecten van de vertraging van het project Knooppunt Hoevelaken op te kunnen vangen.

Hoe kunnen we dit doel meten?

Modal Split (% Auto bestuurder)

Realisatie cijfers				Streefcijfers		
2019	2020	2021	2022	2023	2024	2025
34		29		34		34

Bron:

Toelichting: De Modal Split laat zien hoe verplaatsingen verdeeld zijn over de verschillende vervoerswijzen. Om een betrouwbaar cijfer te verkrijgen wordt het cijfer berekend aan de hand van een stapeling van de cijfers van het betreffende en voorgaande jaar. Het cijfer voor 2023 wordt bekend in 2024.

Wat mag het kosten?

Tabel: PF.1.1 Financieel overzicht

PROGRAMMA	REKENING 2022	BEGROTING 2023	BEGROTING 2024	RAMING 2025	RAMING 2026	RAMING 2027
LASTEN EXCLUSIEF TOEVOEGINGEN AAN RESERVES						
1.1 Energietransitie	-4.226	-6.339	-10.098	-8.225	-8.125	-6.950
1.2 Grondexploitatie en Ruimtelijke Ordening	-96.778	-58.011	-64.019	-100.178	-50.248	-42.544
1.3 Wonen	-4.059	-5.339	-5.552	-5.067	-5.036	-4.899
1.4 Mobiliteit	-8.384	-9.946	-14.372	-16.588	-16.098	-16.501
TOTAAL LASTEN	-113.448	-79.634	-94.041	-130.057	-79.508	-70.895
BATEN EXCLUSIEF ONTTREKKINGEN AAN RESERVES						
1.1 Energietransitie	1.239	0	2.583	2.583	2.583	2.583
1.2 Grondexploitatie en Ruimtelijke Ordening	61.639	42.996	54.049	89.374	37.926	29.313
1.3 Wonen	821	1.058	262	262	317	317
1.4 Mobiliteit	3.210	4.815	4.015	8.835	8.835	8.835
TOTAAL BATEN	66.910	48.869	60.909	101.053	49.661	41.048
SALDO EXCLUSIEF MUTATIES RESERVES						
1.1 Energietransitie	-2.987	-6.339	-7.515	-5.642	-5.542	-4.367
1.2 Grondexploitatie en Ruimtelijke Ordening	-35.139	-15.015	-9.970	-10.804	-12.322	-13.231
1.3 Wonen	-3.238	-4.281	-5.290	-4.805	-4.720	-4.582
1.4 Mobiliteit	-5.174	-5.131	-10.357	-7.752	-7.263	-7.665
SALDO PROGRAMMA EXCLUSIEF MUTATIES RESERVES	-46.538	-30.766	-33.132	-29.004	-29.847	-29.846
MUTATIES RESERVES						
1.1 Energietransitie						
Toevoeging aan reserve	-4.352	-2.500	0	0	0	0
Onttrekking aan reserve	1.916	2.819	1.957	0	0	0
Saldo mutatie reserves 1.1 Energietransitie	-2.436	319	1.957	0	0	0
1.2 Grondexploitatie en Ruimtelijke Ordening						
Toevoeging aan reserve	-1.406	0	0	0	0	0
Onttrekking aan reserve	4.045	5.503	274	299	74	74
Saldo mutatie reserves 1.2 Grondexploitatie en Ruimtelijke Ordening	2.639	5.503	274	299	74	74
1.3 Wonen						
Toevoeging aan reserve	0	0	0	0	0	0
Onttrekking aan reserve	242	570	553	53	0	0
Saldo mutatie reserves 1.3 Wonen	242	570	553	53	0	0

1.4 Mobiliteit						
Toevoeging aan reserve	-2.700	-1.756	0	0	0	0
Onttrekking aan reserve	3.611	2.031	654	654	294	293
Saldo mutatie reserves 1.4 Mobiliteit	911	275	654	654	294	293
SALDO MUTATIES RESERVES	1.355	6.667	3.437	1.006	368	367
TOTAAL RESULTAAT PROGRAMMA						
1.1 Energietransitie	-5.423	-6.021	-5.558	-5.642	-5.542	-4.367
1.2 Grondexploitatie en Ruimtelijke Ordening	-32.500	-9.511	-9.695	-10.505	-12.248	-13.157
1.3 Wonen	-2.997	-3.711	-4.738	-4.752	-4.720	-4.582
1.4 Mobiliteit	-4.263	-4.856	-9.703	-7.098	-6.969	-7.372
RESULTAAT PROGRAMMA INCLUSIEF MUTATIES RESERVES	-45.182	-24.099	-29.695	-27.998	-29.479	-29.479

Toelichting op afwijkingen

Tabel: PF.1.2 Afwijkingen tussen begroting 2023 en begroting 2024

PROGRAMMA	LASTEN	BATEN
1.1 Energietransitie	-3.758	2.583
1.2 Grondexploitatie en Ruimtelijke Ordening	-6.008	11.053
1.3 Wonen	-213	-796
1.4 Mobiliteit	-4.427	-799
TOTAAL	-14.407	12.040

Een 'min' betekent een financieel nadeel voor de gemeente en een 'plus' een financieel voordeel. Een 'I' staat voor Incidenteel (eenmalig) en de 'S' voor Structureel (doorlopend). De financiële analyses zijn op hoofdlijnen en geven de belangrijkste financiële afwijkingen aan. Dat betekent dat de financiële verklaring niet in alle gevallen uitputtend zal zijn. Bedragen onder de € 0,3 miljoen laten wij doorgaans buiten beschouwing in de financiële analyses en de begrotingsrechtmatigheid.

Tabel: PA.1.1 Toelichting op de belangrijkste begrotingsmutaties

TOELICHTING OP DE BELANGRIJKSTE BEGROTINGSMUTATIES VAN BEGROTING 2024 T.O.V. BEGROTING 2023	LASTEN	BATEN	I / S
---	--------	-------	-------

1.1 Energietransitie			
<i>Coalitieakkoord 2022-2026: Energietransitie</i>			
In het coalitieakkoord 2022-2026 is vanaf 2024 structureel € 4 miljoen extra beschikbaar voor de energietransitie. In 2023 was dit € 1,5 miljoen. Dit betekent dat we € 2,5 miljoen meer te besteden hebben vanaf 2024. Deels wordt dit ingezet om de uitvoeringscapaciteit structureel te dekken.	-2.500		S

<p><i>RES</i></p> <p>Voor het opstellen van de Regionale Energiestrategie (RES) is in de meicirculaire 2023 incidenteel geld ontvangen van het Rijk voor 2023. Deze middelen vervallen in 2024. Daarom zijn deze lasten in 2024 niet begroot. Wel is de verwachting dat vanuit het Rijk nog middelen beschikbaar gesteld gaan worden voor 2024.</p>	277		I
<p><i>CDOKE</i></p> <p>Vanaf de begroting 2024 zijn de te ontvangen middelen vanuit de 'Tijdelijke regeling capaciteit decentrale overheden voor klimaat- en energiebeleid (CDOKE)' conform de richtlijnen van de provincie structureel opgenomen. Met deze middelen wordt de uitvoeringscapaciteit vergroot. Dit betreft een specifieke uitkering, die tot en met 2025 is beschikt. Definitieve afspraken over de periode 2026-2030 moeten nog volgen.</p> <p>In 2023 stond er incidenteel een bedrag van € 0,9 miljoen geraamd voor de uitvoeringskosten van het klimaatakkoord, ontvangen vanuit het Rijk. Deze middelen zijn in 2024 niet meer beschikbaar. Hiervoor in de plaats is de CDOKE regeling gekomen.</p>	-2.582	2.582	S
<p><i>Extra middelen isolatieoffensief</i></p> <p>Op 4 juli 2023 is Motie 2023-071M aangenomen waarin het college is verzocht de inzet overschot Energietoeslag 2022 aan te wenden om huiseigenaren met een inkomen tot 150% van het bijstandsniveau te helpen hun huis te isoleren. De aanvullende budgetruimte kent een maximum van € 2,0 miljoen. Dit budget is toegevoegd aan het budget van het Isolatieoffensief voor de jaren 2024, 2025 en 2026. Het budget is in 2024 uitgebreid met € 0,6 miljoen.</p>	-600		I
<p><i>Indexering, kostenverdeling, formatie-aanpassingen</i></p> <p>Dit betreft de indexering van (personele) lasten, formatie-aanpassingen, overhead afdracht aan programma 4 en aanpassing in de doorbelasting van personele lasten naar programma Circulaire Economie.</p>	910		S

**TOELICHTING OP DE BELANGRIJKSTE BEGROTINGSMUTATIES
VAN BEGROTING 2024 T.O.V. BEGROTING 2023**

LASTEN

BATEN

I / S

1.2 Grondexploitaties en Ruimtelijke Ordening			
<i>Herziening Grondexploitaties</i>			
In deze begroting zijn de geactualiseerde lasten en baten jaarschijf 2024 van de herziening grondexploitatie per 1-11-2022 opgenomen. Dit heeft enerzijds een effect op de baten en lasten van de grondexploitaties. Zie voor de voortgang van de grondexploitaties het Meerjaren Programma Grondexploitaties 2022 , zoals is vastgesteld in de raad van 27 juni 2023. Anderzijds heeft dit een effect op de voorraadmutatie van de grondexploitaties naar de gemeentelijke balans. In totaal hebben deze mutaties een budgettair neutraal effect op de begroting.	-10.218	10.218	S
Het saldo van € 4,5 miljoen heeft betrekking op de in 2023 incidenteel geraamde verliesvoorziening van grondexploitatie Kavels over de Laak. Deze is gedekt uit de reserve Vathorst over de Laak.	4.527		I
<i>Indexering, kostenverdeling, formatie-aanpassingen</i>			
Portefeuille Ruimtelijke Ontwikkeling: dit betreft de indexering van (personele) lasten, de indexering van baten, formatie-aanpassingen en de doorbelasting van personele lasten naar de programma's.	-870		S
Portefeuille Vastgoed: dit betreft hoofdzakelijk de indexering van (personele) lasten en de indexering van baten. Een klein effect kan worden toegewezen aan formatie-aanpassingen en de doorbelasting van personele lasten naar de programma's.	-371	666	S
<i>Deelname U Ned</i>			
In raadsvoorstel "Begrotingswijziging 2023 naar aanleiding van de taakmutaties uit de meicirculaire gemeentefonds 2023 " d.d. 4 juli 2023 is incidenteel voor 2024 een bedrag van € 0,3 miljoen opgenomen voor de algemene programmakosten U Ned (€ 0,1 miljoen) en U Ned-mobiliteitsstrategie (€ 0,2 miljoen).	-300		I
<i>Omgevingswet</i>			
Van het voor 2022 beschikbare implementatiebudget Omgevingswet is € 0,2 miljoen overgeheveld naar jaarschijf 2023 ten behoeve van de invoering van de Omgevingswet per 1 januari 2024. In 2024 is geen implementatiebudget meer beschikbaar.	155		I
Van de in 2022 beschikbaar gestelde circulairegelden (meicirculaire en septembercirculaire 2022) is € 0,5 miljoen	195		I

overgeheveld naar 2023 en € 3,1 miljoen naar 2024. Hierdoor is er in 2024 incidenteel € 0,2 miljoen minder budget beschikbaar ten opzichte van 2023.			
<i>Dotatie voorziening onderhoud monumenten</i> In de Kaderbrief 2023-2026 is voor 2023 opgenomen om voor de onderhoudskosten van de monumenten een onderhoudsvoorziening in te stellen. Bovengenoemde onderhoudsvoorziening werd in 2023 incidenteel gevoed vanuit de reserve onderhoud monumenten voor een bedrag van € 1,0 miljoen.	1.000		I

TOELICHTING OP DE BELANGRIJKSTE BEGROTINGSMUTATIES VAN BEGROTING 2024 T.O.V. BEGROTING 2023	LASTEN	BATEN	I / S
---	--------	-------	-------

1.3 Wonen			
<i>Project Nijkerkerstraat</i> In 2023 is een specifieke uitkering vanuit de Rijksoverheid ontvangen inzake het project Tijdelijke woningen Nijkerkerstraat. Deze post komt met ingang van 2024 te vervallen. Gelijktijdig nemen ook de lasten die verbonden zijn aan dit project af.	745	-865	I
<i>Verwerking Deltaplan wonen</i> Bij het verwerken van het raadsbesluit d.d. 4 juli 2023 coalitieakkoord Deltaplan Wonen is ten onrechte geen rekening gehouden met de correctie op het oorspronkelijk coalitieakkoord van € 1,9 miljoen. Hierdoor zit er in 2023 zowel het oude als het nieuwe Deltaplan wonen verwerkt. De overlap bedraagt dus € 1,9 miljoen. In 2023 is het nieuwe Deltaplan wonen aangenomen. De personele lasten van het oude Deltaplan wonen komen in 2024 te vervallen.	-1.850 1.381		I I

TOELICHTING OP DE BELANGRIJKSTE BEGROTINGSMUTATIES VAN BEGROTING 2024 T.O.V. BEGROTING 2023	LASTEN	BATEN	I / S
---	--------	-------	-------

1.4 Mobiliteit			
<i>Kapitaallasten</i> De kapitaallasten nemen vanaf 2024 toe, hoofdzakelijk door nieuwe investeringen 2023 zoals verbeteren verkeersveiligheid	-344		S

rotonde De Nieuwe Poort en VERDER projecten 2023 en uitbreiding parkeerautomaten.			
<i>Indexering, kostenverdeling, formatie-aanpassingen</i> Dit betreft hoofdzakelijk de indexering van (personele) lasten en de indexering van baten. Een klein effect kan worden toegewezen aan formatie-aanpassingen en de doorbelasting van personele lasten naar de programma's.	-523	421	S
<u>Coalitieakkoord 2022-2026: fietsers/ voetgangers, opwaarderen wegen/ vergroenen</u> In het coalitieakkoord is opgenomen om vanaf 2024 structureel € 1,3 miljoen aan te wenden voor een nieuw integraal programma voor verkeer en vervoer voor alle modaliteiten. Dit bedrag is € 0,3 miljoen hoger ten opzichte van 2023.	-300		S
<u>Coalitieakkoord 2022-2026: parkeren</u> In het coalitieakkoord is een positief saldo van € 2,3 miljoen opgenomen voor 2024 en verder. Dit saldo bestaat uit structurele lasten van € 1,3 miljoen (structurele kosten mobiel parkeren, waaronder onderhoud, verzekering, schade parkeerautomaten en servicekosten) en structurele baten van € 3,6 miljoen (extra inkomsten parkeervergunningen en extra inkomsten betaald parkeren).	-1.300	3.600	S
<u>Inkomstenderving Straatparkeren</u> In de <u>Kadernota 2024-2027</u> is een bedrag van € 4,8 miljoen opgenomen in verband met vertraging van te wijzigen parkeerbeleid. In plaats van 2024, zullen in 2025 de extra inkomsten uit toepassing van een scanauto voor parkeercontroles en extra inkomsten uit uitbreiden areaal worden gerealiseerd.		-4.820	I
<u>Kadernota 2024-2027: fietsenkelder Stationsplein</u> In de <u>Kadernota 2024-2027</u> is een bedrag van € 1,2 miljoen opgenomen voor een extra bijdrage aan Prorail om de Fietsenkelder op het stationsplein te kunnen realiseren.	-1.150		I
<u>Kadernota 2024-2027: parkeerService Amersfoort</u> De contractuele verplichting met betrekking tot de uitvoeringsovereenkomst met ParkeerService Amersfoort is structureel met € 0,4 miljoen verhoogd vanaf 2024. Dit is grotendeels het gevolg van de invoering ontheffingssysteem autoluwe binnenstad. Daarnaast hebben ook de indexeringen, verhoging lidmaatschapskosten, stijging aantal ontheffingen en stijging aantal gehandicaptenparkeerkaarten invloed hierop.	-360		S
<u>Wegvallen stelpost knooppunt Hoevelaken</u>			

Om op termijn aan onze financiële verplichtingen voor knooppunt Hoevelaken te voldoen, wordt jaarlijks een bedrag gestort in de reserve Knooppunt Hoevelaken. De dekking van deze storting kwam tot en met 2023 uit verkeersbudgetten (door middel van een negatieve stelpost op de lasten van € 0,3 miljoen). Met ingang van 2024 is deze negatieve stelpost vervallen.	-300		S
--	------	--	---

TOELICHTING OP DE DOTATIES EN ONTTREKKINGEN AAN DE RESERVES IN DE BEGROTING 2024	LASTEN	BATEN	I / S
--	--------	-------	-------

9. Mutatie reserves			
<i>Reserve Duurzame Stad</i>		1.957	I
<p>Conform de begroting 2022-2025 vindt er in 2024 een onttrekking plaats uit de reserve Duurzame Stad van € 2,0 miljoen als dekking van het programma Duurzame Stad. Hiermee wordt zowel het geraamd uitvoeringsbudget van € 0,7 miljoen als de incidentele formatie in 2024 gedekt. De reserve Duurzame stad heeft betrekking op deelprogramma 1.1. Energietransitie.</p> <p>Vanaf 2025 is het uitvoeringsbudget en de formatie structureel gedekt vanuit de middelen van het Coalitieakkoord en de CDOKE-gelden vanuit het Rijk en vervalt deze incidentele dekking.</p>			
<i>Onttrekking uit de reserve Stedelijke Voorzieningen</i>		360	I
In 2024 vindt er een onttrekking plaats uit de reserve Stedelijke Voorzieningen ter dekking van het programma Goed op Weg - Korte Termijn Aanpak van € 0,4 miljoen.			
<i>Reserve Binnenstedelijke Ontwikkelingen</i>		200	I
Voor 2024 staan lasten gepland voor binnenstedelijke ontwikkeling Langs Eem en Spoor. Deze lasten worden gedekt uit de reserve Binnenstedelijke ontwikkeling. De reserve Binnenstedelijke Ontwikkelingen heeft betrekking op deelprogramma 1.2 Grondexploitaties en Ruimtelijke Ordening.			
<i>Reserve Vervangingsinvesteringen Ruimtelijke Ontwikkeling</i>		74	I
Conform besluitvorming worden de afschrijvingslasten van investeringen kleedkamers RC Eemland, Veld 6 VV Hoogland en Veld 1 VV AFC Quick gedekt uit de reserve vervangingsinvesteringen, evenals de kapitaallasten van verduurzaming Volmolen.			

<i>Reserve Vervangingsinvesteringen Mobiliteit</i>		294	I
Conform besluitvorming worden de afschrijvingslasten van investeringen Aanpak Leusderweg, Fietsplan 2017, Fietsplan 2018, VERDER projecten 2022 en VERDER projecten 2023 gedekt uit de reserve vervangingsinvesteringen.			
<i>Reserve Woningbouw- projecten sociale woningbouw</i>		500	I
In de meerjarenbegroting is door middel van een onttrekking aan de reserve Woningbouw budget opgenomen voor projecten die bijdragen aan (sociale) woningbouw. In 2024 wordt € 0,5 miljoen geraamd.			
<i>Reserve Woningbouw - zesde tranche startersleningen</i>		53	I
In mei 2023 heeft de raad ingestemd met het raadsvoorstel Nieuwe tranche startersleningen. Hiermee is wederom € 3,5 miljoen beschikbaar gesteld voor nieuwe startersleningen. De rente en beheerlasten voor de eerste drie jaar worden onttrokken aan de reserve Woningbouw. Voor 2023 gaat het om een bedrag van € 0,1 miljoen.			

Toelichting Programma VERDER Amersfoort

Onderdeel van deelprogramma 1.4 Mobiliteit

Tabel: PA.1.1.1 Bijdrage Amersfoort aan Programma Verder

	t/m 2023	BEGROTING 2024	RAMING 2025	RAMING 2026	RAMING 2027	Totaal
Reserve Stedelijke Voorziening (RSV)	5.500	0	0	0	0	5.500
Aanvullende middelen (Tussenbalans (TB) 2012)	13.500	0	0	0	0	13.500
Aanvullende middelen (Kadernota 2017-2020)	3.200	0	0	0	0	3.200
Totaal	22.200	0	0	0	0	22.200

Tabel: PA.1.1.2 VERDER Amersfoort, bevoegd gezag, in uitvoering

(x € mln.)

Project	Omschrijving	Soort maatregel	Budget	Stand van Zaken
9	Fietsroute Afrt-Centr - Nrd (Vathorst / Nieuwland)	No Regret	1.167	In voorbereiding
10	Fietsnetwerk Leusden-Amersfoort-Soest	No Regret	2.018	In voorbereiding
11	Fietsroute Leusden-Amersfoort Noord-Baarn	No Regret	12	Afgerond
12	Fietsroute Hoevelaken-Amersfoort Noord-Soest	No Regret	232	Ingeruild (uitvoeringsprogramma fietsplan)
16	Fietsverbinding Dorresteinseweg A'rt - Leusden	Basis	130	Afgerond

26	Stedelijke Distributie	No Regret	17	Afgerond
40	Capaciteitsverbetering Westelijke Ontsluiting Amersfoort	Aanvullend	60.000	In voorbereiding
88	Uitbr. fietsparkeervoorzieningen bij Stations A'firt / A'firt Schothorst en A'firt Vathorst	Basis	3.700	Deels afgerond (Schothorst), deels ingeruild (Vathorst), deels in voorbereiding (Station A'foort)
112	Fietsverbinding Amersfoort - Nijkerk	Basis	4.084	In uitvoering
114	Aanleg en uitbr. fietsenstalling A'firt Centrum	Basis	311	Afgerond
115	Aansluiten Heideweg op Ringweg oost	Aanvullend	466	Afgerond
116	Ontw. Station Amersfoort tot regionale OV-knoop	Aanvullend	2.093	P&R afgerond, busluis Laak 3 in voorbereiding
123a	Aanleg (H)OV A'firt Station - Centrum - A'firt Vathorst	Aanvullend	1.652	Afgerond
131c	Ongelijkvloerse verbinding N199	Aanvullend	160	Afgerond
159	Stimuleren gebruik deelauto's	Aanvullend	108	Afgerond
184	Ontsluiting Vathorst-West op A1	Aanvullend	7.500	In voorbereiding
191	Fietsverbinding Hoevelaken / Amersfoort Centrum via Hogeweg	Aanvullend	870	Afgerond
192	Fietsroute tussen Amersfoort-Vathorst en Bunschoten	Aanvullend	550	Afgerond
199	Kortsluiting Energie - Outputweg	Aanvullend	20.300	Afgerond Opm. project is ondergebracht bij Knooppunt Hoevelaken. Dit is geregeld via BOK2. Knooppunt Hoevelaken is verstraagd a.g.v. PAS. Uitvoeringsjaar nog niet bekend
v11	Doorstroming Bergenboulevard Vathorst	Aanvullend	4.264	Aanpassing rotonde 1 is gereed. Overige in uitvoering
V12	Aansluiten Danzigtunnel Vathorst	Aanvullend	3.105	In voorbereiding
V13	Vrouwepolder	Aanvullend	298	Afgerond
V14	Pilot fietsverkeerslicht rotonde 6	Aanvullend	242	Afgerond
V15	Kruispunt Heideweg-Caraiben	Aanvullend	58	Afgerond
V18	Reistijdwinst fietsers verkeerlichten	Aanvullend	550	In voorbereiding
V19	Nieuwe schakels in het fietsennetwerk	Aanvullend	350	In voorbereiding
V20	Verkeersveiligheid verbeteren	Aanvullend	1.050	In voorbereiding
V21	Verbeteren doorstroming ov Julianaplein	Aanvullend	1.000	In voorbereiding
Totaal			116.287	

- **VERDER 10 Fietsroute Leusden - Amersfoort - Soest:**
Afronden voorbereiding en aanbesteden project in gezamenlijkheid met de [Doorfietsroute Amersfoort - Hilversum](#). Realisatie in 2025.
- **VERDER 40 Capaciteitsverbetering Westelijke Ontsluiting:**
Het huidige plan is financieel onhaalbaar gebleken. We gaan alleen door met de verbeteringen voor fietsers, voetgangers en hulpdiensten. Dit voldoet niet aan de scope waarvoor de VERDER-subsidie is verstrekt. Dat betekent dat het huidige plan wordt afgerond en dat voor de nieuwe scope van het project een nieuw (subsidie)traject wordt opgestart bij de provincie.
- **VERDER 88 Fietsparkeervoorzieningen station Amersfoort Centraal:**
Aanbesteding en opstellen definitief ontwerp. Start uitvoering 2025.
- **VERDER 112 Fietsverbinding Amersfoort - Nijkerk:**
Afronding project.
- **VERDER 184 Ontsluiting Vathorst West op A1:**
Opstellen voorlopig ontwerp en SSK-raming inclusief de uitvoering van de daarvoor benodigde onderzoeken.
- **V11 Doorstroming Bergenboulevard Vathorst:**
Afronding project.
- **V12 Aansluiten Danzigtunnel Vathorst:**
Geen werkzaamheden in 2024 i.v.m. stagnatie Knooppunt Hoevelaken.

Tabel: PA.1.1.3 Amersfoort uitvoerder, VERDER partner

Project	Omschrijving	Soort maatregel	Budget	Stand van Zaken
28	Dynamisch Verkeersmanagement (DVM)	No Regret	658	Afgerond
97	Buslijn Leusden - Amersfoort Noord	Aanvullend	58	Afgerond
102	Mobiliteitsmanagement	Basis	269	In uitvoering
Totaal			985	

Toelichting Project Beter Benutten

Onderdeel van deelprogramma 1.4 Mobiliteit

Tabel: PA.1.1.4 Projecten Beter Benutten

Project	Omschrijving	Budget	Bijdrage van Amersfoort	Stand van zaken
MNBB45	Fietsparkeren stations	3.023	0	In uitvoering
MNBB46	Westelijke Ontsluiting	4.202	0	Afgerond
MNBB49	Groene Golf	1.071	150	Afgerond
MNBB48	Doorstroming Hogeweg	704	0	Afgerond
MNBB74	Busstation Schothorst	921	0	Afgerond
Totaal		9.921	150	

Welke beleidskaders zijn er?

BELEIDSKADER	DATUM
1.1 Energietransitie	
Transitievisie Warmte gemeente Amersfoort	
Regels over energietransitie, houtstook en duurzame mobiliteit in het omgevingsplan Amersfoort	
Regionale Energietransitie 1.0	
Regionale Energietransitie 2.0	
Beleidskaders zonnevelden gemeente Amersfoort	
RIB voortgang RES projecten windenergie	
Haalbaarheidsonderzoek energielandschappen onderdeel windmolens	
1.2 Grondexploitaties en Ruimtelijke Ordening	
Beleidskaders Monumentenzorg	
Zonnepanelenbeleid	13-7-2012
FloA met daarin de Erfgoedverordening.	
Welstandsnota.	23-5-2017
Beleidskaders Archeologie	
Verordening van de gemeenteraad van de gemeente Amersfoort houdende regels omtrent de fysieke leefomgeving (Verordening fysieke leefomgeving Amersfoort) (overheid.nl)	
Beleidskaders Grondexploitaties en vastgoed	
Nota Vastgoedbeheer 2017-2020	
Nota Grondbeleid	
Nota Vastgoedstrategie 2022	
Routekaart verduurzaming gemeentelijk vastgoed	
Beleidskaders Ruimtelijke Ontwikkeling	
Structuurvisie Amersfoort 2030	
Hoogbouwvisie Amersfoort	
Groenvisie Amersfoort	
1.3 Wonen	
Deltaplan Wonen	2019
Huisvestingsverordening 2022	2022
Uitvoeringsprogramma Wonen en Zorg	
1.4 Mobiliteit	
Omgevingsvisie	

Welke risico's lopen we?

Onderstaand de belangrijkste financiële risico's met een minimale benodigde weerstandscapaciteit van € 300.000,-.

Tabel: PRI.1.1 Financiële risico's

Risico	Beheersmaatregel	Benodigde weerstandscapaciteit
1.2 Grondexploitatie en Ruimtelijke Ordening		
Grondexploitatie Kop van Isselt - ROVA	Binnen de door de raad vastgestelde kaders sturen wij zoveel mogelijk op het behalen van de planning en het beperken van de kosten, respectievelijk het verhogen van de opbrengsten.	5.547
Gebiedsexploitatie Hoefkwartier	Binnen de door de raad vastgestelde kaders sturen wij zoveel mogelijk op het behalen van de planning en het beperken van de kosten, respectievelijk het verhogen van de opbrengsten.	3.761
Grondexploitatie Vathorst Bedrijventerrein	Binnen de door de raad vastgestelde kaders sturen wij zoveel mogelijk op het behalen van de planning en het beperken van de kosten, respectievelijk het verhogen van de opbrengsten.	2.040
Grondexploitatie Wieken-Noord	Binnen de door de raad vastgestelde kaders sturen wij zoveel mogelijk op het behalen van de planning en het beperken van de kosten, respectievelijk het verhogen van de opbrengsten.	1.072
Maatschappelijk Vastgoed: Onvoldoende middelen voor meerjarig planmatig- en spoedeisend onderhoud waarvan het juridisch en economisch eigendom bij de gemeente ligt. Hierdoor gaat de kwaliteit van de gebouwen achteruit en kunnen ongewenste situaties ontstaan.	SRO actualiseert alle MJOP's iedere 3 jaar. Hierdoor blijven de MJOP's actueel bij de conditie van het vastgoed en kostenniveau benodigd voor aanbesteding van het onderhoud. De situatie is op dit moment wel heel lastig te voorspellen door de naweeën van corona, de oorlog in Oekraïne en de al aanwezige schaarste in personeel en materiaal. Het kostenniveau monitoren we jaarlijks.	629

Grondexploitatie Bestaand Stedelijk Gebied - Eemkwatier / Puntenburg	Binnen de door de raad vastgestelde kaders sturen wij zoveel mogelijk op het behalen van de planning en het beperken van de kosten, respectievelijk het verhogen van de opbrengsten.	497
--	--	-----

De fiscus gaat niet akkoord met ons standpunt dat de gemeente voor wat betreft de grondexploitaties niet belastingplichtig is voor de vennootschapsbelasting (vpb).	Niet van toepassing	380
---	---------------------	-----

1.4 Mobiliteit

Project Westelijke Ontsluiting: Bij de Westelijke Ontsluiting wordt alleen doorgedaan met diverse verbeteringen voor fietsers, voetgangers en hulpdiensten. Dit betekent dat vanuit het oude plan nog een en ander afgewikkeld dient te worden waar mogelijk ongedekte kosten uit voort kunnen vloeien.	In gesprek gaan met betrokken partijen zoals Provincie en nutsbedrijven met betrekking tot de gevolgen van de gewijzigde voornemens.	7.100
---	--	-------

Project Fietsparkeren Station Amersfoort: Aanbestedingsrisico en aanbestedingsmarkt zijn grillig en onvoorspelbaar, dit kan leiden tot meerkosten.	- Gedetailleerde raming laten maken. - Wordt er bij de aanbesteding hoger ingeschreven dan de beschikbare budgetten, wordt er niet gegund en moet er gekeken worden of aanvullend budget mogelijk is of versoeringen kunnen worden toegepast.	380
--	--	-----

Voor meer informatie over de (financiële) risico's binnen de gemeente Amersfoort, verwijzen wij u naar de [paragraaf Weerstandsvermogen en Risicobeheersing](#).

Welke grote projecten voeren we uit?

Onderstaand is de voortgang van de projecten opgenomen binnen dit programma met de top 3 van de kwantitatieve risico's.

Eerst vindt u een legenda met diverse kleurcodes die worden gehanteerd bij het bepalen van het risico niveau.

De informatie van deze projecten kent een peildatum per 1 juni 2023.

	Inhoud	Planning	Financiën	Risico's
Ja	De inhoud en de scope van het project zijn in lijn met de laatste besluitvorming.	Ja	De huidige financiële positie is in lijn met de financiële planning uit de laatste besluitvorming.	Het betreft een klein en beheersbaar risico
Risico	Er is een risico dat de inhoud en de scope van de laatste besluitvorming niet haalbaar zijn.	Risico	Er is een risico dat de planning van het project conform de laatste besluitvorming niet wordt gehaald.	Het betreft een middelgroot risico
Nee	De inhoud en de scope van het project wijken af van de laatste besluitvorming.	Nee	De huidige financiële positie is niet in lijn met de financiële planning uit de laatste besluitvorming.	Het betreft een groot risico

Tabel: PP.1.1 Project Fietsparkeren

PROJECT	Fietsparkeren		
ALGEMENE ZAKEN			
Programma	1. Omgeving		
FINANCIËN	KOSTEN PROJECT	BIJDRAGE VAN DERDEN	SALDO
Totaal budget/krediet:	12.398	12.398	-
<u>Realisatie</u>			
Lasten/ Baten	2.590	2.398	192
	Inhoud	Planning	Financiën
Stand van zaken cf besluitvorming?			

OMSCHRIJVING RISICO	KWANTITATIEVE RISICO'S	RISICOCATEGORIE	
	ACTIES	VORIGE RAPP	HUIDIGE RAPP
1. BTW risico over realisatiekosten fietskelder. Hier is (landelijk) nog geen structurele oplossing voor.	1. <i>Goed gemotiveerde brief opstellen samen met Prorail, te verzenden aan de inspecteur. Deze actie uitvoeren. De reactie van inspecteur op brief van NS (in samenwerking met gemeente Amersfoort) over btw aspect exploitatiekosten fietskelder is nog niet ontvangen. We wachten daar nu niet meer op met het uitvoeren van deze actie.</i>		
2. Aanbestedingsrisico, aanbestedingsmarkt, corona maatregelen zijn grillig en onvoorspelbaar, dit kan leiden tot meerkosten. (w.o. corona-effect)	2. <i>Gedetailleerde raming laten maken. Wordt er bij de aanbesteding hoger ingeschreven dan de beschikbare budgetten, wordt er niet gegund en moet er gekeken worden of aanvullend budget mogelijk is of versoeringen kunnen worden toegepast.</i>		
3. Vormgeving toegang (zijde Stationsplein) ligt nog niet vast. Hier wordt nog over geparticipeerd. Dit kan tot meerkosten leiden.	3. <i>Tijdens participatietraject en daarop volgende besluitvorming sturen op budget</i>		
4. Voor het verkrijgen van een recht op doorgang (zijde Smallepad) naar de fietskelder vraagt de nieuwe eigenaar nu een vergoeding. Daarnaast is er discussie over te nemen maatregelen.	3. <i>Tijdens opstellen overeenkomst en daarop volgende besluitvorming sturen op budget</i>		

Toelichting:

--

Tabel: PP.1.2 Project Noordewierweg

PROJECT	Noordewierweg		
ALGEMENE ZAKEN			
Programma	1. Omgeving		
FINANCIËN	KOSTEN PROJECT	BIJDRAGE VAN DERDEN	SALDO
Totaal budget/krediet:	7.600	4.400	3.200

Realisatie

Lasten/ Baten	10	-	10
---------------	----	---	----

	Inhoud	Planning	Financiën
Stand van zaken cf besluitvorming?			

	KWANTITATIEVE RISICO'S		
		RISICOCATEGORIE	
OMSCHRIJVING RISICO	ACTIES	VORIGE RAPP	HUIDIGE RAPP
Prijsstijgingen als gevolg van maatschappelijk verantwoord inkopen.	Dit ligt buiten onze invloed.		

Toelichting:

Verantwoord inkopen brengt een hogere prijs voor producten met zich mee (stijging energieprijzen e.d.).
Besluitvorming:

<https://amersfoort.notubiz.nl/document/12089054/1#search=%22Noordewierweg%22>
<https://amersfoort.notubiz.nl/document/12089053/1#search=%22Noordewierweg%22>

Wie hebben wij nodig?

Om de doelen van de gemeente Amersfoort te bereiken, werken we samen met externe partners, zoals marktpartijen, andere overheden, subsidiepartners, woningbouwcorporaties, non-profit organisaties, netwerkorganisaties etc. We zoeken per doel en taak de meest passende samenwerking. Opgave gerichte samenwerking, daar waar die het meest doelmatig en effectief is. Dat kan betekenen dat we op verschillende vraagstukken in diverse verbanden samenwerken. Naast het feit dat samenwerking met anderen noodzakelijk is vanuit een inhoudelijk oogpunt, is het punt van schaalgrootte in de samenwerking met het rijk steeds belangrijker. Om de opgaven in de stad te realiseren is financiële dekking van buiten erg belangrijk geworden.

Daarnaast heeft de gemeente in diverse verbonden partijen een bestuurlijk en financieel belang. Verbinding met deze partijen is een manier op een publieke taak uit te voeren.

De belangrijkste samenwerkingspartners en een overzicht van de verbonden partijen voor dit programma zijn hieronder opgenomen.

Overzicht samenwerkingspartners

- Het Rijk
- Provincie Utrecht en provincie Gelderland (provincie Noord Holland)
- Regiopartners (MRU, gemeente Utrecht, Regio Amersfoort en de aangesloten gemeenten, Food Valley, Gooi en Vechtstreek, Regio Stedendriehoek) en MRA)
- Fietsersbond ROCOV, Rover, Veilig Verkeer Nederland, en andere belangenorganisaties
- Marktpartijen
- Vervoerders
- (Binnenstad)bewoners
- (Binnenstad)ondernemers
- Logistieke partijen
- GoedopWeg
- Uned
- Rijkswaterstaat
- Prorail en NS
- SRO
- Stichting Integratiewerk
- Corporaties: Alliantie, Portaal en Omnia

Overzicht verbonden partijen

In onderstaand overzicht zijn de Verbonden Partijen opgenomen, welke een bijdrage leveren aan dit programma.

Voor meer informatie over de Verbonden Partijen, verwijzen wij u naar de [Paragraaf Verbonden Partijen](#).

Verbonden Partijen

- NV SRO
- Parkeren Amersfoort BV
- ParkeerService Coöperatie UA
- Grondexploitatiebedrijf Amersfoort B.V.
- Ontwikkelingsbedrijf Vathorst (OBV) Beheer BV

Wie krijgen subsidies?

De gemeente Amersfoort verstrekt subsidies met als wettelijk kader de Algemene subsidieverordening Amersfoort 2019 (ASV) en de nadere subsidieregelingen. We verstrekken begrotingssubsidies, projectsubsidies en incidentele subsidies. De begrotingssubsidies voor dit programma zijn weergegeven in onderstaand overzicht.

Tabel: PS.1.1: Maximale begrotingssubsidie

NAAM INSTELLING	SOORT SUBSIDIE	ACTIVITEIT/DOEL	BEGROTING 2024
-----------------	----------------	-----------------	----------------

Voor dit programma zijn geen subsidies begroot.

Aan bovenstaande cijfers kunnen door instellingen geen rechten worden ontleend.

Welke reserves hebben we?

Tabel: PRE.1.1 Staat van reserves

Omschrijving	Saldo begin 2024	Toevoeging 2024	Onttrekking 2024	Saldo begin 2025	Saldo begin 2026	Saldo begin 2027	Saldo begin 2028
1.1 Energietransitie							
<u>Bestemmingsreserves</u>							
Reserve Duurzame Stad	7.578	0	-1.957	5.621	5.621	5.621	5.621
Totaal 1.1 Energietransitie	7.578	0	-1.957	5.621	5.621	5.621	5.621
1.2 Grondexploitatie en Ruimtelijke Ordening							
<u>Bestemmingsreserves</u>							
Binnenstedelijke ontwikkelingen	425	0	-200	225	0	0	0
Reserve onderhoud monumentale panden	462	0	0	462	462	462	462
Reserve ontwikkeling langs Eem en Spoor	40	0	0	40	40	40	40
Reserve vervangingsinvesteringen	10.864	0	-74	10.790	10.715	10.641	10.567
Vathorst over de Laak	0	0	0	0	0	0	0
Totaal 1.2 Grondexploitatie en Ruimtelijke Ordening	11.792	0	-274	11.517	11.218	11.144	11.070
1.3 Wonen							
<u>Bestemmingsreserves</u>							
Reserve Woningbouw	6.183	0	-553	5.631	5.578	5.578	5.578
Totaal 1.3 Wonen	6.183	0	-553	5.631	5.578	5.578	5.578
1.4 Mobiliteit							
<u>Bestemmingsreserves</u>							
Reserve stedelijke voorzieningen	4.752	0	-360	4.392	4.032	4.032	4.032
Reserve VERDER	3.375	0	0	3.375	3.375	3.375	3.375
Reserve Vervangingsinvesteringen	6.892	0	-294	6.598	6.304	6.011	5.717
Totaal 1.4 Mobiliteit	15.019	0	-654	14.366	13.712	13.418	13.125
TOTAAL	40.572	0	-3.437	37.135	36.129	35.761	35.394

In de cijfers 2023 in bovenstaande tabel zijn alle door de Raad vastgestelde wijzigingen in 2023 verwerkt.

Toelichting

Bestemmingsreserves

Binnenstedelijke ontwikkelingen

Deze reserve is een gemeentelijk fonds, waarmee snel en flexibel kan worden ingespeeld op de gewenste ontwikkelingen op het gebied van stimuleren van binnenstedelijke ontwikkelingen, zoals vastgelegd in de samenwerkingsovereenkomst met de provincie Utrecht.

Reserve Duurzame Stad

Gemeenten spelen een sleutelrol in de uitvoering van het Klimaatakkoord. Op dit moment is er nog grote onduidelijkheid over de uitvoering en impact van het klimaatakkoord en de (on)mogelijkheden die er op de gemeente afkomen. In deze omstandigheden moet telkens worden afgewogen op welk moment middelen moeten worden ingezet, waarbij het voor een groot deel gaat over incidentele lasten voor bijvoorbeeld warmtenetten, duurzame mobiliteit, circulaire economie, energiebesparing en duurzame opwek van energie. Om in te kunnen spelen op deze onzekerheden is het niet mogelijk om vanuit een beheersmatige situatie een financiële planning te maken waarbij er jaarlijks stabiele uitgaven zijn. Daarom via bestemmingsvoorstel voorgesteld de middelen voor duurzame stad die niet worden ingezet toe te voegen aan de reserve 'Reserve Duurzame Stad', zodat deze middelen beschikbaar blijven voor het Programma Duurzame stad. Daarnaast wordt de reserve ingezet als egalisatie van de subsidieregeling toekomstfonds (vanuit het doel van de oude reserve toekomstfonds duurzame ontwikkeling).

Reserve onderhoud monumentale panden

Deze reserve is gevormd aangezien een aantal onderhoudsvoorzieningen op grond van uitspraken van de commissie BBV niet meer mogelijk zijn. Het is daarvoor wel toegestaan om de bedragen uit die voorzieningen over te hevelen naar nieuwe reserves 'voorziening onderhoud'. Deze reserve is gevormd om het incidentele budget voor extra onderhoud in de Parken Randenbroek en Elisabeth Groen, geluidsarm asfalt Kersenbaan en bomcompensatie Kersenbaan beschikbaar te houden.

Reserve ontwikkeling langs Eem en Spoor

Het doel van de reserve is om incidenteel beschikbaar gestelde middelen te reserveren voor toekomstige grote uitgaven in het kader van de ontwikkeling van het gebied Langs Eem en Spoor.

Reserve stedelijke voorzieningen

De reserve dient ter dekking van grootstedelijke investeringen, voortvloeiende uit het stadperspectief. Deze reserve is in het leven geroepen ter dekking van grootschalige investeringen. De RSV bestaat uit de compartimenten groen, bereikbaarheid en overig.

Reserve VERDER

De reserve is in het leven geroepen voor de dekking van de bijdrage aan Programma VERDER. In 2006 is Amersfoort (inclusief bijdrage vanuit Eemland) een verplichting aangegaan van € 22,2 miljoen als bijdrage aan Programma VERDER. Dit programma is opgezet voor regionale bereikbaarheidsprojecten voor in totaal € 500 miljoen, waarvan ruim € 116 miljoen voor projecten in de gemeente Amersfoort beschikbaar is.

Reserve vervangingsinvesteringen

Het doel van deze reserve is het creëren van een gesloten systeem van kapitaallasten voor een aantal specifiek aangewezen vervangingsinvesteringen.

Reserve Woningbouw

Het doel van deze reserve is om bij te dragen aan het realiseren van de opgave voor woningbouw van de gemeente Amersfoort.

Vathorst over de Laak

Voor de ontwikkeling van Vathorst Over de Laak zijn meerdere incidentele budgetten beschikbaar gesteld. De daadwerkelijke realisatie is echter niet altijd gelijk aan de betreffende jaarschijf. Daarom is de reserve 'Vathorst over de Laak' gevormd om resterende middelen uit losse jaarschijven beschikbaar te kunnen houden voor de ontwikkeling van het gebied Vathorst over de Laak.

Welke voorzieningen hebben we?

Tabel: PV.1.1 Staat van voorzieningen

Omschrijving	Saldo begin 2024	Toevoeging 2024	Onttrekking 2024	Saldo begin 2025	Saldo begin 2026	Saldo begin 2027	Saldo begin 2028
1.2 Grondexploitatie en Ruimtelijke Ordening							
A. Onderhoudsegalisatie							
Onderhoud Gemeentelijke Eigendommen	2.901	628	-289	3.240	3.089	2.324	2.736
Onderhoud MFA's	4.206	969	-1.524	3.652	3.621	3.488	3.955
C. Verplichtingen, verliezen en risico's							
Grondexploitatie Podium (PPS)	4.100			4.100	4.100	4.100	4.100
Grondexploitatie Vathorst (PPS)	2.000			2.000	2.000	2.000	2.000
1.2 Grondexploitatie en Ruimtelijke Ordening	13.207	1.598	-1.813	12.992	12.809	11.912	12.791
TOTAAL	13.207	1.598	-1.813	12.992	12.809	11.912	12.791

Toelichting

A. Onderhoudsegalisatie

Onderhoud Gemeentelijke Eigendommen

Het doel van deze voorziening is het gelijkmatig over de jaren verdelen van de kosten van groot onderhoud van diverse gemeentelijke eigendommen.

Onderhoud MFA's

Het doel van deze voorziening is het gelijkmatig over de jaren verdelen van de kosten van groot onderhoud van de multifunctionele accommodaties (MFA's), bijvoorbeeld De Bron, De Laak en het Eemhuis.

C. Verplichtingen, verliezen en risico's

Grondexploitatie Podium (PPS)

De gemeente staat garant voor de nakoming van de verplichting van Grondexploitatiebedrijf Amersfoort B.V., die voor 50% participeert in VOF Podium. VOF Podium draagt zorg voor de ontwikkeling van kantorenpark Podium. De voorziening ziet op het aandeel van deze BV in het mogelijke verlies van VOF Podium.

Grondexploitatie Vathorst (PPS)

De gemeente staat garant voor de nakoming van de verplichting van Grondexploitatiebedrijf Amersfoort B.V. ten behoeve van de extra kapitaalstorting in OBV welke in de toekomst voldaan moet worden. Voor de grootte van deze extra kapitaalstorting is een voorziening gevormd.

Welke investeringen doen wij?

Hieronder presenteren we een overzicht van de voorgenomen investeringen voor de komende jaren.

Tabel: PI.1.1 Geplande investeringen

INVESTERING	Jaar	Investering (bruto)*	Kap. lasten 2024	Kap. lasten 2025	Kap. lasten 2026	Kap. lasten 2027
1.1 Energietransitie						
Geen investeringen						
Totaal 1.1 Energietransitie		0	0	0	0	0
1.2 Grondexploitaties en Ruimtelijke Ordening						
<u>A. Gepland (oorspronkelijk)</u>						
Kunstgrasveld HC Eemvallei veld 1	2024	237	0	26	26	26
Kunstgrasveld HC Eemvallei veld 2	2024	237	0	26	26	26
Nieuwe locatie maatschappelijke opvang	2024	1.575	0	55	55	54
Vastgoed sportaccommodaties	2024	5.250	0	227	226	224
Herinrichting Stationsgebied***	2019-2025	4.000	26	35	200	198
Zwembad Hoogland	2025	16.275	0	0	570	566
<u>B. Gepland (aangepast planning)</u>						
Aanpassing wijkaccommodaties 2019	2024	104	0	8	8	8
Tribune Midland	2024	101	0	8	8	8
Kleedkamers VV Hoogland	2024	304	0	15	15	15
Restbudget aanpak Hof en Varkensmarkt	2024	259	0	13	13	13
Kunstgrasveld CJVV - veld 2	2024	434	0	48	47	47
Kunstgrasveld CJVV - veld 3	2024	413	0	45	45	45
Verv. nieuwbouw sportzaal Schothorst***	2022-2024	433	101	106	105	104
Verduurzaming gemeentelijk vastgoed***	2021-2027	40.261	901	1.417	1.781	2.089
Kunstgrasvelden AMHC	2025	716	0	0	79	78
Kunstgrasveld VV Hooglanderveen v 4	2025	407	0	0	45	44
Toplaag veld 1 VV Hooglanderveen	2026	420	0	0	0	46
Toplaag veld 1 VV APWC	2026	420	0	0	0	46
Toplaag veld 1 VV KVVA	2026	420	0	0	0	46
Toplaag veld 1 VV CJVV	2026	420	0	0	0	46
<u>C. Nieuw</u>						
Verbouw beheerwerkplts sportprk Birkhovn	2024	226	0	11	11	11
Verw asbestdak jeu de boulesvereniging	2024	126	0	6	6	6
Renovatie Sporthal Midland	2024	2.424	0	121	120	119
Toplaag kunstgras Coboboys non infill	2027	400	0	0	0	0
AMHC vervanging velden	2027	735	0	0	0	0
Verv.inv. Maatschappelijk Vastgoed 2025	2025	18.000	0	0	630	626

Verv.inv. Maatschappelijk Vastgoed 2026	2026	36.000	0	0	0	1.260
Verv.inv. Maatschappelijk Vastgoed 2027	2027	36.000	0	0	0	0
Totaal 1.2 Grondexploitaties en Ruimtelijke Ordening		166.597	1.028	2.168	4.015	5.750
1.3 Wonen						
Geen investeringen						
Totaal 1.3 Wonen		0	0	0	0	0
1.4 Mobiliteit						
<u>A. Gepland (oorspronkelijk)</u>						
Fietsplan 2023	2024	1.728	0	86	86	85
Investeringsen grootschalige woningbouw LEeS	2025	10.500	0	0	525	521
<u>B. Gepland (aangepast planning)</u>						
Fietsplan 2022	2024	1.728	0	86	86	85
Fijnmazige Fietsplan 2022	2024	1.313	0	66	65	65
Restbudget ruimte voetganger en fietser	2024	4.956	0	248	246	244
<u>C. Nieuw</u>						
Verv. Verkeersregelinstall. 2024	2024	2.200	0	169	167	166
Verv. Verkeersregelinstall. 2025	2025	2.200	0	0	169	167
Verv. Verkeersregelinstall. 2026	2026	800	0	0	0	61
Verv. Verkeersregelinstall. 2027	2027	800	0	0	0	0
Cofinanciering BO Mirt 2024**	2024	6.944	0	347	344	342
Cofinanciering BO Mirt 2025**	2025	6.944	0	0	347	344
Cofinanciering BO Mirt 2026**	2026	6.944	0	0	0	347
Cofinanciering BO Mirt 2027**	2027	6.944	0	0	0	0
Totaal 1.4 Mobiliteit		54.001	0	1.002	2.035	2.427
Totaal Investeringsen 1. Programma Omgeving		220.598	1.028	3.170	6.050	8.177

* De bruto Investering betreft het vastgestelde kredietbedrag conform het Raadsbesluit.

** Begroting na wijziging is na verlaging van bijdrage derden

*** Enkele investeringen kennen een looptijd van meerdere jaren, dit vertaalt zich in olopende kapitaallasten.

2. Programma Sociaal

Inleiding

We willen dat iedereen in Amersfoort zichzelf kan zijn en de kans krijgt om optimaal te groeien en te bloeien. Ons streven is duidelijk: een stad waar niemand tussen wal en schip valt. We willen een stad die wordt gekenmerkt door compassie, solidariteit en verbondenheid, waar welvaart en welzijn eerlijk worden verdeeld. Ook willen we dat het sociaal voorzieningenaanbod gelijke tred houdt met onze groeiende gemeente. Deze ambities blijven we nastreven, vooral via de integrale aanpak in het sociaal domein, zoals beschreven in ons [Beleidskader Inclusieve Stad 2021-2026](#). Hierin staan kansengelijkheid, preventie, positieve gezondheid, ongelijk investeren en passende ondersteuning en zorg centraal.

Het beleidskader maken we concreet in [uitvoeringsprogramma's](#). Voor 'ontwikkelen en opgroeien' hebben we bijvoorbeeld het [Uitvoeringsprogramma Jeugd en Onderwijs \(UPJO\)](#) opgesteld voor de jaren 2022-2024. Kansengelijkheid vergroten is hierin een speerpunt. Onderdeel hiervan is het realiseren van integrale kindvoorzieningen. Daarnaast stimuleren we het principe van een leven lang leren. En ondersteunen we leerlingen op het voortgezet onderwijs en mbo bij het afmaken van school op startkwalificatieniveau en bij het vinden van werk.

In de komende jaren werken we hard om de brug slaan tussen verschillende uitvoeringsagenda's, zoals de [Inclusie Agenda Toegankelijkheid 2023-2026](#), de [Anti-discriminatieagenda 2021-2026](#) en de [Regenboogagenda 2023-2026](#). Voor sporten en bewegen werken we aan realisatie van de doelen uit de [Sportnota 2019-2024](#) en het bijbehorende de uitvoeringsprogramma en verantwoording, die we hebben aangevuld met de speerpunten uit het coalitieakkoord.

Wij nemen u de komende jaren op verschillende wijzen mee in de uitvoering van het beleid dat is opgenomen in de diverse programma's. Via de nieuwe Monitor Inclusieve Stad (doorontwikkeling van de bestaande monitor Sociaal Domein) en de jaarlijkse verantwoording over de sportnota geven wij in aanvulling op het gemeentelijke jaarverslag een jaarlijks beeld van de resultaten en effecten van het vastgestelde beleid.

Gezondheid is voor ons van het grootste belang, en we geloven sterk in preventie. Voorkomen is immers beter dan genezen. We richten onze aandacht op gezondheidsverschillen tussen inwoners en concentreren onze inspanningen in wijken waar de behoefte het grootst is. We willen deze gezondheidskloof verkleinen. We doen dit stedelijk, maar waar nodig ook specifiek, zoals met de aanpak in Kansrijk Liendert. Hier werken we samen met inwoners om achterstanden weg te werken en tegelijkertijd kennis op te doen die we breder kunnen inzetten. Het IJslands model blijft ook een essentieel onderdeel van onze preventieve aanpak. Daarnaast dragen sport en bewegen bij aan gezondheid. We werken aan een sport- en beweegklimaat waarin iedereen welkom is en er een passend sportaanbod is voor iedereen in zijn of haar nabijheid. Belangrijke speerpunten naast versterken van de verbinding tussen sport, onderwijs en het sociaal domein zijn het Meerjaren investeringsprogramma sportaccommodaties en de toekomstige ontwikkeling van zwembad Hoogland.

Stijgende prijzen voor energie, wonen en voedsel oefenen druk uit op velen. Hoewel het Rijk al maatregelen heeft genomen, zoals de energietoeslag voor mensen met een laag inkomen, zien we dat er nog steeds mensen in de knel komen. Sommige middeninkomens vallen zelfs buiten de bestaande regelingen. Wij willen ervoor zorgen dat niemand in deze situatie tussen wal en schip valt. Daarom bieden we, bovenop de Rijksmaatregelen, maatwerkondersteuning aan. Onze coaches Werk en Inkomen helpen mensen - in nauwe samenwerking met Stadsring, de wijkteams en Indebuurt033 - bij hun financiële planning en bieden advies en hulp.

Wij kiezen voor een inclusieve duurzaamheidsstrategie die voor iedereen in Amersfoort een gezonde toekomst biedt. Dat betekent dat wij in alles wat wij doen extra aandacht hebben dat iedereen ook echt kan meedoen en er zoveel mogelijk begrip is voor de veranderingen die op ons afkomen. De energietransitie is meer dan een technische verandering. We kiezen voor een brede benadering die sociaal en inclusief is. Zo is bestaanszekerheid een randvoorwaarde om ook daadwerkelijk mee te kunnen doen. In onze aanpak nemen wij maatregelen om inwoners te ontzorgen (fixbrigades) en juist de woningen met de slechtste labels versneld te isoleren.

We realiseren ons dat sommige inwoners niet zelf kunnen voorzien in (voldoende) inkomen. Wij blijven ons inspannen om het Rijk te bewegen haar verantwoordelijk voor het bieden van bestaanszekerheid te nemen. Zo lang dit niet het geval is bieden we waar nodig maatwerkondersteuning, informatie en zorg, bij voorkeur in de wijken zelf. We blijven ons inzetten voor de meest kwetsbaren en hanteren daarvoor een ruimhartig maatwerkeraanpak. Ons armoedebeleid evalueren we en gaan we op basis van de uitkomsten herijken. We beschouwen werk

als een middel tot zelfstandigheid en zullen indien nodig de wettelijke grenzen opzoeken, altijd gebaseerd op vertrouwen in de mens.

Wanneer onze kinderen jeugdhulp nodig hebben, willen we dat dit tijdig beschikbaar is. We weten dat er wachtlijsten zijn ontstaan, in toenemende mate als gevolg van de krapte op de arbeidsmarkt. We zetten onze inspanning voort om wachtlijsten weg te werken door het sluiten en implementeren van nieuwe langlopende contracten, waarin onder meer professionals de ruimte en autonomie krijgen om hulp te verlenen en administratie wordt teruggedrongen. Ook bezien we de mogelijkheid om de noodzaak van individuele hulp terug te brengen door preventie en het bieden van collectieve vormen van ondersteuning. We zetten de extra middelen van het Rijk in om de problemen aan te pakken. Samen met de gemeenten in de regio Amersfoort hebben we een nieuwe overeenkomst met MetMaya gesloten voor specialistische jeugdhulp voor de komende negen jaar. Deze aanpak biedt stabiliteit en intensieve samenwerking met één contractpartner, waardoor we de gewenste ambities kunnen realiseren en de kwaliteit van hulp kunnen waarborgen. We zullen de raad op de hoogte houden van de uitvoering van deze overeenkomst via de [Monitor Inclusieve Stad](#).

Voor de inkoopprocedure rondom de WMO, beschermd wonen en maatschappelijke opvang is in 2023 een pas op de plaats gemaakt. De huidige contracten met Wmo-aanbieders hebben wij verlengd. De komende periode bepalen wij wat de vervolgstappen zijn. Wij pakken de aanbesteding van de maatschappelijke opvang als eerste op. Dit is nodig omdat wij in lijn met de regiovisie zo spoedig mogelijk de nachtopvang van verschillende doelgroepen op een slaapzaal willen afbouwen en de tijdelijke opvang op Zon en Schild op afzienbare tijd moet sluiten. We kiezen nu voor een perceel waarbij één contractpartner primair verantwoordelijk wordt voor het bieden van de inloopvoorziening en 24-uurs en die op termijn verantwoordelijk wordt voor de organisatie van de in-, door-, en uitstroom van de doelgroep maatschappelijke opvang.

Een eigen woonplek is net zo belangrijk als goede ondersteuning en zorg. Daarom willen we eerst zorgen voor goede huisvesting en daarna de ondersteuning organiseren. Dit helpt bij doorstroming en herstel. We willen dat mensen met een psychische kwetsbaarheid volwaardig kunnen deelnemen aan onze samenleving. Daarom hebben we de afgelopen jaren ingezet op meer betaalbare, kleine woningen voor en scheiding van wonen en zorg in onder meer het programma Wonen en zorg en op hulp en ondersteuning in de eigen leefomgeving. Hierbij hebben we nadrukkelijk ook aandacht voor de leefbaarheid in buurten en wijken.

In een vergrijzende samenleving is ook extra aandacht nodig voor ouderen. We blijven aan de slag voor voldoende passend woon- en zorgaanbod voor ouderen. Daarnaast werken we bijvoorbeeld samen met partners aan dementievriendelijke wijken.

Amersfoort blijft een gastvrije gemeente voor mensen die vluchten voor onderdrukking, vervolging en oorlogsgeweld. We hebben extra opvangplaatsen gerealiseerd en blijven verantwoordelijk voor humane opvang en versnelde huisvesting van statushouders. We werken nauw samen met de Provinciale Regietafel Migratie en Integratie (PRT), COA en niet in de laatste plaats de vele vrijwilligers uit onze stad om deze doelen te bereiken.

Sinds 1 januari 2022 is de nieuwe Wet Inburgering van kracht, waardoor inburgering onder verantwoordelijkheid van de gemeenten valt. We hebben een maatwerkprogramma ontwikkeld waarbij aandacht is voor diverse aspecten van inburgering, zoals taal leren, deelnemen aan verenigingsleven, financiële redzaamheid en kennismaking met de stad.

Wat willen wij hoe bereiken?

Programma Sociaal

Wat willen we bereiken?

Inwoners hebben bestaanszekerheid

Toelichting:

We willen dat inwoners geen zorgen hebben over bestaanszekerheid. We proberen als gemeente zo goed mogelijk, binnen onze mogelijkheden, bij te springen in de gaten die het Rijk laat vallen. Stijgende en onzekere prijzen van energie, vervoer, wonen en voedsel drukken zwaar op een grote groep mensen. Te weinig financiële armslag om basisvoorzieningen te kunnen bekostigen, betekent leven in bestaansonzekerheid voor huishoudens en een minder weerbare samenleving. We willen inwoners zekerheden geven in een onzekere wereld. Zekerheid van voldoende en voorspelbaar inkomen, zekerheid van werk en mee kunnen doen in de maatschappij.

Wat gaan we daarvoor doen?

1. We evalueren het armoedebeleid. Naar aanleiding van deze evaluatie herijken we het beleid.
2. We ontwikkelen innovatieve voorstellen voor de uitvoering van de Participatiewet in Amersfoort.
3. We werken aan de verbetering van de aansluiting van vraag en aanbod op de arbeidsmarkt.
4. We werken aan een voorstel maatschappelijke diensttijd voor jongeren die uitvallen.
5. We onderzoeken of Amfors /RWA toekomstbestendig is en doen een voorstel voor het vervolg.

Hoe kunnen we dit doel meten?

% huishoudens met risico op armoede

Realisatie cijfers				Streefcijfers		
2019	2020	2021	2022	2023	2024	2025
6,8	6,1	6,1			6,1	

Bron:

Toelichting: Dit zijn huishoudens die leven onder de lage-inkomensgrens. Deze huishoudens lopen risico op armoede. Inkomenscijfers zijn gebaseerd op registratiecijfers van onder andere de Belastingdienst en lopen daardoor altijd achter.

We streven natuurlijk naar het terugdringen van armoede. Maar als gevolg van gestegen energielasten, inflatie etc. lijkt het meest realistisch om er naar te streven dat het % huishoudens met risico op armoede niet verder stijgt. Het gaat hier om ontwikkelingen die voor ons minder goed te beïnvloeden zijn.

% huishoudens met geregistreeerde problematische schulden

Realisatie cijfers				Streefcijfers		
2019	2020	2021	2022	2023	2024	2025
7,4	7,4	6,7			6,6	

Bron:

Toelichting: Dit is bepaald met behulp van registraties over betalingsachterstanden bij: de Belastingdienst, de Dienst Uitvoering Onderwijs (DUO) en het Centraal Justitieel Incassobureau (CJIB), bij BKR geregistreerde betalingsachterstanden en schuldregelingen, wanbetalers van de zorgverzekering, de Wet Schuldsanering Natuurlijke Personen (WSNP) en het Centraal Curatele en Bewind Register (CCBR).

Als gevolg van interventies (inzet op preventie en coronasteunmaatregelen) zagen we een afname van het percentage huishoudens met schulden in 2021. Daarnaast was er in coronatijd ook minder verleiding om schulden op te bouwen. De Belastingdienst heeft uitstel verleend aan ondernemers in coronatijd. Inmiddels zijn zij weer gestart met het innen van de verschuldigde bedragen. Samen met gestegen lasten door inflatie kan dit voor een toename zorgen van problematische schulden. Met o.a. de inzet op preventie van schulden streven we desondanks naar een vermindering van het percentage huishoudens met problematische schulden.

Wat willen we bereiken?

Inwoners leven in gezondheid

Toelichting:

Gezondheid en vitaliteit van inwoners zijn van groot belang om mee te kunnen doen en een betekenisvol bestaan te kunnen leiden. Wij geven prioriteit aan een preventieve aanpak. Voorkomen is namelijk beter dan genezen. Hierbij hebben wij aandacht voor verschillen in gezondheid tussen inwoners en concentreren onze inzet hiervoor in de wijken waar dit het hardst nodig is. We stimuleren participatie, vergroten de gezondheidsvaardigheden en we faciliteren bewegen en sport. Daar hoort ook een groene, gezonde, toegankelijke, bewegingsuitlokkende en duurzame omgeving bij.

Wat gaan we daarvoor doen?

1. We werken aan de uitvoering van het IZA en GALA in het kader van het regionale Gezondheidsakkoord Samen Sterker: we versterken preventie, de samenwerking met de eerstelijnsgezondheidszorg en samenwerking met de GGZ.
2. We voeren een plan van aanpak uit voor de verbinding van preventieve inzet en sport & bewegen.
3. We voeren het programma preventie uit, waar de versterking van de wijkgerichte aanpak, proeftuin Kansrijk Liendert en de businesscase preventie onderdeel van uitmaken.
4. We zorgen voor passende en toekomstbestendige sportaccommodaties die zo multifunctioneel en intensief mogelijk worden gebruikt.
5. We maken de inrichting van de openbare ruimte steeds beter geschikt voor sport en bewegen.

Hoe kunnen we dit doel meten?

% goed of zeer goed ervaren gezondheid bij volwassenen en senioren

Realisatie cijfers				Streefcijfers		
2019	2020	2021	2022	2023	2024	2025
	81		76		80	

Bron:

Toelichting: Percentage van de bevolking (van 18 jaar en ouder) dat zijn of haar gezondheid als goed of zeer goed ervaart. Elke vier jaar wordt deze indicator gemeten in de gezondheidsmonitor van de GGD regio Utrecht. Behalve in 2022, toen was er na twee jaar een extra coronamonitor. Het betreft hier een cijfer gebaseerd op een steekproef.

Wat willen we bereiken?

Inwoners hebben gelijke kansen om hun talenten te ontwikkelen en ontplooien.

Toelichting:

Kansengelijkheid in het onderwijs is voor ons het uitgangspunt. Inwoners krijgen van jongs af aan de ruimte en gelegenheid om zich te ontwikkelen tot competente en weerbare volwassenen. We stellen hen in staat op te groeien in een veilige en stimulerende (thuis)omgeving waarin zij hun talenten kunnen ontwikkelen en ontplooien. Dat legt de basis voor een leven lang leren en het vermogen om je te ontwikkelen in elke fase van je leven.

Wat gaan we daarvoor doen?

1. We werken aan meer kansengelijkheid in de overgang van primair naar voortgezet onderwijs. We doen o.a. onderzoek naar over- en onderadvisering en voeren effectieve werkwijzen in voor een kansrijke overstap.
2. We continueren en versterken buitenschools leren (ABC, Taalent, rijke schooldag, zomerscholen, naschoolse activiteiten voor nieuwkomerskinderen)
3. We werken samen met scholen aan het tegengaan van segregatie, onder andere door te zorgen voor een eerlijk en transparant aanmeldbeleid.
4. We ontwikkelen een visie op integrale kindvoorzieningen en werken aan de randvoorwaarden om deze te realiseren.
5. We versterken de integrale aanpak rond jongeren, met specifieke aandacht voor de overgang 18-naar 18+.

Hoe kunnen we dit doel meten?

% voortijdig schoolverlaters

Realisatie cijfers				Streefcijfers		
2019	2020	2021	2022	2023	2024	2025
1,8	1,8	1,6	2,4	1,6	2	

Bron: DUO

Toelichting: In Amersfoort is voortijdig schoolverlaten iets hoger dan in Nederland waar het gemiddelde 2,3% is. Het streefcijfer voor 2024 is ten opzichte van de begroting 2023 bijgesteld naar een meer realistisch doel.
Voortijdige schoolverlaters zijn jongeren van 12 tot 23 jaar die zonder startkwalificatie het onderwijs verlaten. Een startkwalificatie is een havo of vwo diploma of minimaal een mbo-2 diploma. Het vsv-percentage staat voor het aantal vsv'ers als percentage van het aantal onderwijsdeelnemers die aan het begin van het schooljaar ingeschreven staan.
Jaartal 2022 staat voor schooljaar 2021-2022. Actuele cijfers over het schooljaar 2022-2023 worden gepubliceerd op www.waarstaatjegemeente.nl.

% jongeren 0-23 jaar met Jeugdzorg

Realisatie cijfers				Streefcijfers		
2019	2020	2021	2022	2023	2024	2025
8,1	7,8	9,9	10,6		10	9

Bron: CBS

Toelichting: Deze indicator is gebaseerd op de Amersfoortse jongeren tot en met 22 jaar die jeugdzorg ontvingen in het eerste halfjaar van het betreffende jaar. De cijfers vanaf 2021 zijn niet goed vergelijkbaar met voorgaande jaren door een trendbreuk in de cijfers van het CBS en door gewijzigde aanlevering van Amersfoortse wijkteamcijfers. Daardoor worden vanaf 2021 meer jongeren met jeugdzorg meegenomen in de cijfers. In het kader van de Hervormingsagenda van de Jeugd 2023 is het streven om jeugdhulp beschikbaar te houden voor jeugdigen en gezinnen in de meest kwetsbare situaties. Amersfoort sluit aan bij de activiteiten op deze Hervormingsagenda wat zal leiden tot het beperken van de reikwijdte van de jeugdhulp en daarmee tot een daling van het aandeel jeugdigen dat gebruik maakt van specialistische jeugdhulp. We streven naar minder noodzakelijke jeugdhulp dan bij andere gemeenten met 100.000-300.000 inwoners.

De realisatiecijfers over het gebruik van zorg ijlen sterk na. Halfjaarlijks worden de cijfers geactualiseerd op de landelijke monitor www.waarstaatjegemeente.nl.

Wat willen we bereiken?

Inwoners ontmoeten elkaar en zien naar elkaar om

Toelichting:

Amersfoorters zetten zich in voor elkaar. Dat betekent dat zij op elkaar letten, oog hebben voor elkaar, elkaar helpen en zich inzetten voor anderen. Het sociale hart van Amersfoort - met de vele vrijwilligers en organisaties - is en blijft zichtbaar en voelbaar. Om de sociale cohesie tussen onze inwoners te bevorderen willen we dat er zowel binnen als buiten voldoende ontmoetingsplekken zijn. We bekijken per wijk wat er nodig is zowel voor ontmoeting binnen als buiten. De sociale basisinfrastructuur en iedereen die daar actief in is, vormen de ruggengraat en dragen bij aan de veerkracht van onze samenleving. Wij hebben niet alleen aandacht voor voorzieningen, maar stimuleren en ondersteunen juist ook informele netwerken en burgeractiviteiten die gericht op zijn het vormgeven van betekenisvolle relaties tussen inwoners.

Wat gaan we daarvoor doen?

1. We verkennen de mogelijkheid om te starten met een proef met een integraal wijkgebouw.
2. We borgen de inzet van ervaringsdeskundigen bij beleidsontwikkeling en verbetering van de uitvoering.
3. We werken samen met partners aan dementievriendelijke wijken.
4. We verbeteren de mogelijkheden voor cultuurspecifieke ondersteuning.
5. We ontwikkelen een visie op mantelzorgondersteuning.

Hoe kunnen we dit doel meten?

Schaalscore sociale cohesie

Realisatie cijfers				Streefcijfers		
2019	2020	2021	2022	2023	2024	2025
6,3		6,3				6,3

Bron: Stadspeiling

Toelichting: Het kengetal sociale cohesie (ook wel sociale samenhang) wordt 1x in de twee jaar gemeten. Het is berekend op basis van de mening van inwoners over vier stellingen: de mensen in deze buurt kennen elkaar nauwelijks, de mensen gaan in deze buurt op een prettige manier met elkaar om, ik woon in een gezellige buurt waar veel saamhorigheid is, en ik voel mij thuis bij de mensen die in deze buurt wonen. De score varieert van 0 (=geen samenhang) tot 10 (=veel samenhang). Het betreft hier een cijfer gebaseerd op een steekproef.

Wat willen we bereiken?

Inwoners kunnen zichzelf zijn en doen mee naar vermogen op de manier die bij ze past.

Toelichting:

Amersfoort is een inclusieve stad. Iedereen is welkom in Amersfoort en moet zich veilig (kunnen) voelen, ongeacht leeftijd, achtergrond, geloof, afkomst, beperking, LHBTIQA+ of seksuele geaardheid. Iedereen doet mee op de manier en in de mate die het beste bij je past, en we proberen polarisatie en segregatie te voorkomen. Mensen zijn verschillend en daarom kan meedoen voor iedereen wat anders betekenen. We ondersteunen en stimuleren meedoen naar vermogen en bevorderen de regie die ieder op zijn leven heeft. Meedoen is geen strak keurslijf waar iedereen zich in moet voegen. Om mee te kunnen doen is ook ruimte nodig, om te vinden wat bij je past of om zelf invulling te geven aan meedoen.

Wat gaan we daarvoor doen?

1. In samenwerking met Artikel 1 Midden Nederland voeren we activiteiten uit voor anti-discriminatie, bewustwording en acceptatie van inwoners met een beperking.
2. We voeren het Regenboog-actieplan uit.
3. We voeren met de stad een dialoog over slavernijverleden en vieren samen Keti Koti.
4. We voeren een nieuwe Amersfoortse inburgeringsaanpak in binnen het sociaal domein en we verbeteren de regionale samenwerking m.b.t. inburgering
5. We werken aan een samenhangende aanpak voor de opvang en huisvesting van vluchtelingen en asielzoekers inclusief voorzieningen.
6. We ontwikkelen een integrale aanpak op polarisatie.

Hoe kunnen we dit doel meten?

% werkloosheid

Realisatie cijfers				Streefcijfers		
2019	2020	2021	2022	2023	2024	2025
4	4,4	4,4	3,3		3,5	

Bron: CBS, Enquete Beroepsbevolking

Toelichting: Het aantal mensen zonder betaald werk dat op zoek is naar werk en beschikbaar is voor de arbeidsmarkt per 100 inwoners van 15 tot 75 jaar. Dit cijfer is sterk afhankelijk van de conjunctuur, We zien dat de economische groei stagneert. Ook internationale ontwikkelingen en nationale regelgeving, bijvoorbeeld rondom de stikstofuitstoot kunnen van invloed zijn op de werkgelegenheid in bepaalde sectoren. Op dit moment is de werkloosheid bijzonder laag; een nog lager percentage nastreven lijkt weinig realistisch. De invloed als lokale overheid hierop is gering. We blijven inzetten op het benutten van arbeidspotentieel bij mensen die nu afhankelijk zijn van een uitkering.

% vrijwilligers

Realisatie cijfers				Streefcijfers		
2019	2020	2021	2022	2023	2024	2025
39		33				37

Bron: Stadspeiling

Toelichting: Percentage van de bevolking (van 18 jaar en ouder) dat in de afgelopen 12 maanden actief was als vrijwilliger. Het betreft hier een cijfer gebaseerd op een steekproef. In 2021 was er een daling van het aantal vrijwilligers. Deze afname was waarschijnlijk een gevolg van de coronacrisis. Samen met de partners in de stad zetten we in op een herstel waarbij het aantal vrijwilligers in stappen toeneemt.

Wat willen we bereiken?

Inwoners leven zelfstandig, veilig thuis in hun eigen omgeving

Toelichting:

Inwoners van Amersfoort worden zoveel mogelijk ondersteund om zelfstandig te leven. We streven ernaar dat inwoners veilig zijn, thuis en in hun omgeving. En we investeren in het prettig samenleven in de straat, buurt of wijk.

Wat gaan we daarvoor doen?

1. We onderzoeken hoe we woningen geschikter en passender kunnen maken en maken structurele werk- en financieringsafspraken voor collectieve woningaanpassingen.
2. We onderzoeken in hoeverre individueel overstijgende oplossingen voor wonen, rollen of vervoersvoorzieningen mogelijk zijn en of beleid moet worden aangepast.
3. We werken aan de realisatie van een nieuwe locatie voor maatschappelijke opvang.
4. We werken aan huisvesting voor een complexe doelgroep.
5. We actualiseren de aanpak mensenhandel en voeren deze uit.

Hoe kunnen we dit doel meten?

% ouderen (70+) dat zelfstandig woont

Realisatie cijfers				Streefcijfers		
2019	2020	2021	2022	2023	2024	2025
94,2	94,2	94,4	93,9	94,5	94,1	

Bron: CBS

Toelichting: Het cijfer toont het percentage personen van 70 jaar en ouder dat in het betreffende jaar zelfstandig woont. Een persoon woont zelfstandig als hij of zij niet in een instelling (zoals een verpleeg- of verzorgingshuis) woont. In het programma Langer Thuis heeft het Rijk de ambitie opgenomen om ouderen te helpen in hun vertrouwde omgeving zelfstandig oud te worden met een goede kwaliteit van leven. Het aandeel zelfstandig wonenden is in Amersfoort iets lager dan in andere gemeenten met 100.000 tot 300.000 inwoners (in 2023 was het aandeel daar 95,2%).

Het cijfer toont het percentage personen van 70 jaar en ouder dat in het betreffende jaar zelfstandig woont. Een persoon woont zelfstandig als hij of zij niet in een instelling (zoals een verpleeg- of verzorgingshuis) woont. In het programma Langer Thuis heeft het Rijk de ambitie opgenomen om ouderen te helpen in hun vertrouwde omgeving zelfstandig oud te worden met een goede kwaliteit van leven. Het aandeel zelfstandig wonenden is in Amersfoort iets lager dan in andere gemeenten met 100.000 tot 300.000 inwoners (in 2023 was het aandeel daar 95,2%).

Gelet op de toename van het aantal ouderen in combinatie met de met het ouder wordende samengaannde aandoeningen is stabilisatie op het huidige niveau op dit moment voor het komende jaar ons doel. Het streefcijfer voor 2024 is ten opzichte van de begroting 2023 bijgesteld naar een meer realistisch doel.

% Wmo-ondersteuning

Realisatie cijfers				Streefcijfers		
2019	2020	2021	2022	2023	2024	2025
5,8	6	5,9	6	6	5,9	

Bron: CBS

Toelichting: Deze indicator betreft het aantal WMO cliënten met maatwerkarrangementen in het eerste halfjaar van het betreffende jaar per 100 inwoners. Deze indicator komt uit het Besluit Begroting en verantwoording (BBV). De BBV indicatoren staan gepubliceerd op www.waarstaatjegemeente.nl. Onder gemeenten met 100.000 - 300.000 inwoners was het 6,7%.

Het betreft halfjaar cijfers. Het meest recente cijfer is een voorlopig cijfer. Halfjaarlijks worden de cijfers geactualiseerd op de landelijk monitor www.waarstaatjegemeente.nl (onder Gemeentelijke monitor sociaal domein). Cijfers van voorgaande jaren waren ook voorlopig en zijn door na-ijlende verantwoording achteraf gaan dalen. Administratief zijn dossiers gecorrigeerd op basis van het werkelijke zorggebruik. Hierdoor kunnen definitieve cijfers van voorgaande jaren verschillen van eerder gerapporteerde (voorlopige) cijfers.

Wat mag het kosten?

Tabel: PF.2.1 Financieel overzicht

PROGRAMMA	REKENING 2022	BEGROTING 2023	BEGROTING 2024	RAMING 2025	RAMING 2026	RAMING 2027
LASTEN EXCLUSIEF TOEVOEGINGEN AAN RESERVES						
2.1 Zorg, ondersteuning, inclusie en vluchtelingen	-155.034	-179.350	-195.379	-190.418	-181.178	-182.776
2.2 Werk en Inkomen	-112.076	-109.696	-105.015	-103.534	-104.838	-104.201
2.3 Onderwijs en Sport & Bewegen	-42.328	-45.751	-48.499	-48.979	-48.540	-49.027
TOTAAL LASTEN	-309.438	-334.797	-348.893	-342.931	-334.557	-336.004
BATEN EXCLUSIEF ONTTREKKINGEN AAN RESERVES						
2.1 Zorg, ondersteuning, inclusie en vluchtelingen	6.157	2.145	2.221	2.220	3.966	3.966
2.2 Werk en Inkomen	52.764	53.888	53.819	53.525	55.125	55.125
2.3 Onderwijs en Sport & Bewegen	9.522	9.022	7.899	7.899	7.900	7.900
TOTAAL BATEN	68.442	65.056	63.939	63.645	66.991	66.991
SALDO EXCLUSIEF MUTATIES RESERVES						
2.1 Zorg, ondersteuning, inclusie en vluchtelingen	-148.877	-177.204	-193.159	-188.197	-177.213	-178.811
2.2 Werk en Inkomen	-59.312	-55.808	-51.196	-50.009	-49.713	-49.076
2.3 Onderwijs en Sport & Bewegen	-32.806	-36.728	-40.599	-41.080	-40.641	-41.127
SALDO PROGRAMMA EXCLUSIEF MUTATIES RESERVES	-240.996	-269.741	-284.954	-279.286	-267.566	-269.014
MUTATIES RESERVES						
2.1 Zorg, ondersteuning, inclusie en vluchtelingen						
Toevoeging aan reserve	-884	-6.957	0	0	0	0
Onttrekking aan reserve	2.110	4.055	1.492	340	64	64
Saldo mutatie reserves 2.1 Zorg, ondersteuning, inclusie en vluchtelingen	1.226	-2.902	1.492	340	64	64
2.2 Werk en Inkomen						
Toevoeging aan reserve	0	0	0	0	0	0

Onttrekking aan reserve	0	0	1.650	0	0	0
Saldo mutatie reserves 2.2 Werk en Inkomen	0	0	1.650	0	0	0
2.3 Onderwijs en Sport & Bewegen						
Toevoeging aan reserve	-70	-139	-1.315	-954	-139	-139
Onttrekking aan reserve	486	343	1.226	815	0	0
Saldo mutatie reserves 2.3 Onderwijs en Sport & Bewegen	416	203	-89	-139	-139	-139
SALDO MUTATIES RESERVES	1.642	-2.699	3.052	200	-76	-76

TOTAAL RESULTAAT PROGRAMMA						
2.1 Zorg, ondersteuning, inclusie en vluchtelingen	-147.651	-180.106	-191.667	-187.858	-177.149	-178.747
2.2 Werk en Inkomen	-59.312	-55.808	-49.546	-50.009	-49.713	-49.076
2.3 Onderwijs en Sport & Bewegen	-32.390	-36.525	-40.689	-41.219	-40.780	-41.267
RESULTAAT PROGRAMMA INCLUSIEF MUTATIES RESERVES	-239.353	-272.440	-281.902	-279.086	-267.642	-269.089

Toelichting op afwijkingen

Tabel: PF.2.2 Afwijkingen tussen begroting 2023 en begroting 2024

PROGRAMMA	LASTEN	BATEN
2.1 Zorg, ondersteuning, inclusie en vluchtelingen	-16.029	75
2.2 Werk en Inkomen	4.681	-69
2.3 Onderwijs en Sport & Bewegen	-2.748	-1.123
TOTAAL	-14.096	-1.117

Samenvattend beeld

In de financiële analyses van de programma's worden, conform besluitvorming over de nieuwe opzet van de programmabegroting, de financiële afwijkingen die groter zijn dan € 0,3 miljoen toegelicht. In dit onderdeel geven we een samenvattend beeld bij de meerjarenbegroting 2024-2027 van het programma Sociaal.

Opvallend in de meerjarenbegroting is dat de lasten in de begroting 2024 en 2025 stijgen ten opzichte van 2023 en daarna dalen. Dit wordt voornamelijk veroorzaakt door bezuinigingen samenhangend met de hervormingsagenda jeugd en incidentele middelen die het Rijk in deze jaren heeft toegekend. Door de krapte op de arbeidsmarkt en het feit dat sprake is van incidentele middelen bestaat het risico dat niet alle doelen en de hiermee verbonden middelen in deze jaren kunnen worden gerealiseerd en er sprake is van onderuitputting.

Na vaststelling van de kadernota 2024-2027 hebben er meerdere ontwikkelingen plaatsgevonden binnen programma 2 Sociaal die financieel doorwerken op het meerjarenbeeld van programma 2 Sociaal. Zo is er een nieuwe Cao voor Sociaal werkers gesloten waarin sprake is van een loonstijging van circa 20%, is de Cao Verpleeg- en Verzorgingshuizen, Thuiszorg en Jeugdgezondheidszorg (VVT) met een jaar verlengd (tot en met 2024), is de begroting van de GGD regio Utrecht vastgesteld waardoor de gemeente Amersfoort een hogere bijdrage moet vragen en zijn er rechterlijke uitspraken geweest die tot gevolg hebben dat de gemeente haar tarieven voor het persoonsgebonden budget (PGB) moet verhogen. We hebben berekend dat als gevolg van deze

ontwikkelingen de lasten van programma 2 Sociaal toenemen met om en nabij € 2,5 miljoen in 2024 oplopend tot € 5,5 miljoen in 2026 structureel ten opzichte van de begroting 2024-2027. De exacte toename in lasten rekenen we de komende maanden door op basis van de gegevens die wij ontvangen over het meerjarenbeeld van de partners in het sociaal domein waarmee we een contract- of subsidierelatie hebben. De hogere lasten in 2024 kunnen we binnen het programma Sociaal opvangen. De financiële consequenties van deze ontwikkelingen voor de periode 2025 en verder betrekken we bij de Kadernota 2025-2028.

In dit onderdeel geven we een samenvattend beeld bij de meerjarenbegroting 2024-2027 van het programma Sociaal.

Programma 2 Sociaal*	lasten	Baten
Totaal afwijkingen	-14	-1,1
Coalitieakkoord 2022-2026	-3,1	
Jaarstukken 2022	5,4	
Kadernota 2024	-4,9	
Kadernota 2024 effect BUIG	1,0	-1,0
Meicirculaire 2023	-2,2	
Indexeringen en personeel	-12,9	
Overige effecten	2,7	-0,1

* Een 'min' betekent een financieel nadeel (hogere lasten of lagere baten) voor de gemeente en een 'plus' (lagere lasten of hogere baten) een financieel voordeel.

De verwachte lasten van het programma 2 Sociaal bedragen in 2024 € 349 miljoen (exclusief mutaties reserves). Dat is per saldo € 14 miljoen hoger dan we begroot hebben in 2023.

In het **Coalitieakkoord 2022-2026** zijn in het jaar 2024 € 3 miljoen aan structurele middelen toegevoegd ten opzichte van 2023. Voor € 2 miljoen betreft dit middelen ter dekking van de stijging van het beroep op Wmo-voorzieningen als gevolg van het Wmo Abonnementstarief en vergrijzing. Voor het overige bedrag van € 1 miljoen betreft dit middelen voor de jeugdhulp (€ 0,8 miljoen) en de ambities omtrent Inclusie, diversiteit en toegankelijkheid (€ 0,2 miljoen).

De overheveling van de budgetten uit de **Jaarrekening 2022** hebben met name financieel impact op 2023 waardoor er sprake is van een afname van de lasten in 2024 van per saldo € 5,4 miljoen incidenteel. De grootste mutatie hierin betreft de middelen voor de Energietoeslag 2023 die we bij de decembercirculaire 2022 hebben ontvangen.

Bij de **Kadernota 2024-2027** zijn er per saldo € 3,9 miljoen aanvullend aan middelen toegevoegd in 2024. Dit is een gesaldeerde toename van € 4,9 miljoen (waarvan € 3,4 miljoen structureel) en afname van € 1 miljoen van de in de Kadernota 2024-2027 opgenomen budgetten. De toename betreft voor € 3,2 miljoen een structurele verhoging van de middelen voor Jeugdzorg en de specialistische zorg en voor € 1,2 miljoen aan incidentele middelen ten behoeve van de onderwijshuisvesting (versnelde afboeking restwaarde gebouwen). Incidenteel zijn de lasten in 2024 verlaagd met € 1 miljoen. De middelen voor de uitkeringen levensonderhoud (BUIG) zijn aangepast aan de actualiteit, waarbij zowel de lasten als de baten met € 1 miljoen zijn verlaagd.

De **Meicirculaire 2023** leidt tot een per saldo incidentele mutatie van € 2,2 miljoen (toename € 3,6 miljoen en afname € 1,4 miljoen) van de lasten in 2024 ten opzichte van 2023. Incidenteel nemen de middelen voor jeugdzorg toe met € 3,6 miljoen toe. Naar aanleiding van het principeakkoord heeft het Rijk aanvullende middelen uitgekeerd in de meicirculaire 2023. In de begroting leidt dit tot een toename aan middelen voor jeugdzorg van € 2,8 incidenteel in 2024. Daarnaast heeft het Rijk de middelen voor jeugd incidenteel geïndexeerd met € 0,8 miljoen in 2024. De afname in middelen van € 1,4 miljoen betreft incidentele middelen die voor 2023 beschikbaar zijn gesteld en in 2024 aflopen. Het Rijk heeft in 2023 incidenteel middelen toegevoegd € 0,6 miljoen voor het voorkomen van dakloosheid (het Nationaal Actieplan Dakloosheid) en het flankerend beleid energiearmoede € 0,8 miljoen.

In 2024 bedragen de middelen voor **Indexering (5%), kostenverdeling van personele lasten en formatieaanpassing van programma** € 12,9 miljoen.

De overige effecten in de begroting 2024-2027 verklaren een afname van per saldo € 2,7 miljoen van de lasten ten opzichte van 2023. Dit zijn verschillende effecten die volgen uit raadsbesluiten (bijvoorbeeld over de huisvesting Oekraïners en onderwijshuisvesting), areaalmutaties en andere mutaties in de begroting (besluitvorming eerdere circulaire, jaarstukken en andere effecten in de primitieve begroting).

De verwachte baten van het programma Sociaal bedragen in 2024 € 64 miljoen (exclusief mutaties reserves). De baten zijn per saldo € 1,1 miljoen lager dan begroot in 2023.

In 2024 vindt er conform eerdere besluitvorming een onttrekking plaats van € 3,1 miljoen aan de reserves.

Een ‘min’ betekent een financieel nadeel voor de gemeente en een ‘plus’ een financieel voordeel. Een ‘I’ staat voor Incidenteel (eenmalig) en de ‘S’ voor Structureel (doorlopend). De financiële analyses zijn op hoofdlijnen en geven de belangrijkste financiële afwijkingen aan. Dat betekent dat de financiële verklaring niet in alle gevallen uitputtend zal zijn. Bedragen onder de € 0,3 miljoen laten wij doorgaans buiten beschouwing in de financiële analyses en de begrotingsrechtmatigheid.

Tabel: PA.2.1 Toelichting op de belangrijkste begrotingsmutaties

TOELICHTING OP DE BELANGRIJKSTE BEGROTINGSMUTATIES VAN BEGROTING 2024 T.O.V. BEGROTING 2023	LASTEN	BATEN	I / S
2.1 Zorg, ondersteuning, inclusie en vluchtelingen			
<i>Indexering, kostenverdeling en formatie-aanpassingen</i>	-9.144		S
Dit betreft de indexering, kostenverdeling van personele lasten en formatieaanpassing van programma 2.1 voor de begroting van 2024.			
<i>Areaalmutaties</i>	-1.184		S
Door de toename van het aantal inwoners is er door de gemeente meer budget beschikbaar gesteld voor programma 2.1 Zorg, ondersteuning, inclusie en vluchtelingen. Dit betreft de jaarlijkse areaaluitbreiding. Hiervoor is het budget t.o.v. 2023 met € 1,2 miljoen structureel verhoogd.			

<p><i>Coalitieakkoord 2022-2026</i></p> <p>In het Coalitieakkoord 2022-2026 zijn vanaf 2024 extra structurele middelen toegekend ten behoeve van:</p> <ol style="list-style-type: none"> 1. € 2,0 miljoen het Wmo Abonnementstarief en vergrijzing. Hiervan is er in 2024 € 1,5 miljoen structureel toegevoegd aan het budget van huishoudelijke hulp en € 0,5 miljoen aan het persoonsgebonden budget; 2. Jeugdhulp € 0,8 miljoen; 3. Inclusie, diversiteit en toegankelijkheid € 0,2 miljoen. 	-3.000		S
<p><i>Kadernota 2024-2027</i></p> <p>In de Kadernota 2024-2027 zijn vanaf 2024 extra structurele middelen toegekend ten behoeve van twee ontwikkelingen.</p> <p>De eerste ontwikkeling betreft de verhoging van de tarieven voor de specialistische zorg. De contractuele stijging van de tarieven was hoger dan de jaarlijks indexatie van de begroting. Om de begroting voor het verschil te verhogen is er een structureel bedrag van € 0,7 miljoen vanaf 2024 toegekend.</p> <p>De tweede ontwikkeling ziet toe op het verhogen van de budgetten Jeugdzorg naar aanleiding van een stijging van het aantal cliënten en de zwaarte van de zorg. Hiervoor is er structureel een bedrag toegekend van € 2,5 miljoen.</p>	-3.187		S
<p><i>Extra middelen Jeugdzorg</i></p> <p>Het Rijk en de gemeenten hebben een principeakkoord bereikt over het financiële kader voor de Hervormingsagenda Jeugd.</p> <p>Naar aanleiding van het principeakkoord heeft het Rijk in de meicirculaire 2023 aanvullende middelen uitgekeerd. De maatregelen om de jeugdzorg betaalbaar te behouden worden vertraagd ingevoerd. Hierdoor is er in 2024 € 2,8 miljoen meer beschikbaar ten opzichte van 2023.</p>	-2.816		I
<p><i>Middelen Jeugdhulp Loon- en prijsbijstelling</i></p> <p>In de meicirculaire 2023 is een bedrag van € 0,8 miljoen toegekend aan loon- en prijsbijstelling voor Jeugdhulp.</p> <p>Deze middelen staan als baten geraamd in programma 5.1.</p>	-801		I
<p><i>Middelen Nationaal Actieplan Dakloosheid</i></p> <p>In de meicirculaire 2023 is een bedrag van € 0,6 miljoen toegekend voor het Nationaal Actieplan Dakloosheid in 2023.</p>	621		I
<p><i>Aanvullende middelen Opvang</i></p>	1.263		I

<p>Voor 2023 en 2024 zijn er overhevelingsvoorstellen gedaan vanuit de jaarrekening 2021 en jaarrekening 2022 voor opvang. Deze budgetten lopen af waardoor er € 1,3 miljoen minder budget beschikbaar is in 2024 ten opzichte van 2023, dit bestaat uit de volgende mutaties:</p> <p>€ 0,4 miljoen voor vrouwenopvang uit de Jaarstukken 2021 € 0,4 miljoen Plan Dak, Thuisloosheid uit de Jaarstukken 2022 € 0,4 miljoen voor Maatschappelijke Opvang uit de Jaarstukken 2021 en 2022</p>			
<p><i>Huisvesting Oekraïners</i></p> <p>In 2023 waren er incidentele middelen opgenomen ter dekking van Raadsbesluit 1778584 Huisvesting Oekraïners. Deze middelen zijn in 2023 onttrokken uit de reserve vluchtelingen.</p>	1.511		I

TOELICHTING OP DE BELANGRIJKSTE BEGROTINGSMUTATIES VAN BEGROTING 2024 T.O.V. BEGROTING 2023	LASTEN	BATEN	I / S
---	--------	-------	-------

2.2 Werk en Inkomen			
<p><i>Indexering, kostenverdeling en formatie-aanpassingen</i></p> <p>Dit betreft de indexering, kostenverdeling van personele lasten en formatieaanpassing van programma 2.2 voor de begroting van 2024.</p>	-1.609		S
<p><i>Middelen armoedebeleid</i></p> <p>Ter dekking van de hogere lasten van het armoedebeleid zijn in de begroting (in de jaarschijven 2020 tot en met 2023) incidenteel extra middelen opgenomen. Deze middelen lopen in 2024 af.</p>	556		I
<p><i>Middelen flankerend beleid energiearmoede</i></p> <p>In de meicirculaire 2023 zijn extra middelen beschikbaar gesteld voor de verwachte extra inzet die nodig zal zijn in 2023 op het gebied van vroegsignalering (schuldhulpverlening) en om gemeenten tegemoet te komen in het verwachte extra beroep op bijzondere bijstand. Deze incidentele middelen lopen in 2024 af.</p>	751		I
<p><i>Middelen energietoeslag 2023</i></p> <p>Ter tegemoetkoming voor de gestegen energieprijzen van huishoudens met een laag inkomen, heeft het Rijk via de decembercirculaire 2022 incidentele middelen beschikbaar gesteld aan gemeenten voor 2023. Deze incidentele middelen lopen af in 2024.</p>	4.908		I

<p><i>Middelen arbeidsmarktregio 2023</i></p> <p>Voor 2023 is een bedrag van € 1,4 miljoen aan incidentele regionale middelen, gedekt uit de reserve regionale participatiegelden, opgenomen voor:</p> <p>1 Het regionaal jongerenloket (€ 0,6 miljoen);</p> <p>2 Het regionaal werkbedrijf (€ 0,1 miljoen);</p> <p>3 Het project Perspectief op Werk (€ 0,5 miljoen);</p> <p>4 Het Regionaal Mobiliteitsteam (€ 0,3 miljoen).</p> <p>Jaarlijks wordt met de partners in de arbeidsmarktregio bekeken op welke wijze de middelen uit de reserve worden ingezet (zie volgende toelichtingen voor het jaar 2024).</p>	1.400		I
<p><i>Middelen arbeidsmarktregio 2024</i></p> <p>Voor 2024 is een bedrag van € 1,7 miljoen aan incidentele regionale middelen, gedekt uit de reserve regionale participatiegelden, opgenomen voor:</p> <p>1 Het regionaal jongerenloket; in het regionaal portefeuillehoudersoverleg Werk en Inkomen is in het kader van de gezamenlijke aanpak Jeugdwerkloosheid besloten het regionaal jongerenloket in 2024 voort te zetten en extra inzet te plegen op een aantal focuspunten (€ 0,6 miljoen).</p> <p>2 Het regionaal werkbedrijf; begin 2021 hebben we samen met de partners in het Werkbedrijf arbeidsmarktregio Amersfoort een Toekomstagenda voor de komende vijf jaar vastgesteld (€ 0,6 miljoen). De ambities worden beschreven in de door het Werkbedrijf vast te stellen Uitvoeringsplan werkgevers- en werkzoekendendienstverlening 2024 en het Uitvoeringsplan Toekomstagenda werkbedrijf 2024.</p> <p>3 Het werkcentrum regio Amersfoort: Begin 2023 is het Werkcentrum Regio Amersfoort geopend, waarin de gemeenten uit de arbeidsmarktregio samen met UWV en andere partners inwoners uit de arbeidsmarkt met vragen over loopbaan, werk en opleiding helpen (€ 0,2 miljoen).</p> <p>4 Regionale inzet voor gemeentelijke doelgroepen: In 2023 wordt door de gemeenten uit de arbeidsmarktregio een uitgebreid onderzoek gedaan naar de mogelijkheden en kansen die er zijn om de mensen die uitkeringsafhankelijk zijn stappen te laten zetten naar werk. Om deze mogelijkheden te kunnen verzilveren zal in 2024 extra inzet worden gepleegd (€ 0,3 miljoen).</p>	-1.650		I
<p><i>Coronamiddelen re-integratie</i></p>	-410		I

In de septembercirculaire 2021 heeft Amersfoort als onderdeel van het steun- en herstelpakket voor de jaarschijf 2022 extra middelen voor de re-integratie van bijstandsgerechtigden ontvangen. Bij de besluitvorming over het rekeningresultaat van 2022 is besloten dit bedrag over te hevelen naar 2024.			
<i>Opbrengst verkoop locatie Regionaal Sociaal Werkvoorzieningsschap Amersfoort (RWA)</i> Ten behoeve van de aanleg van een laadstation voor elektrische bussen heeft de provincie Utrecht de locaties Argonweg 10 (en Heliumweg 7) aangekocht van RWA. Conform kadernota 2024-2027 is het aandeel van Amersfoort in de opbrengst van de verkoop van Argonweg 10 begroot in 2024.		994	I
<i>Aanpassing budgetten Bundeling Uitkering Inkomensvoorzieningen Gemeenten (BUIG)</i> Op basis van de ramingen van het ministerie van Sociale Zaken en Werkgelegenheid worden de komende jaren licht aflopende bijstandsuitgaven verwacht. Dit wordt veroorzaakt door conjuncturele ontwikkelingen en aantal wetswijzigingen waardoor naar verwachting minder personen een beroep doen op de bijstand.	1.000	-1.000	S

TOELICHTING OP DE BELANGRIJKSTE BEGROTINGSMUTATIES VAN BEGROTING 2024 T.O.V. BEGROTING 2023	LASTEN	BATEN	I / S
---	--------	-------	-------

2.3 Onderwijs en Sport & Bewegen			
<i>Indexering, kostenverdeling en formatie-aanpassingen</i> Dit betreft de indexering, kostenverdeling van personele lasten en formatieaanpassing van programma 2.3 voor de begroting van 2024.	-1.764		S
<i>Kapitaallasten</i> De kapitaallasten zijn hoger geraamd in 2024 ten opzichte van 2023. Door de doordecentralisatie van de onderwijshuisvesting worden investeringen in schoolgebouwen gedaan door de opgerichte coöperaties van samenwerkende schoolbesturen. Indien het oude schoolgebouw wordt gesloopt en vervangen wordt door nieuwbouw en er nog een restwaarde is op het oude gebouw, wordt deze versneld afgeboekt. Deze desinvesteringen worden gedekt middels een onttrekking aan de nieuw opgerichte reserve Onderwijshuisvesting, zoals opgenomen in de kadernota 2024-2027 .	-1.039		I
<i>Specifieke uitkering NPO-gelden</i>	1.139	-1.139	I

<p>In het kader van het Nationaal Programma Onderwijs (NPO) ontving de gemeente een specifieke uitkering voor het wegwerken van corona-achterstanden. Deze specifieke uitkering was incidenteel voor de schooljaren 2021-2022 en 2022-2023.</p> <p>In 2024 vervalt dit budget. De ramingen voor de lasten en de bijdrage van het Rijk waren budgetneutraal in 2023 opgenomen.</p>			
<p><i>Onderwijshuisvesting</i></p> <p>Hogere raming bijdrage aan coöperaties voor onderwijshuisvesting. De ingroei van het budget conform het raadsbesluit d.d. 26 maart 2019 bedraagt € 669.000. De areaaluitbreiding in verband met de onderwijsvoorziening Laakse Tuinen vergt € 0,4 miljoen extra ten opzichte van 2023. De afgesproken indexatie van de bijdrage aan de coöperaties (accres-percentages gemeentefonds) zorgen voor extra lasten van € 0,4 miljoen.</p>	-1.468		S
<p><i>Investeringsfonds Onderwijs</i></p> <p>De lasten voor het investeringsfonds dalen in 2024 met € 262.000. In 2023 was er incidenteel € 0,7 miljoen beschikbaar. Bij de besluitvorming over de jaarrekening 2022 is een bedrag van € 0,5 miljoen van 2022 overgeheveld naar 2024. Dit is incidenteel, in 2025 vervalt het budget.</p>	262		I

TOELICHTING OP DE DOTATIES EN ONTTREKKINGEN AAN DE RESERVES IN DE BEGROTING 2024	LASTEN	BATEN	I / S
--	--------	-------	-------

9. Mutatie reserves			
<p><i>Reserve Maatschappelijke Opvang</i></p> <p>Onttrekking uit de reserve Maatschappelijke Opvang ten behoeve van een bijdrage aan de Pionier Omnia conform kadernota 2022-2025.</p> <p>Onttrekking uit de reserve Maatschappelijke Opvang ter dekking van de lasten met betrekking tot de nieuwe locatie Maatschappelijke Opvang conform Coalitieakkoord 2022-2026.</p>		64 1000	I I
<p><i>Reserve vluchtelingen</i></p> <p>Onttrekking uit de reserve vluchtelingen ter dekking van uitvoeringskosten programma vluchtelingen.</p> <p>Onttrekking uit de reserve vluchtelingen ter dekking van de hiaten in de financiering van het Rijk voor de ondersteuning</p>		277	I

van kwetsbare doelgroepen, bijv. aanvullende begeleiding van alleenstaande minderjarige vluchtelingen, gezinsmigranten, asielmigranten zonder inburgeringsplicht en gezinshereniging. Dit wordt gedekt uit de reserve vluchtelingen.		150	I
<i>Reserve Vervangingsinvesteringen</i> De afboeking van de boekwaarden van schoolgebouwen uit de eerste periode van het Integrale Huisvestingsplan (i.v.m. buitengebruikstelling en vervangende nieuwbouw via de onderwijscoöperaties) heeft tot gevolg dat er de jaren na deze afboekingen tot aan het einde van de oorspronkelijke afschrijvingstermijn een voordeel op kapitaallasten ontstaat. Dit voordeel storten we in deze jaren in de bestemmingsreserve vervangingsinvesteringen (zie raadsbesluit van 24 maart 2020). In 2023 is deze storting geraamd op € 0,1 miljoen.	-139		I
<i>Reserve regionale participatiegelden</i> Onttrekking aan de reserve regionale participatiegelden ter dekking van: 1 De regionale aanpak jeugdwerkloosheid (€ 0,6 miljoen); 2 Het werkcentrum regio Amersfoort (€ 0,2 miljoen); 3 Het regionaal werkbedrijf (€ 0,6 miljoen); 4 De regionale inzet gemeentelijke doelgroepen (€ 0,3 miljoen).		1.650	I
<i>Reserve Onderwijshuisvesting</i> Dit betreft de onttrekking en storting van de middelen ter dekking van de desinvestering van de te slopen schoolgebouwen uit de tweede periode van het Integraal Huisvestingsplan. Deze middelen zijn beschikbaar gesteld bij de kadernota 2024-2027 .	-1.176	1.176	I
<i>Reserve Evenementen</i> Tot en met 2024 onttrekken we € 0,1 miljoen per jaar aan de reserve evenementen. Dit voor een bijdrage aan Topsport Amersfoort voor het organiseren van een internationaal ATP Tennistoernooi Dutch Open. (Het toernooi was in 2020 niet doorgedaan in verband met corona. Dit wordt nu in 2024 georganiseerd).		50	I

Welke beleidskaders zijn er?

BELEIDSKADER	DATUM
2.1 Zorg, ondersteuning, inclusie en vluchtelingen	
Beleidskader Amersfoort Inclusieve Stad	
Regiovisie huiselijk geweld en kindermishandeling	
Regiovisie Samen in de wijk	
Regiovisie specialistische Jeugdhulp	
Toekomstagenda Regionaal Werkbedrijf	
Fraudebeleidskader Sociaal Domein	
Regenboogagenda	
Anti-discriminatieagenda	
Agenda Toegankelijkheid	
Uitvoeringsprogramma Inclusieve Stad	
Amersfoort Inkoop jeugdhulp en wmo	
2.2 Werk en Inkomen	
Beleidskader Integrale Schuldhulpverlening	
2.3 Onderwijs en Sport & Bewegen	
Uitvoeringsprogramma Jeugd en Onderwijs	
Sterke Basis! Aanpak laaggeletterdheid 2020-2024	
De sportnota Amersfoort in Beweging	
Het nationaal Sportakkoord - Sport verenigt Nederland	
Het lokaal sportakkoord - Sport- & Beweegakkoord van Amersfoort	

Welke risico's lopen we?

Onderstaand de belangrijkste financiële risico's met een minimale benodigde weerstandscapaciteit van € 300.000,-.

Tabel: PRI.2.1 Financiële risico's programma Sociaal

Risico	Beheersmaatregel	Benodigde weerstandscapaciteit
2.1 Zorg, ondersteuning, inclusie en vluchtelingen		
Hogere zorglasten dan begroot door het onvoldoende kunnen behalen van de maatregelen uit de Hervormingsagenda Jeugd.	Het voortdurend monitoren en waar nodig inhoudelijk en financieel bijstellen van beleid en maatregelen teneinde de gewenste resultaten alsnog te behalen.	1.764
Hogere zorglasten dan begroot door bovenmatige loon- en prijsstijgingen.	Veel van de stijgingen zijn een gevolg van contractuele afspraken dus de ruimte is hier beperkt, beheer betekent hier strak monitoren op gemaakte afspraken met name op behandelvorm en bij afwijking hiervan in overleg gaan met de aanbieders om tijdig bij te sturen.	636
Stijgende lasten ondersteuning en zorg door (bovenmatige) autonome groei binnen de Wmo en Jeugdwet die niet tijdig wordt gesignaleerd.	Het bouwen van dashboards en monitoring samen met accountmanagement en datawarehouse om de trends en ontwikkelingen in de zorguitgaven te volgen. Verder is de verwachting dat in de loop van 2024 er meer taakgericht gewerkt gaat worden met een afbouw in het aantal aanbieders.	631
Stijgende lasten ondersteuning en zorg door aanzuigende werking nabijheid verwijzers.	Vanuit gemeente goed contact onderhouden met de partners (wijkteams en SBI) om tijdig knelpunten te signaleren waardoor het mogelijk is op onderdelen bij te sturen.	380
Door de wettelijke eisen en de daardoor toename van regeldruk op de gebieden van privacy, HRM en ICT komen de financiële resultaten en de uitvoeringskracht van de gemeenschappelijke regelingen steeds verder onder druk te staan. Het is de verwachting dat er meer investeringen in ICT en personeel nodig zullen zijn in de nabije toekomst om te voldoen aan deze eisen en om de bedrijfsvoering kwalitatief op niveau te houden.	Voor dit risico is geen beheersmaatregel in te regelen.	317
2.3 Onderwijs en Sport & Beweging		
Conform Europese regelgeving geldt er een overgangperiode van tenminste 6 jaar waarna een verbod zal gelden op de verkoop van alle plastic en rubberinfill voor kustgrasvelden. Deze periode is naar verwachting voldoende om de kunstgrasvelden in Amersfoort gefaseerd en op de natuurlijke momenten te vervangen. Omdat besluitvorming hieromtrent nog niet definitief is bestaat er een risico dat velden vroeger vervangen moeten worden.	Ontwikkelingen worden gemonitord. Als het risico zich materialiseert (via VNG) inzetten op compensatie door het Rijk en bezien of fasering van vervanging mogelijk is. In het kader van de zorgplicht zijn door SRO aanvullende maatregelen in beeld gebracht en uitgevoerd. Dit om de verspreiding van synthetische infill tot een minimum te beperken. Dit jaar wordt in de vervangingsopgave bij VV Amvorde een 1ste non-infill aangelegd.	474

Voor meer informatie over de (financiële) risico's binnen de gemeente Amersfoort, verwijzen wij u naar de [paragraaf Weerstandsvermogen en Risicobeheersing](#).

Welke grote projecten voeren we uit?
Er zijn geen projecten in dit programma.

Wie hebben wij nodig?

Om de doelen van de gemeente Amersfoort te bereiken, werken we samen met externe partners, zoals marktpartijen, andere overheden, subsidiepartners, woningbouwcorporaties, non-profit organisaties, netwerkorganisaties etc. We zoeken per doel en taak de meest passende samenwerking. Opgave gerichte samenwerking, daar waar die het meest doelmatig en effectief is. Dat kan betekenen dat we op verschillende vraagstukken in diverse verbanden samenwerken. Naast het feit dat samenwerking met anderen noodzakelijk is vanuit een inhoudelijk oogpunt, is het punt van schaalgrootte in de samenwerking met het rijk steeds belangrijker. Om de opgaven in de stad te realiseren is financiële dekking van buiten erg belangrijk geworden.

Daarnaast heeft de gemeente in diverse verbonden partijen een bestuurlijk en financieel belang. Verbinding met deze partijen is een manier op een publieke taak uit te voeren.

De belangrijkste samenwerkingspartners en een overzicht van de verbonden partijen voor dit programma zijn hieronder opgenomen.

Overzicht samenwerkingspartners

De samenwerkings- en subsidiepartners binnen dit programma zijn onder meer:
Anonieme Alcoholisten, Stichting Het Burgerweeshuis Amersfoort, Stadsboerderij de Vosheuvel, Speeltuinvereniging Wagenspeelplaats, Stichting Scouting Platform Amersfoort, SRO:
Natuurboerderij De Brinkhorst, Speeltuinvereniging Vriendenkring, Prago
Avondschool, GGZ Centraal, Speeltuinvereniging Rivierenwijk, Speel-O-theek Eemland, Leger des Heils, Speeltuinvereniging Het Soesterkwartier, SRO, RWA (re-integratie), Speeltuinvereniging Het Kruiskampkwartier, Slachtofferhulp Nederland, Jeugdcultuur- /jeugdsportfonds Utrecht, GSVA, Stichting Timon, Stadsring51, LFB, Amfors groep, Stichting Arkin, Cliëntenraad Wsw, Stichting Cliënten Contact Eemland, Stichting Kwintes, Cliëntenraad Werk en inkomen, Artikel 1 Midden Nederland, RWA (WSW) (Rijkssubsidie), Stichting Wijkteams, Adviesraad Sociaal Domein, Signaleringssteam Amersfoort, Pact Sam Sam, Jeugdfonds Sport, Jeugdfonds Cultuur, Stichting Leergeld Amersfoort, Voedselfocus Amersfoort, Steunstichting gezamenlijke sociale banken Amersfoort, Indebuurt033, Gecontracteerde organisaties WMO- en Jeugdzorg, Samen Veilig Midden Nederland, Werkbedrijf: FNV, CNV, VNO/NCW, UWV, regiogemeenten, Ouderenbonden PCOB en KBO, diverse onderwijsinstellingen, COC Midden Nederland, Stichting Keiroze, Roze 50+, Integratiewerk, Ongehinderd Amersfoort, ervaringsdeskundigen, Sociaal Fonds Amersfoort, Caritas en diaconieën, GGDrU.

Diverse kinderopvangorganisaties, Diverse onderwijsinstellingen, Samenwerkingsverbanden: SWV de Eem, Berseba, SWV Eemland en Reformatorisch samenwerkingsverband voortgezet onderwijs, SRO Amersfoort

Stichting ABC, Bibliotheken Eemland, Scholen in de Kunst, Samenfoort PO Huisvestingscoöperatie Amersfoort U.A. Samenfoort VO Huisvestingscoöperatie Amersfoort U.A.

Sportverenigingen, Amersfoortse Sport Federatie, talloze partners die met hun (sport- en beweeg)activiteiten bijdragen aan de realisatie van het sportbeleid.

Overzicht verbonden partijen

In onderstaand overzicht zijn de Verbonden Partijen opgenomen, welke een bijdrage leveren aan dit programma.

Voor meer informatie over de Verbonden Partijen, verwijzen wij u naar de [Paragraaf Verbonden Partijen](#).

Verbonden Partijen

- NV SRO
- Amfors Holding B.V.
- GGD Regio Utrecht
- Regionaal Werkvoorzieningsschap Amersfoort en Omgeving (RWA)

Wie krijgen subsidies?

De gemeente Amersfoort verstrekt subsidies met als wettelijk kader de Algemene subsidieverordening Amersfoort 2019 (ASV) en de nadere subsidieregelingen. We verstrekken begrotingssubsidies, projectsubsidies en incidentele subsidies. De begrotingssubsidies zijn weergegeven in onderstaand overzicht.

Tabel: PS.02: Maximale begrotingssubsidie

NAAM INSTELLING	SOORT SUBSIDIE	ACTIVITEIT/DOEL	BEGROTING 2024
Programma 2.1 Zorg, ondersteuning, inclusie en vluchtelingen			
AA werkgroep Amersfoort	begrotingssubsidie	ondersteuning en voorlichting	1,1
Speeltuinvereniging Wagenspeelplaats	begrotingssubsidie	exploitatie van een speeltuinvereniging	8,1
Speeltuinvereniging Vriendenkring	begrotingssubsidie	exploitatie van een speeltuinvereniging	9,3
Speeltuinvereniging Rivierenwijk	begrotingssubsidie	exploitatie van een speeltuinvereniging	10,0
Speeltuinvereniging Het Soesterkwartier	begrotingssubsidie	exploitatie van een speeltuinvereniging	10,0
GSVA	begrotingssubsidie	vervoer voor cliënten	10,0
Speeltuinvereniging Het Kruiskampkwartier	begrotingssubsidie	exploitatie van een speeltuinvereniging	10,1
Hospice Dome Amersfoort	begrotingssubsidie	Huishoudelijke ondersteuning van cliënten in palliatieve terminale zorg	21,7
Stichting Reanimatie Netwerk Amersfoort	begrotingssubsidie	Burgerhulpverlening en beschikbare AED's	31,5
Stichting Scouting Platform Amersfoort	begrotingssubsidie	samenwerken bevorderen	31,7
Stichting Timon	begrotingssubsidie	opvang en begeleiden van cliënten	41,8
Slachtofferhulp Nederland	begrotingssubsidie	ondersteuning en voorlichting geven aan personen die slachtoffer zijn geworden van o.a. geweld, inbraak etc.	42,6
Artikel 1 Midden Nederland	begrotingssubsidie	voorlichting over discriminatie	129,4
De Bibliotheek Eemland	begrotingssubsidie	informatiepunten digitale overheid	130,0
Stadsboerderij de Vosheuvel	begrotingssubsidie	onderhouden van kinderboerderij	156,7
Stichting Leergeld Amersfoort	begrotingssubsidie	Huiswerkbegeleiding	186,8
GGZ Centraal	begrotingssubsidie	opvang en begeleiden van cliënten	242,0
Stichting Leergeld Amersfoort	begrotingssubsidie	kinderen uit de doelgroep op aanvraag voorzien van indirecte financiële ondersteuning op de terreinen - onderwijs, - sport - cultuur en - welzijn, samengevat onder de term 'meedoen'	246,8
Leger des Heils	begrotingssubsidie	opvang en begeleiden van cliënten	284,3
Stichting Arkin	begrotingssubsidie	opvang en begeleiden van cliënten	2.962,4
Stichting Kwintes	begrotingssubsidie	opvang en begeleiden van cliënten	5.131,8
Stichting Wijkteams	begrotingssubsidie	afgeven van beschikkingen en begeleiden van cliënten	18.142,0

Subtotaal Programma 2.1			27.840,1
Programma 2.2 Werk en Inkomen			
Cliëntenraad Wsw	begrotingssubsidie	belangen behartigen van de doelgroep Wsw'ers	4,5
Cliëntenraad Werk en Inkomen	begrotingssubsidie	belangen behartigen van de doelgroep Werk en Inkomen	25,4
Stichting Facilitering Pact Sam-Sam	begrotingssubsidie	Samenwerking te versterken tussen lokale instellingen die zich bezighouden met armoedebestrijding	26,3
Stichting Gezamenlijke Sociale Banken Amersfoort	begrotingssubsidie	Bijdrage in huisvestingslasten van de sociale banken.	55,1
Voedsel Focus Amersfoort	begrotingssubsidie	Bijdrage in de loonkosten van de coordinator en bedrijfsleider voedselbank.	89,0
Amfors (re-integratie)	begrotingssubsidie	dienstverlening op het gebied van activering en re-integratie	462,6
Jeugdfonds Sport & Cultuur	begrotingssubsidie	bevorderen participatie van sport en cultuur van kinderen uit gezinnen (minima)	599,7
Stadsring 51	begrotingssubsidie	schuldhulpverlening curatief en preventief	2.664,9
Subtotaal Programma 2.2			3.927,5
Programma 2.3 Onderwijs en Sport & Bewegen			
Scholen in de Kunst	begrotingssubsidie	cultuuronderwijs	14,7
De Bibliotheek Eemland	begrotingssubsidie	bibliotheken op scholen	166,0
Stichting Meerkring	begrotingssubsidie	schakelklassen	200,3
Stichting Wijkteams	begrotingssubsidie	ondersteunende taken onderwijs	275,1
Samenwerkingsverband de Eem	begrotingssubsidie	ondersteunende taken onderwijs	564,4
Stichting ABC-scholen	begrotingssubsidie	ondersteunende taken onderwijs	581,7
Subtotaal Programma 2.3			1.802,2
TOTAAL			33.569,8

Aan bovenstaande cijfers kunnen door instellingen geen rechten worden ontleend.

Welke reserves hebben we?

Tabel: PRE.02 Staat van reserves

Omschrijving	Saldo begin 2024	Toevoeging 2024	Onttrekking 2024	Saldo begin 2025	Saldo begin 2026	Saldo begin 2027	Saldo begin 2028
2.1 Zorg, ondersteuning, inclusie en vluchtelingen							
<u>Bestemmingsreserves</u>							
Maatschappelijke opvang	1.659	0	-1.064	596	256	192	128
Reserve sociaal fonds en innovatie	681	0	0	681	681	681	681
Reserve vluchtelingen	3.958	0	-428	3.530	3.530	3.530	3.530
Totaal 2.1 Zorg, ondersteuning, inclusie en vluchtelingen	6.298	0	-1.492	4.807	4.467	4.403	4.339
2.2 Werk en Inkomen							
<u>Bestemmingsreserves</u>							
Reserve regionale participatiegelden	2.874	0	-1.650	1.224	1.224	1.224	1.224
Totaal 2.2 Werk en Inkomen	2.874	0	-1.650	1.224	1.224	1.224	1.224
2.3 Onderwijs en Sport & Beweging							
<u>Bestemmingsreserves</u>							
Reserve Afboeken Schoolgebouwen	0	1.176	-1.176	0	0	0	0
Reserve sport en bewegen	164	0	0	164	164	164	164
Reserve Vervangingsinvesteringen	302	139	0	441	581	720	860
Totaal 2.3 Onderwijs en Sport & Beweging	466	1.315	-1.176	606	745	885	1.024
TOTAAL	9.639	1.315	-4.318	6.637	6.436	6.512	6.588

In de cijfers 2023 in bovenstaande tabel zijn alle door de Raad vastgestelde wijzigingen in 2023 verwerkt.

Toelichting

Bestemmingsreserves

Maatschappelijke opvang

De reserve wordt ingezet voor de realisatie van fysieke voorzieningen voor de maatschappelijke opvang en voor het verstrekken van incidentele subsidies voor de maatschappelijke opvang. Uitvoering van de maatschappelijke opvangtaak vindt mede t.b.v. de regiogemeenten plaats [centrumgemeentemiddelen].

Reserve Afboeken Schoolgebouwen

Deze reserve dient ter dekking van de versnelde afschrijving voor de te slopen oude schoolgebouwen. Door de doordecentralisatie van de onderwijshuisvesting worden investeringen in schoolgebouwen gedaan door de opgerichte coöperaties van samenwerkende schoolbesturen. Indien het oude schoolgebouw wordt gesloopt er nog een boekwaarde is, wordt deze versneld afgeboekt.

Reserve regionale participatiegelden

Met het instellen van deze reserve wordt één reserve gevormd voor meerjarige projecten in de (arbeidsmarkt)regio op het gebied van re-integratie en participatie. Het doel van deze reserve is

om de voor dit doel ontvangen regionale middelen meerjarig te kunnen inzetten voor mensen binnen de doelgroep. De prioriteiten worden met de regio samen vastgesteld.

Reserve sociaal fonds en innovatie

Deze reserve dient voor; betalingen aan Stichting sociaal fonds; voor transformatie en innovatie.

Reserve sport en bewegen

De reserve bestaat uit 2 delen, een deel om de verplichtingen van de oude 1/3 regeling te kunnen uitkeren nadat de verantwoording is ontvangen en verwerkt. Deze regeling liep tot 1-1-2017. En een deel om de toezeggingen vanuit de regeling sport en bewegen vanaf 1-1-2017 na verantwoording uit te keren.

Reserve vluchtelingen

Met deze reserve is de gemeente Amersfoort in staat om de komende jaren de kosten te dekken van het deelprogramma Vluchtelingen.

De doelgroep is vluchtelingen, (Oekraïense) ontheemden, statushouders en inburgeringsplichtige gezins- en overige migranten.

Welke voorzieningen hebben we?

Tabel: PV.02 Staat van voorzieningen

Omschrijving	Saldo begin 2024	Toevoeging 2024	Onttrekking 2024	Saldo begin 2025	Saldo begin 2026	Saldo begin 2027	Saldo begin 2028
2.1 Zorg, ondersteuning, inclusie en vluchtelingen							
<u>C. Verplichtingen, verliezen en risico's</u>							
Voorziening eindafr. SD	3.771			3.771	3.771	3.771	3.771
Totaal 2.1 Zorg, ondersteuning, inclusie en vluchtelingen	3.771	0	0	3.771	3.771	3.771	3.771
TOTAAL	3.771	0	0	3.771	3.771	3.771	3.771

Toelichting

C. Verplichtingen, verliezen en risico's

Voorziening eindafr. SD

De voorziening eindafrekening Sociaal Domein wordt ingezet voor mogelijke afrekeningen met aanbieders over eerdere jaren. De voorziening blijft gehandhaafd gedurende de periode dat aanbieders conform de wettelijke betalingstermijn van maximaal 5 jaar, na levering van zorg, de kosten in rekening mogen brengen.

Welke investeringen doen wij?

Hieronder presenteren we een overzicht van de voorgenomen investeringen voor de komende jaren.

Tabel: PI.2.1 Geplande investeringen

INVESTERING	Jaar	Investering (bruto)*	Kap. lasten 2024	Kap. lasten 2025	Kap. lasten 2026	Kap. lasten 2027
2.1 Zorg, ondersteuning, inclusie en vluchtelingen						
Geen investeringen						
Totaal 2.1 Zorg, ondersteuning, inclusie en vluchtelingen		0	0	0	0	0
2.2 Werk en Inkomen						
Geen investeringen						
Totaal 2.2 Werk en Inkomen		0	0	0	0	0
2.3 Onderwijs en Sport & Bewegen						
Geen investeringen						
Totaal 2.3 Onderwijs en Sport & Bewegen		0	0	0	0	0
Totaal Investerings 2. Programma Sociaal		0	0	0	0	0

* De bruto Investering betreft het vastgestelde kredietbedrag conform het Raadsbesluit.

3. Programma Bedrijvigheid

Inleiding

In het programma bedrijvigheid komen veel onderwerpen bij elkaar: veiligheid, leefomgeving, circulariteit, kunst, cultuur en evenementen, milieu en dierenwelzijn en economie. Het programma raakt meerdere uitgangspunten: goed leven binnen de grenzen van onze aarde, een thuis voor iedereen maar ook welzijn en sociale rechtvaardigheid; we werken voor de inwoners aan een leefbare, veilige, groene en levendige stad.

We streven naar een ondernemende en innovatieve stad, waar zowel inwoners als bedrijven volop kansen hebben om te bloeien. Onze focus ligt op het stimuleren van een duurzame, sociale en circulaire economie. Dit sluit aan bij onze positionering als een regio die zich richt op gezond stedelijk leven, met aandacht voor groen, gezondheid en slimme oplossingen. Bovendien willen we onze regio verder ontwikkelen als een hub voor Earth Valley, Life Sciences en Media & Gaming. Het is van groot belang dat de werkgelegenheid in onze stad en regio aansluit bij de behoeften van inwoners en een duurzame toekomst. Daarom werken we nauw samen met partners in de keten om initiatieven te ondersteunen zoals levenslang leren, bijscholing en omscholing.

Amersfoort is een levendige, creatieve en kunstzinnige stad. We willen dat iedereen in Amersfoort kan genieten van en meedoen aan een uiteenlopend en inspirerend cultureel aanbod dat in de hele stad beschikbaar is. Voor de komende jaren is het belangrijk dat het culturele aanbod ook meegroeit met de groei van de stad. Zo werken we aan een aantrekkelijker aanbod in de theaters, bij evenementen en op de podia en in de musea. We werken aan een nieuw podium en uitbreiding van het museale aanbod. Makers van kunst en cultuur worden eerlijk betaald en er is voldoende ruimte voor talentontwikkeling. Meer (amateurkunst)gezelschappen en scholen kunnen gebruik maken van de Amersfoortse podia, doordat basisinstellingen meer ruimte bieden aan initiatieven uit de stad. Daarnaast trekken we een meer divers publiek naar voorstellingen en exposities en evenementen en kinderen in het basis- en voortgezet onderwijs en mbo kunnen kennis maken met

kunst en cultuur. Cultureel en religieus erfgoed waarderen we als inspiratiebron en als plek voor zingeving. Deze vormen een verbinding tussen het heden en verleden.

Amersfoort is een stad waar iedereen zich thuis en veilig moet kunnen voelen. Voor die veiligheid zijn we samen met inwoners, bedrijven en alle partners die preventief of repressief aan veiligheid werken verantwoordelijk. We zetten de komende jaren extra in op de aanpak van georganiseerde ondermijnende criminaliteit. We werken eraan dat jongeren veilig kunnen opgroeien en niet ten prooi vallen aan de verleidingen van een criminele carrière. We investeren in online veiligheid en in een veilige openbare ruimte. Daarnaast blijven we maatwerk leveren voor mensen die zowel hulp als strafrechtelijke begrenzing nodig hebben.

De openbare ruimte in Amersfoort is van iedereen. We zorgen er bij de inrichting van onze openbare ruimte voor dat mensen zich welkom voelen en dat deze geschikt is om te gebruiken. We stellen de kwaliteit, veiligheid en leefbaarheid van de openbare ruimte voorop. Daarnaast wonen er meer dieren dan mensen in de stad. Daarom houden we rekening met deze dieren en zorgen we dat Amersfoort ook voor hen een prettige plek is. We stellen een visie op dierenwelzijn met bijbehorende activiteiten op.

Zuiniger en beter omgaan met onze aarde is een belangrijke opdracht die wij onszelf stellen. We willen toe naar een samenleving waarin we zo weinig mogelijk afval creëren en grondstoffen goed (her)gebruiken. Daarom nemen we bij gebiedsontwikkeling kaders op voor circulair bouwen in onze bestemmingsplannen, waarmee circulair bouwen steeds meer de standaard wordt. Deze transitie is niet alleen technologisch, maar gaat ook over verandering in ons (consumenten)gedrag. Daarnaast moeten we ons wapenen tegen de gevolgen van klimaatverandering. Door de klimaatverandering hebben we steeds vaker te maken met extremere hitte, droogte en intensieve neerslag in korte tijd. Meer groen is van groot belang voor het koel houden van de stad en het voorkomen van wateroverlast. De komende jaren zullen wij veel bomen planten en de openbare ruimte klimaatadaptief inrichten.

Wat willen wij hoe bereiken?

Programma Bedrijvigheid

Wat willen we bereiken?

Een innovatieve en ondernemende stad met voldoende bloeikansen voor inwoners en bedrijven.

Toelichting:

Het versterken van de economie doen wij door in te zetten op duurzaam, sociaal en circulair ondernemerschap, in lijn met profilering als regio voor gezond stedelijk leven (groen, gezond en slim) en de ambitie om de as Amersfoort-Utrecht verder uit te bouwen als Earth Valley, Life Sciences en Media&Gaming. Wij willen een innovatieve stad zijn, waar ondernemers en kennisinstellingen samen met de gemeente Amersfoort werken aan innovatieve oplossingen voor maatschappelijke vraagstukken. De ruimtevraag van bedrijven willen wij zoveel mogelijk binnen de bestaande stad faciliteren door werklocaties te intensiveren, waar mogelijk wonen en werken te mengen en leegstand tegen te gaan. Wij kijken bij invulling van werklocaties naast duurzaamheid naar ruimtelijke kwaliteit en de bijdrage aan werkgelegenheid.

Wat gaan we daarvoor doen?

1. Wij zoeken bedrijven op om samen op te trekken in de maatschappelijke doelstellingen.
2. Wij sturen op een goede ontwikkeling van onze werklocaties, in het bijzonder onze bedrijventerreinen en de wijk economie.
3. Wij voeren een regiefunctie in de uitdaging om onderwijs en arbeidsmarkt beter op elkaar te laten aansluiten, ten behoeve van tekorten in de arbeidsmarkt voor onze stad en regio belangrijke sectoren. Dit doen wij door met de ketenpartners in te zetten op bijvoorbeeld levenslang ontwikkelen, bij- her en omscholing.
4. Wij werken met de Regionale Ontwikkelingsmaatschappij aan het versterken van regionale innovatie-ecosystemen Earth Valley, Life Sciences, Health en Media & Gaming. Dit doen wij met kennisinstellingen, nationale, regionale en lokale overheden en ondernemingen.
5. Samen met ondernemers werken we toe naar een circulaire economie. Hiervoor ondersteunen wij ondernemers door het bieden van praktische ondersteuning, het delen van kennis en inspiratie en het toekennen van subsidies. Verder maken wij met onze communicatiestrategie ook zichtbaar op welke wijze de circulaire economie al vormt krijgt binnen het huidige economische systeem.
6. Wij profileren Amersfoort als aantrekkelijke regio voor ondernemen en werken voor zakelijke bijeenkomsten en toeristisch recreatief bezoek.

Hoe kunnen we dit doel meten?

Aantal banen per 1000 inwoners van 15 t/m 64 jaar (woonwerkbalans)

Realisatie cijfers				Streefcijfers		
2019	2020	2021	2022	2023	2024	2025
857	868	887	911	850		

Bron: Lisa, bewerking O&S

Toelichting: Amersfoort streeft naar een balans tussen wonen en werken. We meten het vanaf 2016 via de landelijk verplicht gestelde indicator "aantal banen (vanaf 1 uur per week) per 1000 inwoners van 15 t/m 64 jaar". Deze indicator laat ons zien of de economische ontwikkeling de bevolkingsontwikkeling voldoende bijhoudt. We streven naar een woon-werkbalans van 850 banen van 1 uur of meer per week per 1.000 inwoners van 15-64 . Zie ook Dashboard economie en arbeidsmarkt op www.amersfoortincijfers.nl.

Wat willen we bereiken?

Transitie naar een klimaatbestendige en circulaire stad en samenleving

Toelichting:

Werken binnen de grenzen van onze planeet is een belangrijke opdracht die wij onszelf stellen. We willen toe naar een samenleving waarin we zo weinig mogelijk afval creëren en grondstoffen goed (her)gebruiken. Deze transitie is niet alleen technologisch, maar gaat ook over verandering in ons (consumenten)gedrag. Daarnaast moeten we ons aanpassen aan de gevolgen van klimaatverandering. Door de klimaatverandering hebben we steeds vaker te maken met extremere hitte, droogte en intensieve neerslag in korte tijd. Meer groen is van groot belang voor het koel houden van de stad en het voorkomen van wateroverlast.

Wat gaan we daarvoor doen?

1. We werken aan het verbeteren, beschermen en zorgvuldig gebruiken van het natuurlijk systeem. We doen dit voor specifieke opgaven zoals de stikstof- en methaanproblematiek, water- en bodemverontreiniging en andere milieuproblematiek.
2. Amersfoort wil een afvalloze stad zijn in de toekomst. De huidige schaarste aan grondstoffen maakt deze ambitie steeds belangrijker. Het is nodig om grondstoffen in de kringloop te houden en afval zo hoogwaardig mogelijk in de kringloop terug te brengen. De komende jaren ligt de focus daarom op het nog beter scheiden van restafval en het verbeteren van de kwaliteit van deelstromen/grondstofstromen
3. We werken aan het klimaatadaptief maken van de stad (water, droogte en hitte). Samen met andere partijen in de werkregio Vallei en Veluwe voeren we het Regionaal Adaptatieplan uit. Ook houden we bij vervangingen, herinrichtingen, inbreidingen en gebiedsontwikkeling rekening met een inrichting die robuust is voor het toekomstige klimaat, ter voorkoming van schade en overlast. De Richtlijnen voor klimaatbestendige Bouw en Inrichting en het Convenant Duurzaam Bouwen Utrecht bieden hiervoor de uitgangspunten.
4. In 2024 werken we samen met partners uit de stad en regio aan projecten om te komen tot een circulaire samenleving in Amersfoort. Hierbij wordt gewerkt aan circulaire gebiedsontwikkeling, circulair inkopen en het stimuleren van circulaire bedrijvigheid. Ook blijven we werken aan het sluiten van lokale kringlopen van consumptiegoederen.
5. Bij gebiedsontwikkeling nemen wij kaders op voor circulair bouwen in onze bestemmingsplannen waarmee circulair bouwen steeds meer de standaard wordt. Hierbij worden de normen van het in 2022 ondertekende Convenant Duurzame Woningbouw Provincie Utrecht als uitgangspunt genomen. In 2024 evalueren we samen met de partners uit de G40 en van Cirkelstad de normen voor circulair bouwen binnen het Nieuwe Normaal. Eind 2024 hopen we deze normen te kunnen verankeren binnen de update van het Convenant Duurzame Woningbouw.
6. Op het vlak van Circulair Inkopen worden de acties uitgevoerd zoals afgesproken in het plan van aanpak Maatschappelijk Verantwoord Inkopen en Opdrachtgeverschap dat eind 2023 wordt vastgesteld.

Voor deze doelstelling is een tweede indicator opgesteld naast de reguliere indicator Aantal kilogram restafval per inwoner per jaar. Deze luidt als volgt:

De verhouding verhard en onverhard oppervlak in de openbare ruimte geeft inzicht in de mate van klimaatrobuustheid van de openbare ruimte. Hoe hoger het aandeel onverhard oppervlak, hoe makkelijker het is om regenwater op locatie te infiltreren. We hebben in totaal 16.857.005 m² openbare ruimte en 9.586.081 m² daarvan is nu onverhard. Dit is grotendeels openbaar groen, maar bestaat bijvoorbeeld ook uit halfverharding (grind- en waterdoorlatend substraat), moeras en water. Het is op dit moment de beste indicator om het vermogen van de stad te meten om als 'spons' te functioneren. Wel realiseren we ons dat de uitkomst sterk beïnvloed kan worden door de bouwopgave van de stad en dat deze opgave conflicterend is met de doelstelling om de stad te vergroenen en ontstenen. Voor meer informatie, zie de het dashboard duurzaamheid op www.amersfoortincijfers.nl.

De gerealiseerde cijfers bedroegen (%onverhard oppervlak):

2019	2020	2021	2022
56%	56,7%	56,9%	57,6%

Hoe kunnen we dit doel meten?

Aantal kilogram restafval per inwoner per jaar

Realisatie cijfers				Streefcijfers		
2019	2020	2021	2022	2023	2024	2025
190	190	174		160	155	150

Bron:

Toelichting: Huishoudelijk afval is het afval dat door of in opdracht van de gemeente bij huishoudens is ingezameld. Het cijfer geeft de hoeveelheid hiervan weer in kilogram per inwoner.

% onverhard oppervlak

Realisatie cijfers				Streefcijfers		
2019	2020	2021	2022	2023	2024	2025
56	56,7	56,9	57,6			

Bron: Gemeente Amersfoort

Toelichting: De verhouding verhard en onverhard oppervlak in de openbare ruimte geeft inzicht in de mate van klimaatrobustheid van de openbare ruimte. Hoe hoger het aandeel onverhard oppervlak, hoe makkelijker het is om regenwater op locatie te infiltreren. We hebben in totaal 16.857.005 m2 openbare ruimte en 9.586.081 m2 daarvan is nu onverhard. Dit is grotendeels openbaar groen, maar bestaat bijvoorbeeld ook uit halfverharding (grind- en waterdoorlatend substraat), moeras en water. Het is op dit moment de beste indicator om het vermogen van de stad te meten om als 'spons' te functioneren. Wel realiseren we ons dat de uitkomst sterk beïnvloed kan worden door de bouwopgave van de stad en dat deze opgave conflicterend is met de doelstelling om de stad te vergroenen en ontstenen. Voor meer informatie, zie de het dashboard duurzaamheid op www.amersfoortincijfers.nl.

Wat willen we bereiken?

Een stad waarin kunst, cultuur en evenementen recht doen aan de omvang van de stad en toegankelijk zijn en aansprekend voor iedereen.

Toelichting:

Amersfoort is een levendige, creatieve en kunstzinnige stad. We willen dat iedereen in Amersfoort kan genieten van en meedoen aan een uiteenlopend en inspirerend cultureel aanbod dat in de hele stad beschikbaar is. Cultureel en religieus erfgoed waarderen we als inspiratiebron en als plek voor zingeving. Deze vormen een verbinding tussen het heden en verleden.

Wat gaan we daarvoor doen?

- Uitvoering geven aan de Uitvoeringsagenda Kunst & Cultuur met de focus op een schaa sprong voor de podiumkunsten en het museale aanbod.
 - Programmalijn 1: Weerbare instellingen, groot en klein
 - Programmalijn 2: Schaa sprong voor de podiumkunsten
 - Programmalijn 3: Versterken museaal aanbod
 - Programmalijn 4: Beeldende kunst
 - Programmalijn 5: Ruimte voor makers
 - Programmalijn 6: Kunst en Cultuur voor iedereen
 - Programmalijn 7: Lokale media en bibliotheek
- Wettelijke taak: verwerven, bewaren, beheren en tijdig beschikbaar stellen van de overheidsarchieven ongeacht vorm (dus zowel op papier als digitaal) in de archiefbewaarplaats en het e-depot.
- Faciliteren van de lokale en regionale historie door kennis te stimuleren over de historie van de stad en de regio.

Hoe kunnen we dit doel meten?

Positie op ranglijst aanbod podiumkunsten

Realisatie cijfers				Streefcijfers		
2019	2020	2021	2022	2023	2024	2025
25	25	27	26	25	24	23

Bron:

Toelichting: De gemeente streeft naar een cultuuraanbod dat aansluit bij de omvang van de stad. We meten dit met de positie van Amersfoort op de index podiumkunsten. Onder podiumkunsten vallen toneel (waaronder ook ballet, dans, cabaret, musical), klassieke muziek (waaronder ook opera) en popmuziek (waaronder ook jazz, lichte muziek en wereldmuziek). Atlas Research stelt jaarlijks een ranglijst op van het aanbod van deze podiumkunsten in de 50 grootste gemeente van Nederland. De indicator betreft een relatieve positie ten opzichte van andere gemeenten en geeft geen informatie over de grootte van dit verschil.

We hebben de ambitie om in 2032 als 16e stad van Nederland ook de 16e positie op de index podiumkunsten in te nemen.

Wat willen we bereiken?

Een leefbare stad waarin je veilig kunt samenleven, opgroeien en online zijn

Toelichting:

Amersfoort is een stad waar iedereen zich thuis en veilig moet kunnen voelen. Voor die veiligheid zijn we samen met inwoners, bedrijven en alle partners die preventief of repressief aan veiligheid werken verantwoordelijk. We zetten de komende jaren extra in op de aanpak van ondermijnende criminaliteit, veilig opgroeien en digitale veiligheid.

Wat gaan we daarvoor doen?

1. Uitvoering geven aan het Integraal Veiligheidsbeleid 2023-2026 (onderdeel Veilig samenleven, veilig opgroeien en Veilig online)
2. Uitvoering geven aan het plan van aanpak ondermijning, met de speerpunten jonge aanwas, lokale integrale aanpak en het vergroten van de weerbaarheid van organisatie bestuur en stad.
3. Uitvoering geven aan het VTH Uitvoeringsprogramma ten aanzien van leefbaarheid en sociale veiligheid.

Hoe kunnen we dit doel meten?

Totaal van misdrijven per 1.000 inwoners

Realisatie cijfers				Streefcijfers		
2019	2020	2021	2022	2023	2024	2025
47,9	46,6	40,1	44,7	45	47,1	

Bron: Politie, BVH

Toelichting: Het betreft hier de door de politie geregistreerde misdrijven (aangiften plus eigen registraties). Het aantal misdrijven laat een daling zien in de afgelopen jaren. In 2020 is het aantal misdrijven verder afgenomen, mede door corona, waarna het weer iets gestegen is. De misdaadcijfers van de politie hebben betrekking op het betreffende jaar. De aantallen zijn afgezet tegen de bevolking per 1 januari. Het streefcijfer is het gemiddelde aantal misdrijven in Amersfoort sinds 2017 met uitzondering van 2020 en 2021. Hiervoor is gekozen omdat corona een vertekend beeld geeft van het aantal misdrijven.

Wat willen we bereiken?

Een stad met een gezonde, schone & veilige leefomgeving voor mensen en dieren

Toelichting:

De openbare ruimte in Amersfoort is van iedereen. We zorgen er bij de inrichting van onze openbare ruimte voor dat mensen zich welkom voelen en dat deze geschikt is om te gebruiken. We bestrijden hitte om een veilige leefomgeving te kunnen bieden. Daarnaast wonen er meer dieren dan mensen in de stad. Daarom houden we rekening met deze dieren en zorgen we dat Amersfoort ook voor hen een prettige plek is. We stellen de kwaliteit, veiligheid en leefbaarheid van de openbare ruimte voorop.

Wat gaan we daarvoor doen?

1. In 2024 wordt samen met partners in de stad invulling gegeven aan projecten om Amersfoort diervriendelijker te maken, zoals het oplossen van knelpunten voor dieren in de openbare ruimte en het opstellen van een toetsingskader voor evenementen met dieren. Deze projecten komen voort uit de uitvoeringsagenda bij het deelomgevingsprogramma Dierenwelzijn dat in 2023 wordt afgerond.
2. Er wordt een deelomgevingsprogramma Lucht, geluid en omgevingsveiligheid ontwikkeld. Als eerste basis daarvoor wordt in 2024 de herijking van het luchtkwaliteitsbeleid en de actualisatie van het actieplan geluid gerealiseerd. Ook wordt de veranderende regelgeving en inzichten door de invoering van de Omgevingswet en de ambities in de Omgevingsvisie op een integrale en op gezondheid gerichte manier doorgevoerd.
3. We werken aan het natuurinclusief maken van de stad. Dat doen we door het opstellen van een Biodiversiteitsplan en uitvoeringsagenda waarbij we met gidssoorten een basiskwaliteit natuur gaan bepalen, monitoren en kaders stellen voor behoud en ontwikkeling daarvan. De vrijwilligers van het Centrum voor Natuur- en Milieueducatie werken in het beheer van het landgoed mee aan de biodiversiteit van de stad.
4. Uitvoering geven aan het Integraal Veiligheidsbeleid 2023-2026, speerpunt Veilig in de fysieke Ruimte.
5. We zorgen voor het beheer en onderhoud van boven- en ondergrondse infra en (voorzieningen in) de openbare ruimte. Daarbij gaan we uit van het niveau 'Amersfoortse basis'. Bij het uitvoeren van (groot) onderhoud en herinrichtingen in de openbare ruimte geven we invulling aan ambities en opgaven uit het coalitieakkoord om de openbare ruimte te verbeteren, toekomstbestendig en duurzaam te maken.
6. Uitvoering geven aan het VTH Uitvoeringsprogramma ten aanzien van de fysieke leefomgeving.

Hoe kunnen we dit doel meten?

Rapportcijfer buurt

Realisatie cijfers				Streefcijfers		
2019	2020	2021	2022	2023	2024	2025
7,4		7,4				7,5

Bron:

Toelichting: Het gemiddelde rapportcijfer (van 1 tot 10) dat inwoners hun buurt geven. Dit cijfer komt uit de tweejaarlijkse [Monitor Leefbaarheid en Veiligheid](#), cijfers op wijkniveau zijn [hier](#) te vinden. Het betreft hier een cijfer gebaseerd op een steekproef.

Wat willen we bereiken?

Een groene stad

Toelichting:

Ons streven is een natuurinclusieve stad in 2040, waarin genoeg groen en natuur in de stad is om de stad leefbaar, gezond en economisch sterk te houden. We benutten de kracht van groen als we op elke plek, elk schaalniveau voldoende kwalitatieve en verbonden ruimte maken voor mensen, planten en dieren. En door te zorgen dat die ruimte robuust genoeg is om bijvoorbeeld meer recreatie, klimaatveranderingen of woningbouw op te kunnen vangen. Om toe te werken naar een natuurinclusieve gemeente die leeft en zich ontwikkelt mét het groenblauwe raamwerk, is het belangrijk dat groen steeds een belangrijk vertrekpunt is bij het ontwikkelen, inrichten en beheren van de fysieke ruimte. We willen dit gaan meten door te kijken naar de hoeveelheid groen in de nabijheid van woningen. Deze indicator wordt momenteel nog ontwikkeld.

Wat gaan we daarvoor doen?

1. We voeren het programma Groen-Blauw 2040 uit met de middelen uit het Coalitieakkoord. Daarmee zetten we, samen met de stad, in op behouden, verbeteren en verbinden van ons groen en stadsnatuur.
2. We zetten de subsidieregeling voor groene daken voor particulieren en bedrijven en de weggeefactie bomen door in 2024.
3. We planten extra bomen in de openbare ruimte, voeren weggeefacties uit voor bomen in particuliere tuinen, geven herplantadvies bij kapvergunningen aan particulieren en communiceren over de regelgeving en waarde van behoud van bomen.
4. We voeren Steenbreek Openbare Ruimte en tegelwippen uit, waarin we zinloze verharding in straten en op pleinen omvormen naar ecologisch waardevol groen. We stimuleren en ondersteunen het vergroenen en daarmee klimaatbestendig maken van schoolpleinen en speelplekken.
5. We bieden handelingsperspectief en voorlichting aan bewoners en bedrijven om bij te dragen aan een klimaatbestendige en biodiverse inrichting van hun gebouwen, tuinen of eigen omgeving. Dat doen we onder meer door natuur- en duurzaamheidseducatie bij het Centrum voor Natuur- en Milieueducatie, regenwatercoaches en het steenbreek netwerk. Dit is voorwaardelijk voor het kunnen steunen van de maatregelen waarmee gemeente en andere partijen de transitie vorm geven en om zelf in actie te komen.

Hoe kunnen we dit doel meten?

m2 groen in openbare ruimte per woning

Realisatie cijfers				Streefcijfers		
2019	2020	2021	2022	2023	2024	2025
				75		

Bron:

Toelichting:

Wat mag het kosten?

Tabel: PF.3.1 Financieel overzicht

PROGRAMMA	REKENING 2022	BEGROTING 2023	BEGROTING 2024	RAMING 2025	RAMING 2026	RAMING 2027
LASTEN EXCLUSIEF TOEVOEGINGEN AAN RESERVES						
3.1 Economie	-5.221	-6.059	-6.393	-6.420	-6.420	-6.420
3.2 Kunst, Cultuur en evenementen	-22.705	-26.664	-27.688	-27.695	-27.697	-27.678
3.3 Handhaving	-671	473	731	710	668	631
3.4 Sociale en fysieke veiligheid	-24.977	-17.212	-18.141	-18.371	-18.510	-18.113
3.5 Stedelijk beheer, milieu en dierenwelzijn	-67.564	-75.386	-82.073	-79.745	-81.080	-81.453
TOTAAL LASTEN	-121.137	-124.847	-133.565	-131.522	-133.039	-133.032
BATEN EXCLUSIEF ONTTREKKINGEN AAN RESERVES						
3.1 Economie	629	573	602	602	602	602
3.2 Kunst, Cultuur en evenementen	722	347	540	542	543	545
3.3 Handhaving	1.155	0	0	0	0	0
3.4 Sociale en fysieke veiligheid	14.125	84	100	100	101	101
3.5 Stedelijk beheer, milieu en dierenwelzijn	11.907	49.193	52.227	53.142	53.820	54.164
TOTAAL BATEN	28.538	50.197	53.469	54.385	55.067	55.413
SALDO EXCLUSIEF MUTATIES RESERVES						
3.1 Economie	-4.592	-5.485	-5.791	-5.818	-5.818	-5.817
3.2 Kunst, Cultuur en evenementen	-21.983	-26.317	-27.148	-27.153	-27.154	-27.133
3.3 Handhaving	484	473	731	710	668	631
3.4 Sociale en fysieke veiligheid	-10.852	-17.128	-18.041	-18.271	-18.409	-18.012
3.5 Stedelijk beheer, milieu en dierenwelzijn	-55.657	-26.193	-29.847	-26.603	-27.260	-27.288
SALDO PROGRAMMA EXCLUSIEF MUTATIES RESERVES	-92.600	-74.650	-80.096	-77.136	-77.972	-77.620
MUTATIES RESERVES						
3.1 Economie						
Toevoeging aan reserve	-50	-50	-50	-50	-50	-50
Onttrekking aan reserve	50	50	0	0	0	0
Saldo mutatie reserves 3.1 Economie	0	0	-50	-50	-50	-50
3.2 Kunst, Cultuur en evenementen						
Toevoeging aan reserve	0	0	0	0	0	0
Onttrekking aan reserve	10	10	10	10	10	10
Saldo mutatie reserves 3.2 Kunst, Cultuur en evenementen	10	10	10	10	10	10
3.5 Stedelijk beheer, milieu en dierenwelzijn						

Toevoeging aan reserve	-1.190	-365	-2.680	-2.680	-2.680	-180
Onttrekking aan reserve	2.539	744	3.703	610	610	610
Saldo mutatie reserves 3.5 Stedelijk beheer, milieu en dierenwelzijn	1.349	379	1.023	-2.070	-2.070	430
SALDO MUTATIES RESERVES	1.359	389	983	-2.110	-2.110	390

TOTAAL RESULTAAT PROGRAMMA						
3.1 Economie	-4.592	-5.485	-5.841	-5.868	-5.868	-5.867
3.2 Kunst, Cultuur en evenementen	-21.973	-26.307	-27.138	-27.143	-27.144	-27.123
3.3 Handhaving	484	473	731	710	668	631
3.4 Sociale en fysieke veiligheid	-10.852	-17.128	-18.041	-18.271	-18.409	-18.012
3.5 Stedelijk beheer, milieu en dierenwelzijn	-54.308	-25.815	-28.824	-28.673	-29.330	-26.859
RESULTAAT PROGRAMMA INCLUSIEF MUTATIES RESERVES	-91.240	-74.261	-79.113	-79.246	-80.083	-77.230

Toelichting op afwijkingen

Tabel: PF.3.2 Afwijkingen tussen begroting 2023 en begroting 2024

PROGRAMMA	LASTEN	BATEN
3.1 Economie	-335	29
3.2 Kunst, Cultuur en evenementen	-1.024	193
3.3 Handhaving	258	0
3.4 Sociale en fysieke veiligheid	-929	16
3.5 Stedelijk beheer, milieu en dierenwelzijn	-6.687	3.034
TOTAAL	-8.718	3.272

Een 'min' betekent een financieel nadeel voor de gemeente en een 'plus' een financieel voordeel. Een 'I' staat voor Incidenteel (eenmalig) en de 'S' voor Structureel (doorlopend). De financiële analyses zijn op hoofdlijnen en geven de belangrijkste financiële afwijkingen aan. Dat betekent dat de financiële verklaring niet in alle gevallen uitputtend zal zijn. Bedragen onder de € 0,3 miljoen laten wij doorgaans buiten beschouwing in de financiële analyses en de begrotingsrechtmatigheid.

Tabel: PA.3.1 Toelichting op de belangrijkste begrotingsmutaties

TOELICHTING OP DE BELANGRIJKSTE BEGROTINGSMUTATIES VAN BEGROTING 2024 T.O.V. BEGROTING 2023	LASTEN	BATEN	I / S
---	--------	-------	-------

3.1 Economie			
<i>Amendement Amersfoortse bakkers blijven bakken</i>	500		I
In 2022 is voor het jaar 2023 het Amendement " Amersfoortse Bakkers blijven bakken " aangenomen. Als tegemoetkoming voor de energiekosten voor het MKB is incidenteel € 0,5			

miljoen ter beschikking gesteld. Deze post komt met ingang van 2024 te vervallen. op 27 juni 2023 is besloten het overgebleven geld uit het amendement te besteden voor de aanschaf van energiezuinige LED-sfeerverlichting voor de winkelgebieden . In overleg met de ondernemersverenigingen wordt dit geld in 2024 besteed.	-110		I
<i>Kostenverdeling Circulaire economie</i> Dit betreft de doorbelasting van personele lasten van Circulaire Economie naar programma 3.1.	-468		S
<i>Indexeringen, kostenverdeling, formatie-aanpassingen</i> Dit betreft het totaal van de indexering van materiële (personele) lasten, formatie-aanpassingen en de lagere doorbelasting van personele lasten naar de programma's.	-425		S

TOELICHTING OP DE BELANGRIJKSTE BEGROTINGSMUTATIES VAN BEGROTING 2024 T.O.V. BEGROTING 2023	LASTEN	BATEN	I / S
---	--------	-------	-------

3.2 Kunst, Cultuur en evenementen			
<i>Amendementen Begroting 2022-2025 Podiumkunsten</i> Bij amendement 2021-149A is besloten om voor 2022 € 0,2 miljoen en voor 2023 € 0,4 miljoen beschikbaar te stellen voor het versterken van de podiumkunsten, zodat er een schaa sprong kan plaatsvinden en de fundering van de podiumkunsten kan worden verstevigd. Voor 2024 is er daarom € 0,4 miljoen minder beschikbaar dan in 2023.	350		I
<i>E-depot</i> Bij de kadernota 2024-2027 is € 0,3 miljoen beschikbaar gesteld voor een goede digitale archiefbewaarp laats voor de gemeentelijke archiefdienst (Archief Eemland) in Amersfoort die voldoet aan de wettelijke verplichtingen. Hiermee kan de gemeente voldoen aan haar wettelijke taak om digitale archieven voor eeuwig te bewaren en beschikbaar te stellen aan burgers. De voorziening wordt ook aangeboden aan andere gemeenten in de regio via een dienstverleningsovereenkomst en geeft een verwachte opbrengst van circa € 0,2 miljoen.	-281	188	S
<i>Indexeringen, kostenverdeling en formatie-aanpassingen</i>	-1.261		S

Dit betreft het totaal van de indexering van materiële (personele) lasten, formatie-aanpassingen en de lagere doorbelasting van personele lasten naar de programma's.			
---	--	--	--

TOELICHTING OP DE BELANGRIJKSTE BEGROTINGSMUTATIES VAN BEGROTING 2024 T.O.V. BEGROTING 2023	LASTEN	BATEN	I / S
---	--------	-------	-------

3.3 Handhaving			
Er zijn geen afwijkingen binnen dit deelprogramma.			

TOELICHTING OP DE BELANGRIJKSTE BEGROTINGSMUTATIES VAN BEGROTING 2024 T.O.V. BEGROTING 2023	LASTEN	BATEN	I / S
---	--------	-------	-------

3.4 Sociale en fysieke veiligheid			
<i>Handhavers</i>	350		I
In de kadernota 2020 en begroting 2021 is besloten de formatie van handhavers tot en met 2023 tijdelijk te verruimen. Het betreft toezicht op sociale veiligheid (jeugd, drank & horeca, aanpak ondermijning). Deze post komt in 2024 te vervallen. In 2023 is de formatie van de handhavers vanuit het coalitie-akkoord en het bestuursakkoord structureel met € 0,5 miljoen verruimd.			
<i>Bestrijding van ondermijning</i>	-359		I
Naar aanleiding van opmerkingen in het Rekenkamerrapport Ondermijning is besloten de formatie van ondermijning uit te breiden. Dit gaat gefaseerd naar 5,3 fte extra in 2025 en 2026. Bijgaand bedrag ad € 0,4 miljoen is gebaseerd op 3,8 fte in 2024.			
<i>Indexering, kostenverdeling, formatie-aanpassingen</i>	-844		S
Dit betreft de indexering van (personele) lasten, formatie-aanpassingen en de doorbelasting van personele lasten van en naar programma 3.4.			

**TOELICHTING OP DE BELANGRIJKSTE BEGROTINGSMUTATIES
VAN BEGROTING 2024 T.O.V. BEGROTING 2023**

LASTEN

BATEN

I / S

3.5 Stedelijk beheer, milieu en dierenwelzijn			
<p><i>Kadernota 2024-2027: prijsindexatie beheer en onderhoud</i></p> <p>In de Kadernota 2024-2027 is vanaf 2024 structureel € 1,2 miljoen per jaar opgenomen ter compensatie van sterke prijsstijgingen van beheer en onderhoud in de openbare ruimte. De prijsstijgingen hebben zich met name voorgedaan in het wijkonderhoud, energiekosten van de openbare verlichting en wegonderhoud.</p>	-1.175		S
<p><i>Kadernota 2024-2027: gestegen beheer- en onderhoudskosten groen</i></p> <p>In de Kadernota 2024-2027 is vanaf 2024 structureel € 0,3 miljoen per jaar opgenomen voor extra beheer- en onderhoudskosten van groen als gevolg van meer en gevarieerder groen dat in het verleden in de stad is aangelegd.</p>	-300		S
<p><i>Milieu: bodemsanering</i></p> <p>In 2024 wordt een eenmalige bijdrage van € 0,8 miljoen geleverd ten behoeve van bodemsanering inzake de grondexploitatie Kavels over de Laak. Het betreft de uitvoering van het ontwerp van 't Hammetje en daarmee wordt een bijdrage geleverd aan de herinrichting van voormalige stortplaatsen. Het benodigde geld wordt onttrokken aan de reserve uitvoering bodemsanering.</p>	-843		I
<p><i>Kapitaallasten</i></p> <p>Een stijging van de kapitaallasten als gevolg van nieuwe en doorgeschoven investeringen waaronder met name investeringen in de openbare ruimte.</p>	-698		S
<p><i>Vergoeding AVU</i></p> <p>De totale bijdrage aan de AVU stijgt. Dit wordt voornamelijk veroorzaakt door een lagere vergoeding voor papierinzameling. Deze extra kosten worden gedekt uit de afvalstoffenheffing.</p>	-349		S
<p><i>Omgekeerd inzamelen gestapelde bouw</i></p> <p>Vanaf 2022 wordt in 3 jaar het omgekeerd inzamelen in de gestapelde bouw ingevoerd. De kosten hiervoor zullen in die tijd stapsgewijs oplopen naar structureel € 1,2 miljoen per jaar. Met de stijging van € 0,5 miljoen in 2024 is het totaal van</p>	-480		S

€ 1,2 miljoen bereikt. Deze extra kosten worden gedekt uit de afvalstoffenheffing.			
<i>Afvalstoffenheffing</i> De afvalstoffenheffing stijgt na indexering met € 0,9 miljoen door uitbreiding van het areaal (het aantal huishoudens), doordat de vergoeding aan de AVU stijgt in verband met een lagere vergoeding voor papierinzameling en doordat de kosten voor het omgekeerd inzamelen in de gestapelde bouw voor het laatste jaar toenemen. Zie ook de vorige 2 toelichtingen.		917	S
<i>Rioolheffing</i> De rioolheffing stijgt na indexering met € 0,6 miljoen door uitbreiding van het areaal (het aantal aangesloten objecten) en doordat de spaarcomponent voor toekomstige vervangingsinvesteringen conform het Gemeentelijk Rioleringsplan Amersfoort 2021 is gestegen met € 0,2 miljoen in 2024.		629	S
<i>Dierenwelzijn</i> In het coalitie-akkoord 2022-2026 is bepaald dat het budget voor dierenwelzijn per 1 januari 2024 structureel met € 0,1 miljoen wordt verruimd. Het budget gaat van € 0,4 miljoen naar € 0,5 miljoen.	-75		S
<i>Indexering, kostenverdeling, formatie-aanpassingen</i> Dit betreft hoofdzakelijk de indexering van (personele) lasten en de indexering van baten. Een klein effect kan worden toegewezen aan formatie-aanpassingen en de doorbelasting van personele lasten naar de programma's.	-2.776	1.612	S

TOELICHTING OP DE DOTATIES EN ONTTREKKINGEN AAN DE RESERVES IN DE BEGROTING 2024	LASTEN	BATEN	I / S
--	--------	-------	-------

9. Mutatie reserves			
<i>Reserve evenementen</i> Jaarlijks wordt voor € 0,1 miljoen gedoteerd aan de reserve evenementen.	-50		I
<i>Reserve uitvoering bodemsanering</i> Vanuit de reserve uitvoering bodembescherming wordt ten behoeve van de benodigde bodemsanering in de grondexploitatie Kavels over de Laak € 0,8 miljoen onttrokken. Dit ten behoeve van de uitvoering van het ontwerp 't		843	I

Hammetje, wat bijdraagt aan de herinrichting van voormalige stortplaatsen.			
<i>Reserve uitvoering bodemsanering</i> Jaarlijkse onttrekking uit reserve Uitvoering Bodembescherming en Stedelijke Vernieuwing voor de kosten van de bodemsanering Vetgasfabriek.		500	I
<i>Reserve onderhoud openbare ruimte</i> Betreft een jaarlijkse onttrekking uit de reserve onderhoud openbare ruimte voor het onderhoud van het park Elisabeth Groen.		110	I
<i>Reserve bomen en vergroening</i> Betreft de storting van de in het Coalitieakkoord beschikbaar gestelde middelen ad € 2,5 miljoen voor vergroening/planten bomen en vervangen stobben in de reserve bomen en vergroening. In 2024 wordt hiervan € 2,3 miljoen onttrokken voor de daadwerkelijke uitvoering.	-2.500	2.250	I
<i>Reserve groot onderhoud CBA</i> Betreft een jaarlijkse storting in de reserve groot onderhoud CBA voor het onderhoud aan het Crematorium en Begraafplaats Amersfoort.	-180		I
<i>Reserve Armandomuseum</i> Incidentele onttrekking uit de Reserve Armandomuseum ter dekking van beheer en behoud van de kerncollectie.		10	I

Welke beleidskaders zijn er?

BELEIDSKADER	DATUM
3.1 Economie	
Concept Omgevingsvisie	2023
Winkeltijdenverordening	2023
Detailhandelsnota	2021
Regionaal Economische Agenda	2020
Afwegingskader transformatie kantoren	2019
RIB Vervolg Economische Agenda	2019
Economische trends Amersfoort 2015 -2018	2018
RIB Verkenning Regionale Ontwikkelingsmaatschappij Regio Utrecht	2018
Visie Stadshart	2017

Ruimte voor Ondernemen, actualisatie vestigingsbeleid Visie Werklocaties	2013
Horecanota Amersfoort - Ruimte voor ondernemers	2013
Amersfoort, stad om in te werken, Visie Werklocaties	2011
Amersfoort Circulair: evaluatie en bouwstenen	
3.2 Kunst, Cultuur en evenementen	
Uitvoeringsagenda Kunst en Cultuur 2023-2026	20-12-2022
Evenementenbeleid 2023	
Coalitieakkoord 2022-2026	2022
Uitvoeringsagenda	2023
3.3 Handhaving	
VTH Beleidsplan	2019
Uitvoeringsprogramma VTH 2023 en Jaarverslag 2022	2023
Algemene Plaatselijke Verordening Amersfoort	2022
Verordening Fysieke Leefomgeving Amersfoort	2020
3.4 Sociale en fysieke veiligheid	
Integraal Veiligheidsbeleid 2023-2026	
Wie praat die gaat 3	
Plan van aanpak ondermijning en weerbaarheid 2023-2026	
Bibob beleid	
bestuursagenda / regionaal crisisplan VRU	
Beleidskader niet gesprongen explosieven 2017	
Regionale veiligheidsstrategie	
Speelhalautomatenbeleid	
coffeeshopbeleid	
Sekswerkersbeleid	
3.5 Stedelijk beheer, milieu en dierenwelzijn	
integraal beheerplan openbare ruimte 2022-2031	
Gemeentelijk rioleringsplan 2021	
Watervisie Amersfoort 2021	
Meerjarenuitvoeringsprogramma openbare ruimte 2023-2026	
Groenvisie Amersfoort	
Bomenleidraad	
Zelfbeheer, ja graag	
Visie Bodem en Ondergrond	
Programma klimaatbestendige en groene stad	
Geluidsnota Amersfoort Wet geluidhinder	
Geluidplan ter beperking van omgevingslawaai, Actieplan geluid 2018-2023	
Samen werken aan Schone lucht - Aanpak luchtkwaliteit	

Welke risico's lopen we?

Onderstaand de belangrijkste financiële risico's met een minimale benodigde weerstandscapaciteit van € 300.000,-.

Tabel: PRI.3.1 Financiële risico's programma Bedrijvigheid

Risico	Beheersmaatregel	Benodigde weerstands-capaciteit
3.2 Kunst, Cultuur en evenementen		
Exploitatie gesubsidieerde instellingen staat onder druk mede als gevolg van kostenstijgingen op het gebied van huisvesting (m.n. energielasten) en gestegen personeelskosten. Deze druk neemt mogelijk verder toe als gevolg van inhoudelijke beleidsambities voor het realiseren van een aanbod bij de groeiende stad.	Monitoring via dashboard subsidies + rapportage subsidie-cyclus. Uitvoeren audits en doorlichting Plannen van aanpak door instellingen over inzet middelen in relatie tot de weerbaarheid van de instelling Bestuurlijke overleggen.	314
3.5 Stedelijk beheer, milieu en dierenwelzijn		
Prioritering in het onderhoudsprogramma, als gevolg van budgettaire overwegingen, of agv beperkte personele capaciteit, afstemming met nutsbedrijven (sanering brosse gasleidingen) of andere stedelijke ontwikkelingen (energietransitie, woningbouw) leidt tot uitstel of vertraging van noodzakelijk groot onderhoud, waardoor kosten ontstaan om veiligheid te borgen.	Inzicht in veranderingen in kwaliteit en waar dit optreedt, goede afstemming met alle relevante partijen.	826
Herstelkosten als gevolg van extreme weersomstandigheden (droogteschade, storm- en vorstschade, en wateroverlast)	Met onze regelmatige veiligheidscontroles en beheermaatregelen beperken we het risico van stormschade zoveel mogelijk. Bij herinrichting van de openbare ruimte houden we rekening met de actuele inzichten op dit gebied om de risico's van overtollig water en droogte op lange termijn zo efficiënt mogelijk te beheersen. Droogteschade wordt beperkt door maatregelen om water vast te houden en rekening te houden met de beplantingskeuze.	527
Door de oorlog in Oekraïne is het aanbod van materialen als hout, staal, etc. schaars, waardoor de prijzen blijven stijgen.	Er wordt per situatie gekeken of het mogelijk is om van alternatieve materialen gebruik te maken.	332

Voor meer informatie over de (financiële) risico's binnen de gemeente Amersfoort, verwijzen wij u naar de [paragraaf Weerstandsvermogen en Risicobeheersing](#).

Welke grote projecten voeren we uit?

Er zijn geen projecten in dit programma.

Wie hebben wij nodig?

Om de doelen van de gemeente Amersfoort te bereiken, werken we samen met externe partners, zoals marktpartijen, andere overheden, subsidiepartners, woningbouwcorporaties, non-profit organisaties, netwerkorganisaties etc. We zoeken per doel en taak de meest passende samenwerking. Opgave gerichte samenwerking, daar waar die het meest doelmatig en effectief is. Dat kan betekenen dat we op verschillende vraagstukken in diverse verbanden samenwerken. Naast het feit dat samenwerking met anderen noodzakelijk is vanuit een inhoudelijk oogpunt, is het punt van schaalgrootte in de samenwerking met het rijk steeds belangrijker. Om de opgaven in de stad te realiseren is financiële dekking van buiten erg belangrijk geworden.

Daarnaast heeft de gemeente in diverse verbonden partijen een bestuurlijk en financieel belang. Verbinding met deze partijen is een manier op een publieke taak uit te voeren.

De belangrijkste samenwerkingspartners en een overzicht van de verbonden partijen voor dit programma zijn hieronder opgenomen.

Overzicht samenwerkingspartners

- Veiligheidsregio Utrecht
- Politie
- Openbaar Ministerie
- Indebuurt033
- Sociale Wijkteams
- RIEC
- Bureau Regionale Veiligheidsstrategie Midden Nederland
- Belastingdienst
- Diverse buur- en regiogemeenten
- Diverse inspectiediensten
- De EODD
- De zeven culturele basisinstellingen (FLINT, Bibliotheek Eemland, Scholen in de Kunst, Holland Opera, Theater De Lieve vrouw, FLUOR en Amersfoort in C)
- Culturele evenementen
- Samenwerkingspartners CO2-neutraal en afvalloos worden: Woningcorporaties, netbeheerders, energieleveranciers en technische partners, bedrijven, duurzaamheidsinitiatieven, regionale overheden (Regio Amersfoort gemeenten, Provincie Utrecht), Economic Board Utrecht, Regionale EnergieAlliantie en Alliantie Cirkelregio. Toekomstfonds Duurzame Ontwikkeling. Steenbreek netwerk Platform water Vallei en Eem. Alle vrijwilligers die zich inzetten voor een biodiverse en klimaatbestendige stad.
- Voor het beheer van de stad werken we o.a. samen met
 - Waterschap Vallei & Veluwe,
 - Woningcorporaties,
 - Maatschappelijke organisaties als Utrechts Landschap en Natuurmonumenten,
 - Netbeheerders als Stedin, Vitens en Warmtebedrijf Amersfoort,
 - Diverse aannemende partijen,
 - Kennisplatforms als Rioned, Gemeentelijk Platform Kabels en Leidingen, Centrum Ondergronds Bouwen, CROW,
 - Vrijwilligers, die zich bijvoorbeeld inzetten voor onderhoud en beheer in bosgebieden, Park Schothorst, Elisabeth Groen, Waterwingebied en Valleikanaal.
- Citydeal Openbare Ruimte
- Dierenbeschermingscentrum Amersfoort
- Regionale Uitvoeringsdienst Utrecht

- Provincie Utrecht
- GGD regio Utrecht
- Waterschap Vallei en Veluwe
- Economic Board Utrecht
- Regionale Ontwikkelings Maatschappij (ROM)
- City Marketing
- Onderwijsinstellingen Amersfoort
- Bedrijven
- Bedrijvenkringen
- Bedrijfsmakelaars
- Binnenstadpartijen
- Winkeliersverenigingen en vertegenwoordigers van diverse sectoren in stad en regio, zoals horeca, toerisme en de maakindustrie
- Ministerie van EZK
- Regionale overheden (Regio Amersfoort gemeenten, Provincie Utrecht, gemeenten Utrecht & Hilversum)
- Utrecht Talent Alliantie
- Onderwijsinstellingen (o.a. MBO-scholen, HU Amersfoort, VO-scholen en SOMT Universiteit)
- Universiteit Utrecht
- Universiteit Twente
- Hogeschool Saxion (Enschede)
- Economic Board Utrecht,
- Metropool Regio Utrecht,
- Alliantie Cirkelregio Utrecht, Cirkelstad,
- Future City Foundation
- FIWARE Lab
- G40-Stedennetwerk
- Bewoners collectieven
- RIVM

Overzicht verbonden partijen

In onderstaand overzicht zijn de Verbonden Partijen opgenomen, welke een bijdrage leveren aan dit programma.

Voor meer informatie over de Verbonden Partijen, verwijzen wij u naar de [Paragraaf Verbonden Partijen](#).

Verbonden Partijen

- Theater-en congrescentrum Flint NV
- NV ROVA Holding
- Amfors Holding B.V.
- Coöperatieve Vereniging U.A. Het Eemhuis (C.V.)
- Regionale samenwerkingsmaatschappij BV (ROM)
- Participatiefonds ROM Regio Utrecht BV
- Afval Verwijdering Utrecht (AVU)
- Veiligheidsregio Utrecht (VRU)
- Regionale uitvoeringsdienst Utrecht

Wie krijgen subsidies?

De gemeente Amersfoort verstrekt subsidies met als wettelijk kader de Algemene subsidieverordening Amersfoort 2019 (ASV) en de nadere subsidieregelingen. We verstrekken begrotingssubsidies, projectsubsidies en incidentele subsidies. De begrotingssubsidies zijn weergegeven in onderstaand overzicht.

Tabel: PS.03: Maximale begrotingssubsidie

NAAM INSTELLING	SOORT SUBSIDIE	ACTIVITEIT/DOEL	BEGROTING 2024
Programma 3.1 Economie			
Stichting Toeristische Informatieverstrekking Amersfoort	begrotingssubsidie	toeristische informatieverstrekking	357,0
Stichting Ondernemersfonds Amersfoortse Binnenstad	begrotingssubsidie	versterking economische vitaliteit van de binnenstad van Amersfoort	453,0
Subtotaal Programma 3.1			810,0
Programma 3.2 Kunst, Cultuur en evenementen			
Regionale Omroepvereniging De Golfbreker	begrotingssubsidie	omroep	9,4
Stichting Laswerk	begrotingssubsidie	Basisinstelling Cultuur	25,3
Zendmachtiging regionale omroep 2022-26	begrotingssubsidie	lokale omroep	99,4
Holland Opera	begrotingssubsidie	Basisinstelling Cultuur	207,4
Scholen in de Kunst uitvoering subsidieregeling amateurkunst	begrotingssubsidie	Basisinstelling Cultuur	271,0
Stichting Evenementen & Congressen	begrotingssubsidie	Basisinstelling Cultuur	313,6
Stichting Poppodium Fluor	begrotingssubsidie	Basisinstelling Cultuur	799,1
Theater De Lieve Vrouw	begrotingssubsidie	Basisinstelling Cultuur	1.177,5
Amersfoort in C	begrotingssubsidie	Basisinstelling Cultuur	3.409,6
Flint theater evenementen en congressen	begrotingssubsidie	Basisinstelling Cultuur	3.696,4
Scholen in de Kunst	begrotingssubsidie	Basisinstelling Cultuur	4.651,7
De Bibliotheek Eemland	begrotingssubsidie	Basisinstelling Cultuur	4.886,0
Subtotaal Programma 3.2			19.546,4
Programma 3.4 Sociale en fysieke veiligheid			
Stichting Kwintes	begrotingssubsidie	opvang en begeleiden van cliënten	51,9
Subtotaal Programma 3.4			51,9
TOTAAL			20.408,3

Aan bovenstaande cijfers kunnen door instellingen geen rechten worden ontleend.

Welke reserves hebben we?

Tabel: PRE.03 Staat van reserves

Omschrijving	Saldo begin 2024	Toevoeging 2024	Onttrekking 2024	Saldo begin 2025	Saldo begin 2026	Saldo begin 2027	Saldo begin 2028
3.2 Kunst, Cultuur en evenementen							
<u>Bestemmingsreserves</u>							
Armandomuseum	108	0	-10	98	88	78	68
Evenementen	190	50	-50	190	240	290	340
Totaal 3.2 Kunst, Cultuur en evenementen	298	50	-60	288	328	368	408
3.5 Stedelijk beheer, milieu en dierenwelzijn							
<u>Bestemmingsreserves</u>							
Groot onderhoud CBA	361	180	0	541	721	901	1.082
Onderhoud openbare ruimte	1.768	0	-110	1.658	1.548	1.438	1.328
Reserve Bomen en vergroening	0	2.500	-2.250	250	2.750	5.250	5.250
Reserve riolering	478	0	0	478	478	478	478
Uitvoering bodembescherming en sv	4.921	0	-1.343	3.578	3.078	2.578	2.078
Totaal 3.5 Stedelijk beheer, milieu en dierenwelzijn	7.528	2.680	-3.703	6.505	8.575	10.645	10.215
TOTAAL	7.826	2.730	-3.763	6.793	8.903	11.013	10.624

In de cijfers 2023 in bovenstaande tabel zijn alle door de Raad vastgestelde wijzigingen in 2023 verwerkt.

Toelichting

Bestemmingsreserves

Armandomuseum

Het doel van deze reserve is het ook in de toekomst toegankelijk houden van de kerncollectie van de gemeente Amersfoort voor het publiek.

Evenementen

Doel is eenmalige landelijke culturele- en/of sportevenementen naar de gemeente Amersfoort te halen.

Groot onderhoud CBA

Deze reserve is gevormd aangezien een aantal onderhoudsvoorzieningen op grond van uitspraken van de commissie BBV niet meer mogelijk zijn. Het is daarvoor wel toegestaan om de bedragen uit die voorzieningen over te hevelen naar nieuwe reserves 'voorziening onderhoud'. Deze reserve is gevormd om het incidentele budget voor extra onderhoud voor het CBA beschikbaar te houden.

Onderhoud openbare ruimte

Deze reserve is gevormd aangezien een aantal onderhoudsvoorzieningen op grond van uitspraken van de commissie BBV niet meer mogelijk zijn. Het is daarvoor wel toegestaan om de bedragen uit die voorzieningen over te hevelen naar nieuwe reserves 'voorziening onderhoud'. Deze reserve is gevormd om het incidentele budget voor extra onderhoud in de Parken Randenbroek en Elisabeth Groen, geluidsarm asfalt Kersenbaan en bomencompensatie Kersenbaan beschikbaar te houden.

Reserve Bomen en vergroening

Voor vergroening/bomen, vervanging stobben is in het Coalitieakkoord 2022-2026 € 2,5 miljoen per jaar beschikbaar gesteld voor de jaren 2023 t/m 2026. Het plantseizoen van bomen - welke loopt van oktober tot mei - loopt niet synchroon met de kalenderjaren. Om bij de uitvoering niet gehinderd te worden door jaargrenzen is besloten deze reserve in te stellen.

Reserve riolering

Overschotten op het product riolering veroorzaakt door efficiencyvoordelen en areaaluitbreidingen zullen worden toegevoegd aan deze bestemmingsreserve om de middelen beschikbaar te houden voor riolering.

Uitvoering bodembescherming en sv

Doel van deze reserve is het gereserveerd houden van de middelen die wij de komende jaren ontvangen voor de uitvoering van de Wet Bodembescherming en voor stedelijke vernieuwing.

Welke voorzieningen hebben we?

Tabel: PV.03 Staat van voorzieningen

Omschrijving	Saldo begin 2024	Toevoeging 2024	Onttrekking 2024	Saldo begin 2025	Saldo begin 2026	Saldo begin 2027	Saldo begin 2028
3.5 Stedelijk beheer, milieu en dierenwelzijn							
<u>A. Onderhoudsegalisatie</u>							
Integraal beheerplan OR 2019-2028	4.102	4.523	-4.308	4.318	4.285	7.078	11.601
Voorz. onderh. riolering art.44 lid 1c	11.525		-1.953	9.572	9.172	9.172	9.172
<u>B. Middelen derden</u>							
Afkoopsommen onderhoud graven	2.990	300	-300	2.990	2.990	2.990	2.990
Voorziening middelen derden riolering art.44 lid 2	10.317		-697	9.620	8.927	8.240	7.558
<u>D. Voorziening voor bijdrage aan toekomstige vervangingsinvesteringen, waarvoor een heffing wordt geheven</u>							
Voorz. toekom. vvi riol. art 44 lid 1d	4.859	6.210	-6.377	4.692	5.065	5.667	6.269
Totaal 3.5 Stedelijk beheer, milieu en dierenwelzijn	33.793	11.034	-13.635	31.192	30.438	33.147	37.591
TOTAAL	33.793	11.034	-13.635	31.192	30.438	33.147	37.591

Toelichting

A. Onderhoudsegalisatie

Integraal beheerplan OR 2019-2028

Het doel van deze voorziening is het gelijkmatig over de jaren verdelen van de kosten van groot onderhoud van voorzieningen in de openbare ruimte.

Voorz. onderh. riolering art.44 lid 1c

Deze zal worden ingezet voor projecten uit het Gemeentelijk Riool Plan (GRP) die hun oorsprong nog vinden in het GRP 2012-2021. Hiertoe wordt een bedrag uit de bestaande voorziening middelen derden naar deze voorziening overgeheveld.

B. Middelen derden

Afkoopsommen onderhoud graven

Het gelijkmatig over de jaren verdelen van de kosten van onderhoud aan graven door CBA.

Voorziening middelen derden riolering art.44 lid 2

Het doel van deze voorziening is het egaliseren van de kosten voor riolering. Tevens wordt deze voorziening gebruikt ter dekking van de kapitaallasten van de rioolinvesteringen uit de jaren 2018-2020.

Het onderdeel riolering is opgenomen bij de categorie voorzieningen middelen derden, om daarmee de opbrengsten rioolheffing beschikbaar te houden voor het gemeentelijke rioleringsplan.

D. Voorziening voor bijdrage aan toekomstige vervangingsinvesteringen, waarvoor een heffing wordt geheven

Voorz. toekom. vvi riol. art 44 lid 1d

Het doel van deze voorziening is om fluctuaties in de lasten door rioolinvesteringen op te vangen en stijging van kapitaallasten te vermijden.

Welke investeringen doen wij?

Hieronder presenteren we een overzicht van de voorgenomen investeringen voor de komende jaren.

Tabel: PI.3.1 Geplande investeringen

INVESTERING	Jaar	Investering (bruto)*	Kap. lasten 2024	Kap. lasten 2025	Kap. lasten 2026	Kap. lasten 2027
3.1 Economie						
Geen investeringen						
Totaal 3.1 Economie		0	0	0	0	0
3.2 Kunst, Cultuur en evenementen						
Geen investeringen						
Totaal 3.2 Kunst, Cultuur en evenementen		0	0	0	0	0
3.3 Handhaving						
Geen investeringen						
Totaal 3.3 Handhaving		0	0	0	0	0
3.4 Sociale en fysieke veiligheid						
Geen investeringen						
Totaal 3.4 Sociale en fysieke veiligheid		0	0	0	0	0
3.5 Stedelijk beheer, milieu en dierenwelzijn						
<u>A. Gepland (oorspronkelijk)</u>						
Vervangingsinvesteringen OR 2024	2024	11.297	0	436	433	429
Bruggen stadskern	2024	1.066	0	32	32	32
CBA 2e fase masterplan	2024	4.069	0	142	141	140
CBA klokkentoren	2024	150	0	5	5	5
Geluidsreducerend asfalt 2020	2024	545	0	19	19	19
Herstelprogr kademuren en bruggen 2020	2024	349	0	12	12	12
Investering riolering 2024	2024	6.687	0	0	0	0
Verharding Randenbroek 2019	2024	695	0	24	24	24

Verharding Randenbroek 2020	2024	906	0	32	31	31
Besch Zielhorst en Randenbroek 2019	2025	611	0	0	21	21
Besch Zielhorst en Randenbroek 2020	2025	620	0	0	22	22
Investering riolering 2025	2025	7.312	0	0	0	0
Verharding Schothorst zuid en noord 2019	2025	761	0	0	27	26
Verharding Valleipoort	2025	218	0	0	8	8
Vervangingsinvesteringen OR 2025	2025	11.130	0	0	429	426
Investering riolering 2026	2026	6.825	0	0	0	0
Vervangingsinvesteringen OR 2026	2026	10.500	0	0	0	405
B. Gepland (aangepast planning)						
Verharding Schothorst zuid en noord 2020	2026	2.775	0	0	0	97
Vervangingsinvestering OR 2027	2027	12.000	0	0	0	0
C. Nieuw						
Investering riolering 2027	2027	6.500	0	0	0	0
Totaal 3.5 Stedelijk beheer, milieu en dierenwelzijn		85.015	0	703	1.204	1.697
Totaal Investeringen 3. Programma Bedrijvigheid		85.015	0	703	1.204	1.697

* De bruto Investering betreft het vastgestelde kredietbedrag conform het Raadsbesluit.

4. Programma Bestuur

Inleiding

Amersfoort staat voor een open, transparant en toegankelijk bestuur dat de stem van haar inwoners waardeert en hen actief betreft bij de uitdagingen van de stad. De stad staat voor grote opgaven en transities. We werken nauw samen met bewoners, bedrijven en maatschappelijke organisaties, om duurzame oplossingen te vinden voor de toekomst van Amersfoort, terwijl we ook de directe zorgen van onze inwoners serieus nemen.

We begrijpen dat grote veranderingen weerstand kunnen oproepen. Daarom zullen we in gesprek blijven om een leefbaar Amersfoort te waarborgen, ook voor de komende generaties. We streven naar een gebiedsgerichte aanpak om de betrokkenheid van onze inwoners te vergroten en bieden verschillende mogelijkheden voor participatie, waaronder stadsgesprekken en online platforms. We experimenteren met nieuwe vormen van democratie zoals een gelote burgerberaad.

Technologische vooruitgang en datagebruik bieden kansen om vraagstukken slimmer aan te pakken, maar we zullen ook de privacy beschermen en inspelen op de digitale vaardigheden van inwoners. We zoeken kortom naar een evenwichtige en toepassing van technologie.

Samenwerking is daarnaast steeds belangrijker geworden op het grotere schaalniveau van de regio, de provincie en het rijk. We versterken onze relaties met andere overheden en werken samen onder de noemer Metropool Regio Utrecht (MRU) om onze positie te versterken en de belangen van onze inwoners te dienen. Amersfoort heeft een rol in grootschalige woningbouwontwikkeling en verstedelijkingsopgaven. Door regionale samenwerking kunnen wij hiervoor onze prioritaire status beter benutten.

Lokale overheden spelen een cruciale rol voor inwoners, maar we begrijpen dat vertrouwen in de overheid soms onder druk staat. We streven naar een menselijke benadering, waarbij we naast inwoners staan en dienstverlening zoveel mogelijk op peil houden, via de combinatie van digitale innovatie waar dat kan en maatwerk waar dat nodig is. Toegankelijke informatie, goede archivering en een virtuele assistent op onze website zijn daarin enkele stappen. We werken ook aan een nieuw serviceconcept in het Huis voor de Stad. Samen bouwen we aan een beter Amersfoort, waarin iedereen een stem heeft en gehoord wordt.

Wat willen wij hoe bereiken?

Programma Bestuur

Wat willen we bereiken?

We zijn een dienstverlenende overheid.

Toelichting:

We zetten de inwoner centraal waarbij naast de regels en standaardprocessen ook kundig maatwerk mag worden verwacht. Dat vraagt om een open en flexibele manier van werken met oog voor de menselijke maat, gebaseerd op wederzijds vertrouwen. In onze dienstverlening zijn we betrouwbaar: inwoners en bedrijven weten wat ze aan ons hebben.

Als mensen niet tevreden zijn over ons handelen dan kunnen ze een klacht indienen. Tegen een formeel besluit kan bezwaar worden ingediend.

Wat gaan we daarvoor doen?

1. We zijn bereikbaar: contact met ons is laagdrempelig en eenvoudig.
2. We helpen mensen zoveel mogelijk in één keer goed.
3. We doen dat met oog voor de menselijke maat: in gelijke situaties geven we gelijke antwoorden of diensten, in ongelijke situaties maken we het verschil.
4. We werken digitaal waar het kan en persoonlijk waar dat moet.
5. We gaan zorgvuldig en mensgericht om met klachten en bezwaren van inwoners en bedrijven.

Hoe kunnen we dit doel meten?

% telefonische bereikbaarheid 14033 Klant Contact Centrum (KCC)

Realisatie cijfers				Streefcijfers		
2019	2020	2021	2022	2023	2024	2025
83	78	80	66	85	85	

Bron: KCC/KCS

Toelichting: De telefonische bereikbaarheid is het aantal opgenomen telefoongesprekken afgezet tegen het aantal binnengekomen telefoongesprekken. In 2022 daalde de telefonische bereikbaarheid mede door onderbezetting als gevolg van personeelsverloop en ziekte. Ook kwamen er veel extra vragen over energietoeslag en de opvang van vluchtelingen uit Oekraïne.

Wat willen we bereiken?

We zijn een transparante overheid

Toelichting:

Als gemeente zijn we transparant en open voor iedereen. Dat betekent in de eerste plaats dat we helder zijn over wat we doen en waarom. Daarover communiceren we in heldere en begrijpelijke taal. We communiceren inclusief en zoveel mogelijk op B1 taalniveau.

We zijn aanspreekbaar op ons gedrag, de keuzes die we maken en de beslissingen die we nemen.

Als transparante overheid werken we ook aan het beter opslaan en openbaar maken van overheidsinformatie. Voor nu en in de toekomst. Dit is belangrijk voor een gezonde democratie. Onze gemeente functioneert zo beter en burgers, journalisten en volksvertegenwoordigers kunnen onze gemeente op deze manier goed controleren. Wij maken daarom zoveel mogelijk informatie openbaar: op eigen initiatief en op verzoek.

Tegelijkertijd gaat de wens en ambitie om transparant te zijn niet altijd goed samen met toegankelijkheid en heel specifiek de toegankelijkheidseisen voor overheidswebsites. Vanuit transparantie willen we de informatie die we hebben beschikbaar maken, vanuit toegankelijkheidswetgeving kan en mag dat niet in de vorm van documenten op onze website. Dat komt omdat zowel het moeten openen als de vaak beperkte voorleesbaarheid van documenten maken dat niet iedereen informatie in deze vorm tot zich kan nemen. Dit maakt dat we ons bijvoorbeeld beperken tot een uitgeschreven samenvatting in plaats van een document te delen.

Wat gaan we daarvoor doen?

1. Wij houden onze kennis actueel
2. Wij delen actief informatie
3. Wij delen informatie op verzoek
4. Wij zorgen ervoor dat de burger openbaar gemaakte informatie op één plek kan vinden
5. Wij zorgen voor open, eerlijke, duidelijke en inclusieve communicatie

Hoe kunnen we dit doel meten?

Voor dit doel is er geen indicator.

Wat willen we bereiken?

We zijn een verbindende overheid

Toelichting:

Als gemeente werken we actief samen met de stad om Amersfoort een prettige stad voor iedereen te laten zijn. We zijn zowel bestuurlijk als ambtelijk structureel in gesprek met en zichtbaar aanwezig in de wijken. De wijkwethouder en de burgemeester spelen hierin een centrale rol. Daarnaast hebben we in elk gebied netwerken met bewoners, ondernemers en samenwerkingspartners, zoals de kernteams en de burgerraad (in ontwikkeling). Via die netwerken halen we proactief signalen en behoeften op. We nodigen uit tot initiatieven en denken graag mee over de mogelijkheden om deze te realiseren.

Bij het maken van plannen en voorbereiden van besluiten vragen we inbreng van omwonenden en andere belanghebbenden. Dit doen we om betere plannen te maken en zorgvuldige besluiten te kunnen nemen, waarin belangen kunnen worden afgewogen. Per project of vraagstuk kan de mate van invloed van belanghebbenden anders zijn. We zijn bij de start en uitnodiging helder over wat we van mensen vragen en wat zij van ons kunnen verwachten.

Wat gaan we daarvoor doen?

1. Wij werken als gemeente gebiedsgericht aan een leefbare stad en sluiten aan bij de behoeften van onze inwoners en opgaven in de wijken. Signalen op het gebied van sociaal, fysiek en veilig pakken we vroegtijdig op.
2. Wij bouwen aan de relatie en zijn in gesprek met inwoners, ondernemers en (maatschappelijke) organisaties en werken met hen samen in de wijk. De jeugd heeft daarbij extra aandacht wat tot uiting komt in de samenwerking met de kinderraden, de kinderburgemeester en het opstarten van een jongerenraad.
3. We zijn helder over de rol van de bewoner, ondernemer of organisatie wanneer we die we vragen om inbreng bij het maken van plannen en de voorbereiding van besluiten.
4. Voor vergunningverlening en toezicht op de fysieke leefomgeving (bouwen, kappen, milieu evenementen etc.) leggen we de plannen vast in een jaarlijks uitvoeringsprogramma en we voeren deze uit.
5. Wij ondersteunen bewoners in het zelf vormgeven van initiatieven voor een prettige leefomgeving.

Hoe kunnen we dit doel meten?

% Amersfoorters dat vindt dat de gemeente weinig aandacht heeft voor problemen in de eigen buurt

Realisatie cijfers				Streefcijfers		
2019	2020	2021	2022	2023	2024	2025
23		26		24		22

Bron:

Toelichting: Percentage Amersfoorters dat aangeeft dat de gemeente Amersfoort weinig aandacht heeft voor problemen in de eigen buurt. Het doel is om dit percentage te laten dalen. Dit cijfer komt uit de tweejaarlijkse [Monitor Leefbaarheid en Veiligheid](#). Het betreft hier een cijfer gebaseerd op een steekproef.

Wat willen we bereiken?

We zijn een samenwerkende overheid

Toelichting:

De komende jaren bouwen wij de goede relaties met omliggende gemeenten (de regio Amersfoort), de stad en provincie Utrecht, het rijk en de Metropool regio Utrecht (MRU) verder uit. We delen tenslotte dezelfde opgaven, zijn sterk met elkaar verbonden en hebben elkaar nodig om investeringen aan te trekken. Dat kan betekenen dat we op verschillende vraagstukken in diverse verbanden samenwerken: naast de al genoemde samenwerkingsverbanden als de Metropool Regio Utrecht (MRU) ook de VNG en de G40. Naast het feit dat samenwerking met anderen noodzakelijk is vanuit een inhoudelijk oogpunt is het punt van schaalgrootte in de samenwerking met het rijk steeds belangrijker; om de opgaven in de stad te realiseren is (inter)regionale samenwerking en financiering van buiten onmisbaar geworden.

Wat gaan we daarvoor doen?

1. We zijn bestuurlijk en ambtelijk actief in samenwerkingsverbanden zoals VNG, G40, Regio Amersfoort, U-net, Metropoolregio Utrecht, Platform_31;
2. We participeren selectief in Europese projecten, waar die Amersfoortse doelen dienen;
3. We actualiseren jaarlijks onze public affairs- en lobby-agenda.

Hoe kunnen we dit doel meten?

Voor dit doel is er geen indicator.

Wat willen we bereiken?

We zijn een effectieve overheid

Toelichting:

Onze bedrijfsvoering is erop gericht om de opgaven in de stad optimaal te ondersteunen. Het uitgangspunt is een duurzame bedrijfsvoering met aandacht voor een goede inzet van mensen en (digitale) middelen en de klimaatimpact van onze organisatie. We zorgen er daarom voor dat wij een aantrekkelijk werkgever zijn voor alle medewerkers met ruime ontwikkelmogelijkheden, effectieve vormen van samenwerking, aandacht voor duurzame inzetbaarheid, en een goede werkplek. We zetten digitalisering in om bij te dragen aan de uitvoering van opgaven in de stad.

Wat gaan we daarvoor doen?

1. Wij zorgen voor aantrekkelijk werkgeverschap
2. Wij zorgen voor een toekomstbestendig en duurzaam huis voor de stad
3. Wij zorgen voor een bewuste, verantwoorde en transparante inzet van digitalisering

Hoe kunnen we dit doel meten?

Voor dit doel is er geen indicator.

Wat mag het kosten?

Tabel: PF.4.1 Financieel overzicht

PROGRAMMA	REKENING 2022	BEGROTING 2023	BEGROTING 2024	RAMING 2025	RAMING 2026	RAMING 2027
LASTEN EXCLUSIEF TOEVOEGINGEN AAN RESERVES						
4.1 Dienstverlening	-14.908	-14.646	-15.359	-15.244	-15.215	-14.935
4.2 Bestuur en regionale samenwerking	-9.313	-9.371	-10.097	-9.803	-9.774	-8.951
4.3 Bedrijfsvoering	-62.831	-70.789	-75.010	-78.509	-76.855	-74.873
TOTAAL LASTEN	-87.053	-94.806	-100.467	-103.556	-101.844	-98.759
BATEN EXCLUSIEF ONTTREKKINGEN AAN RESERVES						
4.1 Dienstverlening	9.641	8.587	9.202	9.198	9.228	9.346
4.2 Bestuur en regionale samenwerking	2.084	481	482	482	482	482
4.3 Bedrijfsvoering	16.419	16.795	17.651	17.724	18.068	18.068
TOTAAL BATEN	28.144	25.862	27.335	27.404	27.778	27.896
SALDO EXCLUSIEF MUTATIES RESERVES						
4.1 Dienstverlening	-5.267	-6.059	-6.157	-6.046	-5.988	-5.589
4.2 Bestuur en regionale samenwerking	-7.230	-8.890	-9.616	-9.322	-9.292	-8.469
4.3 Bedrijfsvoering	-46.412	-53.994	-57.360	-60.784	-58.787	-56.806
SALDO PROGRAMMA EXCLUSIEF MUTATIES RESERVES	-58.908	-68.944	-73.132	-76.152	-74.067	-70.863
MUTATIES RESERVES						
4.3 Bedrijfsvoering						
Toevoeging aan reserve	-3.999	-4.127	-2.226	-1.338	-254	-254
Onttrekking aan reserve	3.019	2.119	1.941	3.991	1.645	642
Saldo mutatie reserves 4.3 Bedrijfsvoering	-980	-2.008	-285	2.653	1.391	388
SALDO MUTATIES RESERVES	-980	-2.008	-285	2.653	1.391	388
TOTAAL RESULTAAT PROGRAMMA						
4.1 Dienstverlening	-5.267	-6.059	-6.157	-6.046	-5.988	-5.589
4.2 Bestuur en regionale samenwerking	-7.230	-8.890	-9.616	-9.322	-9.292	-8.469
4.3 Bedrijfsvoering	-47.392	-56.002	-57.645	-58.132	-57.397	-56.418
RESULTAAT PROGRAMMA INCLUSIEF MUTATIES RESERVES	-59.888	-70.952	-73.417	-73.499	-72.676	-70.475

Toelichting op afwijkingen

Tabel: PF.4.2 Afwijkingen tussen begroting 2023 en begroting 2024

PROGRAMMA	LASTEN	BATEN
4.1 Dienstverlening	-713	615
4.2 Bestuur en regionale samenwerking	-727	1
4.3 Bedrijfsvoering	-4.221	856
TOTAAL	-5.660	1.472

Een 'min' betekent een financieel nadeel voor de gemeente en een 'plus' een financieel voordeel. Een 'I' staat voor Incidenteel (eenmalig) en de 'S' voor Structureel (doorlopend). De financiële analyses zijn op hoofdlijnen en geven de belangrijkste financiële afwijkingen aan. Dat betekent dat de financiële verklaring niet in alle gevallen uitputtend zal zijn. Bedragen onder de € 0,3 miljoen laten wij doorgaans buiten beschouwing in de financiële analyses en de begrotingsrechtmatigheid.

Tabel: PA.4.1 Toelichting op de belangrijkste begrotingsmutaties

TOELICHTING OP DE BELANGRIJKSTE BEGROTINGSMUTATIES VAN BEGROTING 2024 T.O.V. BEGROTING 2023	LASTEN	BATEN	I / S
---	--------	-------	-------

4.1 Dienstverlening			
<i>Indexering, kostenverdeling, formatie-aanpassingen</i>	-811	430	S
Dit betreft hoofdzakelijk de indexering van (personele) lasten en de indexering van baten. Een klein effect kan worden toegewezen aan formatie-aanpassingen en de doorbelasting van personele lasten naar de programma's.			
<i>RUD</i>	-124		S
In de Kadernota 2024-2027 is bepaald dat als gevolg van gestegen loonkosten, tariefstijgingen van producten e.d. de bijdrage aan de RUD structureel met € 0,1 miljoen wordt verhoogd.			
<i>Energielabel C</i>	-157		I
In de Kadernota 2024-2027 is bepaald dat incidenteel budget is toegewezen ten behoeve van de uitvoering van het "Stappenplan handhaving energielabel C verplichting kantoorgebouwen".			

TOELICHTING OP DE BELANGRIJKSTE BEGROTINGSMUTATIES VAN BEGROTING 2024 T.O.V. BEGROTING 2023	LASTEN	BATEN	I / S
--	--------	-------	-------

4.2 Bestuur en regionale samenwerking			
<p><i>Indexeringen, kostenverdeling, formatie-aanpassingen</i></p> <p>Dit betreft het totaal van de indexering van materiële (personele) lasten, formatie-aanpassingen en de lagere doorbelasting van personele lasten naar de programma's.</p>	-429		S
<p><i>Regionale Samenwerking</i></p> <p>In de Kadernota 2024-2027 is incidenteel geld beschikbaar gesteld voor regionale samenwerking voor 2024. Vervolgens is dit verlengd tot en met 2026. De jaarlijkse bijdrage van Amersfoort verdubbelt voor onderwerpen als energietransitie, de woningbouwopgave en mobiliteit.</p>	-380		I

TOELICHTING OP DE BELANGRIJKSTE BEGROTINGSMUTATIES VAN BEGROTING 2024 T.O.V. BEGROTING 2023	LASTEN	BATEN	I / S
--	--------	-------	-------

4.3 Bedrijfsvoering			
<p><i>Licentiekosten ICT</i></p> <p>Bij de Kadernota 2024-2027 is een bedrag van € 0,7 miljoen beschikbaar gesteld voor de actualisatie van de licentiekosten van zowel nieuwe als bestaande applicaties.</p> <p>In 2024 zijn er meerdere applicaties waarvan de oude applicatie een jaar doorloopt naast de nieuwe applicatie om zo de bedrijfsvoering (bv. juridisch/archief) te borgen. De incidentele kosten hiervoor zijn € 0,6 miljoen in 2024.</p>	-650		S
	-625		I
<p><i>Indexering</i></p> <p>Dit betreft de indexering van materiële (personele) lasten, formatie-aanpassingen en de doorbelasting van personele lasten naar de programma's.</p> <p>Een deel van de formatieaanpassingen betreft uitbreiding van de capaciteit om de gemeentelijke (uitvoerings)projecten uit te voeren. De lasten hiervan worden toegerekend aan deze specifieke projecten.</p>	-2.562	843	S

TOELICHTING OP DE DOTATIES EN ONTTREKKINGEN AAN DE RESERVES IN DE BEGROTING 2024	LASTEN	BATEN	I / S
--	--------	-------	-------

9. Mutatie reserves			
<i>Reserve Voorziening onderhoud Stadhuisplein</i> Met betrekking tot groot onderhoud vindt jaarlijks een storting in de Reserve Voorziening onderhoud Stadhuisplein plaats.	-1.142		S
<i>Reserve Voorziening onderhoud Stadhuisplein</i> De voor 2024 geraamde onderhoudslasten Stadhuiscomplex worden gedekt vanuit de Reserve Voorziening onderhoud Stadhuisplein.		1.000	I
<i>Reserve vervangingsinvesteringen</i> Mutaties in de reserve vervangingsinvesteringen conform eerder vastgestelde begrotingen, jaarrekeningen en kadernota's. Onttrekking afschrijvingslasten diverse ICT-investeringen en een aantal overige investeringen aan de reserve vervangingsinvesteringen.	-1.084	86 855	I S

Welke beleidskaders zijn er?

BELEIDSKADER	DATUM
4.1 Dienstverlening	
RIB over visie op dienstverlening en actieplan	
Plannen van aanpak gebiedsgericht werken te benaderen via Participatiegids 2020	
Participatiebeleid 2009	
4.2 Bestuur en regionale samenwerking	
Regionale samenwerking	
Plan van aanpak "De banden aanhalen"	
Startdocument "De banden aanhalen"	
4.3 Bedrijfsvoering	
Organisatieagenda "Doorbouwen en Vernieuwen 2022-2026"	

Welke risico's lopen we?

Onderstaand de belangrijkste financiële risico's met een minimale benodigde weerstandscapaciteit van € 300.000,-.

Tabel: PRI.4.1 Financiële risico's programma Bestuur

Risico	Beheersmaatregel	Benodigde weerstands-capaciteit
4.1 Dienstverlening		
Inkomsten uit leges (omgevingsvergunning) blijven onzeker omdat zij mee-fluctueren met de economische ontwikkelingen. Daarnaast biedt de nieuwe Omgevingswet ruimte om meer vergunningsvrij bouwen toe te staan. Hiermee nemen de legesinkomsten af, terwijl het bouwtoezicht blijft (dus capaciteit om toezicht te houden blijft nodig, terwijl hier geen inkomsten tegenover staan).	Er is een Formatienormeringssysteem. We werken met een flexibele schil van 3 a 4 fte. Betaling van leges volgen we op de voet.	317
4.3 Bedrijfsvoering		
Stijgende energieprijzen gebouwen.	Er zijn diverse maatregelen getroffen om bezuinigen op het gebruik van energie zoals het afstoten van de locatie Hellestraat en "Amersfoort zet ook de knop om". Daarnaast zijn bouwdelen van het stadhuis op bepaalde momenten niet gebruikt. We rapporteren daarnaast periodiek over de CO2-reductie die deze campagne heeft opgeleverd. Dit is in lijn met de rapportages vanuit de CO2-prestatieladder. Als laatste wordt er zodanig aanbesteden dat het minste risico wordt gelopen.	1.267

Voor meer informatie over de (financiële) risico's binnen de gemeente Amersfoort, verwijzen wij u naar de [paragraaf Weerstandsvermogen en Risicobeheersing](#).

Welke grote projecten voeren we uit?

Onderstaand is de voortgang van de projecten opgenomen binnen dit programma met de top 3 van de kwantitatieve risico's.

Eerst vindt u een legenda met de diverse kleurcodes die worden gehanteerd bij het bepalen van het risico niveau.

De informatie van deze projecten kent een peildatum per 1 juni 2023.

Inhoud	Planning	Financiën	Risico's
Ja De inhoud en de scope van het project zijn in lijn met de laatste besluitvorming.	Ja De voortgang van het project is in lijn met de planning van de laatste besluitvorming.	Ja De huidige financiële positie is in lijn met de financiële planning uit de laatste besluitvorming.	Ja Het betreft een klein en beheersbaar risico
Risico Er is een risico dat de inhoud en de scope van de laatste besluitvorming niet haalbaar zijn.	Risico Er is een risico dat de planning van het project conform de laatste besluitvorming niet wordt gehaald.	Risico Er is een risico dat het budget, vastgesteld bij de laatste besluitvorming, zal worden overschreden.	Risico Het betreft een middelgroot risico
Nee De inhoud en de scope van het project wijken af van de laatste besluitvorming.	Nee De voortgang van het project is niet in lijn met de planning uit de laatste besluitvorming.	Nee De huidige financiële positie is niet in lijn met de financiële planning uit de laatste besluitvorming.	Nee Het betreft een groot risico

Tabel: PP.4.1 Project Nieuwbouw Stadhuis

PROJECT	Nieuwbouw Stadhuis		
ALGEMENE ZAKEN			
Programma	4. Bestuur		
FINANCIËN	KOSTEN PROJECT	BIJDRAGE VAN DERDEN	SALDO
Totaal budget/krediet:	117.589		117.589
<u>Realisatie</u>			
Lasten/ Baten	15.927		15.927
Stand van zaken cf besluitvorming?	ja		ja

	KWANTITATIEVE RISICO'S		
		RISICOCATEGORIE	
OMSCHRIJVING RISICO	ACTIES	VORIGE RAPP	HUIDIGE RAPP
1. Prijsstijgingen (o.a. bouwmaterialen)	<ul style="list-style-type: none"> 1. <i>Investeringsvoorzien</i> 2. <i>Weerstandscapaciteit</i> 3. <i>Monitoring m.b.v. ATO en zo nodig voorstel bijsturen</i> 		
2. Hogere aanbesteding	<ul style="list-style-type: none"> 1. <i>Investeringsvoorzien</i> 2. <i>Weerstandscapaciteit</i> 3. <i>Monitoring Kosten m.b.v. ATO en zo nodig voorstel bijsturen</i> 		
3. Vertraging door bijv. aanbesteding, onvoorzien omstandigheden.	<ul style="list-style-type: none"> 1. <i>Duidelijke afbakening en planning van het project</i> 2. <i>Strakke aansturing van de inzet van mensen en opdrachten</i> 3. <i>Investeringsvoorzien</i> 4. <i>Weerstandscapaciteit</i> 		
4. Zwaardere / Veranderende wet-regelgeving dan waarmee rekening is gehouden.	<ul style="list-style-type: none"> 1. <i>Monitoring door Ontwerpteam</i> 2. <i>Investeringsvoorzien</i> 3. <i>Weerstandscapaciteit</i> 		
5. Vertraging oplevering nieuwbouw, onder meer door latere besluitvorming, met als gevolg langere instandhouding huidige huisvesting die niet meer voldoet aan de wettelijke eisen	<ul style="list-style-type: none"> 1. <i>Duidelijke afbakening en planning van het project</i> 2. <i>Strakke aansturing van de inzet van mensen en opdrachten</i> 		

Toelichting:

De uitkomst van de aanbesteding kan leiden tot bijstelling van het financiële risico van groen naar oranje of rood. Als daar aanleiding toe is wordt de raad hier zo snel mogelijk over geïnformeerd. Sinds Q4-2021 wordt de raad middels kwartaalrapportage periodiek over de stand van zaken geïnformeerd.

Wie hebben wij nodig?

Om de doelen van de gemeente Amersfoort te bereiken, werken we samen met externe partners, zoals marktpartijen, andere overheden, subsidiepartners, woningbouwcorporaties, non-profit organisaties, netwerkorganisaties etc. We zoeken per doel en taak de meest passende samenwerking. Opgave gerichte samenwerking, daar waar die het meest doelmatig en effectief is. Dat kan betekenen dat we op verschillende vraagstukken in diverse verbanden samenwerken. Naast het feit dat samenwerking met anderen noodzakelijk is vanuit een inhoudelijk oogpunt, is het punt van schaalgrootte in de samenwerking met het rijk steeds belangrijker. Om de opgaven in de stad te realiseren is financiële dekking van buiten erg belangrijk geworden.

Daarnaast heeft de gemeente in diverse verbonden partijen een bestuurlijk en financieel belang. Verbinding met deze partijen is een manier op een publieke taak uit te voeren.

De belangrijkste samenwerkingspartners en een overzicht van de verbonden partijen voor dit programma zijn hieronder opgenomen.

Overzicht samenwerkingspartners

- (Netwerken van) buurtbewoners, ondernemers, verenigingen en corporaties;
- IndeBuurt033;
- Stichting Wijkteams Amersfoort (SWA);
- Politie en andere (maatschappelijke partners);
- Regiogemeenten en Bureau Regio Amersfoort;
- Utrechtse gemeenten en Provincie Utrecht;
- Economic Board Utrecht;
- VNG en G40;
- GGD;
- SRO.

Overzicht verbonden partijen

In onderstaand overzicht zijn de Verbonden Partijen opgenomen, welke een bijdrage leveren aan dit programma.

Voor meer informatie over de Verbonden Partijen, verwijzen wij u naar de [Paragraaf Verbonden Partijen](#).

Verbonden Partijen

- Regionale uitvoeringsdienst Utrecht

Wie krijgen subsidies?

De gemeente Amersfoort verstrekt subsidies met als wettelijk kader de Algemene subsidieverordening Amersfoort 2019 (ASV) en de nadere subsidieregelingen. We verstrekken begrotingssubsidies, projectsubsidies en incidentele subsidies. De begrotingssubsidies zijn weergegeven in onderstaand overzicht.

Tabel: BS.01: Maximale begrotingssubsidie

NAAM INSTELLING	SOORT SUBSIDIE	ACTIVITEIT/DOEL	BEGROTING 2024
Programma 4.1 Dienstverlening			
Stichting Sinterklaas Hooglanderveen	begrotingssubsidie	organiseren activiteit	0,8
Oranjevereniging Hooglanderveen	begrotingssubsidie	organiseren activiteit	1,5
Stichting Oranjecomité Hoogland	begrotingssubsidie	organiseren activiteit	1,7
Stichting Oranje Boven	begrotingssubsidie	organiseren Koningsdagactiviteiten	10,9
Stichting Sint Nicolaas in Vathorst	begrotingssubsidie	organiseren activiteit	15,8
Sint Nicolaas comité Amersfoort	begrotingssubsidie	organiseren activiteit	15,8
Subtotaal Programma 4.1			46,5
TOTAAL			46,5

Aan bovenstaande cijfers kunnen door instellingen geen rechten worden ontleend.

Welke reserves hebben we?

Tabel: PRE.04 Staat van reserves

Omschrijving	Saldo begin 2024	Toevoeging 2024	Onttrekking 2024	Saldo begin 2025	Saldo begin 2026	Saldo begin 2027	Saldo begin 2028
4.1 Dienstverlening							
<u>Bestemmingsreserves</u>							
Reserve verkiezingen	26	0	0	26	26	26	26
Totaal 4.1 Dienstverlening	26	0	0	26	26	26	26
4.3 Bedrijfsvoering							
<u>Bestemmingsreserves</u>							
Bedrijfsvoeringsreserve	6.366	0	0	6.366	6.366	6.366	6.366
Onderhoud stadhuis	9.113	1.142	-1.000	9.255	6.509	5.763	6.017
Reserve dekking kapitaallasten Stadhuisplein	2.500	0	0	2.500	2.500	2.500	2.500
Reserve Vervangingsinvesteringen	1.250	1.084	-941	1.393	1.486	842	200
Totaal 4.3 Bedrijfsvoering	19.228	2.226	-1.941	19.513	16.861	15.470	15.082
TOTAAL	19.254	2.226	-1.941	19.539	16.886	15.496	15.108

In de cijfers 2023 in bovenstaande tabel zijn alle door de Raad vastgestelde wijzigingen in 2023 verwerkt.

Toelichting

Bestemmingsreserves

Bedrijfsvoeringsreserve

Het doel van deze reserve is het opvangen van extra bedrijfsvoeringslasten van de gemeentelijke organisatie, zoals voor ziektevervangning, eigen risicodragerschap werkloosheid en ziekte, tijdelijke vacaturevervulling, opvang van piekbelastingen etc.

Onderhoud stadhuis

Deze reserve is gevormd aangezien een aantal onderhoudsvoorzieningen op grond van uitspraken van de commissie BBV niet meer mogelijk zijn. Het is daarvoor wel toegestaan om de bedragen uit die voorzieningen over te hevelen naar nieuwe reserves 'voorziening onderhoud'.

Reserve dekking kapitaallasten Stadhuisplein

Zorgen voor dekking van een deel van de kapitaallasten voor de Inrichting van het stadhuis.

Reserve verkiezingen

Het doel van de reserve is het egaliseren van de gemeentelijke uitgaven voor verkiezingen.

Welke voorzieningen hebben we?

Tabel: PV.04 Staat van voorzieningen

Omschrijving	Saldo begin 2024	Toevoeging 2024	Onttrekking 2024	Saldo begin 2025	Saldo begin 2026	Saldo begin 2027	Saldo begin 2028
4.2 Bestuur en regionale samenwerking							
<u>C. Verplichtingen, verliezen en risico's</u>							
Facilitair grondbeleid	7.912	0	0	7.912	7.912	7.912	7.912
Pensioenen wethouders	8.805	100	0	8.905	9.005	9.105	9.205
Voorziening grondexploitaties	13.661	0	0	13.661	13.661	13.661	13.661
Voorziening verlofsparen	287	0	0	287	287	287	287
Wachtgelden wethouders	903	0	-16	887	871	855	839
Totaal 4.2 Bestuur en regionale samenwerking	31.568	100	-16	31.652	31.736	31.820	31.904
TOTAAL	31.568	100	-16	31.652	31.736	31.820	31.904

Toelichting

C. Verplichtingen, verliezen en risico's

Facilitair grondbeleid

Facilitair grondbeleid Deze voorziening is getroffen ten behoeve van verwachte verliezen binnen het facilitair grondbeleid. Het saldo heeft betrekking op de verliesvoorziening die voor het facilitaire deel van gebiedsexploitatie Hoefkwartier is getroffen.

Pensioenen wethouders

Dit betreft een voorziening voor pensioenverplichtingen voor wethouders.

Voorziening grondexploitaties

Wanneer de verliesvoorziening van een grondexploitatie groter is dan de boekwaarde van de betreffende bouwgrond in exploitatie, dient het restant van de voorziening dat niet kan worden gesaldeerd, aan de passiefzijde van de balans onder de voorzieningen te worden gepresenteerd.

Wachtgelden wethouders

Betreft een voorziening voor wachtgeldverplichtingen.

Welke investeringen doen wij?

Hieronder presenteren we een overzicht van de voorgenomen investeringen voor de komende jaren.

Tabel: PI.4.1 Geplande investeringen

INVESTERING	Jaar	Investering (bruto)*	Kap. lasten 2024	Kap. lasten 2025	Kap. lasten 2026	Kap. lasten 2027
4.1 Dienstverlening						
Geen investeringen						
Totaal 4.1 Dienstverlening		0	0	0	0	0
4.2 Bestuur en regionale samenwerking						
Geen investeringen						
Totaal 4.2 Bestuur en regionale samenwerking		0	0	0	0	0
4.3 Bedrijfsvoering						
<u>A. Gepland (oorspronkelijk)</u>						
Stadhuis nieuwbouw gebouw	2022-2025	98.665	447	851	2.955	2.935
Stadhuis nieuwbouw inventaris	2024-2025	7.888	0	39	862	854
Investeringen ICT - Primair proces	2023	260	0	67	67	66
Investeringen ICT - Infrastructuur	2024	1.505	0	390	386	382
Investeringen ICT - Primair proces	2024	414	0	142	141	139
Inventaris algemene ruimten 2024	2024	169	0	19	18	18
Investeringen ICT - Werkplekken	2024	608	0	158	157	155
Investeringen ICT -Bedrijfsvoering	2025	211	0	0	72	72
Investeringen ICT - Primair proces	2025	414	0	0	142	141
Inventaris algemene ruimten 2025	2025	178	0	0	20	19
Investeringen ICT - Infrastructuur	2025	2.346	0	0	576	571
Investeringen ICT - Werkplekken	2025	608	0	0	158	157
Investeringen ICT - Infrastructuur	2026	338	0	0	0	116
Investeringen ICT - Primair proces	2026	605	0	0	0	171
Investeringen ICT - Werkplekken	2026	1.002	0	0	0	239
<u>B. Gepland (aangepast planning)</u>						
Investeringen ICT -Bedrijfsvoering	2025	604	0	0	92	91
<u>C. Nieuw</u>						
Investeringen ICT - Infrastructuur	2027	468	0	0	0	0
Investeringen ICT - Werkplekken	2027	571	0	0	0	0
Investeringen ICT - Primair proces	2027	753	0	0	0	0
Investeringen ICT -Bedrijfsvoering	2027	146	0	0	0	0
Totaal 4.3 Bedrijfsvoering		117.754	447	1.666	5.646	6.127
Totaal Investeringen 4. Programma Bestuur		117.754	447	1.666	5.646	6.127

* De bruto Investering betreft het vastgestelde kredietbedrag conform het Raadsbesluit.

5. Programma Algemene dekkingsmiddelen

Inleiding

We staan voor een gezonde financiële positie van Amersfoort voor nu en in de toekomst. Daartoe voeren we een solide financieel beleid dat zich kenmerkt door een begroting die in evenwicht is, met een buffer voor onvoorziene situaties. In het programma algemene dekkingsmiddelen staan de belangrijkste vrij te besteden inkomsten van de gemeente Amersfoort opgenomen. Deze zijn grofweg in te delen in: de algemene uitkering uit het gemeentefonds; belastingopbrengsten; rente- en dividendinkomsten en overige inkomsten.

Wat willen wij hoe bereiken?

Programma Algemene dekkingsmiddelen

Wat willen we bereiken?

We voeren een solide financieel beleid waarbij de meerjarenbegroting reëel, materieel en structureel in evenwicht is.

Toelichting:

Wat gaan we daarvoor doen?

1. We zorgen ervoor dat jaarlijks de (structurele) lasten niet hoger zijn dan de (structurele) baten waarbij het structurele overschot tussen de 0,5 en 1% van het begrotingstotaal ligt;
2. Onze financiële risico's dekken we minimaal af met het weerstandsvermogen. De hierbij behorende weerstandsratio bevindt zich tussen 1,2 en 1,5;
3. Tegenvallers in de exploitatie vangen we op aan de lastenkant van het programma waar de tegenvallers ontstaan.

Hoe kunnen we dit doel meten?

Voor dit doel is er geen indicator.

Wat willen we bereiken?

We streven naar een lastenniveau wat aansluit bij de (benodigde) voorzieningen in de stad.

Toelichting:

Wat gaan we daarvoor doen?

1. De belastingen worden jaarlijks in principe niet meer dan trendmatig verhoogd;
2. We streven naar 100% kostendekkendheid ten aanzien van onze tarieven en leges.

Hoe kunnen we dit doel meten?

Voor dit doel is er geen indicator.

Wat mag het kosten?

Tabel: PF.5.1 Financieel overzicht

PROGRAMMA	REKENING 2022	BEGROTING 2023	BEGROTING 2024	RAMING 2025	RAMING 2026	RAMING 2027
LASTEN EXCLUSIEF TOEVOEGINGEN AAN RESERVES						
5.1 Financiën en belastingen	-5.938	-7.019	-6.287	-4.251	-3.101	-4.364
TOTAAL LASTEN	-5.938	-7.019	-6.287	-4.251	-3.101	-4.364
BATEN EXCLUSIEF ONTTREKKINGEN AAN RESERVES						
5.1 Financiën en belastingen	461.130	420.762	461.502	463.049	433.176	428.741
TOTAAL BATEN	461.130	420.762	461.502	463.049	433.176	428.741
SALDO EXCLUSIEF MUTATIES RESERVES						
5.1 Financiën en belastingen	455.192	413.743	455.216	458.799	430.075	424.378
SALDO PROGRAMMA EXCLUSIEF MUTATIES RESERVES	455.192	413.743	455.216	458.799	430.075	424.378
MUTATIES RESERVES						
5.1 Financiën en belastingen						
Toevoeging aan reserve	-9.870	1.731	-6.324	-8.861	-500	0
Onttrekking aan reserve	17.036	26.277	15.235	9.892	20.304	21.895
Saldo mutatie reserves 5.1 Financiën en belastingen	7.167	28.008	8.911	1.031	19.804	21.895
SALDO MUTATIES RESERVES	7.167	28.008	8.911	1.031	19.804	21.895
TOTAAL RESULTAAT PROGRAMMA						
5.1 Financiën en belastingen	462.359	441.751	464.127	459.830	449.880	446.273
RESULTAAT PROGRAMMA INCLUSIEF MUTATIES RESERVES	462.359	441.751	464.127	459.830	449.880	446.273

Toelichting op afwijkingen

Tabel: PF.5.2 Afwijkingen tussen begroting 2023 en begroting 2024

PROGRAMMA	LASTEN	BATEN
5.1 Financiën en belastingen	732	40.740
TOTAAL	732	40.740

Een 'min' betekent een financieel nadeel voor de gemeente en een 'plus' een financieel voordeel. Een 'I' staat voor Incidenteel (eenmalig) en de 'S' voor Structureel (doorlopend). De financiële analyses zijn op hoofdlijnen en geven de belangrijkste financiële afwijkingen aan. Dat betekent dat de financiële verklaring niet in alle gevallen uitputtend zal zijn. Bedragen onder de € 0,3 miljoen laten wij doorgaans buiten beschouwing in de financiële analyses en de begrotingsrechtmatigheid.

Tabel: PA.5.1 Toelichting op de belangrijkste begrotingsmutaties

TOELICHTING OP DE BELANGRIJKSTE BEGROTINGSMUTATIES VAN BEGROTING 2024 T.O.V. BEGROTING 2023	LASTEN	BATEN	I / S
5.1 Financiën en belastingen			
<p><i>Accresontwikkeling</i></p> <p>De omvang van de algemene uitkering hangt samen met de uitgaven van het Rijk. Hoe hoger de Rijksuitgaven hoe hoger de algemene uitkering. Dit leidt in de septembercirculaire 2022 tot een hoger accres in het gemeentefonds van 2024 van € 3,7 miljoen, ook voor de jaren erna.</p> <p>In de meicirculaire 2023 verwachtte het Rijk ook voor de komende jaren meer uit te geven. Dit leidt tot een additioneel hoger accres in 2024 van € 4,8 miljoen.</p> <p>Samen met de loon- en prijsbijstelling ontstaat er ten opzichte van 2023 een voordeel van € 18,9 miljoen. Voor de jaren 2022 t/m 2025 is het volume-accres bevroren.</p>		18.959	S
<p><i>Landelijke ontwikkelingen</i></p> <p>In de septembercirculaire 2022 heeft het ministerie van BZK een aantal verdeelmaatstaven geactualiseerd. Deze technische aanpassing resulteerde in een voordeel voor de gemeente van € 1,1 miljoen voor 2024.</p> <p>In de meicirculaire 2023 is een aantal maatstaven landelijk bijgesteld; met name de ontwikkeling van de WOZ-waarden zijn hier een voorbeeld. Voor 2024 gaat het om een positief effect van € 0,9 miljoen.</p> <p>Tezamen komt dit neer op een positief bedrag van € 2,0 miljoen.</p>		2.035	S
<p><i>Amersfoortse Groei</i></p> <p>Op basis van de ontwikkeling van onze eigen aantallen, zien we in 2024 dat onze groei tot voordelen in het gemeentefonds leidt.</p>		3.422	S
<p><i>Jeugdzorg</i></p> <p>Met het verschijnen van de meicirculaire 2022 is bericht gekomen over het verwerken van de middelen voor jeugdzorg. Deze middelen zijn toentertijd conform verwerkt in de begroting 2023-2026, en zagen toe op de jaren 2023 t/m 2025. In de meicirculaire 2023 zijn de gelden voor de jaren 2024 en 2025 opgenomen als taakmutatie. Bijgaand bedrag betreft de</p>		2.080	S

correctie voor 2023. De opgenomen taakmutatie is hieronder terug te vinden.			
<p><i>Taakmutaties</i></p> <p>In deze begroting 2024 vergelijken we de budgetten na wijziging 2023 met de begroting 2024. Het Rijk heeft met de meicirculaire 2023, als ook eerder, gelden beschikbaar gesteld aan de gemeente voor verscheidene taakmutaties. In 2023, dan wel in 2024. Hieronder zijn de grootste taakmutaties weergegeven die verschillen tussen 2023 en 2024:</p> <p>Vanuit de Decembercirculaire 2022. Uitsluitend toegekend aan 2023:</p> <ul style="list-style-type: none"> - Energietoeslag € 4,9 miljoen (2.2 Werk en Inkomen) <p>Vanuit de Meicirculaire 2023. Uitsluitend toegekend aan 2023:</p> <ul style="list-style-type: none"> - Bodembescherming € 0,3 miljoen (3.5 Stedelijk Beheer, Milieu en Dierenwelzijn) - RES Regio's € 0,3 miljoen (1.1 Energietransitie) - Nationaal Actieplan Dakloosheid € 0,6 miljoen (2.1 Zorg, Ondersteuning, Inclusie en Vluchtelingen) - Dienstverlening Gemeenten Aanpak Armoede en Schulden € 0,3 miljoen (2.1 Zorg, Ondersteuning, Inclusie en Vluchtelingen) - Flankerend Beleid Energiearmoede € 0,4 miljoen (2.2 Werk en Inkomen) <p>Uitsluitend toegekend aan 2024:</p> <ul style="list-style-type: none"> - Jeugdzorg € 13,4 miljoen (2.1 Zorg, Ondersteuning, Inclusie en Vluchtelingen) - Loon- en Prijsbijstelling Jeugdhulp € 0,8 miljoen (2.1 Zorg, Ondersteuning, Inclusie en Vluchtelingen) 		7.288	S
<p><i>Rente vaste geldleningen portefeuille</i></p> <p>Lagere rentelasten (voordeel) op de vaste geldleningen portefeuille o.a. door aflossingen van bestaande leningen (jaarlijks circa € 24 miljoen).</p>	899		S
<p><i>Hogere rentebaten</i></p> <p>De gemeente is verplicht om overtollige geldmiddelen uit te zetten bij 's Rijks schatkist (Schatkistbankieren). De overtollige geldmiddelen worden veroorzaakt door het aantrekken van een vaste geldlening van € 100 miljoen in 2022 (met name voor de bouw van het nieuwe stadhuis).</p> <p>De Schatkist heeft een rentevergoeding op deze uitgezette geldmiddelen met als resultaat rentebaten.</p>		1.351	I

<i>Kapitaallasten</i>	-545		S
Het voordeel op de kapitaallasten verrekenen we (conform de uitgangspunten hierover) met de stelpost kapitaallasten in dit programma.			
<i>Vennootschapsbelasting</i>	-200		S
De Belastingdienst beschouwt reclameopbrengsten als vennootschapsbelastingplichtig. Over deze kwestie wordt al jaren gesproken en juridische procedures gevoerd tussen gemeenten en de Belastingdienst. In 2022 zijn de eerste uitspraken gedaan door de rechter. Hierbij is de Belastingdienst in het gelijk gesteld. De lasten worden vanaf begroting 2024 structureel opgenomen; de vennootschapsbelasting over reclameopbrengsten wordt geraamd op € 0,2 miljoen.			
<i>Bijdrage bovenwijkse voorziening</i>		-725	I
In de kaderbrief 2021-2024 is m.b.t. de ontwikkelovereenkomst met het Ontwikkel Bedrijf Vathorst een bijdrage bovenwijkse voorziening afgesproken op basis van het aantal gerealiseerde woningen. Deze bijdrage wordt in 2023 voor het laatst ontvangen. Deze baat komt vanaf 2024 te vervallen.			
<i>Belastingen</i>		2.911	S
Indexering (inclusief trendmatige aanpassing OZB). Waarvan € 2,7 miljoen bij OZB landt.			
<i>Areaaluitbreiding</i>		664	S
Door de realisatie van meer woningen en niet-woningen in 2024 wordt een hogere OZB-opbrengst van € 0,7 miljoen verwacht.			

TOELICHTING OP DE DOTATIES EN ONTTREKKINGEN AAN DE RESERVES IN DE BEGROTING 2024	LASTEN	BATEN	I / S
--	--------	-------	-------

9. Mutatie reserves			
<i>Saldireserve - Eerdere jaren</i>	-5.824	3.797	I
Mutaties in de saldireserve conform eerder vastgestelde begrotingen, jaarrekeningen en kadernota's.			
<i>Saldireserve - Begrotingssaldo</i>		11.438	I
Onttrekking begrotingssaldo 2024 aan de saldireserve.			

<i>Reserve Knooppunt Hoewelaken</i>	-500		I
Jaarlijkse storting aan de reserve Knooppunt Hoewelaken (t/m 2026), inclusief de verlaging op grond van amendement 129A .			

Welke beleidskaders zijn er?

BELEIDSKADER	DATUM
5.1 Financiën en belastingen	
Verordening voor het financieel beleid en beheer 2023	

Welke risico's lopen we?

De geïnventariseerde risico's voor 5. Programma Algemene dekkingsmiddelen hebben een benodigde weerstandscapaciteit van minder dan € 300.000,- en worden derhalve niet weergegeven.

Voor meer informatie over de (financiële) risico's binnen de gemeente Amersfoort, verwijzen wij u naar de [paragraaf Weerstandsvermogen en Risicobeheersing](#).

Welke grote projecten voeren we uit?

Er zijn geen projecten in dit programma.

Wie hebben wij nodig?

Om de doelen van de gemeente Amersfoort te bereiken, werken we samen met externe partners, zoals marktpartijen, andere overheden, subsidiepartners, woningbouwcorporaties, non-profit organisaties, netwerkorganisaties etc. We zoeken per doel en taak de meest passende samenwerking. Opgave gerichte samenwerking, daar waar die het meest doelmatig en effectief is. Dat kan betekenen dat we op verschillende vraagstukken in diverse verbanden samenwerken. Naast het feit dat samenwerking met anderen noodzakelijk is vanuit een inhoudelijk oogpunt, is het punt van schaalgrootte in de samenwerking met het rijk steeds belangrijker. Om de opgaven in de stad te realiseren is financiële dekking van buiten erg belangrijk geworden.

Daarnaast heeft de gemeente in diverse verbonden partijen een bestuurlijk en financieel belang. Verbinding met deze partijen is een manier op een publieke taak uit te voeren.

De belangrijkste samenwerkingspartners en een overzicht van de verbonden partijen voor dit programma zijn hieronder opgenomen.

Overzicht samenwerkingspartners

Wij werken nauw samen met de Vereniging van Nederlandse Gemeenten, ministeries en de G40.

Overzicht verbonden partijen

In onderstaand overzicht zijn de Verbonden Partijen opgenomen, welke een bijdrage leveren aan dit programma.

Voor meer informatie over de Verbonden Partijen, verwijzen wij u naar de [Paragraaf Verbonden Partijen](#).

Verbonden Partijen

- Theater-en congrescentrum Flint NV
- NV SRO
- NV ROVA Holding
- Vitens NV
- Parkeren Amersfoort BV
- Alliander N.V.
- BNG Bank
- ParkeerService Coöperatie UA

Wie krijgen subsidies?

De gemeente Amersfoort verstrekt subsidies met als wettelijk kader de Algemene subsidieverordening Amersfoort 2019 (ASV) en de nadere subsidieregelingen. We verstrekken begrotingssubsidies, projectsubsidies en incidentele subsidies. De begrotingssubsidies zijn weergegeven in onderstaand overzicht.

Tabel: PS.05 Maximale begrotingssubsidie

NAAM INSTELLING	SOORT SUBSIDIE	ACTIVITEIT/DOEL	BEGROTING 2024
-----------------	----------------	-----------------	----------------

Voor dit programma zijn geen subsidies begroot.

Aan bovenstaande cijfers kunnen door instellingen geen rechten worden ontleend.

Welke reserves hebben we?

Tabel: PRE.05 Staat van reserves

Omschrijving	Saldo begin 2024	Toevoeging 2024	Onttrekking 2024	Saldo begin 2025	Saldo begin 2026	Saldo begin 2027	Saldo begin 2028
5.1 Financiën							
<u>Algemene Reserve</u>							
Saldireserve	87.257	5.824	-15.235	77.846	76.315	56.011	34.115
<u>Bestemmingsreserves</u>							
Knooppunt Hoevelaken	8.669	500	0	9.169	9.669	10.169	10.169
Reserve Corona	1.169	0	0	1.169	1.169	1.169	1.169
<u>Gerealiseerd resultaat</u>							
Rekeningsaldo	0	0	0	0	0	0	0
Totaal 5.1 Financiën	97.095	6.324	-15.235	88.184	87.153	67.349	45.453
TOTAAL	97.095	6.324	-15.235	88.184	87.153	67.349	45.453

In de cijfers 2023 in bovenstaande tabel zijn alle door de Raad vastgestelde wijzigingen in 2023 verwerkt.

Toelichting

Algemene Reserve

Saldireserve

Het doel is het fungeren als buffer voor mogelijke tekorten bij de begrotingsuitvoering en als overloop voor overschotten van de begroting en enig jaar om incidentele lasten in een ander jaar te kunnen dekken. Daarnaast wordt de saldireserve gebruikt als buffer voor de financiële risico's die we lopen.

Bestemmingsreserves

Knooppunt Hoevelaken

De reserve is in het leven geroepen voor de dekking van de Amersfoortse wensen in de Planstudie Hoevelaken. Op 23 april 2013 heeft de raad de dekking van de Planstudie Hoevelaken (BOK2) voor een bedrag van € 10 miljoen vastgesteld.

Reserve Corona

Deze reserve is bedoeld om in te spelen op de gevolgen van corona op de onderstaande thema's. Het is bedoeld voor maatregelen die niet uit de reguliere programmamiddelen gedekt kunnen worden. Thema 1: leefbaarheid en levendigheid van de (binnen)stad, thema 2: sociale verbondenheid en veerkracht, thema 3: veerkrachtige arbeidsmarkt, thema 4: kwetsbare groepen en het voorkomen van tweedeling. De vorming van de reserve is onderdeel van het raadsvoorstel begroting 2022-2025.

Welke voorzieningen hebben we?

Binnen programma 5, Algemene dekkingsmiddelen, zijn geen voorzieningen aanwezig.

Welke investeringen doen wij?

Hieronder presenteren we een overzicht van de voorgenomen investeringen voor de komende jaren.

Tabel: PI.5.1 Geplande investeringen

INVESTERING	Jaar	Investering (bruto)*	Kap. lasten 2024	Kap. lasten 2025	Kap. lasten 2026	Kap. lasten 2027
5.1 Financiën						
Geen investeringen						
Totaal 5.1 Financiën		0	0	0	0	0
Totaal Investeringen 5. Programma Algemene dekkingsmiddelen		0	0	0	0	0

* De bruto Investering betreft het vastgestelde kredietbedrag conform het Raadsbesluit.

Paragrafen

Weerstandvermogen en risicobeheersing

Portefeuillehouder

Willem-Jan Stegeman

Inleiding

De gemeente wil inzicht hebben en houden in de risico's, waardoor we adequate maatregelen kunnen treffen. We streven er naar dat het optreden van risico's zo weinig mogelijk effect heeft op de uitvoering van het bestaande beleid en de te bereiken doelen. Dit doet Amersfoort door: maatregelen te treffen ter voorkoming of beperking van risico's; het bewustzijn van medewerkers en management te stimuleren dat risico's onderdeel zijn van het reguliere werk; risico's bewust onderdeel uit te laten maken van bestuurlijke besluitvorming.

Deze paragraaf bestaat uit de weergave van de belangrijkste financiële risico's van de gemeente. Deze op geld gewaardeerde risico's (benodigde weerstandscapaciteit) worden vervolgens in relatie gebracht met de beschikbare weerstandscapaciteit. Het weerstandvermogen (is beschikbare weerstandscapaciteit gedeeld door benodigde weerstandscapaciteit, ofwel de weerstandsratio) geeft inzicht in hoeverre de gemeente in staat is ('voldoende vet op de botten heeft') om de financiële gevolgen van deze risico's op te vangen.

Beleidskader / algemene uitgangspunten

Ter voorbereiding op de jaarrekening is een actualisatie van de risico-inventarisatie uitgevoerd. Risico's met financiële effecten worden meegenomen bij de bepaling van de benodigde weerstandscapaciteit.

Bewustwording van risico's is een belangrijke stap in het beheersen van risico's. Regelmatig moeten we stilstaan bij onze doelstellingen van beleid, programma of project. Ook moeten we nadenken over welke risico's het bereiken van deze doelstellingen in de weg staan. Pas als we onze risico's kennen, kunnen we ook gepaste maatregelen treffen. Hierdoor zijn we als organisatie beter in staat onze doelstellingen te realiseren.

De kengetallen voor netto schuldquote, solvabiliteitsratio, grond exploitatie, structurele exploitatieruimte en belastingcapaciteit en de beoordeling van de onderlinge verhouding tussen de kengetallen in relatie tot de financiële positie leest u terug in het onderdeel [IJkpunten financiële positie](#).

Risicoprofiel

Op basis van de in 2023 uitgevoerde risico-inventarisatie hebben wij voor de begroting 2024 ons risicoprofiel bepaald.

De risico's bestaan enerzijds uit risico's die, op het moment dat deze zich voordoen, de gemeente geld gaan kosten (financieel risicoprofiel). Bijvoorbeeld bij het realiseren van een grondexploitatie betekent dit dat de doelstelling - realiseren van bepaalde gebiedsontwikkeling - wel gerealiseerd kan worden maar tegen hogere kosten.

Anderzijds onderscheiden we risico's die uiteindelijk mogelijk ook geld kosten, maar waar het accent veel meer ligt op het realiseren van beleidsinhoudelijke doelen, kwaliteit van dienstverlening en continuïteit van de bedrijfsvoering en dergelijke (organisatie risicoprofiel). Dit organisatie risicoprofiel is via risicosessies binnen de organisatie geïnventariseerd. Voor de komende

jaren willen we de organisatierisico's verder doorontwikkelen met andere dan financiële risico's gericht op de realisatie van de beleidsinhoudelijke doelen, vanuit de breedte van de begrotingsprogramma's.

Hieronder zijn de belangrijkste risico's nader uitgewerkt. Per risico zijn ook de belangrijkste beheersmaatregelen genoemd: wat te doen om de risico's te voorkomen dan wel te beperken? Waar van toepassing is het financieel effect opgenomen: voor de risico's met een direct kwantificeerbaar effect is het bedrag voor de benodigde weerstandscapaciteit bepaald.

Tabel: PW.01 Top 25 belangrijkste risico's

(x € mln.)

RISICO	BEHEERSMAATREGEL	FINANCIEEL EFFECT*
1. Programma Omgeving		
1.2 Grondexploitatie en Ruimtelijke Ordening		
Grondexploitatie Kop van Isselt - ROVA	Binnen de door de raad vastgestelde kaders sturen wij zoveel mogelijk op het behalen van de planning en het beperken van de kosten, respectievelijk het verhogen van de opbrengsten.	5,5
Gebiedexploitatie Hoefkwartier	Binnen de door de raad vastgestelde kaders sturen wij zoveel mogelijk op het behalen van de planning en het beperken van de kosten, respectievelijk het verhogen van de opbrengsten.	3,8
Grondexploitatie Vathorst Bedrijventerrein	Binnen de door de raad vastgestelde kaders sturen wij zoveel mogelijk op het behalen van de planning en het beperken van de kosten, respectievelijk het verhogen van de opbrengsten.	2,0
Grondexploitatie Wieken - Noord	Binnen de door de raad vastgestelde kaders sturen wij zoveel mogelijk op het behalen van de planning en het beperken van de kosten, respectievelijk het verhogen van de opbrengsten.	1,1
Maatschappelijk Vastgoed: onvoldoende middelen voor meerjarig planmatig- en spoedeisend onderhoud waarvan het juridisch en economisch eigendom bij de gemeente ligt. Hierdoor gaat de kwaliteit van de gebouwen achteruit en kunnen ongewenste situaties ontstaan.	SRO actualiseert alle MJOP's iedere 3 jaar. Hierdoor blijven de MJOP's actueel bij de conditie van het vastgoed en kostenniveau benodigd voor aanbesteding van het onderhoud. De situatie is op dit moment wel heel lastig te voorspellen door de naween van corona, de oorlog in Oekraïne en de al aanwezige schaarste in personeel en materiaal. Het kostenniveau monitoren we jaarlijks.	0,6

Grondexploitatie Bestaand Stedelijk Gebied - Eemkwartier/Puntenburg	Binnen de door de raad vastgestelde kaders sturen wij zoveel mogelijk op het behalen van de planning en het beperken van de kosten, respectievelijk het verhogen van de opbrengsten.	0,5
De fiscus gaat niet akkoord met ons standpunt dat de gemeente voor wat betreft de grondexploitaties niet belastingplichtig is voor de vennootschapsbelasting (vpb).	Niet van toepassing	0,4
1.4 Mobiliteit		
Project Westelijke Ontsluiting: Bij de Westelijke Ontsluiting wordt alleen doorgedaan met diverse verbeteringen voor fietsers, voetgangers en hulpdiensten. Dit betekent dat vanuit het oude plan nog een en ander afgewikkeld dient te worden waar mogelijk ongedekte kosten uit voort kunnen vloeien.	In gesprek gaan met betrokken partijen zoals Provincie en nutsbedrijven met betrekking tot de gevolgen van de gewijzigde voornemens.	7,1
Project Fietsparkeren Station Amersfoort. Aanbestedingsrisico en aanbestedingsmarkt zijn grillig en onvoorspelbaar, dit kan leiden tot meerkosten.	- Gedetailleerde raming laten maken. - Wordt er bij de aanbesteding hoger ingeschreven dan de beschikbare budgetten, wordt er niet gegund en moet er gekeken worden of aanvullend budget mogelijk is of versoeringen kunnen worden toegepast.	0,4
2. Programma Sociaal		
2.1 Zorg, ondersteuning, inclusie en vluchtelingen		
Hogere zorglasten dan begroot door het onvoldoende kunnen behalen van de maatregelen uit de Hervormingsagenda Jeugd.	Het voortdurend monitoren en waar nodig inhoudelijk en financieel bijstellen van beleid en maatregelen teneinde de gewenste resultaten alsnog te behalen.	1,8
Hogere zorglasten dan begroot door bovenmatige loon- en prijsstijgingen.	Veel van de stijgingen zijn een gevolg van contractuele afspraken dus de ruimte is hier beperkt, beheer betekent hier strak monitoren op gemaakte afspraken met name op behandelvorm en bij afwijking hiervan in overleg gaan met de aanbidders om tijdig bij te sturen.	0,6
Stijgende lasten ondersteuning en zorg door (bovenmatige) autonome groei binnen de Wmo en Jeugdwet die niet tijdig wordt gesignaleerd.	Het bouwen van dashboards en monitoring samen met accountmanagement en datawarehouse om de trends en ontwikkelingen in de zorguitgaven te volgen. Verder is de verwachting dat in de loop van 2024 er meer taakgericht gewerkt gaat worden met een afbouw in het aantal aanbidders.	0,6

Stijgende lasten ondersteuning en zorg door aanzuigende werking nabijheid verwijzers.	Vanuit gemeente goed contact onderhouden met de partners (wijkteams en SBI) om tijdig knelpunten te signaleren waardoor het mogelijk is op onderdelen bij te sturen.	0,4
Door de wettelijke eisen en de daardoor toename van regelgeving op de gebieden van privacy, HRM en ICT komen de financiële resultaten en de uitvoeringskracht van de gemeenschappelijke regelingen steeds verder onder druk te staan. Het is de verwachting dat er meer investeringen in ICT en personeel nodig zullen zijn in de nabije toekomst om te voldoen aan deze eisen en om de bedrijfsvoering kwalitatief op niveau te houden.	Niet van toepassing.	0,3
2.3 Onderwijs en Sport & Bewegen		
Conform Europese regelgeving geldt er een overgangperiode van tenminste 6 jaar waarna een verbod zal gelden op de verkoop van alle plastic en rubberinfill voor kustgrasvelden. Deze periode is naar verwachting voldoende om de kunstgrasvelden in Amersfoort gefaseerd en op de natuurlijke momenten te vervangen. Omdat besluitvorming hieromtrent nog niet definitief is bestaat er een risico dat velden vervroegd vervangen moeten worden.	Ontwikkelingen worden gemonitord. Als het risico zich materialiseert (via VNG) inzetten op compensatie door het Rijk en bezien of fasering van vervanging mogelijk is. In het kader van de zorgplicht zijn door SRO aanvullende maatregelen in beeld gebracht en uitgevoerd. Dit om de verspreiding van synthetische infill tot een minimum te beperken. Dit jaar wordt in de vervangingsopgave bij VV Amsvorde een 1ste non-infill aangelegd.	0,5
3. Programma Bedrijvigheid		
3.5 Stedelijk beheer, milieu en dierenwelzijn		
Prioritering in het onderhoudsprogramma, als gevolg van budgettaire overwegingen, of agv beperkte personele capaciteit, afstemming met nutsbedrijven (sanering brosse gasleidingen) of andere stedelijke ontwikkelingen (energietransitie, woningbouw) leidt tot uitstel of vertraging van noodzakelijk groot onderhoud, waardoor kosten ontstaan om veiligheid te borgen.	Inzicht in veranderingen in kwaliteit en waar dit optreedt, goede afstemming met alle relevante partijen.	0,8
Herstelkosten als gevolg van extreme weersomstandigheden (droogteschade, storm- en vorstschade, en wateroverlast)	Met onze regelmatige veiligheidscontroles en beheermaatregelen beperken we het risico van stormschade zoveel mogelijk. Bij herinrichting van de openbare ruimte houden we rekening met de actuele inzichten op dit gebied om de risico's van overtollig water en droogte op lange termijn zo efficiënt mogelijk te beheersen. Droogteschade wordt beperkt door maatregelen om water vast te houden en rekening te houden met de beplantingskeuze.	0,5

Door de oorlog in Oekraïne is het aanbod van materialen als hout, staal, etc. schaars, waardoor de prijzen blijven stijgen.	Er wordt per situatie gekeken of het mogelijk is om van alternatieve materialen gebruik te maken.	0,3
---	---	-----

4. Programma Bestuur

4.1 Dienstverlening

Inkomsten uit leges (omgevingsvergunning) blijven onzeker omdat zij mee-fluctueren met de economische ontwikkelingen, welke op dit moment minder gunstig zijn. Ondanks nieuwe wetgeving (WKB/Omgevingswet) blijft bouwtoezicht nodig. Het risico bestaat dat de legesinkomsten de kosten niet voldoende dekken.	Er is een Formatienormeringsstelsel. We werken met een flexibele schil van 3 a 4 fte. Betaling van leges volgen we op de voet.	0,3
---	--	-----

4.3 Bedrijfsvoering

Stijgende Energieprijzen gebouwen.	Er zijn diverse maatregelen getroffen om bezuinigen op het gebruik van energie zoals het afstoten van de locatie Hellestraat en "Amersfoort zet ook de knop om". Daarnaast zijn bouwdelen van het stadhuis op bepaalde momenten niet gebruikt. We rapporteren daarnaast periodiek over de CO2-reductie die deze campagne heeft opgeleverd. Dit is in lijn met de rapportages vanuit de CO2-prestatieladder. Als laatste wordt er zodanig aanbesteden dat het minste risico wordt gelopen.	1,3
------------------------------------	---	-----

Organisatiebreed

Het risico dat de gemeente onvoldoende goede mensen kan binden en werven vanwege de krappe arbeidsmarkt.	<p>Binden Bewust creëren van een werkomgeving en werkcultuur waar medewerkers willen blijven werken: waar vertrouwen, korte sturings- en communicatielijnen en eigen verantwoordelijkheid belangrijke pijlers zijn.</p> <p>Werven Blijven inzetten op krachtig wervingsbeleid met onder andere: - Effectieve gemeentebrede arbeidsmarktcommunicatie. - Inzet recruiters en specialistische bureaus.</p>	n.v.t.
--	---	--------

Risico dat onvoldoende wordt geanticipeerd op impactvolle externe ontwikkelingen, waaronder pandemieën en crises, en hierdoor minder gemeentelijke doelen worden gerealiseerd.	<p>- Blijven werken aan bewustwording op externe omgeving om op tijd in te kunnen spelen op snel veranderende omstandigheden.</p> <p>- Investeren in het vergroten van de wendbaarheid en veerkrachtigheid van de organisatie.</p>	n.v.t.
--	--	--------

<p>Automatisering</p> <p>Risico op discontinuïteit bedrijfsvoering door verstoring automatisering door cyberdreigingen.</p> <p>Risico achterblijven op digitale transformatie door te weinig kwalitatief en kwantitatieve Informatie Voorziening-resources. Hierdoor is dienstverlening niet op niveau.</p>	<ul style="list-style-type: none"> - Blijven investeren in cultuur van bewustwording automatiserings-risico's. - Inzetten en blijven investeren op adequaat instrumentarium voor cybersecurity, calamiteiten-en herstelplannen. - Scherpe sturing op ambities- en projecten versus capaciteit (portfoliomanagement). - Bevorderen aantrekkelijkheid als werkgever voor IT-professionals. <p style="text-align: right;">n.v.t.</p>
<p>Door ontbreken van scherpe doelstellingen bestaat het risico dat niet kan worden vastgesteld of maatschappelijk effect bereikt is/wordt.</p>	<ul style="list-style-type: none"> - Transparantie in de mogelijkheden die de gemeente heeft om maatschappelijke effecten- en doelen te bereiken. - Bewust koppelen van beleidsbepaling (doelen) aan de haalbaarheid van de uitvoering ervan. <p style="text-align: right;">n.v.t.</p>
<p>De bereidheid om risico's te nemen (accepteren) is niet volwassen en te impliciet. Dit leidt tot besluiteloosheid en suboptimale resultaten.</p>	<ul style="list-style-type: none"> - Blijven bevorderen van een open cultuur waarbij vanuit vertrouwen en professionaliteit 'alles op tafel komt'. - Overwegingen en keuzes over (geaccepteerde) risico's zijn transparant. <p style="text-align: right;">n.v.t.</p>

Benodigde weerstandscapaciteit

Ons financiële risicoprofiel bepaalt onze benodigde weerstandscapaciteit. Dit is het bedrag dat nodig is om de financiële gevolgen van de risico's op te vangen. Aangezien niet alle financiële risico's tegelijkertijd en in maximale opvang optreden, maken we gebruik van een simulatiemethode om de hoogte van het benodigde weerstandsvermogen te bepalen.

Deze benodigde weerstandscapaciteit bedraagt, bij een zekerheidspercentage van 90%, € 39,1 miljoen. Dit betekent dat we met 90% zekerheid kunnen zeggen dat het totale risicobedrag tussen de € 0 en € 39,1 miljoen uitkomt. Dit bedrag hebben we nodig als tijdelijke overbrugging om onze risico's financieel op te vangen. Wel dienen we, als de risico's zich voordoen, incidentele of structurele maatregelen te treffen om de gevolgen van de risico's op te vangen.

Onderstaande tabel laat zien hoe de benodigde weerstandscapaciteit vanuit de verschillende programma's is opgebouwd.

Tabel: PW.02 Benodigde weerstandscapaciteit

(x mln.)

PROGRAMMA	BEGROTING 2024 (STAND 30-06- 2023)	JAARREKENING 2022 (STAND 31- 12-2022)	STIJGING/ DALING T.O.V. JAARREKENING 2022
<u>1. Programma Omgeving</u>	24,8	26,7	
1.1 Energietransitie	0	0	=
1.2 Grondexploitaties en Ruimtelijke Ordening	16,6	18,5	↓
1.3 Wonen	0	0	=
1.4 Mobiliteit	8,2	8,2	=
<u>2. Programma Sociaal</u>	5,2	4,8	
2.1 Zorg, ondersteuning, inclusie en vluchtelingen	3,8	3,4	↑
2.2 Werk en Inkomen	0,4	0,4	=
2.3 Onderwijs en Sport & Bewegen	1,0	1,0	=
<u>3. Programma Bedrijvigheid</u>	4,3	4,4	
3.1 Economie	0,0	0,0	=
3.2 Kunst, Cultuur en evenementen	0,3	0,3	=
3.3 Handhaving	0,0	0,0	=
3.4 Sociale en fysieke veiligheid	0,2	0,2	=
3.5 Stedelijk beheer, milieu en dierenwelzijn	3,8	3,9	↓
<u>4. Programma Bestuur</u>	4,1	3,9	
4.1 Dienstverlening	1,1	0,8	↑
4.2 Bestuur en regionale samenwerking	0,2	0,2	=
4.3 Bedrijfsvoering	2,8	2,9	↓
<u>5. Programma Algemene dekkingsmiddelen</u>	0,7	0,8	
5.1 Financiën	0,7	0,8	↓
TOTAAL	39,1	40,6	

Tabel: PW.03 Risico's met grootste mutatie weerstandscapaciteit

OMSCHRIJVING	PROGRAMMA	BEGROTING JAARREKENING		MUTATIE
		2024	2022	
Grondexploitatie Bestaand Stedelijk Gebied - Eemkwartier / Puntenburg.	1. Omgeving	497	1.268	-771
	1.2 Grondexploitaties en Ruimtelijke Ordening			
Voor de openbare ruimte werken we met meerjarige contracten. Bij het afsluiten van nieuwe contracten via aanbestedingen kunnen we worden geconfronteerd met prijsverhogingen. Dit als gevolg van veranderende marktomstandigheden en nieuwe/aanvullende gemeentelijke eisen aan beheer/onderhoud.	3. Bedrijvigheid	155	722	-567
	3.5 Stedelijk beheer, milieu en dierenwelzijn			
Prioritering in het onderhoudsprogramma, als gevolg van budgettaire overwegingen, of agv beperkte personele capaciteit, afstemming met nutsbedrijven (sanering brosse gasleidingen) of andere stedelijke ontwikkelingen (energietransitie, woningbouw) leidt tot uitstel of vertraging van noodzakelijk groot onderhoud , waardoor kosten ontstaan om veiligheid te borgen.	3. Bedrijvigheid	826	409	417
	3.5 Stedelijk beheer, milieu en dierenwelzijn			
Gebiedsexploitatie Hoefkwartier	1. Omgeving	3.761	4.142	-381
	1.2 Grondexploitaties en Ruimtelijke Ordening			
Grondexploitatie Vathorst Bedrijventerrein.	1. Omgeving	2.040	2.416	-376
	1.2 Grondexploitaties en Ruimtelijke Ordening			
Door de wettelijke eisen en de daardoor toename van regeldruk op de gebieden van privacy, HRM en ICT komen de financiële resultaten en de uitvoeringskracht van de gemeenschappelijke regelingen steeds verder onder druk te staan. Het is de verwachting dat er meer investeringen in ICT en personeel nodig zullen zijn in de nabije toekomst om te voldoen aan deze eisen en om de bedrijfsvoering kwalitatief op niveau te houden.	2. Sociaal	317	0	317
	2.1 Zorg, ondersteuning, inclusie en vluchtelingen			

Ten opzichte van de vorige inventarisatie (jaarrekening 2022) is de benodigde weerstandscapaciteit afgenomen met € 1,5 miljoen.

Dit houdt voornamelijk verband met bovenstaande grote mutaties. Voor een groot gedeelte wordt de daling veroorzaakt door de afname van de benodigde weerstandscapaciteit voor de (bestaande) grondexploitaties. Tevens zijn diverse meerjarige contracten ten behoeve van de openbare ruimte inmiddels aanbesteed, waardoor het risico voor eventuele prijsstijgingen is komen te vervallen. Daartegenover staat dat de verwachting is dat rekening gehouden moet worden met meer kosten

voor groot onderhoud van stedelijke ontwikkeling. Kijkend naar het Programma Sociaal is er een kans dat meer geïnvesteerd moet worden in ICT en personeel (gericht op het Sociaal Domein).

Verloop benodigde weerstandscapaciteit (Meerjarenperspectief)

De benodigde weerstandscapaciteit zal in de komende jaren naar verwachting afnemen van € 39,1 miljoen in 2024 naar € 34,3 miljoen in 2027.

In de opbouw van de benodigde weerstandscapaciteit wordt onderscheid gemaakt tussen enerzijds de grondexploitaties en anderzijds de overige (programma) risico's.

Tabel: PW.0.4 Verloop benodigde weerstandscapaciteit

(x € mln.)

	JAARREKENING 2022	BEGROTING 2024	BEGROTING 2025	BEGROTING 2026	BEGROTING 2027
Totaal programma-risico's (excl. grondexploitaties)	24,7	25,2	28,4	28,9	28,9
Totaal risico's grondexploitaties	15,9	13,9	11,8	7,7	5,4
TOTAAL BENODIGDE WEERSTANDCAPACITEIT	40,6	39,1	40,2	36,6	34,3

De daling in het meerjarenperspectief wordt grotendeels veroorzaakt door de afname in de benodigde weerstandscapaciteit voor de grondexploitaties. De basis voor het meerjarenperspectief van de grondexploitaties is het half 2023 vastgestelde meerjarenprogramma grondexploitaties (MPG). Het MPG laat voor de bestaande grondexploitaties op termijn een daling zien van het benodigde weerstandsvermogen (van € 13,9 miljoen in 2024 naar € 5,4 miljoen in 2027). Voor het merendeel van de grondexploitaties geldt dat in de loop der jaren het risicoprofiel daalt en daarmee de benodigde weerstandscapaciteit.

In de zomerrapportage is gemeld dat er vertragingen worden verwacht bij grondexploitaties, als gevolg van o.a. netcongestie, economische ontwikkelingen. Dit heeft ook consequenties voor de risico's in de grondexploitaties. Omdat de planning waarschijnlijk niet wordt gehaald, zullen de risico's ook vertraagd afnemen. Bij de komende herzieningen, in het kader van de jaarrekening 2023, zal dit concreet in beeld gebracht worden.

In dit geactualiseerde meerjarenprogramma worden nieuwe ruimtelijke ontwikkelingen niet meegenomen. Dit omdat de ontwikkelstrategie nog niet vastligt en ook andere ruimtelijke en financiële kaders niet zijn vastgesteld (besluit raad). Toch kunnen deze ontwikkelingen, zoals bijvoorbeeld Kop van Isselt, Bovenduist en de herontwikkeling van het huidige Stadhuis(gebied) een substantieel risicoprofiel met zich meebrengen. Dit is mede afhankelijk van de gekozen ontwikkelstrategie. Een voorlopige inschatting is dat genoemde ontwikkelingen een impact op het gemeentelijk risicoprofiel kunnen hebben van tussen de € 10 miljoen en €20 miljoen.

Voor de overige (programma) risico's stijgt de benodigde weerstandscapaciteit in de begrotingsjaren 2025-2027 met € 3,7 miljoen. Dit wordt grotendeels veroorzaakt door 2 nieuwe risico's binnen Programma Sociaal (vanaf 2025), welke betrekking hebben op de aanpassing van de wet Omzetbelasting waardoor ingekochte diensten BTW-plichting kunnen worden. En daarnaast door het opheffen van de centrumgemeenteconstructie wat grote financiële consequenties kan hebben voor onze gemeente.

Beschikbare weerstandscapaciteit

De beschikbare weerstandscapaciteit bestaat uit de saldireserve. Deze reserve kunnen we inzetten om de financiële gevolgen van de risico's op te vangen. Wel is het zo dat de saldireserve ook beschikbaar is voor cofinancieringsregelingen die niet uit de reguliere begroting gedekt kunnen worden. We verwachten dat de komende jaren een bedrag van ongeveer € 10 miljoen hiervoor nodig zou kunnen zijn. Dit betekent dus dat, wanneer er sprake is van een cofinancieringsregeling, er geld uit de saldireserve gehaald zou kunnen worden en dat de beschikbare weerstandscapaciteit dan lager is dan nu verondersteld. We houden daar in de onderstaande cijfers nu geen rekening mee.

Tabel: PW.05 Beschikbare weerstandscapaciteit

(x mln.)

	JAARREKENING 2022	BEGROTING 2024
Stand saldireserve	87,8	77,8
TOTAAL BESCHIKBARE WEERSTANDSCAPACITEIT	87,8	77,8

De beschikbare weerstandscapaciteit is lager dan bij de jaarrekening. Dat komt met name door onttrekkingen aan de saldireserve ten behoeve van de begroting 2023 en 2024.

Weerstandsvermogen

Als indicator gebruiken we de weerstandsratio. De weerstandsratio is de beschikbare weerstandscapaciteit gedeeld door de benodigde weerstandscapaciteit. Met andere woorden: het bedrag dat we aan reserves beschikbaar hebben om de financiële gevolgen van de risico's op te vangen, gedeeld door het bedrag dat we op basis van ons risicoprofiel nodig hebben. Deze ratio moet eigenlijk conform de door uw Raad vastgestelde ijkpunten tussen de 1,2 en 1,5 liggen. Mede als gevolg van de toevoeging van de € 36 miljoen bij de bestemming van het rekeningresultaat 2021 komt de weerstandsratio boven de 1,5 uit. Omdat er de komende jaren nog zwaar financieel weer aan zit te komen, is ons college geen voorstander om de weerstandsratio nu af te romen naar 1,5. Onderstaande tabel geeft de vergelijking weer van de weerstandsratio eind 2022 met de begrotingen 2024 tot en met 2027.

Tabel: PW.06 Verloop van het weerstandsvermogen

(x mln.)

	JAARREKENING 2022	BEGROTING 2024	BEGROTING 2025	BEGROTING 2026	BEGROTING 2027
Beschikbare weerstandscapaciteit	87,8	77,8	76,3	56,0	34,1
Benodigde weerstandscapaciteit	40,6	39,1	40,2	36,6	34,3
WEERSTANDSVERMOGEN (RATIO)	2,2	2,0	1,9	1,5	1,0

Het beeld van de weerstandsratio is de komende jaren (met uitzondering van 2027) positief. We voldoen in die jaren aan de normen die uw Raad heeft vastgesteld. Wel zien we dat de weerstandsratio afneemt. Dat komt omdat we elk jaar meer geld uitgeven dan we binnen krijgen. We teren dus in op onze saldireserve. Wanneer we de saldireserve in 2024 al zouden afromen tot een ratio van 1,5, komt de ratio de jaren erna onder de door uw Raad vastgestelde norm uit.

Verbonden partijen

Portefeuillehouder

Willem-Jan Stegeman

Inleiding

In deze paragraaf gaan we in op de volgende onderwerpen:

- Definitie die wij hanteren voor verbonden partijen;
- Visie op en beleid ten aanzien van verbonden partijen;
- Sturing en control op verbonden partijen.

Daarna volgt een overzicht van alle verbonden partijen, de wijze waarop de gemeente een belang heeft in de verbonden partij, het openbaar belang dat ermee gediend wordt en de financiële gegevens van de verbonden partij, zoals het eigen vermogen, vreemd vermogen en het resultaat.

In de programmateksten staat een lijst van de verbonden partijen en overige samenwerkingspartners voor het betreffende programma.

Beleidskader verbonden partijen

Wij spreken van een verbonden partij daar waar het gaat om een privaatrechtelijke of publiekrechtelijke organisatie waarin de gemeente een bestuurlijk en een financieel belang heeft. Met deze definitie sluiten wij aan bij de definitie die in het Besluit Begroting en Verantwoording van het Ministerie van Binnenlandse Zaken is opgenomen.

Van een financieel belang is sprake als:

- een aan de verbonden partij ter beschikking gesteld bedrag niet verhaalbaar is indien de verbonden partij failliet gaat;
- de gemeente voor bedragen aansprakelijk kan worden gesteld indien de verbonden partij haar verplichtingen niet nakomt.
-

Partijen waaraan alleen een financieel risico kleeft, als bijvoorbeeld een door de gemeente gesubsidieerde instelling, vallen niet onder de definitie van een verbonden partij. Dat geldt ook voor leningen en garantstellingen.

Van een bestuurlijk belang is sprake als de gemeente zeggenschap heeft, hetzij uit hoofde van vertegenwoordiging in het bestuur hetzij uit hoofde van stemrecht. Dit betekent concreet dat er sprake is van een bestuurlijk belang als een portefeuillehouder, raadslid of ambtenaar van de gemeente namens de gemeente in het bestuur van de partij plaatsneemt of namens de gemeente stemt.

Visie en beleid

De visie en het beleid met betrekking tot verbonden partijen en overige externe partners is opgenomen in de Nota Externe Partijen. Deze is in september 2018 aan de orde geweest in een Ronde.

De Nota Externe Partijen heeft een bredere scope dan alleen de verbonden partijen volgens de definitie van het BBV. Deze gaat ook over partijen waarbij niet formeel bestuurlijk sprake is van een verbonden partij, maar waarmee wel substantiële financiële relaties zijn aangegaan in de vorm van bijvoorbeeld subsidies of inkoopcontracten. De keuze voor de bredere scope komt voort uit het

feit dat elementen in de aansturing van verbonden partijen terugkomen in de aansturing van andere externe partijen, zoals gesubsidieerde instellingen. De nota gaat over de sturing door en informatievoorziening aan de Gemeenteraad.

Het aangaan van banden met (verbonden) derde partijen komt voort uit het publiek belang. Verbindingen met derde partijen zijn een manier om een publieke taak uit te voeren.

Het uitgangspunt blijft gelijk ongeacht of het college ervoor kiest om taken binnen de interne ambtelijke organisatie of bij verbonden partijen te beleggen: de gemeentelijke doelstellingen moeten met minimale risico's zo efficiënt en effectief mogelijk worden gerealiseerd.

De gemeente Amersfoort past de regiewerkwijze toe. Uitgangspunt hierbij is: resultaatgerichte samenwerking in vertrouwen.

Daarbij hanteren we in principe de volgende uitgangspunten:

- De gemeente Amersfoort gaat uit van het benutten van de eigen kracht, energie en creativiteit van burgers, bedrijven en instellingen: extern tenzij... ;
- Wij ontwikkelen beleid op hoofdlijnen. De uitvoering van beleid (hoe-vraag) wordt zo veel mogelijk belegd bij externe samenwerkingspartners;
- Wij houden alleen een financieel of bestuurlijk belang in externe partijen als dit noodzakelijk dan wel een wettelijke verplichting is voor de realisering van onze (beleids)doelen.

Wet Gemeenschappelijke Regelingen

Per 1 juli 2022 is de Wet gemeenschappelijke regelingen (Wgr) gewijzigd. De bedoeling van de wetwijziging is de democratische legitimatie van gemeenschappelijke regelingen te versterken door gemeenteraden meer mogelijkheden te bieden de kaderstellende en controlerende rol binnen de samenwerkingsverbanden waaraan zij deelnemen, te verstevigen. Met de wetwijziging wordt een aantal aanpassingen en aanvullingen geïntroduceerd op de al bestaande wettelijke bevoegdheden en instrumenten, zoals versterking recht op zienswijze, versterking actieve informatieplicht door gemeenschappelijke regeling aan raad, instellingsrecht op adviescommissie vanuit deelnemende gemeenteraden, enquêterecht gemeenteraden over wijze van bestuur, invoering recht van onderzoek door gezamenlijke gemeenteraden en invoering onderzoeksmogelijkheid lokale rekenkamers.

Met de wijziging heeft uw Raad meer invloed op de besluitvorming van gemeenschappelijke regelingen gekregen en meer mogelijkheden voor controle van de gemeenschappelijke regelingen.

Een aantal van deze wijzigingen is op 1 juli 2022 direct in werking getreden, een ander deel moet binnen twee jaar geïmplementeerd zijn in alle gemeenschappelijke regelingen. Alle Gemeenschappelijke Regelingen moeten uiterlijk 1 juli 2024 gewijzigd zijn.

Onze inzet

De rol van aandeelhouder van en deelnemer in verbonden partijen vullen we actief in. Dit middels onder meer periodiek overleg met verbonden partijen over de ontwikkeling van de verbonden partij. Dit op zowel bestuurlijk als ambtelijk niveau. De frequentie stemmen we af op het belang van de gemeente bij de verbonden partij en eventuele actuele ontwikkelingen. Onze inzet is een stabiele bedrijfseconomische ontwikkeling van de verbonden partijen op een dusdanige wijze dat de gemeentelijke doelstellingen en belangen zo goed mogelijk worden geborgd. Bevordering van de good governance van de verbonden partijen en toetsing van de marktconformiteit zijn onderdeel van onze inzet. Met good governance bedoelen we dat het bestuur en het toezicht gezamenlijk

borgen dat de organisatiedoelstellingen van een verbonden partij in voldoende mate bijdragen aan de publieke doelen en risico's beheerst worden.

Sturing en control verbonden partijen

Met de sturing op verbonden partijen willen we bereiken dat de verbonden partij de overeengekomen opdracht realiseert binnen de daarover afgesproken beleidsinhoudelijke en financiële kaders. Verbonden partijen voeren vaak taken uit met een maatschappelijk en politiek belang. Het deelnemen in verbonden partijen levert gemeenten naast voordelen echter ook financiële en bestuurlijke risico's op. Om de voordelen optimaal te benutten en risico's te beheersen is het belangrijk om als gemeente voldoende aandacht te hebben voor sturing op de verbonden partijen. Wij maken gebruik van een auditinstrument voor externe partijen. Dit zijn naast onze verbonden partijen, (grotere) gesubsidieerde instellingen en belangrijke samenwerkingsrelaties (bijv. contractpartijen). Hiermee toetsen we de governance en de financiële ratio's van externe partijen. Ook in 2024 zullen we met de inzet van dit instrument aan uw raad rapporteren over de audituitkomsten. De audit richt zich op de kosteneffectiviteit van externe partijen en de mate waarin deze bijdragen aan het realiseren van de voor de betreffende partij relevante gemeentelijke beleidsdoelen. We zullen op basis van een risicoscan een selectie van verbonden partijen doorlichten via audits. De audits leiden tot een rapportage per instelling waarin we per organisatie rapporteren over:

- Te realiseren gemeentelijke doelstellingen;
- Financiële positie;
- Kwaliteit van de bedrijfsvoering;
- Kwaliteit van de dienstverlening;
- Risicomanagement.

Overzicht van de verbonden partijen

Het overzicht van verbonden partijen is onderverdeeld in:

- Gemeenschappelijke regelingen;
- Vennootschappen en coöperaties.

Per verbonden partij geven we de volgende gegevens weer:

- Naam en vestigingsplaats;
- Programma;
- Rechtsvorm;
- Openbaar belang: het openbaar belang dat gediend wordt door de verbonden partij. In welke mate draagt de verbonden partij bij aan het realiseren van de gemeentelijke doelstellingen;
- Gemeentelijk belang: het verwachte gemeentelijk belang in de organisatie per 1/1/'24 en per 31/12/'24;
- Omvang eigen vermogen 2024: de verwachte omvang van het eigen vermogen van de verbonden partij aan het begin en aan het einde van 2024;
- Omvang vreemd vermogen 2024: de verwachte omvang van het vreemd vermogen inclusief voorzieningen van de verbonden partij aan het begin en aan het einde van 2024;
- Resultaat 2024: de begrote omvang van het financiële resultaat van de verbonden partij in 2024.
- Voor de Gemeenschappelijke regelingen: Bijdrage gemeente 2024: de verwachte bijdrage van de gemeente Amersfoort aan de verbonden partij in 2024.
- Bijzonderheden/actualiteiten;

- Risico's: majeure risico's van de verbonden partij die mogelijk gevolgen hebben voor de gemeente Amersfoort.

Conform BBV wordt het begrote resultaat en de begrote vermogenspositie voor het jaar 2024 gevraagd. Deze gegevens zijn (nog) niet voor alle verbonden partijen beschikbaar. Voor zover niet beschikbaar nemen we eerder begrote resultaten en vermogensposities op. Indien een verbonden partij geen begroting ter beschikking stelt, nemen we de meest recente jaarrekeningcijfers op. Enkele partijen stellen een begroting op waarin wel de resultatenrekening is opgenomen, maar geen balans. In dat geval nemen we het begrote resultaat op in het overzicht en gaan we voor de vermogensposities uit van de laatst beschikbare jaarrekening. Bij alle partijen is de bron van de gegevens vermeld.

Vanwege de opheffing van N.V. REMU Houdstermaatschappij in 2023 staat deze organisatie vanaf deze begroting niet meer in het overzicht van de verbonden partijen.

Overzicht verbonden partijen

GEMEENSCHAPPELIJKE REGELINGEN

GGD Regio Utrecht

Vestigingsplaats	Zeist	Website	www.ggdru.nl	
Programma	2. Sociaal			
Rechtsvorm	GR (Gemeenschappelijke Regeling)			
Openbaar belang (doelstelling)	Beschermen en bevorderen van de volksgezondheid.			
Financiële gegevens				
Gemeentelijk belang	13,70%			
Omvang eigen vermogen	01-01-2024	€ 3.011	31-12-2024	€ 2.309
Omvang vreemd vermogen	01-01-2024	€ 19.737	31-12-2024	€ 18.942
Bron	Begroting 2024			
			Begroot resultaat 2024	€ 0
Bijdrage gemeente Amersfoort	€ 6.655			
Ontwikkelingen en risico's				
Bijzonderheden/ actualiteiten				
Risico's	Er zijn momenteel vanuit de GGDrU gezien voor de gemeente geen bijzondere financiële risico's in beeld.			

Bijdrage aan programma

Programma Sociaal

GGD regio Utrecht (GGDrU) werkt als gezondheidsdienst in een Gemeenschappelijke Regeling voor de 26 Utrechtse gemeenten. De huidige wethouder maakt onderdeel uit van het Algemeen Bestuur en van het Dagelijks Bestuur. De GGDrU werkt (samen met andere partijen) aan een gezond en veilig leven. De GGDrU levert haar bijdrage aan vijf maatschappelijke doelstellingen. 1. Inwoners wonen, leven, gaan naar school en werken in een veilige omgeving waar aandacht is voor gezondheid en elkaar. 2. Een gezonde en veilige start voor elk kind. 3. Iedereen kan zich ontwikkelen en ontplooiën. 4. Iedereen kan meedoen. 5. Bedreigingen van de publieke gezondheid worden bestreden. De jeugdgezondheidszorg (JGZ) is in de regio integraal georganiseerd voor kinderen van 0-18 jaar. Deze wordt gezamenlijk bekostigd op basis van het aantal kinderen per gemeente. Hierdoor krijgt iedere gemeente hetzelfde pakket, dat voldoet aan wettelijke eisen. Naast het collectieve regionale aanbod zijn er per gemeente maatwerk afspraken. Het maatwerk heeft o.a. betrekking op OGGZ-taken, de uitvoering van B-Slim, Stevig Ouderschap, de Gezonde Wijkaanpak, de registratie van Voor en vroegschoolse Educatie en het meldpunt Niet-Acuut (Meld- en adviespunt Bezorgd).

Veiligheidsregio Utrecht (VRU)				
Vestigingsplaats	Utrecht	Website	www.vru.nl	
Programma	3. Bedrijvigheid			
Rechtsvorm	GR (Gemeenschappelijke Regeling)			
Openbaar belang (doelstelling)	Belang van fysieke veiligheid door het voorbereiden op en bestrijden van incidenten, rampen en zware ongevallen. Onder meer door het uitvoeren van brandweezorg en geneeskundige hulpverlening (GHOR).			
Financiële gegevens				
Gemeentelijk belang	11,42%			
Omvang eigen vermogen	01-01-2024	€ 22.485	31-12-2024	€ 22.208
Omvang vreemd vermogen	01-01-2024	€ 67.331	31-12-2024	€ 73.358
Bron	Begroting 2024			
			Begroot resultaat 2024	€ 0
Bijdrage gemeente Amersfoort	€ 10.661			
Ontwikkelingen en risico's				
Bijzonderheden/ actualiteiten				
Risico's	Er zijn momenteel vanuit de VRU gezien voor de gemeente geen bijzondere financiële risico's in beeld.			
Bijdrage aan programma				
Programma Bedrijvigheid				
<p>Wij werken in het samenwerkingsverband van de Veiligheidsregio Utrecht (VRU). Daarin nemen gemeenten deel en vormen zij samen met andere veiligheidspartners zoals politie, waterschappen, defensie en inwoners een sterk netwerk op het gebied van veiligheidszorg. Brandweezorg, geneeskundige hulpverlening en crisisbeheersing worden hier georganiseerd en uitgevoerd. Het vergroten van de fysieke veiligheid is voor de VRU een continu proces.</p> <p>Deze intensieve samenwerking heeft gezorgd voor een kwalitatief goede, efficiënte en betaalbare brandweer- en crisisbeheersingsorganisatie, die niet beperkt is door gemeentegrenzen. Deze werkwijze betekent ook dat wij als gemeente niet meer alleen richting kunnen geven aan het fysieke veiligheidsbeleid. Om brand te voorkomen en veiligheid te bevorderen wordt ook samenwerking gezocht met zorgaanbieders, woningcorporaties, scholen, etc.</p>				

Regionaal Werkvoorzieningsschap Amersfoort en Omgeving (RWA)				
Vestigingsplaats	Amersfoort	Website	www.amfors.nl	
Programma	2. Sociaal			
Rechtsvorm	GR (Gemeenschappelijke Regeling)			
Openbaar belang (doelstelling)	Uitvoering van de Participatiewet, onderdeel SW zittend bestand. Het RWA is niet los te zien van de Amfors.			
Financiële gegevens				
Gemeentelijk belang	70,47%			
Omvang eigen vermogen	01-01-2022	€ 1.539	31-12-2022	€ 1.197
Omvang vreemd vermogen	01-01-2022	€ 11.241	31-12-2022	€ 10.715
Bron	Begroting 2024/Jaarrekening 2022			
			Begroot resultaat 2024	-€ 2.610
Bijdrage gemeente Amersfoort	€ 1.561			
Ontwikkelingen en risico's				
Bijzonderheden/actualiteiten	<p>Het RWA (Regionaal Sociaal werkvoorzieningsschap Amersfoort) is de eenheid waarbinnen alle cliënten werkzaam zijn. Hier worden enerzijds de loonkosten van de Sw-medewerkers geboekt, en anderzijds komt hier de rijkssubsidie binnen. Deze rijkssubsidie is niet toereikend om de loonkosten te dekken waardoor de RWA eigenlijk altijd en negatief resultaat heeft. Dit negatieve resultaat wordt vervolgens ten laste gebracht van Amfors Holding BV.</p> <p>Amfors Holding BV is het bedrijf wat de Wsw uitvoert, zij zetten de Sw-medewerkers in bij diverse projecten (bijvoorbeeld groenvoorziening voor gemeentes) via de BV's die onder de Amfors holding BV vallen.</p>			
Risico's	Het aantal SW medewerkers daalt jaarlijks doordat er geen nieuwe mensen meer kunnen instromen in de Wsw en de huidige medewerkers zijn jaar op jaar minder inzetbaar zijn. Indien er geen uitbreiding op andere onderdelen plaatsvindt binnen Amfors/RWA houdt het op enig moment op te bestaan.			

Bijdrage aan programma

Programma Sociaal

Regionaal Werkvoorzieningsschap Amersfoort en Omgeving (RWA) /Amfors Holding B.V. Het RWA voert voor de gemeenten Amersfoort, Baarn, Bunschoten, Leusden, Soest en Woudenberg de Wet sociale werkvoorziening (Wsw) uit. Formeel is RWA de werkgever van inwoners van deze gemeenten met een arbeidsbeperking die voor 1 januari 2015 een sw-indicatie hebben gekregen.

Regionale uitvoeringsdienst Utrecht				
Vestigingsplaats	Utrecht	Website	www.rudutrecht.nl	
Programma	3. Bedrijvigheid			
Rechtsvorm	GR (Gemeenschappelijke Regeling)			
Openbaar belang (doelstelling)	De RUD Utrecht voert vergunningverlenings-, handhavings- en adviestaken uit. De vergunningverleners en toezichthouders werken aan een schoon milieu, natuurbehoud en een veilige leefomgeving.			
Financiële gegevens				
Gemeentelijk belang	7,14%			
Omvang eigen vermogen	01-01-2024	€ 1.278	31-12-2024	€ 1.280
Omvang vreemd vermogen	01-01-2024	€ 3.270	31-12-2024	€ 3.270
Bron	Begroting 2024			
			Begroot resultaat 2024	€ 7
Bijdrage gemeente Amersfoort	€ 1.116			
Ontwikkelingen en risico's				
Bijzonderheden/ actualiteiten				
Risico's	Op de dag van de invoering van de Omgevingswet (vooralsnog 1 oktober 2022 of 1 januari 2023) worden alle gemeenten het bevoegd gezag voor bodemtaken. Dit betekent dat de provincie Utrecht voor dit onderdeel zal uittreden uit de RUD. Het is echter niet gezegd dat alle gemeenten hun bodemtaken daarna onderbrengen bij de RUD. Zij kunnen er ook voor kiezen om deze taken zelf uit te voeren. Daarnaast nemen niet alle Utrechtse gemeenten deel aan de RUD, een aantal is namelijk deelnemer van de ODRU. Dit zal naar alle waarschijnlijkheid betekenen dat Amersfoort samen met Utrecht, de grootste gemeentelijke belangen krijgen in de RUD en dus een groter aandeel van de vaste lasten moeten bijdragen. Hier zal pas in 2022/2023 meer duidelijkheid over komen. De geschatte maximale frictiekosten die voor rekening van Amersfoort kunnen komen bedragen gedurende 5 jaar na inwerkingtreding van de Omgevingswet tussen de € 70.000,- in het eerste jaar oplopend naar € 150.000,- in het vijfde jaar.			

Bijdrage aan programma

Bedrijvigheid

Sinds 1 januari 2014 bestaat bij gemeenschappelijke regeling de Regionale Uitvoeringsdienst Utrecht (RUD). Door de RUD worden de basistaken uitgevoerd. Dit zijn taken die middels een wettelijke verplichting door de RUD moeten worden uitgevoerd en die voor alle gemeenten gelden. De basistaken zijn de complexe VTH-milieutaken en de taken met een aanzienlijke milieu-impact. Afhankelijk van de hoogte van de milieu impact, dient een bedrijf voor het opstarten, uitbreiden en veranderen van activiteiten een omgevingsvergunning of een melding activiteitenbesluit in te dienen. Daarnaast zijn er de plustaken, waarbij een gemeente de keus heeft om deze door de RUD te laten uitvoeren of zelf te doen. Het gaat in Amersfoort om het in behandeling nemen van meldingen bij en het toezicht en handhaving op ongeveer 1500 bedrijven met activiteiten met een minder groot milieurisico. Dit zijn bedrijven waar relatief vaker klachten over komen omdat deze zich vaker in de directe omgeving van de woonomgeving bevinden, zoals horeca of supermarkten. In 2020 heeft de RUD de vooraf gestelde doelen grotendeels behaald met betrekking tot toezicht en handhaving. Door Corona is de productie iets achtergebleven, maar zijn in ieder geval de bedrijven met een hoog risico volgens planning gecontroleerd. Daarnaast is gewerkt aan het administratief op orde brengen van de dossiers voor de kleinere bedrijven.

Per 1 januari 2020 zijn ook, op basis van een wettelijke verplichting, een deel van de asbesttaken bij de RUD ondergebracht.

Programma Bestuur

Sinds 1 januari 2014 bestaat bij gemeenschappelijke regeling de Regionale Uitvoeringsdienst Utrecht (RUD). Door de RUD worden de basistaken uitgevoerd. Dit zijn taken die middels een wettelijke verplichting door de RUD moeten worden uitgevoerd en die voor alle gemeenten gelden. De basistaken zijn de complexe VTH-milieutaken en de taken met een aanzienlijke milieu-impact. Afhankelijk van de hoogte van de milieu impact, dient een bedrijf voor het opstarten, uitbreiden en veranderen van activiteiten een omgevingsvergunning of een melding activiteitenbesluit in te dienen. Daarnaast zijn er de plustaken, waarbij een gemeente de keus heeft om deze door de RUD te laten uitvoeren of zelf te doen. Het gaat in Amersfoort om het in behandeling nemen van meldingen bij en het toezicht en handhaving op ongeveer 1500 bedrijven met activiteiten met een minder groot milieurisico. Dit zijn bedrijven waar relatief vaker klachten over komen omdat deze zich vaker in de directe omgeving van de woonomgeving bevinden, zoals horeca of supermarkten. In 2020 heeft de RUD de vooraf gestelde doelen grotendeels behaald met betrekking tot toezicht en handhaving. Door Corona is de productie iets achtergebleven, maar zijn in ieder geval de bedrijven met een hoog risico volgens planning gecontroleerd. Daarnaast is gewerkt aan het administratief op orde brengen van de dossiers voor de kleinere bedrijven.

Per 1 januari 2020 zijn ook, op basis van een wettelijke verplichting, een deel van de asbesttaken bij de RUD ondergebracht.

Afval Verwijdering Utrecht (AVU)				
Vestigingsplaats	Nieuwegein	Website	www.avu.nl	
Programma	3. Bedrijvigheid			
Rechtsvorm	GR (Gemeenschappelijke Regeling)			
Openbaar belang (doelstelling)	Het verzorgen van de overslag het transport en het verwerken van huishoudelijk afval.			
Financiële gegevens				
Gemeentelijk belang	10,98%			
Omvang eigen vermogen	01-01-2024	€ 350	31-12-2024	€ 100
Omvang vreemd vermogen	01-01-2024	€ 14.905	31-12-2024	€ 14.000
Bron	Begroting 2024			
			Begroot resultaat 2024	€ 0
Bijdrage gemeente Amersfoort	€ 5.624			
Ontwikkelingen en risico's				
Bijzonderheden/actualiteiten				
Risico's				
Bijdrage aan programma				
Programma Bedrijvigheid				
De GR AVU regelt een doelmatige en milieuhygiënisch verantwoorde afvalverwerking; van overslag en transport tot verwerking; voor huishoudelijke en andere soorten afval.				

VENNOOTSCHAPPEN EN COÖPERATIES

NV SRO

Vestigingsplaats	Amersfoort	Website	www.sro.nl	
Programma	1. Omgeving 2. Sociaal 5. Algemene dekkingsmiddelen			
Rechtsvorm	NV (Naamloze Vennootschap)			
Openbaar belang (doelstelling)	Bijdragen aan optimaal gebruik van maatschappelijke accommodaties om te kunnen bewegen, leren, samenwerken of recreëren.			
Financiële gegevens				
Gemeentelijk belang	50,00%			
Omvang eigen vermogen	01-01-2022	€ 12.069	31-12-2022	€ 12.835
Omvang vreemd vermogen	01-01-2022	€ 18.965	31-12-2022	€ 24.645
Bron	Begroting 2023/Jaarrekening 2022			
		Begroot resultaat 2023		€ 558

Ontwikkelingen en risico's

Bijzonderheden/ actualiteiten	Ondanks de hogere energiekosten en in eerdere jaren corona heeft de SRO de afgelopen jaren een positief resultaat kunnen laten zien, voornamelijk door een aantal steunmaatregelen vanuit de overheid. Deze maatregelen, mn de coronasteun, stonden de reguliere dividenduitkeringen over die jaren in de weg. Afsproken is dat wanneer het resultaat 2023 dit toelaat het dividend over dit jaar verdubbeld zal worden.
Risico's	SRO heeft voornamelijk last van kostenstijgingen (mn voor het vastgoeddeel) en de nog steeds relatief hoge energiekosten. Desalniettemin verwacht men wel positieve resultaten de komende jaren.

Bijdrage aan programma

Programma Omgeving

De gemeente werkt voor het beheer van haar vastgoed samen met SRO. Voor de gehele gemeentelijke vastgoedportefeuille is SRO verantwoordelijk voor het technisch beheer en onderhoud (op een aantal uitzonderingen na). Ook is zij voor de binnen- en buitensportaccommodaties en diverse welzijns- en culturele accommodaties verantwoordelijk voor de verhuur en exploitatie. De gemeente en SRO hebben hun afspraken vastgelegd in de Raamovereenkomst Onroerende zaken 2020-2022. De afspraken betreffen bijvoorbeeld afspraken om noodzakelijke prestatie- en kwaliteitsverbetering in de dienstverlening van SRO te bereiken. Kernbegrippen in de dienstverlening die wij van SRO vragen zijn veiligheid, duurzaamheid en gebruikerstevredenheid. De looptijden van de Raamovereenkomst Onroerende zaken en de Dienstverleningsovereenkomst sport zijn eind 2022 met één jaar verlengd. De gemeente en SRO werken gezamenlijk aan nieuwe overeenkomsten die per 2024 in kunnen gaan.

Programma Sociaal

De inzet van SRO is gericht op het realiseren van de gemeentelijke doelstelling van het Amersfoortse sportbeleid. De doelstelling is een leven lang sporten en bewegen voor iedere Amersfoorter.

Programma Algemene dekkingsmiddelen

Gemeente Amersfoort is aandeelhouder in de NV SRO. De dividenduitkeringen van NV SRO leveren een bijdrage aan 5. Programma Algemene dekkingsmiddelen

Theater-en congrescentrum Flint NV

Vestigingsplaats	Amersfoort	Website	www.flint.nl
Programma	3. Bedrijvigheid 5. Algemene dekkingsmiddelen		
Rechtsvorm	NV (Naamloze Vennootschap)		
Openbaar belang (doelstelling)	Het bieden van een culturele voorziening.		
Financiële gegevens			
Gemeentelijk belang	100,00%		
Omvang eigen vermogen	31-08-2021	€ 866	31-08-2022 € 813
Omvang vreemd vermogen	31-08-2021	€ 1.503	31-08-2022 € 2.306
Bron	Begroting 2022/2023 Jaarrekening 2021/2022		
		Begroot resultaat 2022/2023	€ 28

Ontwikkelingen en risico's

Bijzonderheden/actualiteiten	Flint heeft voor het lopende seizoen 2022-2023 een sluitende begroting inclusief € 300.000 aan coronasteun vanuit de gemeentelijke coronareserve. Flint is in 2023 overgegaan van een gebroken boekjaar naar kalenderjaar; de begroting 2022-2023 is dan ook verlengd met drie maanden t/m december 2023.
Risico's	Flint heeft nog steeds te maken met relatief hoge personeelskosten en een langzaam herstellende cultuursector als gevolg van corona. Omdat het eigen vermogen als gevolg van diverse steunmaatregelen intussen goed op peil is is Flint tegelijkertijd weerbaarder geworden voor financiële tegenvallers.

Bijdrage aan programma**Programma Bedrijvigheid**

Theater- en Congrescentrum Flint N.V. biedt een ambitieus, breed, kleurrijk en levendig programma in vrijwel alle podiumdisciplines met als doel een zo groot en divers mogelijk publiek te bereiken.

Daarnaast zoekt Flint proactief naar artistieke verbindingen in de stad en regio. Ze geven organisaties ruimte om zich in Flint te profileren of gezamenlijk met Flint te coproduceren. Hiermee creëert Flint een maatschappelijk draagvlak in de stad, zodat iedere inwoner van Amersfoort zich verbonden kan voelen met Flint. Voor dit doel verstrekt de gemeente Amersfoort subsidie aan Flint, voert bestuurlijke overleggen en is tevens aandeelhouder en eigenaar van het pand.

Programma Algemene dekkingsmiddelen

Gemeente Amersfoort is 100% aandeelhouder van theater Flint NV.

NV ROVA Holding				
Vestigingsplaats	Zwolle	Website	www.rova.nl	
Programma	3. Bedrijvigheid 5. Algemene dekkingsmiddelen			
Rechtsvorm	NV (Naamloze Vennootschap)			
Openbaar belang (doelstelling)	Het duurzaam verwerken van afval en het onderhouden van de openbare ruimte.			
Financiële gegevens				
Gemeentelijk belang	13,97%			
Omvang eigen vermogen	01-01-2022	€ 40.320	31-12-2022	€ 40.866
Omvang vreemd vermogen	01-01-2022	€ 58.840	31-12-2022	€ 63.473
Bron	Begroting 2023/Jaarrekening 2022			
		Begroot resultaat	€ 3.983	
		2023		

Ontwikkelingen en risico's

Bijzonderheden/ actualiteiten	Op het gebied van circulariteit, biodiversiteit en klimaat wachten grote uitdagingen, waaronder de toenemende producentenverantwoordelijkheid. ROVA gaat in gesprek met aandeelhouders over o.a. deze onderwerpen t.b.v de meerjarenstrategie richting 2030.
Risico's	Het aantal afvalbranden neemt toe waardoor bedrijfslocaties moeilijker en tegen hogere kosten verzekerd kunnen worden. ROVA zoekt naar de juiste balans tussen het betalen van hoge premies versus het niet meer verzekeren van sommige activa.

Bijdrage aan programma

Programma Bedrijvigheid

De gemeente Amersfoort heeft een dienstverleningsovereenkomst (DVO) met ROVA en is tevens aandeelhouder. ROVA verzorgt exclusief onze afvalinzameling voor particulieren en voert een aantal beheertaken uit, zoals het machinaal reinigen van kolken, de exploitatie van rioolgemalen en sneeuw- en gladheidsbestrijding.

Programma Algemene dekkingsmiddelen

De gemeente Amersfoort is aandeelhouder. De dividenduitkering van ROVA Holding is opgenomen in 5. Programma Algemene dekkingsmiddelen.

Vitens NV				
Vestigingsplaats	Utrecht	Website	www.vitens.nl	
Programma	5. Algemene dekkingsmiddelen			
Rechtsvorm	NV (Naamloze Vennootschap)			
Openbaar belang (doelstelling)	Het maken, verkopen en leveren van drinkwater.			
Financiële gegevens				
Gemeentelijk belang	2,28%			
Omvang eigen vermogen	01-01-2023	€ 650.000	31-12-2023	€ 684.800
Omvang vreemd vermogen	01-01-2023	€ 1.438.700	31-12-2023	€ 1.537.000
Bron	Begroting 2023-2027			
			Begroot resultaat 2023	€ 32.100

Ontwikkelingen en risico's

Bijzonderheden/ actualiteiten	<p>Vanwege wet- en regelgeving, de zogenaamde WACC, kan Vitens maar een beperkt bedrijfsresultaat behalen (bij hogere resultaten dient een tariefsverlaging aan klanten gegeven te worden). Daarnaast wil Vitens de solvabiliteit de aankomende jaren laten stijgen naar een minimumniveau van 35% (eind 2022 bedroeg de solvabiliteit 31%) en voldoen aan de financiële ratio's zoals gesteld door de kredietverstrekkers. Hiervoor zal de komende jaren het nettoresultaat worden toegevoegd aan het eigen vermogen en is de verwachting dat er over de jaren t/m 2027 geen of weinig dividenduitkering zal plaatsvinden.</p> <p>In 2022 is het meerjarenplan 2023-2027 'Elke druppel duurzaam' vastgesteld. In dit plan gaat Vitens uit van groei van de omzet met 19,1% en groei van de bruto-investeringen met 74% in de periode 2023-2027. Een omvangrijk investeringsprogramma is opgesteld om uitdagingen als klimaatverandering en een stijgende watervraag het hoofd te bieden. Voor deze groei is kapitaal nodig. Vitens voert een actieve lobby gevoerd voor een wetswijziging (aanpassing in de WACC-regulering) zodat Vitens met een financieel gezonde bedrijfsvoering het investeringsportfolio kan realiseren. Mocht deze systematiek ongewijzigd blijven, dan kan het scenario in beeld komen dat Vitens een beroep doet op de aandeelhouders om het eigen vermogen te versterken.</p>
Risico's	Vitens heeft te maken met toenemende onzekerheden als gevolg van economische ontwikkelingen, de effecten van klimaatverandering en de wens van aandeelhouders om de tarieven meer variabel te maken.

Bijdrage aan programma

Programma Algemene dekkingsmiddelen

De gemeente Amersfoort is aandeelhouder bij Vitens NV. De dividenduitkeringen van Vitens NV zijn opgenomen in 5. Programma Algemene dekkingsmiddelen.

Alliander N.V.				
Vestigingsplaats	Amsterdam	Website	www.alliander.com	
Programma	5. Algemene dekkingsmiddelen			
Rechtsvorm	NV (Naamloze Vennootschap)			
Openbaar belang (doelstelling)	Via energienetwerken zorgt Alliander voor de distributie van gas en elektriciteit in een groot deel van Nederland. Het is de maatschappelijke taak van Alliander om te zorgen dat iedereen onder gelijke condities toegang heeft tot betrouwbare, betaalbare en duurzame energie.			
Financiële gegevens				
Gemeentelijk belang	0,01%			
Omvang eigen vermogen	01-01-2022	€ 4.470.000	31-12-2022	€ 4.570.000
Omvang vreemd vermogen	01-01-2022	€ 5.730.000	31-12-2022	€ 6.106.000
Bron	Jaarrekening 2022			

Ontwikkelingen en risico's

Bijzonderheden/ actualiteiten	<p>Door de energietransitie zal Alliander de komende 10 jaar te maken krijgen met een zeer sterke stijging van investeringen (o.a. vervanging en uitbreiding van de netwerken). Ten behoeve van de financiering van deze energietransitie en het behouden van de huidige gezonde financiële positie zijn maatregelen nodig om de eigen vermogenspositie van Alliander te versterken.</p> <p>Alliander is tevens, samen met andere netwerkbedrijven, in gesprek met het Rijk over de vraag of en hoe het rijk mede invulling kan geven aan de kapitaalbehoefte van regionale netwerkbedrijven. Samen met het Rijk hebben de netwerkbedrijven in 2022 een 'Afsprakenkader Kapitaalbehoefte Regionale Netwerken' opgesteld, waar in 2023 door de aandeelhouders van Alliander over besloten zal worden. Dit afsprakenkader betreft de afspraken over mogelijk aandeelhouderschap van de Staat in relatie tot kapitaalstorting bij regionale netwerkbedrijven.</p>
Risico's	Er is momenteel geen sprake van (majeure) risico's voor ons als gemeente.

Bijdrage aan programma

Algemene dekkingsmiddelen

De gemeente Amersfoort is aandeelhouder van Alliander N.V.. De dividenduitkeringen van Alliander N.V. zijn opgenomen in 5. Programma Algemene dekkingsmiddelen.

BNG Bank				
Vestigingsplaats	Den Haag	Website	www.bngbank.nl	
Programma	5. Algemene dekkingsmiddelen			
Rechtsvorm	NV (Naamloze Vennootschap)			
Openbaar belang (doelstelling)	De Bank Nederlandse Gemeenten is de bank van en voor overheden en instellingen voor het maatschappelijk belang.			
Financiële gegevens				
Gemeentelijk belang	0,49%			
Omvang eigen vermogen	01-01-2022	€ 5.062.000	31-12-2022	€ 4.615.000
Omvang vreemd vermogen	01-01-2022	€ 143.995.000	31-12-2022	€ 107.459.000
Bron	Jaarrekening 2022			

Ontwikkelingen en risico's

Bijzonderheden/ actualiteiten	Er zijn op dit moment geen bijzonderheden te melden.
Risico's	Er is momenteel geen sprake van (majeure) risico's voor ons als gemeente.

Bijdrage aan programma

Programma Algemene dekkingsmiddelen

De gemeente Amersfoort is aandeelhouder bij de BNG Bank (BNG). De dividenduitkeringen van de BNG zijn opgenomen in 5. Programma Algemene dekkingsmiddelen.

Parkeren Amersfoort BV

Vestigingsplaats	Amersfoort	Website		
Programma	1. Omgeving 5. Algemene dekkingsmiddelen			
Rechtsvorm	BV (Besloten Vennootschap)			
Openbaar belang (doelstelling)	Het bieden van parkeergelegenheden.			
Financiële gegevens				
Gemeentelijk belang	100,00%			
Omvang eigen vermogen	01-01-2021	€ 7.597	31-12-2021	€ 7.597
Omvang vreemd vermogen	01-01-2021	€ 800	31-12-2021	€ 629
Bron	Begroting 2023/Jaarrekening 2021			
		Begroot resultaat 2023	€ 312	

Ontwikkelingen en risico's

Bijzonderheden/ actualiteiten	De BV heeft de afgelopen jaren een oordeelsonthouding van hun accountant gekregen op de jaarrekening van de BV. Dit hangt met name samen met processen rondom de administratieve organisatie en interne beheersing. De BV heeft hierop inmiddels de nodige acties ondernomen. Dit zal ook in 2024 aandacht krijgen om te komen tot een goedkeurende verklaring of een goed alternatief hiervoor.
--	--

Risico's

Bijdrage aan programma

Programma Omgeving

Parkeren Amersfoort BV beheert en exploiteert parkeergarages. Het gaat om de garages Stadhuisplein, Koestraat, Flintplein en Amerena.

Programma Algemene dekkingsmiddelen

Gemeente Amersfoort is 100% aandeelhouder van Parkeren Amersfoort BV. De dividenduitkering van de BV is opgenomen in 5. programma Algemene dekkingsmiddelen.

ParkeerService Coöperatie UA

Vestigingsplaats	Amersfoort	Website	https://www.parkeerservice.nl/	
Programma	1. Omgeving 5. Algemene dekkingsmiddelen			
Rechtsvorm	Coöperatie			
Openbaar belang (doelstelling)	Het adviseren en leveren van diensten ter zake van garage- en straatparkeerbeheer.			
Financiële gegevens				
Gemeentelijk belang	7,14%			
Omvang eigen vermogen	01-01-2022	€ 2.216	31-12-2022	€ 2.025
Omvang vreemd vermogen	01-01-2022	€ 3.637	31-12-2022	€ 5.505
Bron	Begroting 2024/Jaarrekening 2022			
		Begroot resultaat 2024	€ 0	

Ontwikkelingen en risico's

Bijzonderheden/ actualiteiten	In de begroting 2024 is geen stelpost meer opgenomen voor eventuele nieuwe leden. Het aantrekken van een nieuw lid is nog wel de doelstelling. Omdat dit in de praktijk meer tijd vergt dan verwacht is de stelpost niet meer opgenomen. Bestaande leden nemen meer diensten af waardoor de begroting 2024 alsnog sluitend is.
--	--

Risico's

Bijdrage aan programma

Programma Omgeving

Coöperatie ParkeerService voert voor de gemeente het parkeerbeleid uit. Denk daarbij aan het verstrekken van parkeervergunningen, maar ook aan het onderhouden van parkeerautomaten, fietsenstallingen en het geven van informatie over parkeergereelateerde onderwerpen. Daarnaast wordt kennis gedeeld tussen de aangesloten gemeenten en voeren we innovaties door in het makkelijker maken van parkeren voor bewoners en bezoekers van de stad.

Programma Algemene dekkingsmiddelen

Gemeente Amersfoort is lid van de coöperatie.

Amfors Holding B.V.				
Vestigingsplaats	Amersfoort	Website	www.amfors.nl	
Programma	2. Sociaal 3. Bedrijvigheid			
Rechtsvorm	BV (Besloten Vennootschap)			
Openbaar belang (doelstelling)	Arbeidsinschakeling van werkzoekenden voor mensen met een afstand tot de arbeidsmarkt.			
Financiële gegevens				
Gemeentelijk belang	52,20%			
Omvang eigen vermogen	01-01-2022	€ 2.500	31-12-2022	€ 2.500
Omvang vreemd vermogen	01-01-2022	€ 4.993	31-12-2022	€ 5.087
Bron	Begroting 2023/Jaarrekening 2022			
		Begroot resultaat 2023	€ 1.893	

Ontwikkelingen en risico's

Bijzonderheden/ actualiteiten	<p>Amfors en het RWA zijn juridisch twee organisaties, beide hebben een eigen begrotingen en jaarrekening, maar functioneren feitelijk als een.</p> <p>De organisaties zijn ook verschillende juridische entiteiten, Amfors is een BV en het RWA is een "gemeenschappelijke regeling". Dit is o.a de reden dat de begrotingen van beide partijen op verschillende tijdstippen gepresenteerd worden.</p> <p>Het RWA (Regionaal Sociaal werkvoorzieningschap Amersfoort) is de eenheid waarbinnen alle cliënten werkzaam zijn. Hier worden enerzijds de loonkosten van de Sw-medewerkers geboekt, en anderzijds komt hier de rijkssubsidie binnen. Deze rijkssubsidie is niet toereikend om de loonkosten te dekken waardoor de RWA eigenlijk altijd een negatief resultaat heeft. Dit negatieve resultaat wordt vervolgens ten laste gebracht van Amfors Holding BV.</p> <p>Amfors Holding BV is het bedrijf wat de Wsw uitvoert, zij zetten de Sw-medewerkers in bij diverse projecten (bijvoorbeeld groenvoorziening voor gemeentes) via de BV's die onder de Amfors holding BV vallen, doordat Amfors geen vergoeding betaald voor de SW medewerkers heeft Amfors doorgaans een positief resultaat, dit resultaat gaat altijd naar de RWA. Het resultaat Amfors is daarom in principe altijd € 0,-.</p>
Risico's	Risico's Amfors zijn zeer beperkt, het aantal SW medewerkers daalt jaarlijks omdat er geen nieuwe mensen meer bijkomen, voor Amfors is het zaak om haar medewerkers aan te passen op het aantal SW medewerkers.

Bijdrage aan programma

Programma Sociaal

De Amfors Holding B.V. voorziet als opdrachtnemer van RWA in passend werk voor de sw-ers ofwel in eigen bedrijven ofwel via (groeps)detachering bij andere bedrijven.

Programma Bedrijvigheid

Voert in een aantal gebieden in de stad het wijkonderhoud uit.

Grondexploitatiebedrijf Amersfoort B.V.

Vestigingsplaats	Amersfoort	Website	
Programma	1. Omgeving		
Rechtsvorm	BV (Besloten Vennootschap)		
Openbaar belang (doelstelling)	Het voor eigen en/of gezamenlijke rekening en risico exploiteren van gronden in de gemeente Amersfoort.		
Financiële gegevens			
Gemeentelijk belang	100,00%		
Omvang eigen vermogen	01-01-2020	€ 243	31-12-2020 € 226
Omvang vreemd vermogen	01-01-2020	€ 148	31-12-2020 € 92
Bron	Jaarrekening 2020		

Ontwikkelingen en risico's**Bijzonderheden/
actualiteiten**

Risico's	Inzake Podium bestaat door marktomstandigheden en/of overaanbod van kantoren in de regio het risico op verlaagde of vertraagde grondopbrengst. Een ander risico betreft het niet nakomen van contractuele verplichtingen door vennoten. De hoogte van de risico's hangt af van de restwaarde van de grond. Het risico voor de gemeente bedraagt nu € 5,5 tot € 8,0 miljoen. Voor dit risico is bij de gemeente een voorziening getroffen van € 6,0 miljoen.
----------	---

Bijdrage aan programma**Programma Omgeving**

Het Grondexploitatiebedrijf Amersfoort B.V. neemt deel in het Ontwikkelingsbedrijf Vathorst OBV CV en ook in de VOF Podium.

Ontwikkelingsbedrijf Vathorst (OBV) Beheer BV

Vestigingsplaats	Amersfoort	Website	www.vathorst.nl
Programma	1. Omgeving		
Rechtsvorm	BV (Besloten Vennootschap)		
Openbaar belang (doelstelling)	OBV Beheer B.V. is de beherend venoot van OBV C.V. Beide ondernemingen zijn opgericht om stadsdeel Vathorst te realiseren.		
Financiële gegevens			
Gemeentelijk belang	50,00%		
Omvang eigen vermogen	01-01-2022	€ 530	31-12-2022 € 614
Omvang vreemd vermogen	01-01-2022	€ 0	31-12-2022 € 4
Bron	Jaarrekening 2022		

Ontwikkelingen en risico's

Bijzonderheden/ actualiteiten	De oplopende hypotheekrente en het afnemend consumentenvertrouwen leiden op dit moment tot een kentering in de markt, wat met name risico's oplevert voor de verkoop van woningen in het duurdere segment. Daarbij komt dat de bouwkosten nog steeds stijgen, terwijl de VON-prijzen gelijk blijven c.q. dalen. Dit leidt er toe dat de financiële haalbaarheid van de woningbouwontwikkeling moeilijker wordt. Tot nu toe lijken de effecten hiervan binnen de Grex 2023 beperkt (o.a. door vaste contractafspraken, en doordat binnen de Grex uit voorzichtigheidsprincipe lagere kavelnormprijzen staan opgenomen dan het huidige marktniveau). De marktontwikkelingen worden desondanks nauwgezet gevolgd, om mogelijke risico's voor de Grex vroegtijdig te signaleren en zo nodig bij te sturen.
--	--

Risico's	In de actuele grondexploitatie OBV zijn de financiële risico's geactualiseerd. De resterende risico's betreffen vooral die ten aanzien van de grondwaarden voor woningen. Daarnaast is een (extra) risico opgenomen in verband met het inflatierisico.
-----------------	--

Bijdrage aan programma

Programma Omgeving

De gemeente werkt voor de realisatie van ruimtelijke doelen in een aantal verschillende verbanden samen met het Ontwikkelingsbedrijf Vathorst (OBV) Beheer BV. Het OBV zorgt, naast de woningbouw in Vathorst, voor de levering van bouwrijpe kavels bij Vathorst Bedrijven en maakt dit gebied ook woonrijp. Daarnaast levert zij bouwrijpe grond aan het VOF-Podium en maakt dit gebied ook woonrijp.

Coöperatieve Vereniging U.A. Het Eemhuis (C.V.)

Vestigingsplaats	Amersfoort	Website		
Programma	3. Bedrijvigheid			
Rechtsvorm	Coöperatie			
Openbaar belang (doelstelling)	Afstemmen van het facilitair beheer van het Eemhuis.			
Financiële gegevens				
Gemeentelijk belang	25,00%			
Omvang eigen vermogen	01-01-2021	€ 21	31-12-2021	€ 8
Omvang vreemd vermogen	01-01-2021	€ 395	31-12-2021	€ 370
Bron	Jaarrekening 2021			

Ontwikkelingen en risico's

Bijzonderheden/ actualiteiten

Risico's	Eemhuis heeft te maken met forse stijging van de energielasten. In principe wordt dit gedragen door de gebruikers van het Eemhuis ((archief Eemland, bibliotheek Eemland, Amersfoort in C en Scholen in de Kunst) maar het is de vraag in hoeverre zij in staat zijn om dit op te vangen in hun exploitatie. Onzeker is in hoeverre dit in 2024 weer genormaliseerd is.
-----------------	---

Bijdrage aan programma

Programma Bedrijvigheid

Archief Eemland is gevestigd in het Eemhuis en verantwoordelijk voor het uitvoeren van de wettelijke taak met betrekking tot duurzaam beheer van archieven van: Amersfoort, Leusden, Woudenberg, Renswoude, Soest, Baarn, Eemnes en toezicht op het archief Bunschoten/Spakenburg. In de wet is vastgelegd dat overheidsarchieven na 20 jaar worden overgedragen naar een archiefbewaarplaats onder toezicht van een gemeentearchivaris.

Daarnaast beheren wij particuliere archieven o.a. voor Stichting De Armen de Poth, Pieters Blokland en Kamp Amersfoort.

Met bewoners en organisaties in de stad organiseren wij tentoonstellingen "van, voor en door de stad" over aansprekende onderwerpen. We werken nauw samen met erfgoedorganisaties in de stad. Archief Eemland is met de Bibliotheek, Scholen in de Kunst en Kunsthal Kade deelnemer in de Coöperatieve Vereniging U.A. Het Eemhuis (C.V.).

Participatiefonds ROM Regio Utrecht BV

Vestigingsplaats	UTRECHT	Website	www.romregioutrecht.nl	
Programma	3. Bedrijvigheid			
Rechtsvorm	BV (Besloten Vennootschap)			
Openbaar belang (doelstelling)	De ROM Regio Utrecht heeft tot doel de economische structuur van de Regio Utrecht te versterken.			
Financiële gegevens				
Gemeentelijk belang	5,83%			
Omvang eigen vermogen	01-01-2022	€ 51.630	31-12-2022	€ 50.627
Omvang vreemd vermogen	01-01-2022	€ 6.019	31-12-2022	€ 9.499
Bron	Begroting 2023/Jaarrekening 2022			
			Begroot resultaat 2023	€ 500

Ontwikkelingen en risico's

Bijzonderheden/actualiteiten

Risico's	Naarmate de ROM meer leningen vanuit het Participatiefonds verstrekt neemt het financiële risico (ook voor Amersfoort) langzaam toe. Amersfoort heeft in totaal € 3 miljoen aan kapitaal gestort. Op dit moment is het risico beperkt omdat er nog relatief weinig leningen verstrekt zijn. Deze risico's lopen mee in de bepaling van het gemeentelijk weerstandsvermogen en zullen daarom telkens geactualiseerd worden. De exploitatielasten van ROM zijn de afgelopen jaren gegroeid o.a. omdat de organisatie nog in ontwikkeling was en door de lastige arbeidsmarkt en hoge inflatie. Voor ROM is het zaak de exploitatiebijdragen van aandeelhouders en overige deelnemers op peil te krijgen cq blijven houden en tegelijkertijd waar mogelijk kosten te drukken. Dit zal ook in 2024 de benodigde aandacht krijgen.
-----------------	---

Bijdrage aan programma

Programma Bedrijvigheid

Sinds 2020 is het Participatiefonds ROM Regio Utrecht BV actief als hoofdfonds van de ROM Regio Utrecht. De partners Provincie Utrecht, gemeenten Amersfoort, Utrecht en Hilversum, Universiteit Utrecht, UMCU en Ministerie van Economische Zaken en Klimaat (EZK) zijn hierin aandeelhouder en werken in de ROM Regio Utrecht samen aan het versterken van het regionale economische ecosysteem. Hiermee wordt ingezet op innoveren, investeren en internationaliseren van het innovatieve bedrijfsleven met een bijdrage aan regionale doel Utrecht, heart of health.

Regionale samenwerkingsmaatschappij BV (ROM)				
Vestigingsplaats	UTRECHT	Website	www.romregioutrecht.nl	
Programma	3. Bedrijvigheid			
Rechtsvorm	BV (Besloten Vennootschap)			
Openbaar belang (doelstelling)	De ROM levert een relevante bijdrage aan de economische structuurversterking door het ondersteunen van het innovatief MKB dat door haar groei en ontwikkeling bijdraagt aan de maatschappelijke opgaven zoals verwoord binnen de thema's van de Regionaal Economische Agenda (REA). De kerntaken van de ROM liggen op het gebied van innoveren, investeren en internationaliseren ter versterking en ondersteuning van het regionale economische ecosysteem. De Regionale Samenwerkingsmaatschappij Regio Utrecht BV is opgericht om in fondsen te kunnen deelnemen anders dan het ROM Participatiefonds.			
Financiële gegevens				
Gemeentelijk belang	11,00%			
Omvang eigen vermogen	01-01-2022	€ 17	31-12-2022	€ 263
Omvang vreemd vermogen	01-01-2022	€ 2.675	31-12-2022	€ 2.895
Bron	Begroting 2023/Jaarrekening 2022			
		Begroot resultaat 2023	€ 31	

Ontwikkelingen en risico's

Bijzonderheden/ actualiteiten

Risico's

Bijdrage aan programma

Programma Bedrijvigheid

Sinds 2020 is de Regionale Samenwerkingsmaatschappij BV actief. Deze is opgericht om als partners binnen regio Utrecht (zonder het Ministerie van EZK) fondsen te kunnen opzetten.

Onderhoud kapitaalgoederen

Portefeuillehouder

Willem-Jan Stegeman

Inleiding

In deze paragraaf vindt u beschreven welke beleidskaders er zijn voor onze kapitaalgoederen. Ook benoemen wij de financiële consequenties van het beleid ten aanzien van onze kapitaalgoederen. We doen dit voor de volgende kapitaalgoederen:

- Wegen en infrastructuur
- Riolering
- Kunstwerken
- Water
- Groen
- Gebouwen

De eerste 5 onderdelen hebben betrekking op de openbare ruimte. Wij zetten ons in voor een stad met een gezonde, schone & veilige leefomgeving voor mensen en dieren. Daarbij geven we de transitie vorm naar een groene, klimaatbestendige en circulaire stad en samenleving. Daarnaast zetten wij onze gebouwen in voor het bereiken van bestuurlijke doelen, zoals het huisvesten van culturele instellingen, scholen, sportverenigingen en wijkcentra.

Beleidskader - Openbare Ruimte

Inleiding

We werken voortdurend aan het in stand houden van de kapitaalgoederen in de openbare ruimte, zoals wegen, bruggen, riolering, groen en verlichting. Het daarvoor gewenste niveau is 'de Amersfoortse basis' is in 2021 vastgelegd in het [Integraal beheerplan openbare ruimte 2022-2031](#) (vastgesteld juni 2021). Het uitvoeren van het beheer en onderhoud is gebaseerd op vier beleidsdoelen:

- We voldoen aan onze zorgplicht voor een veilige en functionele openbare ruimte, zowel boven als ondergronds.
- Onze inwoners zijn tevreden over (het beheer van) de openbare ruimte in de stad.
- Bij het uitvoeren van beheer en onderhoud geven we invulling aan ambities en opgaven, om de openbare ruimte te verbeteren, toekomstbestendig te maken, aan te passen op veranderingen in het klimaat en te laten passen bij de maatschappelijke behoeften. We doen dit op een duurzame wijze. We nemen de realisatie van overige ambities en opgaven in de openbare ruimte mee, mits hiervoor cofinanciering beschikbaar gesteld is.
- Wij stimuleren en faciliteren zelfbeheer en initiatieven van inwoners in de openbare ruimte.

Uitgangspunt voor de programmering is dat de openbare ruimte veilig en functioneel blijft en er geen kapitaalvernietiging plaatsvindt. Dit is samen te vatten als de 'technische noodzaak'. Vanuit deze opgave zoeken we continu naar kansen om ook invulling te geven aan andere ambities en opgaven. Daarnaast overleggen we voortdurend met omwonenden en belanghebbenden bij projecten die we uitvoeren en zoeken naar mogelijkheden om hun wensen in de uitvoering op te nemen. Dit vraagt vaak om afstemming op wijkniveau. We werken daarom gebiedsgericht.

Financiën

Het groot onderhoud en vervangen van de openbare ruimte wordt gedekt vanuit diverse voorzieningen en vervangingsinvesteringen. De tabel geeft een overzicht voor de beschikbare middelen voor 2024 tot en met 2027. Voor deze periode gaat in het totaal om bijna € 135 miljoen. Hiervan betreft bijna € 46 miljoen, de dekking van de lasten van riolering en watertaken. De overige € 89 miljoen, zijn ten behoeve van groot onderhoud en vervanging van de openbare ruimte. Het 'Meerjarenuivoeringsprogramma openbare ruimte 2024-2027' (verder 'MJP-OR') geeft de gedetailleerde overzicht welke projecten voor deze middelen zijn gepland.

Tabel: PO.01 Beschikbare middelen instandhouding openbare ruimte en riolering

	RESTEREND	2024	2025	2026	2027	TOTAAL
Voorziening OR	€ 5.889	€ 4.524	€ 4.524	€ 4.524	€ 4.524	€ 23.985
Voorziening onderhoud riolering (tijdelijk)	€ 15.563					€ 15.563
Vervangingsinvesteringen OR	€ 11.576	€ 14.857	€ 13.339	€ 13.275	€ 12.000	€ 65.047
Vervangingsinvesteringen riolering	€ 4.215	€ 6.210	€ 6.440	€ 6.670	€ 6.670	€ 30.205
TOTAAL	€ 37.243	€ 25.591	€ 24.303	€ 24.469	€ 23.194	€ 134.800

We dekken het in stand houden van de openbare ruimte en riolering vanuit de volgende middelen:

- Exploitatie (dagelijks en groot onderhoud, zoals integrale wijkonderhoudsbestekken).
- Voorziening groot onderhoud openbare ruimte (groot onderhoud wegen/openbare ruimte, baggeren en vervanging groen en bomen). Er wordt jaarlijks € 4,5 miljoen in de voorziening gedoteerd. Verwachting is dat er begin 2024 nog € 5,9 miljoen resteert in de voorziening.
- Voorziening groot onderhoud riolering (ex artikel 44 lid 1c BBV): Dit is een voorziening ten behoeve van nog niet uitgevoerde projecten uit het GRP 2012-2021. Hier is oorspronkelijk 26,9 miljoen gedoteerd vanuit de voorziening middelen derden (ex artikel 44 lid 2 BBV). Deze voorziening wordt opgeheven wanneer de projecten zijn afgerond. Er resteert nog € 15,6 miljoen.
- Vervangingsinvesteringen openbare ruimte (ten behoeve van vervanging van o.a. integrale herinrichtingen, wegen, openbare verlichting, bruggen, kademuren, grote speelplekken en kunstgrasvelden).
De onderdelen van de openbare ruimte die worden vernieuwd worden geactiveerd conform de BBV. De benodigde bedragen voor vervangingsinvesteringen zijn berekend in het integraal beheerplan Openbare ruimte 2022-20231. De bedragen wordt jaarlijks in de kadernota aangevraagd. Een deel van nog niet uitgegeven investeringsbedragen zijn verdeeld over de periode 2024-2027. Daarmee is in totaal ongeveer € 65 miljoen beschikbaar.
- Voorziening toekomstige vervangingsinvesteringen riolering (ex artikel 44 lid 1d BBV) dit betreft de projecten in het kader van gemeentelijke watertaken, zoals het aanleggen of vervangen van riolering, zoals opgenomen in het GRP 2022-2031. Deze voorziening vangt fluctuaties in de lasten door investeringen op en voorkomt de stijging van kapitaallasten. Er wordt in de komende vier jaren in totaal € 26,1 miljoen gedoteerd. Per jaar loopt het gedoteerde bedrag op van € 6,2 miljoen in 2023 tot € 6,7 miljoen in 2026 en verdere jaren.

Daarnaast hebben we nog de Voorziening middelen derden (ex artikel 44 lid 2 BBV). Dit is een egalisatievoorziening voor het productsaldo riolering. Het meerdere in de voorziening wordt aangewend ter dekking van de kapitaallasten van investeringen uit de periode 2018-2020.

Uitvoeringsprogramma 2024-2027

Voor het groot onderhoud en vervangingen stellen we jaarlijks een (financieel) voortschrijdend meerjarenuitvoeringsprogramma op. Dit programma bevat de concrete activiteiten en projecten die we in voorbereiding en uitvoering nemen en de kosten daarvan (voor engineering, uitvoering en bijkomende kosten). Het MJP-OR beslaat steeds een periode van vier jaar, gelijklopend met de periode van de meerjarenbegroting. In het MJP-OR worden ook de projecten voor de gemeentelijke riolering opgenomen. De besluitvorming en dekking daarvan loopt via het [Gemeentelijke Rioleringsplan Amersfoort 2021-2031](#) (GRP), vastgesteld in juni 2021.

Het MJP-OR 2024-2027 geeft een compleet overzicht en een uitgebreidere toelichting op gerealiseerde projecten en de planning voor de komende jaren. Voor de periode 2024-2027 zijn dit ongeveer 120 projecten; zowel integrale projecten met een gecombineerde aanpak van riolering, wegen, groen, kunstwerken en verlichting, als ook sectorale projecten voor één van deze onderdelen.

De integrale herinrichtingsprojecten liggen vooral in de oudste woonwijken, zoals de zuidelijke delen van Amersfoort en kernen Hoogland en Hooglanderveen. In uitvoering is bijvoorbeeld het project Engweg e.o. (Hoogland), in voorbereiding projecten als de herinrichting van Wolvenstraat-Vossenstraat, Indische Buurt en Hooglanderveen-dorp. De aandacht verschuift naar 'nieuwere' wijken zoals Schuilenburg en Liendert. Hier werken we vanuit een visie op wijkniveau aansluitend op het wijkperspectief en omgevingsprogramma Liendert. Sectorale projecten in het MJP-OR 24-27 zijn bijvoorbeeld een programma om asfaltdeklagen te vervangen op hoofdwegen, een grootschalig vervangingsprogramma om openbare verlichting te vernieuwen en energiezuiniger te maken, het relinen van rioleringen en vervangen van langzaamverkeersbruggen in Kattenbroek.

Aandachtspunten bij uitvoeringsprogramma 2024-2027

De situatie rondom beheer en onderhoud is grotendeels vergelijkbaar met de afgelopen jaren. De uitgaven ten aanzien van vervanging blijven nog steeds achter bij de beschikbare middelen, waardoor buiten de kwaliteit van de openbare ruimte te veel daalt. Dit vraagt extra inzet en middelen van het dagelijks onderhoud om de omgeving veilig te houden. De vertragingen in vervangingsprojecten hebben meerdere oorzaken. Zowel te beperkte capaciteit in de organisatie, afhankelijkheden van externe partijen, toenemende complexiteit en onzekerheid (denk aan bouw, netcongestie en energietransitie), sterkere betrokkenheid van bewoners waarvoor ook tijd moet worden gepland. We doen er alles aan om deze vertragingen te beperken en zo mogelijk in te lopen met een aantal maatregelen: Zo beogen we meer capaciteit in te zetten, waaronder een uitbreiding van het aantal projectleiders. Ook pakken we projecten meer gebiedsgericht aan, zodat er op voorbereidingstijd per project wordt bespaard. Tot slot brengen we beter in beeld welke projecten er in een gebied lopen, zodat we verrassingen (en dientengevolge het stilleggen van een project) zo veel mogelijk voorkomen. Alles samen geeft dit een toenemende complexiteit die een gegeven blijkt; beheeropgaven zijn meer en meer verweven met andere relevante maatschappelijke opgaven in de stad. Daarnaast is er een grotere samenloop en afhankelijkheid van planningen van externe partijen, zoals het vernieuwen van ondergrondse leidingen door nutsbedrijven of de bouw van woningen.

- De beoogde kwaliteit staat op onderdelen onder druk, onder andere door het uitstellen van vervangingen. Waar de veiligheid en functionaliteit kunnen worden gewaarborgd, wordt de beeldkwaliteit en 'toonbaarheid' wel aangetast. De projecten zijn vanuit een technische noodzaak op de planning opgenomen. Uitstel en vertraging leidt tot overschrijdingen in het dagelijks onderhoud (€ 200.000 op verhardingen in het wijkonderhoud de laatste 2 jaar).
- De stijgende prijzen voor materialen, energie en brandstoffen hebben gevolgen voor de uitvoering van projecten en andere werkzaamheden in de openbare ruimte waar de gemeente opdrachtgever

voor is. De kosten van de uitvoering stijgen en bij de meeste van de lopende projecten treden budgetoverschrijdingen op. In veel contracten mogen prijsindexaties worden doorgevoerd. Uiteindelijk zullen hierdoor minder projecten kunnen worden uitgevoerd voor het beschikbare budget en moet een herprioritering plaatsvinden. Voor nog aan te besteden projecten is de huidige situatie onzeker, waardoor aannemers voorzichtig zijn met inschrijvingen om (financiële) risico's te voorkomen.

- In projecten willen we breed invulling geven aan ambities, maar vaak is er te weinig ruimte om alle eisen en wensen een plek te geven. Daarbij kan het beleid van de gemeente tegengesteld zijn aan de wensen van de buurt. De afweging tussen verschillende belangen maakt projecten complexer. Hierdoor duurt het vaak lang(er) om tot een keuze en een definitief ontwerp te komen. Eén van de vaak voorkomende afwegingen gaat over het ruimte bieden aan parkeren of het kunnen realiseren van meer groen in de woonomgeving.
- Er komen regelmatig ideeën uit de stad voor de eigen omgeving, variërend van kleinschalige aanpassingen tot grote ingrijpende herinrichtingsprojecten. Er is echter geen financiële ruimte voor dergelijke tussentijdse vernieuwing. Ons vervangingsbudget is er op berekend dat de openbare ruimte eens in de 40 à 50 jaar -als de technische levensduur afloopt- wordt vervangen. We zoeken wel steeds naar mogelijkheden. Soms lukt het om in overleg met de initiatiefnemers de kleine projecten via budget voor de wijk of het jaarlijkse onderhoud op te pakken. Voor grotere projecten is dat vaak niet mogelijk.
- We verwachten de komende jaren een grote invloed op de programmering van projecten door benodigde werkzaamheden voor de energietransitie, zoals de aanleg van collectieve warmtenetten, het verzwaren van de elektriciteitsnetten en de aanpassing of verwijdering van het gasnet. Tot nu toe is deze planning nog erg onzeker. Wachten op zekerheid vertraagt de noodzakelijke aanpak van de bovengrond. Het dilemma tussen enerzijds zoeken naar meekoppel-kansen en anderzijds doorpakken in het realiseren van projecten zal de komende periode steeds actueel zijn. De plannings zijn wel afgestemd op de sanering van brosse gas- en waterleidingen de komende jaren.

Amersfoortse basis

Het Integraal beheerplan openbare ruimte 2022-2031 vat de beoogde kwaliteit van het beheer en onderhoud samen als 'Amersfoortse basis'. De kern hiervan is dat we continue zorgen voor een veilige en functionele openbare ruimte en daarmee voldoen aan onze zorgplicht. Ten aanzien van beeldkwaliteit hanteert de gemeente Amersfoort een CROW-B-kwaliteit voor de technische staat van de openbare ruimte. Om aan het criterium 'B' te voldoen, is de norm dat maximaal 20% van de openbare ruimte een lage ('C') of zeer lage kwaliteit ('D') mag hebben. Deze kwaliteit wordt over het algemeen gerealiseerd. Wel staat deze in enkele buurten onder druk door het later vervangen van wegen en groen dan gewenst, zoals toegelicht onder 'aandachtspunten bij het uitvoeringsprogramma 2024-2027'. We zien als gevolg daarvan overschrijdingen van de begroting om deze kwaliteit te behouden, met name om het veilig gebruik van de openbare ruimte te waarborgen. In de Binnenstad is de norm voor de bovengrondse openbare ruimte kwaliteitsniveau 'A', maar in de praktijk ligt de gerealiseerde kwaliteit hier iets onder door de hoge gebruiksdruk en de bijbehorende extra slijtage.

Eén van de redenen van veel en zich herhalende schades aan verhardingen is de opdruk van boomwortels. Het komend jaar voeren we een analyse uit naar oplossingen in vier wijken, waarbij wordt gezocht naar een structurele aanpak van de schade in verhardingen waarbij ook betere groeiplaatsen voor bomen worden gerealiseerd.

Onderhoud

Tabel: PO.02 Onderhoudstabel

Onderdeel openbare ruimte	TECHNISCHE STAAT	INSPECTIE- MONITORINGSMETHODE
Groen	B	Beeldkwaliteit CROW kwaliteitscatalogus
Bomen	B	Kwaliteitseisen Beheerlijnen Bomen/ BVC-inspectie
Spelen	B	Warenwetbesluit attractie- en speeltoestellen
Oevers en beschoeiingen	B-C	Inspectie op veiligheid
wegen	B	Inspectie CROW schadebeelden/beeldkwaliteit
Civiele kunstwerken	B	Inspectie op veiligheid/ functionaliteit
Openbare verlichting	B	Inspectie op functionaliteit/ NSVV-normen/ beeldkwaliteit
Riolering	B	Functioneel niveau/ RIONED-normen

Beleidskader - Gebouwen ten behoeve van maatschappelijke en ruimtelijke beleidsdoelstellingen

De gemeentelijke vastgoedportefeuille bestaat in hoofdlijn uit twee delen: het maatschappelijk vastgoed en het strategische vastgoed. In totaal zijn het circa 400 vastgoedobjecten, bestaande uit gebouwen en gronden. Het maatschappelijk vastgoed huisvest organisaties die van belang zijn voor een prettige woonomgeving, sociale cohesie en maatschappelijk welzijn. Het zijn musea, wijkcentra, monumenten, sportgebouwen en -velden, atelierruimtes, terreinen voor volks- en speeltuinen en scoutingverenigingen en enkele tijdelijke onderwijsgebouwen. Ook hebben we acht multifunctionele accommodaties (MFA's), waarin meerdere functies met elkaar in één gebouw gehuisvest zijn. Dit betreffen relatief grote en moderne gebouwen in onze portefeuille. Ter illustratie: deze acht gebouwen beslaan meer dan een kwart van het aantal vierkante meters in onze portefeuille. Voorbeelden zijn het Eemhuis, het Icoon en de Zonneparel.

Onderdeel van ons vastgoed zijn ook ongeveer 25 monumentale objecten, onder andere de Koppelpoort, de Onze Lieve Vrouwe-toren en het Belgenmonument. Het zijn met name objecten die een cultuurhistorische en/of maatschappelijke functie binnen de gemeente hebben. De exploitatie van deze groep panden kan door hun kenmerkende karakter niet kostendekkend gebeuren. Deze objecten zijn niet of slechts gedeeltelijk te verhuren en hebben hoge onderhoudskosten, omdat het onderhoud zeer specialistisch van aard is. Ten behoeve van deze onderhoudskosten is een structureel budget beschikbaar.

Over acht tot elf jaar wordt een grootscheepse restauratie van de Onze Lieve Vrouwe-toren verwacht. Dergelijke grote investeringen worden niet binnen de onderhoudskosten begroot. In 2020 is het krediet van € 1 miljoen dat beschikbaar was voor onderhoud aan de torenspits doorgezet naar 2028. Het is nog niet exact bekend wat het benodigde budget zal zijn, maar het ligt naar verwachting boven de € 10 miljoen. Het doorschuiven van het budget is een eerste stap in het tijdig reserveren voor dit grote onderhoudsproject. Wij zullen op termijn terugkomen op de te verwachten restauratie van de toren, welke een zeer forse investering met zich mee zal brengen.

Om een beter beeld te krijgen van de toekomstige te verwachten vervangingsinvesteringen in de vastgoedportefeuille wordt gewerkt aan een meerjareninvesteringsplanning.

Een groot deel van het maatschappelijk vastgoed komt in aanmerking voor verduurzaming. Hiervoor is een Routekaart en een uitvoeringsplan opgesteld die op [10 november 2020](#) met de Raad is gedeeld. In 2021 en 2022 zijn de eerste gebouwen verduurzaamd met het verkregen budget in de

begroting van 2021-2024. De komende jaren wordt dit doorgezet. In 2023 heeft een innovatieve aanbesteding plaatsgevonden waarmee 5 aannemende partijen geselecteerd zijn om de kernportefeuille in de komende jaren te verduurzamen. In 2024 zal daarin een flinke stap gezet worden. Hierover is meer opgenomen in hoofdstuk 1.2, Ruimtelijke ontwikkeling.

De strategische portefeuille bestaat uit vastgoed (gronden en gebouwen), dat verworven is ten behoeve van de uitbreiding en kwalitatieve verbetering van de stad, zoals voor (her-)ontwikkeling van woningbouw en voor bedrijfsmatige en infrastructurele projecten. Ook het te verkopen vastgoed maakt onderdeel uit van de strategische portefeuille.

Het beheer en de exploitatie van ons vastgoed hebben wij voor een groot deel uitbesteed aan SRO Amersfoort BV. Hiertoe hebben wij met SRO een Raamovereenkomst onroerende zaken gesloten, waarin ook zaken als staat van onderhoud en exploitatierisico zijn opgenomen. De vigerende overeenkomst loopt tot 2024. Ook de dienstverleningsovereenkomst van Sport loopt tot 2024. Inmiddels herijken we gezamenlijk deze overeenkomsten en wordt de verlenging van de samenwerking voorbereid.

In de Raamovereenkomst onroerende zijn de afspraken met SRO vastgelegd. Ook hebben wij met KPI's vastgelegd welke informatie over ons vastgoed SRO rapporteert op de thema's veiligheid, duurzaamheid en klanttevredenheid. SRO zet onder deze overeenkomst stappen om de noodzakelijke informatie te kunnen delen en de klanttevredenheid van hun huurders te vergroten. De komende jaren werken wij met SRO aan de verbetering van de prestaties van ons vastgoed. Voor de sportgebouwen en ook de meeste van de welzijns- en culturele gebouwen bouwt SRO de voorziening op en voert zij vanuit deze voorziening het meerjarig, planmatig onderhoud uit. Voor de MFA's en Flint geldt dat de gemeente de onderhoudsvoorziening opbouwt. De basis voor deze voorziening zijn meerjarige onderhoudsplannen die elke drie jaar geactualiseerd worden.

Beleidskader - Gebouwen voor gemeentelijke organisatie

In het najaar van 2019 heeft de raad besloten tot de realisatie van de nieuwe huisvesting voor de gemeentelijke organisatie. In het nieuwe kantoorconcept staat ontmoeten en samenwerken centraal. Door de toepassing van dit concept kunnen we onze huisvesting efficiënter maken en van 5 verschillende locaties naar 1 locatie gaan.

In afwachting van de start van de werkzaamheden voor de gemeentelijke huisvesting wordt in de huidige gebouwen alleen het instandhoudingsonderhoud uitgevoerd. Doordat realisatie van de nieuwe huisvesting nog enige tijd zal duren en om te kunnen voldoen aan wettelijke eisen m.b.t. brandveiligheid en ARBO zullen daarnaast ook extra werkzaamheden noodzakelijk zijn. Het rendement van deze voorzieningen zal uiteraard slechts tijdelijk kunnen zijn, gedeeltelijke desinvestering zal onontkoombaar zijn.

De reserve wordt gevoed met de jaarlijkse dotatie voor onderhoud gebouwen stadhuisplein. De onttrekking zal op basis van de werkelijke uitgaven plaatsvinden. Dat betreft, naast het meerjarenonderhoud voor Stadhuisplein 5 en 7, het instandhoudingsonderhoud voor de na de verhuizing te verlaten huidige gebouwen Stadhuisplein 1 en 3, Molenstraat 2. Voor de overige locaties Stadhuisplein 5 en 7 worden onderhoudswerkzaamheden uitgevoerd volgens de opgestelde duurzame meerjarenonderhoudsplannen voor deze gebouwen.

Na het gereedkomen van de nieuwe huisvesting wordt een nieuw duurzaam meerjarenonderhoudsplan opgesteld, waarna de reserve wordt omgebouwd naar een reguliere onderhoudsvoorziening.

Onderwijshuisvesting

Gemeente en schoolbesturen hebben samen een zorgplicht t.a.v. de onderwijshuisvesting. Schoolbesturen zijn juridisch eigenaar van de schoolgebouwen, de gemeente heeft een economisch

claimrecht. Wij zijn verantwoordelijk voor nieuwbouw, uitbreiding en vervangende nieuwbouw, schoolbesturen voor het totale onderhoud en aanpassingen aan schoolgebouwen. Omdat Amersfoort verouderde schoolgebouwen heeft, hebben schoolbesturen en gemeente in 2014 een Integraal huisvestingsplan gemaakt om alle onderwijshuisvesting te vervangen en te verduurzamen.

In 2019 heeft uw Raad de gemeentelijke zorgplicht gedoordecentraliseerd aan de coöperaties Samenfoort PO en Samenfoort VO, waarin alle schoolbesturen vertegenwoordigd zijn. De multifunctionele accommodaties die scholen huisvesten zijn geen onderdeel van de afspraken met de coöperaties. De coöperaties maken investeringsplannen voor de onderwijshuisvesting. Uw raad heeft eind 2022 de investeringsplannen voor primair en voortgezet onderwijs voor de periode 2023-2026 ontvangen en de voortgangsrapportage voor de periode 2019-2022.

Er wordt in het primair onderwijs wijkgericht gewerkt aan nieuwbouw. In Schothorst is in 2022 de eerste nieuwe school uit het Integraal huisvestingsplan, kindcentrum de Kei, gerealiseerd. Nieuwbouw van basisscholen in het Soesterkwartier wordt in 2023 verder voorbereid. Het voortgezet onderwijs vernieuwt tot en met 2026 vijf gebouwen. In 2023 zijn het nieuwe Element en het nieuwe Trivium opgeleverd. Het Guido wordt op dit moment verbouwd. De Amersfoortse Berg is in de zomer van 2023 verhuisd naar het oude Element, waardoor de vernieuwbouw van het oude pand binnenkort kan starten. Het Axia college krijgt in 2023 de nieuwe locatie in Vathorst geleverd, waarna ook daar met de nieuwbouw gestart kan worden.

Afschrijvingsduur per categorie

Tabel: PO.03 Afschrijvingsduur per categorie

CATEGORIE	AFSCHRIJVINGSDUUR
Materiële vaste activa	
Automatisering:	
Netwerkbekabeling glas	10 jaar
Laptops	4 jaar
Server software en licenties	3 - 5 jaar
Computer(accessoires)	2 - 5 jaar
Data center voorzieningen	3 - 6 jaar
Applicatiesoftware	7 - 10 jaar
Inventaris:	
Meubilair	10 jaar
Overige voorzieningen	5 - 15 jaar
Vervoermiddelen:	
Dienstauto's	5 jaar
Gebouwen:	
Diverse gebouwen (o.a. stadhuis, zwembad, sporthallen etc.)	20 - 50 jaar
Renovatie gebouwen	5 - 30 jaar
Diverse noodlokalen	15 jaar
Terreinen:	
Sportterreinen	40 jaar
Speelterreinen	30 jaar
Kunstgrasvelden	10 jaar
Infrastructuur:	
Reconstructies en groot onderhoud wegen	25 - 40 jaar
Integrale projecten in de openbare ruimte	35 jaar
Kademuren/ bruggen	50 jaar
Beschoeiingen	40 jaar
Houten bruggen	25 jaar
Verkeersregelinstallaties	15 jaar
Openbare verlichting masten	48 jaar
Openbare verlichting armaturen	24 jaar
Openbare verlichting kabels	60 jaar
Openbare verlichting schakelkasten	30 jaar
Rioleringsinvesteringen	40 jaar

Financiering

Portefeuillehouder

Willem-Jan Stegeman

Inleiding

We streven naar een optimale financiering van de gemeentelijke inkomsten en uitgaven (op korte en lange termijn) in kasstromen. Dit noemen we de treasuryfunctie. Om deze treasuryfunctie goed uit te voeren, kijken we naar de meerjarige liquiditeitsontwikkeling van de gemeente en de renteontwikkelingen op de geld- en kapitaalmarkt in Nederland.

Beleidskader / algemene uitgangspunten

De treasuryfunctie voeren wij uit binnen de kaders van het *BBV* (Besluit Begroting en Verantwoording provincies en gemeenten), de *Wet FIDO* (Wet Financiering Decentrale Overheden), de *Wet HOF* (Wet Houdbare Overheidsfinanciën) en binnen de vastgestelde gemeentelijke kaders: het *Treasurystatuut* (2016) en *Verordening voor het Financieel Beheer en Beleid* (2023).

Onze behoefte aan liquide middelen (financieringsbehoefte) bepalen we grotendeels op basis van totaalfinanciering. Een belangrijk onderdeel daarvan is de financiering van investeringen welke op korte en lange termijn plaatsvinden. Deze investeringen financieren we conform de wettelijke kaders. We beperken ons tot de publieke taak en hanteren daarbij de volgende doelstellingen:

- er is voldoende financiering op de korte en lange termijn; zodoende kunnen we te allen tijde aan onze betaalverplichtingen voldoen;
- de risico's die aan de financiële transacties verbonden zijn, beheersen we; het betreft het renterisico, het koersrisico en het debiteuren-/crediteurenrisico op geldleningen.
- de rentelasten van de leningen beperken we zoveel mogelijk;
- de interne verwerkingskosten en externe kosten bij het beheren van de geldstromen en financiële posities beperken we zoveel mogelijk.

Effectindicatoren financiering

Onze inzet

We maken onderscheid tussen financiering en dekking. In deze paragraaf hebben we het over de financiering. Bij financiering gaat het om de vraag hoe we aan onze financiële en liquide middelen (de betaalmiddelen) komen (bijv. door verkoop van gronden of door aangaan van geldleningen). Bij dekking gaat het om de vraag hoe we de baten kunnen aanwenden om de begroting sluitend te maken en te houden (bijv. opbrengst uitkering gemeentefonds en belastingopbrengsten ter dekking van afschrijvingslasten).

De uitvoering van het financieringsbeleid vindt plaats binnen de kaders zoals gesteld in de *Wet FIDO* en de *Wet HOF*. Om vooral de financieringsrisico's te beperken staan in de *Wet FIDO* twee instrumenten: de renterisiconorm en de kasgeldlimiet. In de *Wet HOF* zijn de bepalingen opgenomen die betrekking hebben op het uitzetten van overtollige financieringsmiddelen bij de Schatkist (Rijk), het zogenaamde schatkistbankieren. Deze vormen tezamen met het *Treasurystatuut* en *Verordening voor het Financieel Beheer en Beleid*, de indicatoren voor ons treasury beleid.

Naleving Wet financiering decentrale overheden (*Wet FIDO*)

De *Wet FIDO* bepaalt dat het aangaan van leningen, het uitzetten van middelen of het verlenen van garanties alleen mag voor de publieke taak. Enige uitzondering hierop is het uitzetten van overtollige middelen. Deze uitzettingen dienen dan een prudent karakter te hebben en niet gericht te zijn op het genereren van inkomsten door het lopen van overmatig risico. Zo is het bijvoorbeeld verboden om aandelen of crypto currencies te kopen/te verkopen, dan wel te bankieren. Daarnaast bepaalt de *Wet FIDO* dat de gemiddelde netto vlottende schuld per kwartaal niet de kasgeldlimiet overschrijdt (bepaald in de Uitvoeringsregeling Financiering Decentrale Overheden) en dat het renterisico op de vaste schuld van de gemeente de renterisiconorm (bepaald in de uitvoeringsregeling), niet overschrijdt. Wij hebben de bepalingen in de *Wet FIDO* nageleefd en hiermee (niet-)financieel rechtmatig gehandeld.

Tabel: PFI.01 Effectindicatoren financiering

	BEGROTING 2023	BEGROTING 2024	RAMING 2025	RAMING 2026	RAMING 2027
Rente risiconorm *1	122.587	136.650	142.463	130.410	128.611
Kasgeldlimiet *1	52.100	58.076	60.547	55.424	54.660
Schatkistbankieren drempel *2 (<)	10.226	10.367	10.425	10.304	10.286

*1) bron: Wet FIDO; 2) bron: Wet HOF

Renterisiconorm

De wettelijke renterisiconorm bepaalt dat jaarlijks maximaal 20% van het begrotingstotaal onderhevig mag zijn aan renteherziening en herfinanciering. Hiermee is een maximum gesteld aan het renterisico op de langlopende leningenportefeuille. Van renteherziening is sprake als in de leningsovereenkomst is bepaald dat de rente gedurende de looptijd in een bepaald jaar zal worden aangepast.

Herfinanciering is het aangaan van een nieuwe lening om de oude af te lossen. De renterisiconorm beperkt dus de aflossingen op de bestaande leningenportefeuille. Op een begrotingstotaal in 2024 van € 683,2 miljoen bedraagt de rente risiconorm voor onze gemeente € 136,6 miljoen (20%). In 2024 vindt voor ruim € 23,7 miljoen aan aflossingen van bestaande leningen plaats. Er is derhalve nog ruimte voor herfinanciering op reeds bestaande aangetrokken langlopende leningen voor € 112,9 miljoen.

Tabel: PFI.02 Verwacht renterisico

	BEGROTING 2023	BEGROTING 2024	RAMING 2025	RAMING 2026	RAMING 2027
1. Omvang begroting	612.937	683.252	712.317	652.049	643.054
2. Renterisiconorm 20% (van 1)	122.587	136.650	142.463	130.410	128.611
3. Aflossingen en renteherzieningen (netto)	30.847	23.692	23.692	16.358	15.608
4. Ruimte onder de risiconorm	91.740	112.958	118.771	114.052	113.003
5. In % begroting	5,03%	3,47%	3,33%	2,51%	2,43%

Kasgeldlimiet

De kasgeldlimiet is in de *Wet FIDO* opgenomen om de directe gevolgen van een snelle rentestijging te beperken. De kasgeldlimiet bepaalt dat gemeenten hun financieringsbehoefte voor slechts een beperkt bedrag met kort geld (looptijd < 1 jaar) mogen financieren. Hierdoor worden de renterisico's op korte termijn beperkt. De norm is in de wet gesteld op 8,5% van het begrotingstotaal aan lasten (exclusief de stortingen in de reserves). Voor Amersfoort bedraagt de limiet in 2024 € 58 miljoen. Over het algemeen benutten we de kasgeldlimiet optimaal, rekening houdend met de renteontwikkeling van kortlopend geld (bijv. daggeld en kasgeld) en langlopend geld (langlopende leningen).

Tabel: PFI.03 Berekende kasgeldlimiet

	BEGROTING 2023	BEGROTING 2024	RAMING 2025	RAMING 2026	RAMING 2027
1. Omvang begroting	612.937	683.252	712.317	652.049	643.054
2. Kasgeldlimiet 8,5 % van 1	52.100	58.076	60.547	55.424	54.660

Koersrisico

Het koersrisico hangt sterk samen met het renterisico en heeft betrekking op (tussentijdse) koersdalingen van verhandelbare schuldtitels. Wij zijn niet in het bezit van deze schuldtitels en dus is het koersrisico niet aanwezig.

Debiteuren-/crediteurenrisico op geldleningen

Onder debiteurenrisico wordt verstaan het risico dat uitgezette geldleningen niet worden terugontvangen van marktpartijen. Wij beleggen onze overtollige geldmiddelen alleen bij de Schatkist. Daarom speelt dit risico hier niet.

Onder crediteurenrisico verstaan we het risico dat voor opgenomen geldleningen bij niet tijdige aflossing een boete verschuldigd is.

Schatkistbankieren

De *Wet HOF* verplicht de lagere overheden alle geldelijke overschotten bij het Ministerie van Financiën te beleggen, om zo het overheidstekort binnen de grenzen van de Europese doelstellingen te brengen en te houden. De wet biedt, onder bepaalde voorwaarden, (lagere) overheden de mogelijkheid elkaar leningen te verstrekken. Dit kan voor beide partijen leiden tot gunstige rentecondities. Uit oogpunt van doelmatigheid is in de *Wet HOF* een drempelbedrag opgenomen. Hiermee mag een bepaald bedrag buiten de Schatkist worden gehouden.

De drempel van het Schatkistbankieren (*SKB*) is als volgt:

- a. Een begrotingstotaal tot € 500 miljoen: de drempel is verhoogd naar 2% van het begrotingstotaal met een minimum van € 1 miljoen.
- b. Een begrotingstotaal > 500 miljoen: de drempel bedraagt € 10 miljoen plus 0,2% van het deel van het begrotingstotaal > € 500 miljoen.

Voor Amersfoort geldt voor Begroting 2024 een drempelbedrag voor schatkistbankieren van € 10,3 miljoen.

Als gevolg van gestegen rentetarieven sinds najaar 2022 heeft de gemeente Amersfoort automatische saldogregulatie met de Schatkist ingeregeld met een drempelbedrag van € 300.000. Dit omdat de uitgezette geldmiddelen bij de Schatkist meer rentebaten genereren dan op onze rekening-courant, zodoende is het niet voordelig om het hogere drempelbedrag van € 10,3 miljoen te gebruiken.

In 2024 verwachten we een van overtollige middelen bedrag van € 70 miljoen bij de Schatkist.

Tabel: PFI.04 Berekende drempel schatkistbankieren

	BEGROTING 2023	BEGROTING 2024	RAMING 2025	RAMING 2026	RAMING 2027
1. Omvang begroting	612.937	683.252	712.317	652.049	643.054
2. drempel € 10 miljoen + 0,2% van restant van het deel > € 500 miljoen	10.226	10.367	10.425	10.304	10.286

Methodiek rente-toerekening

Ter vergroting van de transparantie van het begroting- en verantwoordingsproces wordt in deze paragraaf inzicht gegeven in de berekening van de rentelasten, het renteresultaat, de wijze waarop de rente aan onder andere de investeringen en grondexploitaties wordt toegerekend en de totstandkoming van de financieringsbehoefte.

Rentevisie

Generiek

Vanaf 2022 wordt de economie in Nederland en daar buiten fors beïnvloed door hoge inflatie. Om deze inflatie proberen te verlagen heeft de ECB (Europese Centrale Bank) sinds het najaar van 2022 en gedurende 2023 de rentetarieven geleidelijk verhoogt naar inmiddels 3,75%. De inflatie in Nederland ligt momenteel (zomer 2023) op 4,6%. De Nederlandse Bank verwacht dat de inflatie daalt, in 2024 naar (3,7%) en in 2025 naar (2,5%).

Specifiek

Door de renteverhogingen van de ECB is de rente op de kapitaalmarkt (lang) en geldmarkt (kort) opgelopen naar momenteel boven de 3%. Berichtgevingen van de ECB lopen uiteen van geen tot verdere renteverhogingen in 2023/2024 en een kans op recessie. We houden er de aankomende jaren rekening mee dat de rente voor de geldmarkt hoger ligt dan de kapitaalmarkt. De markt prijst de rente op kort geld momenteel hoger dan op lang geld; dit door de verwachting van een rentedaling op (middel)lange termijn vanwege het onder controle krijgen van de inflatie (daling).

In de financieringsbehoefte houden we hier rekening mee. Het is echter onzeker of deze verwachting uit gaat komen.

Voor onze financieringsbehoefte voor de jaren 2024-2027 gaan wij uit van de rentepercentages zoals opgenomen in tabel PFI.05.

Tabel: PFI.05 Toegepaste percentages financieringsbehoefte

	BEGROTING 2023	BEGROTING 2024	RAMING 2025	RAMING 2026	RAMING 2027
Geldmarkt rente	0,25%	4,00%	4,00%	2,50%	2,50%
Kapitaalmarkt rente	3,00%	3,00%	3,00%	2,50%	2,50%

Financieringsbehoefte

Om de financieringsbehoefte zo goed mogelijk te kunnen bepalen (wat verplicht is op grond van het BBV) is, op basis van ervaringsgegevens, uitgegaan van het gegeven dat niet alle geplande nieuwe investeringen worden gerealiseerd conform initiële planning en dat niet alle geplande mutaties in de reserves daadwerkelijk plaatsvinden.

Afwijkingen op de uitgaven van de geplande investeringen en op de reserves en voorzieningen zullen, evenals de ontwikkeling van de rente, effect hebben op de berekende financieringsbehoefte.

Tabel: PFI.06 Berekende financieringsbehoefte 2024-2027

FINANCIERINGSBEHOEFTE 2024	RENTE-PERCENTAGE	GRONDSLAG	BEDRAG	RENTE-BEDRAG
<u>Geraamde stand financieringsbehoefte 01-01-2024 afgerond (= financieringsoverschot in 2024)*</u>			-70.000	
Rentebaat 's Rijks schatkist	3,65%			-1.351
Waarvan kort geld	4,00%	0	nvt*	0
Waarvan lang geld	3,00%	0	nvt*	0
Bij:				
Investeringen			116.997	
Aflossingen op geldleningen o/g			23.692	
Interne financieringsmiddelen			5.430	
Af:				
BTW Compensatiefonds			-37.378	
Afschrijvingen			-28.049	
Aflossingen op geldleningen u/g			-1.102	
Verkoop gronden			-13.601	
GERAAAMDE STAND FINANCIERINGSBEHOEFTE 31-12-2024 EN RENTE			-4.011	-1.351

FINANCIERINGSBEHOEFTE 2025	RENTE-PERCENTAGE	GRONDSLAG	BEDRAG	RENTE-BEDRAG
<u>Geraamde stand financieringsbehoefte 01-01-2025 afgerond (= financieringsoverschot in 2025)*</u>			-4.000	
Waarvan kort geld	4,00%	33.000	nvt*	1.320
Waarvan lang geld	3,00%	0	nvt*	0
Bij:				
Aankoop gronden			5.572	
Investeringen			114.048	
Aflossingen op geldleningen o/g			23.692	
Af:				
BTW Compensatiefonds			-36.484	
Afschrijvingen			-31.716	
Aflossingen op geldleningen u/g			-1.106	
Interne financieringsmiddelen			-546	

GERAAMDE STAND FINANCIERINGSBEHOEFTE 31-12-2025 EN RENTE

69.460

1.320

FINANCIERINGSBEHOEFTE 2026	RENTE-PERCENTAGE	GRONDSLAG	BEDRAG	RENTE-BEDRAG
<u>Geraamde stand financieringsbehoefte 01-01-2026 afgerond</u>			70.000	
Waarvan kort geld	2,50%	50.000		1.250
Waarvan lang geld	2,50%	20.000		500
<u>Bij:</u>				
Aankoop gronden			4.978	
Investerings			69.637	
Aflossingen op geldleningen o/g			16.358	
<u>Af:</u>				
BTW Compensatiefonds			-30.857	
Afschrijvingen			-35.542	
Aflossingen op geldleningen u/g			-1.160	
Interne financieringsmiddelen			-3.185	
GERAAMDE STAND FINANCIERINGSBEHOEFTE 31-12-2026 EN RENTE			90.229	1.750

FINANCIERINGSBEHOEFTE 2027	RENTE-PERCENTAGE	GRONDSLAG	BEDRAG	RENTE-BEDRAG
<u>Geraamde stand financieringsbehoefte 01-01-2027 afgerond</u>			91.000	
Waarvan kort geld	2,50%	50.000		1.250
Waarvan lang geld	2,50%	41.000		1.260
<u>Bij:</u>				
Investerings			54.915	
Aflossingen op geldleningen o/g			15.608	
Interne financieringsmiddelen			0	
<u>Af:</u>				
BTW Compensatiefonds			-28.000	
Afschrijvingen			-35.492	
Aflossingen op geldleningen u/g			-1.464	
Verkoop gronden			-642	
Interne financieringsmiddelen			-4.125	
GERAAMDE STAND FINANCIERINGSBEHOEFTE 31-12-2027 EN RENTE			91.800	2.510

Berekening rentepercentage grondexploitatie 2024 tot en met 2027

Door de commissie BBV is bepaald dat de rente toerekening aan de grondexploitatie moet worden beperkt tot de werkelijk betaalde rente over het vreemd vermogen. Het over het vreemd vermogen te hanteren rentepercentage moet worden bepaald door het gewogen gemiddeld rentepercentage van de bestaande lening portefeuille, naar verhouding vreemd vermogen / totaal vermogen. De verhouding vreemd vermogen / totaal vermogen is bepaald vanuit de vastgestelde balans van het gemeentelijk jaarverslag 2022.

Het rekenpercentage van de rente voor de grondexploitatie is voor de (meerjaren)raming 2024 tot en met 2027 bepaald op 1,5%.

Tabel: PFI.07 Berekening rentepercentage Grondexploitatie

BEREKENING RENTEPERCENTAGE GRONDEXPLOITATIES	BEGROTING 2024	RAMING 2025	RAMING 2026	RAMING 2027
Leningportefeuille	264.746	241.055	217.363	201.005
Boekrente	5.642	4.988	4.380	3.862
Gewogen gemiddeld rentepercentage	2,13%	2,07%	2,02%	1,92%
Vreemd vermogen	513.808	513.808	513.808	513.808
Totaal vermogen	718.550	718.550	718.550	718.550
Berekend percentage	1,52%	1,48%	1,44%	1,37%

Toerekening rente en renteresultaat

In deze paragraaf dient inzicht te worden gegeven in de berekening van de rentelasten, de wijze waarop de rente wordt toegerekend aan de taakvelden en het renteresultaat. In onderstaand overzicht wordt dit zichtbaar gemaakt.

Het rente - omslagpercentage is voor de (meerjaren)raming 2024 tot en met 2027 bepaald op 1,0 %.

Tabel: PFI.08 Renteschema

RENTESCHEMA	BEGROTING 2024	RAMING 2025	RAMING 2026	RAMING 2027
externe rentelasten korte en lange financiering	6.376	6.404	6.226	6.233
externe rentebaten	-1.865	-489	-463	-432
door te rekenen rente	4.511	5.915	5.763	5.801
rente die aan de grondexploitatie moet worden doorbereken	-933	-813	-904	-1.009
rente van projectfinanciering die aan het taakveld moet worden toegerekend	-734	-96	-96	-96
saldo door te rekenen rente	2.844	5.006	4.763	4.696
rente eigen vermogen	0	0	0	0
rente voorzieningen	0	0	0	0
Totaal aan taakvelden toe te rekenen rente	2.844	5.006	4.763	4.696
De aan taakvelden toegerekende rente (renteomslag)	6.227	6.998	7.666	7.970
Verwacht Renteresultaat op het taakveld Treasury	3.383	1.992	2.903	3.274
RENTEPERCENTAGE AAN TAAKVELDEN TOEGEREKENDE RENTE	1,00%	1,00%	1,00%	1,00%

Verloop opgenomen geldleningen

Tabel: PFI.09 Verloop opgenomen geldleningen

	31-12-2022 REALISATIE	31-12-2023 VERWACHTE OMVANG	31-12-2024 VERWACHTE OMVANG
Totaal	295.593	264.746	241.055

Verloop uitgezette geldleningen

Tabel: PFI.10 Verloop uitgezette geldleningen

	31-12-2022 REALISATIE	31-12-2023 VERWACHTE OMVANG	31-12-2024 VERWACHTE OMVANG
Totaal	16.325	17.149	17.945

Tabel: PFI.1.11 Verloop uitgezette geldleningen (ambtenarenhypotheken)

	31-12-2022 REALISATIE	31-12-2023 VERWACHTE OMVANG	31-12-2024 VERWACHTE OMVANG
Totaal	25.684	23.835	22.789

EMU-saldo

De Europese afspraken (Economische en Monetaire Unie) die in de wet HOF zijn vastgelegd, gaan over de reductie van het begrotingstekort en de staatsschuld. Het Rijk en de mede-overheden leveren een gelijkwaardige inspanning hiervoor. De norm voor decentrale overheden is bepaald op een macro

EMU-norm van 0,4 % van het BBP (Bruto Binnenlands Product) voor de periode van 2019 tot en met 2023. Om de afzonderlijke provincies en gemeenten tijdig een beeld te geven wat dit voor hen betekent, publiceert het Ministerie BZK in lijn met de Wet Hof individuele EMU-referentiewaarden. De individuele referentiewaarde voor de Gemeente Amersfoort is op basis van het begrotingstotaal 2024 bepaald op € 27,4 miljoen (bron: Ministerie BZK Gemeentefonds Septembercirculaire 2022). Een individuele EMU-referentiewaarde betreft geen norm, maar een indicatie van het aandeel dat een provincie of gemeente in de gezamenlijke tekortnorm heeft.

Tabel: PFI.12 Berekening EMU-saldo

(x € mln.)

	2023 REALISATIE T/M SEPT, AANGEVULD MET RAMING RESTERENDE PERIODE	BEGROTING 2024	RAMING 2025	RAMING 2026	RAMING 2027
+01 Exploitatiesaldo vóór toevoeging c.q. onttrekking reserves	-30,4	-16,1	-2,8	-19,4	-23,0
-02 Mutatie (im)materiële vaste activa	6,4	88,2	81,5	33,3	18,6
+03 Mutatie voorzieningen	-4,1	-2,7	-0,9	1,9	5,4
-04 Mutatie voorraden (incl. bouwgronden in exploitatie)	-2,7	-13,6	5,6	5,0	-0,6
+05 Verwachte boekwinst bij verkoop effecten en verwachte boekwinst bij verkoop (im)materiële vaste activa	0,0	0,0	0,0	0,0	0,0
TOTAAL	-38,2	-93,4	-90,7	-55,7	-35,5

Lokale heffingen

Portefeuillehouder

Willem-Jan Stegeman

Inleiding

Belastingheffing is geregeld in de Grondwet en is alleen toegestaan op basis van een wet die door de regering en de Staten Generaal is vastgesteld. Ten aanzien van de gemeentelijke belastingheffing is het de Gemeentewet waarin is bepaald welke belastingen geheven mogen worden. De raad besluit tot het invoeren, wijzigen of afschaffen van een gemeentelijke belasting middels het vaststellen van een belastingverordening.

In het kader van de heffing van gemeentelijk belastingen heeft gemeente Amersfoort de volgende doelstellingen:

- lasten die reëel zijn bij het voorzieningenniveau van een stad als Amersfoort;
- het kostendekkend opleggen van rioolheffing, afvalstoffenheffing en rechten (retributies).

Beleidskader / algemene uitgangspunten

De (woon)lasten zijn reëel en passen bij het voorzieningenniveau van Amersfoort. Voor de heffingen (afvalstoffenheffing en rioolheffing) en rechten (gemeentelijke dienstverlening tegen betaling, zoals leges) geldt het streven naar 100% kostendekkendheid. De tariefaanpassingen zijn daarmee een resultante van de kostenontwikkelingen.

Ondanks de huidige hoge inflatie heeft de gemeente Amersfoort de verhoging van de belastingtarieven in de begroting en beleidsvoorstellen weten te beperken tot een trendmatige verhoging van 5%, conform besluitvorming van de kadernota 2024-2027. Voor de tarieven van de rechten blijft als uitgangspunt gelden dat deze maximaal 100% kostendekkend zijn.

Overzicht belastingen en heffingen

De belangrijkste belastingen, heffingen en rechten (retributies) die door onze gemeente worden geheven, zijn:

- onroerendezaakbelastingen (OZB);
- afvalstoffenheffing;
- rioolheffingen;
- precariobelasting;
- hondenbelasting;
- toeristenbelasting;
- parkeerbelasting;
- rechten.

Tot de rechten die geheven worden behoren de leges en daarnaast de marktgelden, de haven- en liggelden en de begraafplaatsrechten.

Tenslotte wordt er in de binnenstad, Euterpeplein en Neptunusplein ook reclamebelasting geheven. De opbrengst van de reclamebelasting komt ten goede aan de ondernemersfondsen in het betreffende gebied ten behoeve van de kwaliteitsversterking van het gebied. De gemeente genereert met de reclamebelasting dus geen eigen inkomsten.

Landelijke ontwikkelingen

Omgevingswet

Op 1 januari 2024 zal de Omgevingswet (Ow) en de Wet kwaliteitsborging voor het bouwen (Wkb) in werking treden. Dit brengt een grote verandering teweeg in de wijze waarop gemeenten werken, bijvoorbeeld op de organisatie, de samenwerking in de keten, de systemen en de (werk)processen. In het kader van de legesheffing zijn daarom de betreffende onderdelen in de legesverordening voor 2024 overeenkomstig aangepast. Het risico bestaat dat de reguliere legesinkomsten de kosten onvoldoende dekken. Enerzijds wordt dit veroorzaakt doordat de kosten die samenhangen met de verantwoordelijkheden die de gemeente blijft houden voor een veilige bebouwde leefomgeving door de inwerkingtreding van de Wkb niet meer (volledig) kunnen worden verhaald. Anderzijds zijn er ongunstige economische ontwikkelingen (stikstofdiscussie, inflatie, hogere rente en hogere bouwkosten).

Lokale lastendruk

De woonlasten omvatten het totaal van de gemiddelde aanslag onroerendezaakbelasting eigenaar woningen (OZB), de rioolheffing en de afvalstoffenheffing voor één en meerpersoonshuishoudens.

De ontwikkelingen in de OZB, de rioolheffing en de afvalstoffenheffing worden in het volgende overzicht weergegeven. Voor de berekening van de rioolheffing en OZB 2024 is uitgegaan van een gemiddelde WOZ-waarde van € 426.000 (prijspeil 1 januari 2022). In de begroting 2023 gingen we nog uit van een gemiddelde WOZ-waarde van € 362.000 (prijspeil 1 januari 2021).

Rekening houdend met de loon- en prijsontwikkeling neemt de lokale lastendruk voor de inwoners toe. Voor eenpersoonshuishoudens stijgt de gemiddelde lastendruk met € 44. Voor meerpersoonshuishoudens stijgt de gemiddelde lastendruk met € 53. Deze stijgingen worden met name veroorzaakt door de ontwikkelingen bij de afvalstoffenheffing. De tariefontwikkelingen worden verderop in de paragraaf verder toelicht.

Tabel: PL.01 Lastenontwikkeling inwoners

(x € 1,--)

Eenpersoonshuishoudens	Begroting 2023	Begroting 2024	groei %	groei €
OZB-gebruikersdeel	0	0	0,00%	0
Rioolheffing-gebruikersdeel	63	67	5,15%	3
Afvalstoffenheffing	273	290	6,15%	17
Lasten gebruikers	337	357	5,96%	20
OZB-eigenarendeel	408	428	5,00%	20
Rioolheffing-eigenarendeel	79	83	5,15%	4
Lasten eigenaren / bewoners	823	868	5,41%	45
Meerpersoonshuishoudens	Begroting 2023	Begroting 2024	groei %	groei €
OZB-gebruikersdeel	0	0	0,00%	0
Rioolheffing-gebruikersdeel	63	67	5,15%	3
Afvalstoffenheffing	377	402	6,72%	25
Lasten gebruikers	441	469	6,49%	29

OZB-eigenarendeel	408	428	5,00%	20
Rioolheffing-eigenarendeel	79	83	5,15%	4
Lasten eigenaren / bewoners	927	980	5,72%	53

** De groeipercentages en totalen zijn berekend over niet afgeronde bedragen*

Vergelijking woonlasten

Voor de vergelijking van de woonlasten vergelijken we onszelf met andere gemeenten met dezelfde omvang als Amersfoort. Hierbij maken we gebruik van de gegevens van Centrum voor Onderzoek van de Economie van de Lagere Overheden (COELO). We maken hierbij onderscheid tussen één en meerpersoonshuishoudens en tussen eigenaren van woningen en huurders. Voor eigenaren van woningen is de lastendruk hoger dan het gemiddelde van de vergelijkbare gemeenten. Voor huurders is de lastendruk lager dan het gemiddelde van de vergelijkbare gemeenten.

Tabel: PL.01A Atlas Lokale Lasten Coelo 2023

Eigenaar - bewoner	Eenpersoons-huishouden	Meerpersoons-huishouden
Utrecht	1009	1061
Zaanstad	985	985
Amersfoort	945	1049
Arnhem	902	976
Haarlem	857	1004
Apeldoorn	838	853
Zwolle	778	815
's-Hertogenbosch	716	770
Huurders	Eenpersoons-huishouden	Meerpersoons-huishouden
Zaanstad	639	639
Amersfoort	318	422
Utrecht	315	366
's-Hertogenbosch	296	350
Arnhem	279	353
Haarlem	279	426
Apeldoorn	278	293
Zwolle	254	292

Overzicht raming belastingopbrengsten

Tabel PL.02 geeft een overzicht van de geraamde belastingopbrengsten per belastingsoort over de periode 2022-2027. De verschillende belastingsoorten worden hieronder verder uiteengezet.

Tabel: PL.02 Overzicht geraamde belastingopbrengsten

	REKENING 2022	BEGROTING 2023	BEGROTING 2024	RAMING 2025	RAMING 2026	RAMING 2027
Hondenbelasting	755	753	791	791	791	791
OZB	52.485	53.795	57.194	57.901	58.623	59.361
Precariobelasting	177	167	175	175	175	175
Toeristenbelasting	600	600	630	630	630	630
Afvalstoffenheffing	21.295	23.717	25.636	25.938	26.235	26.488
Rioolheffing	14.251	15.596	16.528	16.959	17.377	17.501
TOTAAL	89.563	94.628	100.954	102.394	103.831	104.946

Afvalstoffenheffing

Algemeen

De gemeente is verplicht om huishoudelijke afvalstoffen in te zamelen. Ter bestrijding van de daaraan verbonden kosten kan door de gemeente een afvalstoffenheffing worden ingesteld.

De afvalstoffenheffing mag ten hoogste kostendekkend zijn. Het beleid van volledige kostendekking zetten wij ook in 2024 voort. De toegepaste heffingssystematiek met twee tarieven, een (lager) tarief voor eenpersoonshuishoudens en een (hoger) tarief voor meerpersoonshuishoudens, wordt ook in 2024 gehanteerd.

Kostenontwikkelingen

De lasten voor het ophalen en verwerken van afvalstoffen stijgen. De prijzen van de opbrengsten voor grondstoffen (papier en PMD) worden bepaald door de markt en zijn afhankelijk van vraag en aanbod. Hierdoor is het verloop over de jaren wat grillig. Voor 2024 wordt een daling verwacht van de opbrengsten. Als gevolg hiervan zijn de afvaltarieven gestegen en daarmee ook de hoogte van de kwijtschelding van gemeentelijke belastingen. In tabel PL.03 is de uitsplitsing van de kostenbasis opgenomen.

Tabel: PL.03 Kostenbasis afvalstoffenheffing

Afvalverwerking	Begroting 2023	Begroting 2024
AVU	6.585	6.773
ROVA	11.084	11.826
Zwerfafval	1.225	1.333
Compensabele BTW	3.666	3.977
Oninbaar	75	44
Kwijtschelding	1.218	1.322
Overige kosten	1.843	1.936
Opbrengst oud papier en PMD	-1.978	-1.575

Totaal afvalverwerking	23.718	25.636
Overige kosten gespecificeerd:		
Diensten van derden	544	585
Kapitaallasten	277	272
Lasten voor inning (incl. loonindexering)	223	251
Directe en indirecte lasten	352	376
Overhead	446	452
Totaal overige kosten	1.842	1.936

Tarieven

De afvalstoffenheffing gaat in 2024 omhoog. Het tarief van een eenpersoonshuishouden stijgt met € 16,80 van € 273,12 in 2023 naar € 289,92 in 2024. Het tarief van een meerpersoonshuishouden stijgt met € 25,32 van € 377,04 in 2023 naar € 402,36 in 2024. Deze stijging wordt deels veroorzaakt door de verdere invoering van de inzameling van de grondstoffen GFT, OPK en PMD in de gestapelde bouw in de gehele stad. In juli 2021 heeft de Raad hierover een besluit genomen. Daarnaast stijgt het tarief onder andere als gevolg van de ontwikkelingen in de verwerking van de grondstoffenmarkt, uitbreiding van de stad, een lagere opbrengst van oud papier en PMD en loon- en prijsindexeringen.

Onroerende-zaakbelasting (OZB)

Algemeen

Van binnen de gemeente gelegen onroerende zaken wordt onder de naam ‘onroerende-zaakbelastingen’ (OZB) twee directe belastingen geheven:

1. een belasting van degene die een onroerende zaak die niet in hoofdzaak als woning dient, bij het begin van het kalenderjaar al dan niet krachtens eigendom, bezit, beperkt recht of persoonlijk recht gebruikt (gebruikersbelasting);
2. een belasting van degen die bij het begin van het kalenderjaar het genot heeft van een onroerende zaak krachtens eigendom, bezit of beperkt recht (eigenarenbelasting).

De gebruikersbelasting wordt uitsluitend geheven over niet-woningen en de eigenarenbelasting over zowel woningen als niet-woningen.

Tariefontwikkeling

Uitgangspunt is dat de (woon)lasten reëel zijn en passen bij het voorzieningenniveau van Amersfoort. Daarom wordt de waardeontwikkelingen van woningen en niet-woningen via de tarieven gecompenseerd.

De nieuw vast te stellen WOZ-waarden voor de heffing OZB 2024 worden gebaseerd op het prijspeil van 1 januari 2023. Bij de berekening van de (voorlopige) nieuwe OZB tarieven 2024 is uitgegaan van de WOZ-waarden 2023 (prijspeil 1 januari 2022), het tarief 2023 en de trendmatige verhoging.

De waardemutaties verdisconteren we in de berekening van de tarieven om de totale belastingopbrengst op een gelijk niveau te houden. De totale opbrengst zal dan nog stijgen met de 5% reguliere peilaanpassing, de bouwkundige uitbreidingen, nieuwbouw, verbeteringen (naar

verwachting 1,3% extra) en de overige areaaluitbreidingen. Nadat in medio oktober minstens 70% van de objecten getaxeerd is en er meer zicht op de daadwerkelijke waardemutatie komt, is de waardemutatie nauwkeuriger te bepalen. Daarna kunnen de definitieve tarieven worden berekend.

Herwaardering

Zodra medio december 2023 90% van de woningen en de niet-woningen getaxeerd is, kan bij de Waarderingskamer een verzoek worden ingediend om in 2024 te mogen beschikken en eind januari 2024 de OZB aanslagen op te leggen.

Bij de vaststelling van de verordeningen OZB en rioolheffing gaan wij nader in op de uitkomsten van de herwaardering en zullen dan eveneens de nieuwe gemiddelde WOZ-waarde opnemen.

Samenwerking met inwoners en bedrijven

Wij streven naar een zo goed mogelijke herwaardering, vertrouwen op deze waardering en streven naar een zo beperkt mogelijk aantal bezwaarschriften. Daarom zet de gemeente maximaal in op informeel contact tussen inwoner en taxateur. Dit informele contact geeft de inwoner de mogelijkheid om met de taxateur te overleggen over de totstandkoming van de WOZ-waarde. Ook wanneer de aanslag/WOZ-beschikking al is opgelegd en de inwoner of het bedrijf hierover vragen heeft, of als hij het niet eens is met de waarde. Dat past in een informelere benadering van geschilsituaties. Immers, een juridisch juiste duiding van een geschil, betekent niet automatisch dat een probleem is opgelost. Er zijn ook andere mogelijkheden om te zorgen voor effectieve geschilbeslechting. Het grote voordeel voor inwoners en bedrijven is dat zij niet per definitie bezwaar hoeven maken om tot een oplossing te komen. Zo lossen we samen een probleem op en voorkomt het directe contact dat inwoners en bedrijven de stap naar een No-cure-no-pay bureau (NCNP) maken. Het aantal bezwaren door NCNP's is fors gestegen, wat voor de gemeente geleid heeft tot hogere kosten in de afgelopen jaren.

Is de aanslag eenmaal verstuurd, dan start het invorderingsproces. Dit invorderingsproces heeft als doel de belastingschulden zo volledig mogelijk te innen. Het is daarbij beleid van de gemeente Amersfoort om zo snel mogelijk in contact te komen met degenen die om diverse redenen de belastingschuld niet kunnen betalen en met hen afspraken te maken en zo nodig door te verwijzen naar maatschappelijke instanties zoals de schuldhulpverlening. Daarvoor wordt, op het moment dat er niet is betaald na de aanmaning, een extern bureau ingezet om belastingschuldigen telefonisch te benaderen. Op die manier worden onnodige dwanginvorderingskosten voor de inwoner zoveel mogelijk vermeden. Ook wordt er op de website van de gemeente, en door de medewerkers van het Klantcontactcentrum (KCC), verwezen naar mogelijkheden voor betalingsregelingen en het opnemen van contact. Er wordt soepel omgegaan met betalingsregelingen en zoveel mogelijk meegedacht met inwoners en bedrijven.

Precariobelasting

Precariobelasting wordt geheven ter zake van het hebben van voorwerpen onder, op of boven voor de openbare dienst bestemde gemeentegrond. Voorwerpen op gemeentegrond die belast worden zijn bijvoorbeeld kabels en leidingen (behoudens van nutsbedrijven), terrassen, bouwmaterialen, zonneschermen, luifels, lichtreclames en vlaggen.

De tarieven precariobelasting worden voor 2024 trendmatig verhoogd met 5%.

Rioolheffing

Algemeen

Onder de naam rioolheffing kan op grond van de Gemeentewet een belasting worden geheven ter bestrijding van de kosten die voor de gemeente verbonden zijn aan de inzameling en transport van huishoudelijk- en bedrijfsafvalwater, de inzameling en verwerking van hemelwater en grondwaterbeheer. De rioolheffing is evenals de afvalstoffenheffing geen belasting, waardoor de heffing ten hoogste kostendekkend mag zijn. Ook bij de rioolheffing wordt het beleid van volledige kostendekkendheid gehandhaafd.

Voor de rioolheffing geldt dat de aanslag is gebaseerd op de WOZ-waarde van de onroerende zaak. De hoogte van de tarieven is daarom afhankelijk van de uitkomst van de herwaardering. Evenals bij de OZB is de ontwikkeling van de WOZ-waardes niet relevant voor de hoogte van de gemiddelde aanslag. De eerder genoemde waardeontwikkelingen worden in de tarieven verdisconteerd.

Kostenontwikkelingen

De kosten van kwijscheldingen, oninbaarverklaringen en het grondwaterbeheer zitten in deze heffing verwerkt, als ook een deel van de kosten voor straatreiniging/zwerfafval. In tabel PL.04 is de uitsplitsing van de kostenbasis opgenomen.

Tabel: PL.04 Kostenbasis rioolheffing

Riolering	Begroting 2023	Begroting 2024
Dotaties aan voorzieningen	5.980	6.210
Kwijschelding	162	171
Oninbaar	28	29
Straatreiniging	766	833
Beheer wegen- en watergangen	893	961
Compensabele BTW	2.257	2.385
Overige kosten	5.406	5.939
Totaal riolering	15.492	16.528
Overige kosten gespecificeerd:		
Diensten derden	2.700	2.861
Rova	1.432	1.540
Lasten voor inning (incl. loonindexering)	223	251
Dienstverlening wijkbeheer	469	504
Directe en indirecte lasten	227	350
Overhead	355	433
Totaal overige kosten	5.406	5.939

Herwaardering

Zodra medio december 2023 90% van de woningen en de niet-woningen getaxeerd is, kan bij de Waarderingskamer een verzoek worden ingediend om in 2024 te mogen beschikken en eind januari 2024 de OZB aanslagen op te leggen.

Tarieven

De aanslag rioolheffing zal voor de gemiddelde woning met ruim € 7 stijgen om de geraamde opbrengst te halen. Op dit moment is de waardemutatie van de onroerende zaken nog niet bekend. Nadat medio oktober minstens 70% van de objecten getaxeerd is en er meer zicht op de daadwerkelijke waardemutatie komt, kan de waardemutatie nauwkeuriger worden bepaald. Daarna kunnen de definitieve tarieven worden berekend.

Overige belastingen en rechten

Hondenbelasting

Hondenbelasting wordt geheven ter zake van het houden van een hond. De belasting wordt geheven over het aantal honden dat iemand houdt.

De tarieven voor de hondenbelasting worden trendmatig verhoogd met 5%.

Toeristenbelasting

Toeristenbelasting wordt geheven ter zake van het houden van verblijf binnen de gemeente door personen die niet als ingezetene met een adres in de gemeente in de basisregistratie personen zijn ingeschreven. De toeristenbelasting wordt geheven over het aantal overnachtingen in het belastingjaar.

Het tarief voor de toeristenbelasting wordt trendmatig verhoogd met 5% van € 2,45 naar € 2,57 per overnachting.

Parkeerbelasting

In het kader van de parkeerregulering worden onder naam parkeerbelasting een belasting geheven ter zake van het parkeren van een voertuig en een belasting ter zake van het verlenen van een vergunning voor het parkeren van een voertuig. Heffing en invordering van de parkeerbelastingen zijn in handen van de Coöperatie ParkeerService U.A..

De tarieven voor de parkeerbelasting worden trendmatig verhoogd met 2%.

Rechten (Retributies)

Rechten kunnen worden geheven ter zake van het gebruik van voor de openbare dienst bestemde gemeentebezittingen, werken of inrichtingen die bij de gemeente in beheer of in onderhoud zijn, het genot van door of vanwege het gemeentebestuur verstrekte diensten en gemakkelikheden als de gemeente daaraan op enige manier medewerking verleend.

Leges zijn rechten die geheven worden wegens het genot van door of vanwege het gemeentebestuur verstrekte diensten. De diensten waarvoor door gemeente Amersfoort leges geheven wordt zijn opgenomen in de bij de legesverordening behorende tarieventabel. Het betreft een scala van diensten die variëren van het verstrekken van paspoorten en rijbewijzen, het verlenen van omgevingsvergunningen tot en met het verlenen van evenementenvergunningen.

Onder het kopje 'landelijke ontwikkelingen' is de invloed van de OW en de Wkb op de leges uiteengezet.

Voor de heffingen van leges geldt het uitgangspunt van 100% kostendekkendheid. De tarieven moeten zodanig worden vastgesteld dat de geraamde baten niet uitgaan boven de geraamde lasten terzake.

Kwijtschelding van belastingen

De gemeente kan op grond van de wet gehele of gedeeltelijke kwijtschelding verlenen als een belastingschuldige niet in staat is om anders dan met buitengewoon bezwaar een belastingaanslag geheel of gedeeltelijk te betalen.

Of kwijtschelding wordt verleend hangt af van de betalingscapaciteit en het vermogen van de belastingschuldigen. Bij de berekening daarvan mag de gemeente afwijken van de ministeriële kwijtscheldingsregeling en bij het bepalen van de kosten van bestaan ruimere regels stellen dan 90% van de bijstandsnorm. Gemeente Amersfoort voert een actief en maximaal kwijtscheldingsbeleid en gaat voor de kosten van bestaan uit van 100% van de bijstandsnorm, waardoor maximale kwijtschelding wordt verleend.

Ook ondernemers die een zelfstandig bedrijf of beroep uitoefenen kunnen voor ten aanzien van hun privébelastingen voor kwijtschelding in aanmerking komen.

Aan bijstandsgerechtigden, inwoners die uitsluitend een AOW-uitkering hebben en ondernemers met een BBZ-uitkering wordt in de regel geautomatiseerd kwijtschelding verleend. Deze groep, zo'n 2.800 belastingschuldigen, hoeft dus geen verzoek om kwijtschelding in te dienen. De gemeente handelt daar proactief door met verleende toestemming van belastingschuldigen gegevens te laten toetsen bij het Inlichtingenbureau, een onderdeel van het Bureau ketenregistratie werk en inkomen (BKWI). Kwijtschelding is mogelijk voor de OZB, de afvalstoffenheffing, de rioolheffing en de hondenbelasting (max.1 hond).

Grondbeleid

Portefeuillehouder

Willem-Jan Stegeman

Inleiding

Wij realiseren en faciliteren projecten en gebiedsontwikkelingen die passen binnen het gemeentelijk beleid. In dat verband verwerven wij indien gewenst vanuit strategisch oogpunt vastgoed, we beheren het (tijdelijk) en verkopen het, binnen financiële en juridische kaders.

Beleidskader / algemene uitgangspunten

Wij willen de stad Amersfoort verder ontwikkelen en verduurzamen in samenwerking en/of samenspraak met de inwoners, ondernemers en andere partijen in de stad. Grondbeleid wordt ingezet om te faciliteren, te regisseren, te verbinden, te verleiden en zo nodig te verwerven.

Gebiedsontwikkelingen zijn zeer uiteenlopend van aard en veranderen in de loop van de tijd. Per ontwikkeling passen we maatwerk toe. Wij benoemen bij de start van een ontwikkeling onze gewenste rol en het instrumentarium dat we willen inzetten. Als gemeentelijke doelstellingen niet gerealiseerd (kunnen) worden door anderen of als we een ontwikkeling op gang willen brengen, zetten we actief grondbeleid in. Een actieve rol wordt altijd vooraf gegaan door een risico- en financiële analyse.

Wij zetten tijdelijk gebruik van vastgoed in om initiatieven met een (maatschappelijke) meerwaarde te faciliteren. Tijdelijk gebruik kan daarmee een bijdrage leveren aan de leefbaarheid, economische ontwikkeling, als vliegwiel fungeren of een startruimte voor initiatieven bieden. Als we gemeentelijk vastgoed verkopen, onderzoeken wij eerst of (sociale) woningbouw mogelijk is.

Wij zijn ons bewust van de vele onzekerheden die gebiedsontwikkeling in deze tijd met zich meebrengt en sturen daarom strak op de financiën. Dit doen we met behulp van scenarioanalyses, risicomanagement en stapsgewijze besluitvorming zodat tijdig ingegrepen en bijgestuurd kan worden.

Ontwikkelingen op het gebied van regelgeving

Er zijn geen nieuwe ontwikkelingen op het gebied van regelgeving.

Ontwikkelingen woningmarkt

De behoefte aan woningen in Amersfoort is net als in de rest van Nederland nog steeds groot. De gemeente en de corporaties hebben de ambitie om binnen het woningbouwprogramma de komende jaren extra (sociale) huurwoningen voor de doelgroepen beschikbaar te krijgen. Bij nieuwe ontwikkelingen bestaat de verplichting minimaal 35% sociale woningbouw toe te voegen aan het programma. Ook wordt ingezet op meer woningen in de categorie middenhuur, zoals uitgewerkt in het vastgestelde Deltaplan Wonen. Periodiek wordt gerapporteerd over de voortgang van de woonopgave, zie hiervoor RIB 068- Voortgang woningbouwopgave 2022-2. De rente is de afgelopen 2 jaar structureel gestegen. Dit heeft een negatief effect op de woningprijzen.

Voor huurwoningen geldt dat als gevolg van (verdergaande) reguleringen de maandhuren beperkter kunnen stijgen en onder druk staan. Tegelijk stijgen de bouwkosten van woningen. Deze stijging is hoger dan de opbrengstenstijging en dit leidt er per saldo toe dat de residuele grondopbrengsten onder druk staan.

Voor de korte termijn zijn de parameters voor grondopbrengsten bijgesteld van 2% naar - 1% per jaar.

Ontwikkelingen commercieel vastgoed

Op de Nederlandse bedrijfsruimte markt in het algemeen, en zeker ook die in de Amersfoortse regio, is sprake van grote krapte. De bloei van het Nederlandse bedrijfsleven van de laatste jaren heeft gezorgd voor een grote vraag naar verschillende soorten bedrijfsruimten. Tegelijkertijd nam het aanbod van beschikbare bedrijfsruimten fors af en is er nauwelijks grond beschikbaar voor nieuwbouwontwikkelingen.

De oorlog in Oekraïne, stijgende prijzen (inflatie) en de haperende wereldhandel remmen echter de economische ontwikkeling. De grondprijzen blijven voornamelijk op niveau vanwege de krapte op de vastgoedmarkt. Veel partijen zijn hun voorraden dichtbij de consument aan het vergroten om hun kosten in deze onzekere tijd beheersbaar te houden en de leverzekerheid tegelijk te vergroten. Dat is terug te zien in de toenemende vraag naar logistiek vastgoed en dientengevolge stijgende huren hiervan. Daarnaast zorgt de realisatie van veelal kleinere appartementen met weinig bergruimte voor een stijgende vraag naar individuele opslagmogelijkheden, zoals bijvoorbeeld AllSafe, Safestore en Shurgard die bieden. De bedrijfsruimte markt laat verder een wisselend beeld zien. Enerzijds is er krapte en een grote vraag die zorgt voor stijgende prijzen. Anderzijds groeit de onzekerheid bij beleggers en hebben ontwikkelaars te maken met kostenstijgingen. Voor Amersfoort zijn geen signalen voor afwijkende ontwikkelingen. De vraag naar grond om bedrijfsverzamelgebouwen op te realiseren blijft onverminderd groot.

Van de resterende kavels in bedrijvenpark Vathorst zijn er op dit moment een beperkt aantal vrij beschikbaar. Voor het merendeel van de nog niet-bebouwde percelen geldt dat hier reeds verkoopgesprekken over plaatsvinden of dat de betreffende kavels vrijgehouden worden voor de realisatie van de Danzigtunnel.

Op bedrijventerrein de Wieken zijn op dit moment geen bedrijfskavels vrij beschikbaar.

Vastgestelde Grondexploitaties

Bij de vaststelling van een bestemmingsplan worden de financiële kaders van een ontwikkeling vastgelegd in een grondexploitatie. Ten behoeve van het opstellen van de jaarrekening zijn de lopende grondexploitaties per 1-11-2022 geactualiseerd. De exploitaties zijn getoetst aan de huidige marktsituatie: zowel het prijsniveau als de plannen zijn, waar nodig, bijgesteld.

Een toelichting van deze getallen is opgenomen in het [Meerjaren Programma Grondexploitaties 2022 \(MPG 2022\)](#), die is vastgesteld op 27 juni 2023.

Tabel: PG.01 Grondexploitaties

(x € mln.)

	Boekwaarde (gerealiseerde baten -/- lasten per 1- 11-2022)	Te verwachten (na 1-11-2022)			NCW Saldi (jaarrek. 2022) prijspeil 1-1- 2023	
		Baten	Lasten	Eindwaarde		
Negatieve grond- exploitaties	Bestaand Stedelijk Gebied	-16.746	6.400	7.476	-17.822	-16.854
	Wieken/Bloeidaal	-17.200	15.997	6.253	-7.455	-6.757
	Vathorst Bedrijven	-15.674	26.430	20.500	-9.744	-7.993
	WWC De Birk	-1.027	0	33	-1.060	-1.039
	Engweg	-61	0	175	-236	-234
	Zwembad Liendert	-1.168	4.055	4.529	-1.642	-1.517
	Leusderweg 249	-369	378	471	-462	-444
	Kop van Isselt - ROVA	1.753	26.478	39.196	-10.966	-8.996
	Negatieve grondexploitaties	-50.492	79.738	78.633	-49.387	-43.834
	Hoefkwartier	0	40.227	53.637	-13.410	-12.605
Negatieve gebiedsexploitaties	0	40.227	53.637	-13.410	-12.605	
Positieve grond- exploitaties	Lichtenberg	-8.581	11.973	1.041	2.350	2.087
	Amersfoort Vernieuwt	309	5	252	62	61
	De Schans	-637	1.496	429	429	389
	Sportfondsenbad	72	4	58	18	14
	Kavels over de Laak	-1.841	3.830	1.066	923	870
	Positieve grondexploitaties	-10.678	17.308	2.846	3.782	3.421
Totaal grond- en gebiedsexploitaties	-61.170	137.273	135.116	-59.015	-53.018	

Facilitair grondbeleid**Risico's en weerstandsvermogen**

Ruimtelijke ontwikkelingen zijn vaak complexe, langjarige trajecten waar veel geld mee gemoeid is. Dergelijke projecten kennen verschillende risico's. Bij de herzieningen van de grondexploitaties worden de risico's gekwantificeerd. Sinds de wijziging van het *BBV* in 2016 is binnen grondexploitaties maar een beperkte post onvoorzien opgenomen, waardoor het risicoprofiel is gestegen. Slechts een beperkt deel van de risico's kan worden opgevangen. De overige risico's worden meegenomen bij het bepalen van het gemeentebrede benodigde weerstandsvermogen. De methodiek hiervan is vastgesteld door het college (zie [Risico's grondexploitaties: zo werkt het in Amersfoort](#)).

Voor het risicomanagement maken wij gebruik van de Risman methodiek. Voor alle grote projecten zijn de risico's nader geïdentificeerd en voorzien van beheersmaatregelen. Hierdoor kan beter

gestuurd worden op de projecten. Voor het bepalen van de hoogte van de risico's is gebruik gemaakt van een Monte Carlo-analyse. Het totaalbedrag aan risico's wordt betrokken bij de analyse van het totaal benodigde weerstandsvermogen.

Mede voor het bepalen van de risico's worden de grondexploitaties jaarlijks herzien. Bij deze herziening worden nieuwe ruimtelijke ontwikkelingen niet meegenomen. Toch kunnen deze ontwikkelingen, zoals bijvoorbeeld Bovenduist of de herontwikkeling van de huidige stadhuislocatie of de ontwikkeling van Kop van Isselt een substantieel risico-profiel met zich meebrengen, afhankelijk van de gekozen ontwikkelstrategie. Omdat deze strategie nog niet vastligt en ook andere ruimtelijke en financiële kaders niet zijn vastgesteld, zijn deze toekomstige risico's buiten beschouwing gelaten. De bandbreedte van de risico's van deze projecten wordt voorlopig ingeschat op 10 - 20 miljoen. De risico's van de nieuwe gebiedsexploitatie Hoefkwartier zijn opgenomen, om meer inzicht te geven over de risico's die horen bij het faciliterende en actieve grondbeleid.

De stijgende prijzen, de beperkte capaciteit op de arbeidsmarkt en de economische onzekerheid zijn meegenomen in het huidige MPG en bij het bepalen van de parameters die gehanteerd zijn in de grondexploitaties. In aanloop naar de komende herzieningen zijn deze verwachtingen opnieuw getoetst aan de realiteit van de grondexploitaties, zie hiervoor ['Vaststelling uitgangspunten Meerjaren Programma Grondexploitaties \(MPG\) 2022'](#).

Tabel: PG.02 Risico's en weerstandsvermogen

GROND-/GEBIEDSEXPLORATIE	WEERSTANDS-VERMOGEN
Grondexploitatie	
Bestaand Stedelijk Gebied	1.182
Wieken / Bloedaal	1.072
Vathorst Bedrijventerrein	2.040
Kop van Isselt - ROVA	5.547
Overige grondexploitaties	260
Totaal Grondexploitaties	10.101
Gebiedsexploitatie	
Hoefkwartier	3.761
Totaal Gebiedsexploitatie	3.761
TOTAAL grond- en gebiedsexploitaties	13.862

Relaties binnen de begroting

[Paragraaf Weerstandsvermogen en risicobeheersing](#): In deze paragraaf wordt het totale overzicht van risico's voor de gemeente inclusief de risico's van de grondexploitatie weergegeven.

Bedrijfsvoering

Portefeuillehouder

Micheline Paffen-Zeenni

Johnas van Lammeren

Inleiding

Wij weten wat er leeft in Amersfoort. Voor het bestuur leveren we diensten en ondersteunen wij de inwoners en partners om kansen te grijpen en problemen op te lossen. Dat is onze missie uit ons organisatieplan Werken voor Bestuur en Stad.

Beleidskader / algemene uitgangspunten

In deze paragraaf bedrijfsvoering nemen wij u mee op een aantal specifieke thema's uit onze bedrijfsvoering, te weten: strategische personeelsplanning, inclusiviteit, integriteit, verzuim, interne dienstverlening en informatievoorziening

Strategische Personeelsplanning

Het blijft een voortdurende uitdaging om talentvolle medewerkers aan te trekken en te behouden, en het hoofd te bieden aan een te hoge werkdruk. Aandacht voor vitaliteit en welzijn van medewerkers is belangrijker dan ooit. Er is dit jaar ingezet op het verlagen van de werkdruk bij medewerkers onder andere de door het college en de raad beschikbaar gestelde € 6 miljoen in te zetten voor extra medewerkers. Een recruitmentteam is opgezet en dit levert de nodige resultaten op. De landelijke krapte op de arbeidsmarkt blijft ook in Amersfoort merkbaar. Met het college zijn de ambities besproken en er is een organisatieagenda opgesteld. Deze organisatieagenda is vastgesteld als kompas voor de komende jaren en geeft met een aantal leidende principes richting aan de manier van werken. Werk- en regeldruk blijven onder de aandacht en worden continue besproken in de afdelingen.

Inclusieve organisatie - we gaan voor divers talent

Vanuit de beleidsnotitie "Inclusieve organisatie 2022 - 2026" werken we de komende jaren aan een organisatie waarin iedereen zich welkom en gewaardeerd voelt, waar verschillende talenten en perspectieven worden gezien én benut. Dat vraagt continue, structurele aandacht en inzet. In de eerste helft van 2023 is de formatie uitgebreid met een adviseur diversiteit, gelijkwaardigheid en inclusie met de focus op het intern beleid en interne activiteiten. Ook is er extra formatie in de vorm van een communicatieadviseur bijgekomen, die zich richt op zowel de interne als externe communicatie over diversiteit en inclusie. Door de focus op talentontwikkeling, persoonlijk leiderschap en 21ste -eeuws gedrag en vaardigheden willen we benadrukken dat het ons gaat om authenticiteit. Iedereen in deze organisatie zou zich veilig en vrij moeten voelen zichzelf te kunnen zijn.

Integriteit - we zijn een betrouwbare gemeentelijke organisatie

Om een betrouwbare en integere organisatie te kunnen zijn, vragen we van onze medewerkers alertheid in het dagelijkse handelen. Alle medewerkers ontvangen vóór aanvang van een dienstverband ons integriteitsbeleid "Zo zijn onze manieren". Hierin zijn duidelijke richtlijnen en afspraken vastgelegd. Bij aanvang van het dienstverband tekent elke medewerker een integriteitsverklaring. Tijdens de introductiedag voor nieuwe medewerkers is integriteit een belangrijk onderdeel van het programma. Themabijeenkomsten over integriteit en ongewenste gedragsvormen vinden in verschillende afdelingen plaats om bewustwording te blijven stimuleren.

We trainen onze medewerkers ook om te komen tot morele oordeelsvorming in de dagelijkse praktijk. Als zich dilemma's voordoen, dan houden we een moreelberaad om met een groep mensen te komen tot het juiste handelen in de gegeven situatie. Ook het thema ondermijning krijgt de laatste jaren vanuit dit perspectief aandacht.

Vertrouwenspersonen

Er zijn twee gecertificeerde interne vertrouwenspersonen in de organisatie. Daarnaast is er een externe vertrouwenspersoon aan onze organisatie verbonden. De intranetpagina's over integriteit, ongewenste gedragsvormen en meldprocedures worden regelmatig geactualiseerd en onder de aandacht van de medewerkers gebracht door de coördinator vertrouwenspersonen. Er is een werving gestart om meer interne vertrouwenspersonen in te zetten met diverse achtergronden om de diversiteit in het team vertrouwenspersonen te verbreden.

Arbeidsomstandigheden

Vitaliteit van de medewerkers blijft een belangrijk item. Eind 2022 lag het verzuimcijfer op 7,22%, medio 2023 ligt dit op 6,80%. We verwachten een kleine verhoging van het verzuim in de herfst wanneer de virussen weer de kop opsteken. Wij streven er echter naar om het % weer omlaag te brengen. In de organisatie besteden we breed aandacht aan vitaliteit door de inzet van preventieve bewustwordingsactiviteiten op zowel individueel als teamniveau.

Interne dienstverlening

In "Werken voor bestuur en stad" is afgesproken dat we gaan werken volgens één intern dienstverleningsconcept. Verder wordt gewerkt aan de verdere professionalisering van de interne dienstverleners. Momenteel wordt er gewerkt aan het Dienstverleningsconcept dat eind 2023/ begin 2024 gereed moet zijn. Doel is om de interne dienstverlening voortdurend te verbeteren en efficiënter te maken binnen de beschikbare middelen. In het huidige stadhuis wordt voor zover zinvol al gewerkt met dit concept en worden voorbereidingen getroffen om in het nieuwe stadhuis het concept volledig te implementeren en de gemeentelijke organisatie hiervoor klaar te stomen.

Ook afgelopen jaar stond in het teken van de voorbereidingen op de nieuwe huisvesting van het Stadhuis. Het flexibel werken (tijd- en plaats- onafhankelijk werken) als concept is inmiddels doorgevoerd in het stadhuis. Dit werkplekconcept zal de komende jaren verder worden geëvalueerd en verbeterd. Op basis van dit nieuwe werkplekconcept kon de locatie aan de Hellestraat worden afgestoten.

Naast de voorbereidingen op de toekomst vraagt de instandhouding van de huisvesting van de ambtelijke en bestuurlijke organisatie doorlopend aandacht. In het licht van de planvorming voor het toekomstig Stadhuis is het onderhoud beperkt tot het hoogst noodzakelijke. Een acceptabel en ARBO-verantwoord werkklimaat is de basis, waarbij er de komende jaren nog wel diverse aanpassingen en maatregelen nodig zijn. Klimaatbeheersing blijft hierin een belangrijk aandachtspunt. We hebben als organisatie "De Knop omgezet". Echter vanwege de extreem warme junimaand in 2023 hebben we hieraan wat concessies moeten doen om een verantwoord binnenklimaat voor onze medewerkers te kunnen blijven garanderen. Daarnaast onderzoeken we de mogelijkheden om op rustige dagdelen (bijvoorbeeld de vrijdagen) gebouwdelen af te sluiten om zodoende de energievraag te beperken.

Informatievoorziening

Op 4 juli 2023 heeft ons college de "Visie op digitalisering gemeente Amersfoort" vastgesteld ([link naar visie en besluit](#)). Wij kiezen ervoor om de komende jaren digitalisering in te zetten aan de hand van drie thema's:

- Bewuste, verantwoorde en transparante inzet

- Digitalisering inzetten om opgaven verder te brengen
- De menselijke maat in dienstverlening centraal zetten

Toelichting rechtmatigheidsverantwoording

Naleving Wet financiering decentrale overheden (Wet FIDO)

De Wet FIDO bepaalt dat het aangaan van leningen, het uitzetten van middelen of het verlenen van garanties alleen mag voor de publieke taak. Enige uitzondering hierop is het uitzetten van overtollige middelen. Deze uitzettingen dienen dan een prudent karakter te hebben en niet gericht te zijn op het genereren van inkomsten door het lopen van overmatig risico. Daarnaast bepaalt de Wet FIDO dat de gemiddelde netto vlottende schuld per kwartaal niet de kasgeldlimiet overschrijdt (bepaald in de Uitvoeringsregeling financiering decentrale overheden) en dat het renterisico op de vaste schuld van de gemeente de renterisiconorm (bepaald in de uitvoeringsregeling), niet overschrijdt. Wij streven naar het naleven van de bepalingen in de wet FIDO na en handelen hiermee (niet-)financieel rechtmatig.

Individueel geconstateerde afwijkingen ten aanzien van rechtmatigheid

In de jaarstukken worden alle financiële onrechtmatigheden gelijk aan of groter dan de rapportagegrens toegelicht in de paragraaf bedrijfsvoering.

Geconstateerde fraude(s) vanuit de eigen organisatie door eigen medewerkers

Het voorkomen van fraude en onrechtmatig handelen is binnen de organisatie een belangrijk aandachtspunt. In de werkprocessen van de organisatie zijn tal van maatregelen genomen om het risico op fraude en onrechtmatig handelen zoveel mogelijk te reduceren. Te denken valt hierbij aan functiescheiding, toepassen van 'meer ogen - principe' en ICT- maatregelen op het gebied van identificatie en authenticatie. Daarnaast is in de organisatie ook aandacht voor de meer culturele en gedragskant van fraude en onrechtmatigheden. Voorbeelden hiervan zijn aan trainingen op het gebied van morele dilemma's en beleid om een veilig werkklimaat te waarborgen.

Duurzaamheid

Portefeuillehouder

College

Inleiding

De gemeenteraad heeft bij het vaststellen van de nieuwe indeling van de begroting ([4 april 2023](#)) besloten om ook een paragraaf Duurzaamheid op te nemen. Deze paragraaf heeft het karakter van een dwarsdoorsnede en brengt samenhang in het programma-overstijgend thema Duurzaamheid. Het opnemen van deze paragraaf past bij landelijke en mondiale ontwikkelingen.

We hebben in de wereld te maken met complexe maatschappelijke vraagstukken, zoals de opwarming van de aarde, uitputting van grondstofvoorraden en sociale ongelijkheid. Als overheid hebben wij de verantwoordelijkheid om onze negatieve impact te minimaliseren en een bijdrage te leveren aan het oplossen van deze maatschappelijke vraagstukken. Deze verantwoordelijkheid werd bevestigd in rechtszaken tegen de Nederlandse Staat en Shell door de zogenoemde zorgplicht. Beide worden verplicht zich meer in te gaan zetten om de uitstoot van CO₂ te verminderen.

Beleidskader / algemene uitgangspunten

De gemeente Amersfoort heeft deze duurzame verantwoordelijkheid omschreven in het Coalitieakkoord 2022-2026 in drie inhoudelijke uitgangspunten:

- Goed leven binnen de grenzen van de aarde
- Een thuis voor iedereen
- Welzijn en sociale rechtvaardigheid

Deze drie inhoudelijke uitgangspunten sluiten aan bij de benadering van [Brede Welvaart en de Sustainable Development Goals](#). Het Rijk monitort jaarlijks hoe Nederland ervoor staat op tal van aspecten. De monitor van het Rijk zien hoe het met brede welvaart en de kwaliteit van leven in het hier en nu is gesteld, en hoe deze welvaart is verdeeld over bevolkingsgroepen. Ook kijkt de monitor naar de effecten op volgende generaties en mensen in andere landen.

Daarnaast gaat vanuit het EU-Actieplan voor Duurzame Financiering en de Europese Green Deal verschillende regelgevingen en richtlijnen voor duurzaam rapporteren gelden, zoals de CSRD-wetgeving. CSRD-wetgeving verplicht bedrijven om te rapporteren over de milieu- en sociale impact van de bedrijfsactiviteiten. Deze wetgeving gaat vanaf 1 januari 2024 gelden: [Corporate sustainability reporting](#).

De European Sustainability Reporting Standards (ESRS) is een duurzaamheidsrapportage standaard waar organisaties aan moeten voldoen als gevolg van de CSRD-wetgeving. In deze standaarden komen de rapportagevereisten aanbod met betrekking tot de risico's, strategie, beleid en impact van de organisatie op een van de specifieke thema's afgeleid van Environmental, Social en Governance aspecten (ESG).

Als gemeente zijn we niet verplicht om te voldoen aan de CSRD-wetgeving en hoeven we dus ook niet de ESRS-standaarden te volgen. Toch willen we op duurzaamheid rapporteren omdat we ambitieuze doelen opgesteld hebben en door verslaggeving de voortgang kunnen meten. Daarnaast hebben we een voorbeeldfunctie richting het bedrijfsleven en de maatschappij.

De paragraaf Duurzaamheid is een groeimodel, waarbij we klein en realistisch beginnen. Ieder jaar houden we de paragraaf tegen het licht van de meest recente ontwikkelingen. In deze duurzaamheidsparagraaf worden de belangrijkste doelstellingen op het gebied van duurzaamheid uit het coalitieakkoord gekoppeld aan indicatoren. De duurzaamheidsparagraaf bestaat uit twee onderdelen:

1. Samen met de stad aan de slag
2. Eigen huis op orde

In het eerste deel worden de ambities en indicatoren voor de stad Amersfoort benoemd. In het tweede deel wordt dieper op de ambities en indicatoren van de eigen organisatie ingegaan. Voordat we deze beschrijven gaan we de visie van Amersfoort op het leven binnen de grenzen van de aarde.

Visie

Wij kijken twee generaties vooruit, wat betekent dat?

In Amersfoort leven we goed binnen de grenzen van de aarde. Hier hoort iedereen erbij, helpen we elkaar en vinden we altijd een manier om in ieders behoefte te voorzien. Een fijne en betrokken gemeenschap om in te zijn, te wonen en te werken. We voelen ons hier thuis.

Een thuis waarin we samenleven binnen de grenzen van de aarde ([Planetary boundaries - Stockholm Resilience Centre](#)). Dit doen we voor onszelf én onze kinderen. Onze stad is veranderd in een groene en koele oase met een grote diversiteit aan inheemse planten en dieren en schoon water. Hier kunnen we genieten van momenten van rust, ontspanning en ontmoeting.

We wonen, leven en werken in balans met de natuur en verbinden de natuur aan onze bebouwing. Er zijn op tijd, voldoende en betaalbare woningen beschikbaar voor iedereen. Die woningen zijn comfortabel, gezond, leveren genoeg energie en zijn gebouwd met materialen en ontwerpen die het welzijn van mens, dier en natuur verbeteren. Onze spullen en materialen die we gebruiken zijn natuurlijk, lokaal of hernieuwbaar. Ruilen, delen, repareren en hergebruiken is bij ons de normaalste zaak van de wereld.

In Amersfoort is energie altijd en voor iedereen beschikbaar. We gaan bewust met deze energie om en we wekken het lokaal en schoon op. We verplaatsen onszelf en onze materialen op een stille en schone manier. Zo zorgen we voor een kleinere voetafdruk en ondersteunen lokaal ondernemerschap.

Onderdelen

Onderdeel 1: Samen met de stad aan de slag

Het coalitieakkoord van de gemeente Amersfoort benoemt in het uitgangspunt “goed leven binnen de grenzen van de aarde” vooral doelen en maatregelen met betrekking tot klimaatverandering, vergroening en biodiversiteit, circulariteit en vervuiling. Hoe wij varen op ieder van deze onderwerpen meten we aan de hand een aantal indicatoren. Ook noemen we een aantal indicatoren die we in de toekomst willen gaan meten.

1. Klimaatverandering: CO₂-uitstoot verminderen

Het onderwerp klimaatverandering is voornamelijk gerelateerd aan de planetaire grens ‘klimaatverandering’. Daarnaast heeft klimaatverandering betrekking op 6 [Sustainable Development Goals](#). Tot slot is klimaat een van de Maatschappelijk Verantwoord Oprechtgeven en Inkoop (MVOI) thema’s.

1.1 Ambitie

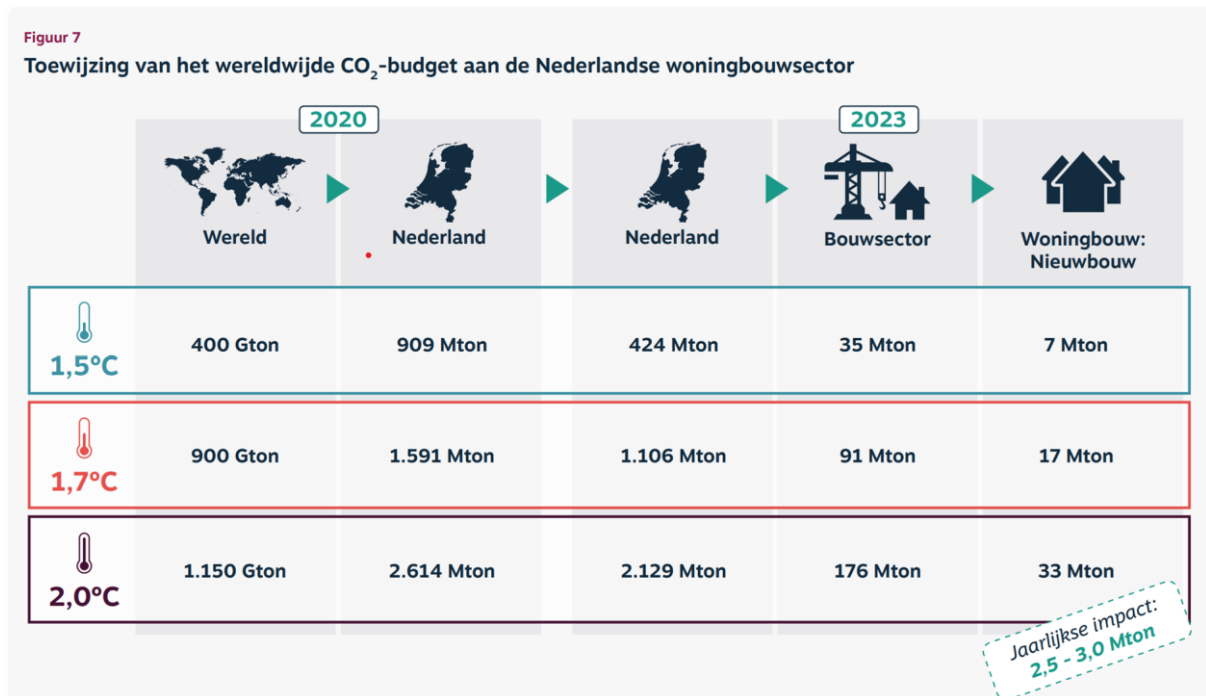
De gemeente Amersfoort realiseert zich dat de opgave om te groeien en de opgave om binnen de grenzen van de aarde te blijven enorm uitdagend is. Daarom hebben we onszelf in het coalitieakkoord het doel gesteld om een minimale CO₂-reductie van 55% in 2030 ten opzichte van 1990 te behalen. In 2050 willen we een CO₂-neutrale stad zijn. Daarmee committeert de gemeente zich aan de 1,5 graden grens uit het Parijs Akkoord om binnen de grenzen van de aarde te blijven leven.

1.2 Indicator: CO₂-budget

IPCC berekent hoe groot het resterende koolstofbudget is. Dit koolstofbudget (ook wel CO₂-budget of MPG-2 genoemd) geeft aan hoeveel CO₂ we nog kunnen uitstoten voordat we aan een bepaalde temperatuurstijging zitten (bijvoorbeeld 1,5 graden uit het Parijs Akkoord). De gemeente Amersfoort gebruikt het CO₂-budget als hoofdindicator voor klimaatverandering.

Budget

Het beschikbare budget ten opzichte van 2020 is theoretisch te berekenen, zie bijvoorbeeld onderstaand figuur uit het rapport [Woningbouw-binnen-planetaire-grenzen](#).

Momenteel meetbaar

Vanaf 2023 zullen we het CO₂-budget van de gemeente Amersfoort theoretisch berekenen. We hebben namelijk het CO₂-budget vanaf 2020 voor heel Nederland uitgerekend, toen IPCC het budget voor het eerst berekend heeft. Dit totale CO₂-budget hebben we gerelateerd aan de groei van Amersfoort en aan de grootgebruikers van CO₂-uitstoot: nieuwbouw, renovatie, openbare ruimte, industrie etc.

Middellange termijn

Op de middellange termijn gaan we de CO₂-uitstoot van hoge impact sectoren (nieuwbouw, renovatie, openbare ruimte en industrie) daadwerkelijk berekenen. De daadwerkelijk CO₂-uitstoot gaan we vervolgens vergelijken met het theoretische CO₂-budget. Op deze manier krijgen we inzicht

in hoe we ervoor staan met onze ambitie en op welke vlakken er extra maatregelen nodig zijn om binnen de 1,5 graden te blijven.

Lange termijn

In de toekomst willen we alle uitstoot binnen de gemeentegrenzen in kaart brengen en dat vergelijken met het theoretische CO₂-budget. Op deze manier wordt het thema klimaatverandering geheel in beeld gebracht.

Daarnaast staan in het coalitieakkoord diverse doelstellingen gekoppeld aan de ambitie om CO₂-neutraal te zijn in 2050. Zoals schonere en duurzamere vormen van mobiliteit en het besparen van stroom. In de toekomst willen we voor meer maatregelen uit het coalitieakkoord indicatoren opnemen om voortgang en impact te kunnen meten. Zo zou voor het aardgasvrij maken van Amersfoort gedacht kunnen worden aan het meten van het aantal aardgasvrije aansluitingen of aansluitingen op het warmtenet.

2. Vergroening en biodiversiteit

Dit onderwerp is voornamelijk gerelateerd aan de planetaire grenzen: biodiversiteit, landgebruik en waterschaarste. Daarnaast is dit onderwerp gerelateerd aan 6 [Sustainable Development Goals](#). Ook valt dit onderwerp onder het MVOI-thema milieu.

2.1 Ambitie

De ambitie van de gemeente Amersfoort is het versterken van onze biodiversiteit en het creëren van een natuurinclusieve stad.¹

2.2 Indicator: Kwaliteitsindicator

Planten en dieren stellen eisen aan de kwaliteit van hun leefgebied. Door de populatieverandering van soorten te meten, wordt informatie vergaard over de kwaliteit van een leefgebied en kan - waar nodig - de kwaliteit worden versterkt. Dit willen we in kaart brengen voor de wettelijke beschermde en kenmerkende plant- en diersoorten van de gemeente Amersfoort.

Middellange termijn:

Meetnet Urbane Soorten (MUS) monitort broedvogels in de bebouwde omgeving. Deze gegevens kan de gemeente Amersfoort gebruiken om de lokale verspreiding en populatieverandering van de huismus en gierzwaluw vast te stellen en te vergelijken met de landelijke populatietrends.

Meetnet vleurMUS meet de populatietrend van vleermuissoorten en De Vlinderstichting die van vlinders. Er moet onderzoek gedaan worden of deze gegevens ook voor de gemeente Amersfoort beschikbaar zijn.

Lange termijn:

In de toekomst willen we biodiversiteit en natuur meten aan de hand van de VN-methodiek 'Ecosystem Accounting' oftewel Natuurlijke Kapitaalrekeningen. Ecosystem Accounting is een gestructureerde en overzichtelijke aanpak om de relatie tussen de natuur, de economie en de menselijke activiteiten in kaart te brengen. Deze systematiek brengt naast de omvang en conditie ook de monetaire waarde van het ecosysteem in kaart.

¹ Coalitieakkoord 2022-2026.

Deze data kan worden gebruikt om de milieukwaliteit, biodiversiteit en koolstofbalans te verbeteren. Daarnaast stimuleert het de circulaire economie door efficiënter gebruik te maken van ecosysteemdiensten zoals het gebruik van biomassa in woningen. Verder kan de data ondersteunen bij het opstellen en monitoren van beleid dat gevolgen heeft voor natuurlijk kapitaal zoals landbouw en mobiliteit. Tot slot kan met Natuurlijke Kapitaalrekeningen de samenhang tussen verschillende beleidsterreinen worden geanalyseerd (zoals waterbeheer, energie, infrastructuur en wonen).

3. Circulariteit: materiaalgebruik van de stad

Dit onderwerp is voornamelijk gerelateerd aan de planetaire grens: nieuwe entiteiten. Daarnaast raakt dit onderwerp [7 Sustainable Development Goals](#). Ook is circulariteit een van de MVOI-thema's.

3.1 Ambitie

De gemeente Amersfoort wil een economie waarin ondernemers een duurzame en sociale band met hun omgeving, de stad en hun werknemers aangaan. Specifiek hebben we het doel gesteld om in 2030 50% minder primair materiaal te gebruiken en in 2050 een 100% circulaire economie te hebben.

3.2 Indicator: Massa / Milieukostenindicator / MilieuPrestatie Gebouwen

Momenteel is de gebouwde omgeving een van de grootste uitdagingen van de gemeente Amersfoort, vanwege het grote woningtekort. Dit wordt uitgebreid in het coalitieakkoord beschreven onder uitgangspunt 2: "een thuis voor iedereen". Het streven is om deze woningen zo circulair mogelijk te bouwen, zodat de gebouwen die in Amersfoort worden gebouwd zo klein mogelijke milieuoetprint hebben.

Momenteel meetbaar

Voor de openbare ruimte gebruiken we de Milieu Kosten Indicator (MKI) die eveneens de milieupact van materialen en de bouw inzichtelijk maakt. Doordat we de materialenstromen in kaart hebben gebracht, kunnen we de MKI-score van infrastructuur berekenen.

Middellange termijn

De voetprint van gebouwen kan op termijn met de indicator MPG (MilieuPrestatie Gebouwen) worden gemeten. De MPG-score drukt de milieupact uit van de bouw (materialen + aanleg) van kantoren en nieuwbouwwoningen.

Lange termijn

In de toekomst kunnen we uitbreiden naar de overige materiaalstromen buiten de bouw. Dit kunnen we berekenen met levenscyclusanalyse (LCA). Met de LCA worden alle relevante milieueffecten - waaronder CO₂ - inzichtelijk gemaakt.

Massa GWW-assets (ton)						
Realisatie cijfers				Streefcijfers		
2019	2020	2021	2022	2023	2024	2025
			124.613			

Bron:

Toelichting: Voor de openbare ruimte gebruiken we de Milieu Kosten Indicator (MKI) die eveneens de milieu-impact van materialen en de bouw inzichtelijk maakt. Doordat we de materialenstromen in kaart hebben gebracht, kunnen we de MKI-score van infrastructuur berekenen naar gemiddelde per jaar. Komende jaren kunnen we aan de hand van uitgevoerde projecten vooruitgang ten opzichte van dit referentiegetal gaan meten.

MKI GWW- assets

Realisatie cijfers				Streefcijfers		
2019	2020	2021	2022	2023	2024	2025
			1.027.461			

Bron:

Toelichting: Voor de openbare ruimte gebruiken we de Milieu Kosten Indicator (MKI) die eveneens de milieu-impact van materialen en de bouw inzichtelijk maakt. Doordat we de materialenstromen in kaart hebben gebracht, kunnen we de MKI-score van infrastructuur berekenen naar gemiddelde per jaar. Komende jaren kunnen we aan de hand van uitgevoerde projecten vooruitgang ten opzichte van dit referentiegetal gaan meten.

4. Vervuiling: Luchtkwaliteit

Dit onderwerp is voornamelijk gerelateerd aan de planetaire grens: vervuiling. Daarnaast raakt dit onderwerp 7 [Sustainable Development Goals](#) doelen. Ook valt vervuiling onder het MVOI-thema milieu.

4.1 Ambitie

De gemeente Amersfoort streeft naar een gezonde omgeving die uitnodigt om te bewegen en elkaar te ontmoeten. Als specifieke doelstelling hebben we in het coalitieakkoord gesteld dat we uiterlijk in 2030 willen voldoen aan de Wereldgezondheidsorganisatie (WHO)-richtlijnen.

4.2 Indicatoren: fijnstof (PM2.5 en 10) en stikstof (NO2)

Luchtvervuiling wordt gemeten met de indicator van concentratie fijnstof (PM2.5 en PM10) en de concentratie stikstofdioxide in de lucht (NO2). Fijnstof is een verzamelnaam voor deeltjes kleiner dan 10 micrometer, die schadelijk zijn voor de gezondheid. Ze ontstaan voornamelijk uit verbranding van brandstoffen, zoals roet. Stikstofdioxide ontstaat ook tijdens verbranding van brandstoffen en is schadelijk voor de gezondheid.

Momenteel

Wij meten fijnstof en stikstof via de duurzaamheidsmonitor.

Middellange termijn

Beide indicatoren worden momenteel landelijk gemeten door Samenwerkingsprogramma Luchtkwaliteit (NSL). Dit wordt echter niet jaarlijks gedaan. Dus jaarlijks rapporteren is op dit moment erg complex vanwege ingewikkelde meetmethodes.

Onderdeel 2. Eigen huis op orde

Het tweede onderdeel van de duurzaamheidsparagraaf gaat over de doelstellingen en indicatoren van de eigen organisatie. De eigen organisatie heeft voornamelijk invloed over de onderwerpen klimaatverandering en circulariteit. Daarom worden deze onderwerpen hieronder uitgewerkt.

1. CO₂-uitstoot van de gemeente

De gemeente heeft de ambitie om in 2030 de uitstoot van de gemeentelijke organisatie met 60% te verminderen ten opzichte van 2011. Sinds 2011 zijn we aan de slag gegaan met de duurzaamheidsdoelstellingen.

Momenteel meetbaar

Indicator 1: Totale CO₂-uitstoot openbare ruimte (renovatie en onderhoud plus aanleg)

Momenteel brengen we de vastgelegde CO₂-uitstoot van bestaande GWW-assets in kaart. In de toekomst willen we de nieuwe CO₂-uitstoot voor renovatie, onderhoud en aanleg inzichtelijk maken door middel van een MKI-berekening.

Vastgelegde CO₂-uitstoot van bestaande GWW-assets (kg)

Realisatie cijfers				Streefcijfers		
2019	2020	2021	2022	2023	2024	2025
			10.334.755			

Bron:

Toelichting: Voor de openbare ruimte gebruiken we de Milieu Kosten Indicator (MKI) die eveneens de CO₂-uitstoot inzichtelijk maakt. Doordat we de materialenstromen in kaart hebben gebracht, kunnen we de uitstoot van infrastructuur berekenen naar gemiddelde per jaar.

Komende jaren kunnen we aan de hand van uitgevoerde projecten vooruitgang ten opzichte van dit referentiegetal gaan meten.

Indicator 2: Totale CO₂-uitstoot maatschappelijk vastgoed (renovatie en onderhoud plus aanleg)

Momenteel brengen we deze indicator nog niet in kaart. Dit willen we op de middellange termijn inzichtelijk maken voor de nieuwe CO₂-uitstoot voor renovatie en onderhoud en aanleg door middel van een MPG-berekening.

Indicator 3: Certificering CO₂-prestatieladder

Als organisatie is de gemeente gecertificeerd voor trede 3 op de CO₂-prestatieladder. Jaarlijks vindt een audit plaats voor het behoud van de certificering. Op termijn kan de gemeente ook gecertificeerd worden op een hogere trede.

Indicator 4: Totale CO₂-uitstoot bedrijfsvoering

Momenteel rapporteren we over scope 1 en 2 van de CO₂ prestatieladder. We monitoren over het gas- en elektriciteitsverbruik van de volgende onderdelen.

- Verbonden partijen: Theater- en congrescentrum Flint NV, Parkeren Amersfoort BV, OBV Ontwikkelingsbedrijf Vathorst
- Vastgoed
- Wagenpark en materieel
- Openbare ruimte
- Gemalen en pompen

In de toekomst willen we ook scope 3 inzichtelijk maken.

Totale CO₂-uitstoot bedrijfsvoering (ton)

Realisatie cijfers				Streefcijfers		
2019	2020	2021	2022	2023	2024	2025
1.072	1.108	1.118	969			

Bron:

Toelichting: De uitstoot van de bedrijfsvoering van de gemeente die ziet op energie-brandstof verbruik (scope 1), elektriciteitsverbruik (scope 2) en zakelijke reizen.

Trede certificering CO₂-prestatieladder

Realisatie cijfers				Streefcijfers		
2019	2020	2021	2022	2023	2024	2025
		3	3			

Bron:

Toelichting: [CO₂-managementsysteem](#) dat bestaat uit 5 niveaus. Tot en met niveau 3 gaat een organisatie aan de slag met de uitstoot van de eigen organisatie (en alle projecten). Vanaf niveau 4 en 5 wordt er ook werk gemaakt van de CO₂-uitstoot in de keten en sector.

2. CO₂-neutraal en circulair inkopen en aanbesteden

De gemeente heeft als doelstelling om in 2026 een 100% CO₂ neutrale en circulaire inkoop en aanbesteding van gemeenschappelijke goederen en diensten te hebben.

Indicator 1: CO₂-reductie

Deze indicator wordt momenteel nog niet gemeten. Op de middellange termijn willen we de massa en het type materiaalgebruik inzichtelijk maken door middel van een MKI-berekening (openbare ruimte) en MPG-berekening (maatschappelijk vastgoed). Vervolgens gaan we per inkoopsegment de milieu-impact berekenen op basis van een levenscyclusanalyse (LCA) om de volledige CO₂-reductie van alle inkopen en aanbestedingen te meten. Dit is een gevestigde methode, maar wordt in de praktijk nog weinig gebruikt. De gemeente Amersfoort wil hiermee beginnen. Dit kan geïmplementeerd worden door in aanbestedingen LCA's op te vragen.

Daarnaast wordt voor nieuwe aanbestedingen de indicator CO₂-budget gebruikt, om te berekenen hoeveel CO₂-emissies een project mag uitstoten.

Indicator 2: Circulariteit

Daarnaast betekent 100% circulair dat er minder gebruik kan worden gemaakt van primaire grondstoffen en dat er meer gebruik moet worden gemaakt van secundaire grondstoffen. De indicator voor dit onderdeel is een MKI-score van onze assets. Dit hebben we nu al in beeld voor de openbare ruimte. We gaan dit op de middellange termijn koppelen aan de monitor MVOI. Daarnaast breiden we dit uit naar andere inkoopsegmenten. Deze data is tevens af te lezen uit LCA-rapporten.

Overzicht groeimodel indicatoren paragraaf Duurzaamheid

Tabel PD.01 Indicatoren

HOOFDINDICATOR	DEELINDICATOR	MOMENTEEL	MIDDELLANGE TERMIJN	LANGE TERMIJN
Klimaatverandering	CO2-budget		Uitstoot van hoge impact sectoren minus CO2-budget	Totale uitstoot binnen de gemeentegrenzen minus CO2-budget
Vergroening en biodiversiteit	Klimaatindicator		VleermUS en Vlinderstichting	Ecosystem accounting
Circulariteit	Materiaalgebruik van de stad	MKI Massa materiaal GWW-assets	MKI/MPG en Massa materiaal voor alle nieuwbouwwoningen en kantoren van alle GWW-assets	Totale MKI/MPG en massa materiaal gebruik binnen de gemeentegrenzen
Vervuiling	Luchtkwaliteit	Fijnstof Stikstof	Fijnstof en stikstof	Fijnstof Stikstof
CO2-uitstoot van de gemeente	Totale CO2-uitstoot openbare ruimte	Vastegelegd CO2-uitstoot van bestaande GWW-assets	Nieuwe CO2-uitstoot van alle onderhoud, renovatie en aanleg	Resterend CO2-budget openbare ruimte
	Totale CO2-uitstoot maatschappelijk vastgoed		CO2-uitstoot van nieuw toe te voegen materialen	Resterend CO2-budget maatschappelijk vastgoed
	CO2-prestatieladder	Certificering trede 3	Certificering trede 4	Certificering trede 5
	Totale CO2-uitstoot bedrijfsvoering	Scope 1 en 2	Scope 3	Resterend CO2-budget bedrijfsvoering
CO2-neutraal en circulair aanbesteden	CO2-reductie en circulariteit		Massa en type materiaalgebruik, milieu impact en CO2-uitstoot uit MPG en MKI voor alle eigen bouwprojecten	Massa en type materiaalgebruik, milieu impact en CO2-uitstoot voor alle eigen projecten op basis van LCA

Toelichting tabel

We willen de komende jaren op de bovenstaande zes thema's gaan sturen door middel van acht indicatoren. Deze thema's en indicatoren sluiten op het coalitieakkoord van de gemeente Amersfoort en de ESRS-standaarden aan. Van deze acht indicatoren kan een deel al gemeten worden. Alle indicatoren moeten echter de komende jaren doorontwikkeld worden om de thema's volledig te kunnen meten.

Wet open overheid

Portefeuillehouder

Wethouder Van Koningsveld

Inleiding

Op 1 mei 2022 is de Wet Open overheid (Woo) in werking getreden. In artikel 3.5 (de Openbaarheidsparagraaf) van de Woo is voorgeschreven dat gemeenten in de jaarlijkse begroting aandacht besteden aan de beleidsvoornemens inzake de uitvoering van deze wet en in de jaarlijkse verantwoording verslag doen van de uitvoering ervan, mede in relatie tot de beleidsvoornemens. Deze begroting en jaarlijkse verantwoording vloeien voort uit het Besluit Begroting en Verantwoording (BBV).

In de memorie van toelichting bij de Woo staat onder andere dat met dit artikel beoogd wordt een impuls te geven aan de actieve openbaarheid door voor te schrijven dat bestuursorganen in hun begroting en verantwoordingsverslag aan moeten geven hoe zij rekening houden met de bepalingen uit de Woo.

De openbaarheidsparagraaf Woo dient in de begroting en jaarrekening te worden opgenomen via een afzonderlijke paragraaf. Met deze paragraaf voldoen we aan de wettelijke voorschriften.

Beleidskader / algemene uitgangspunten

De Woo heeft als doel overheden meer open en transparant te maken en moet ervoor zorgen dat overheidsinformatie beter vindbaar, uitwisselbaar, eenvoudig te ontsluiten en goed te archiveren is. Op 4 oktober 2022 is de ambitie van de Woo vastgesteld door de raad ([Raadsvoorstel \(notubiz.nl\)](#)) en is in 2022 gestart met een zestal actiepunten. Eind 2024 worden deze actiepunten geëvalueerd. Hieronder wordt kort ingegaan op de voortgang en onze doelen in de ambitie.

1. We creëren bewustwording bij bestuur en organisatie over openbaarheid en transparantie; In onze strategische bedrijfsvoeringagenda 2023 -2026 is het thema “open en transparante overheid” één van de pijlers waarop gestuurd wordt in de organisatie. Concreet wordt de training “Schrijven in eenvoudig Nederlands” aangeboden aan alle werknemers van gemeente Amersfoort. Overige activiteiten in het kader van bewustwording worden gestart zodra actieve openbaarmaking van informatiecategorieën plaats vindt.
2. We richten actief een kwaliteitscyclus in; In samenwerking met de gemeentearchivaris is een plan opgesteld om de kwaliteitscyclus informatiebeheer in de organisatie te implementeren. Concreet wordt er op dit moment gewerkt aan een nulmeting bij zeven afdelingen, op basis van het door ons vastgestelde Kwaliteitshandboek informatiebeheer. Het doel is om in 2023 het actuele niveau van informatiebeheer op de afdelingen vast te stellen en aandachts- en verbeterpunten te identificeren.
3. We hebben afspraken over informatieopslag en actieve openbaarmaking; Er is in beeld gebracht met welke partijen de gemeente Amersfoort convenanten of andersoortige relaties heeft welke leiden tot actief te publiceren en te archiveren informatie in het kader van de Woo. In het najaar van 2023 en 2024 is één van de vervolgstappen hierop het maken en vastleggen van afspraken met verbonden partijen rondom het actief openbaar maken van Woo gerelateerde informatie en opslag en archivering van informatie.

4. We analyseren ons proces rondom informatieverzoeken en Woo-verzoeken;
In april 2023 is het proces rondom de Woo-verzoeken onderworpen aan een lean-traject om verspillingen en kansen te identificeren. In het najaar van 2023 en 2024 worden verbeteringen doorgevoerd om behandelzeiten te verkorten. Een belangrijk onderdeel hiervan wordt de publicatie van Woo verzoeken, besluiten en onderliggende documenten.
5. We besteden aan en starten met implementeren een digitaal archief;
De implementatie van de e-depotvoorziening is gestart in mei 2023, en zal lopen tot en met Q4 2023. Hiermee zetten we - conform planning - een grote stap in de ontwikkeling van digitale archivering.
6. We sluiten zo spoedig als mogelijk aan op het landelijke platform PLOOI.
De landelijke ontwikkeling van PLOOI is gestopt en ontwikkelt de minister nu een (eenvoudiger) alternatief voor dit platform. Dit alternatief is de Woo-index. Hierover zijn wij op 13 juni 2023 door het ministerie per brief geïnformeerd. De Woo-index verwijst naar documentcollecties die door gemeenten en door andere bestuursorganen op internet zijn gepubliceerd. Aan de Woo-index wordt een zoekfunctie toegevoegd waarmee gebruikers binnen deze documentcollecties kunnen zoeken. Door de komst van de Woo-index en omdat de Gemeente Amersfoort wil blijven ontwikkelen in de geest van de Woo kiezen wij ervoor om voor de korte termijn in te zetten op gebruik van bestaande voorzieningen voor wat betreft de publicaties. In 2024 oriënteren wij ons op een meer generieke voorziening die past bij de ontwikkeling van het informatielandschap van gemeente Amersfoort.

Bijlagen

Geprognosticeerde balans

Geprognosticeerde balans vrije tekst

Tabel: BG.01 Geprognosticeerde balans

MEERJAREN BALANS	REKENING 2022	BEGROTING 2023 (PRIMITIEF)	BEGROTING 2023 (NA WIJZIGINGEN)	BEGROTING 2024	RAMING 2025	RAMING 2026	RAMING 2027
ACTIVA							
Vaste activa	470.731	580.756	475.830	563.900	645.803	677.915	695.047
Voorraad (o.a.grondbedrijf)	46.610	62.862	43.947	30.346	35.919	40.897	40.255
Liquide middelen	451	27	451	451	451	451	451
Vlottende activa	200.758	78.694	162.826	92.826	92.826	92.826	92.826
TOTAAL ACTIVA	718.550	722.339	683.054	687.523	774.999	812.089	828.579
PASSIVA							
Reserves (eigen vermogen)	204.742	155.871	174.385	158.287	155.508	136.131	113.166
Voorzieningen	86.450	58.881	82.340	79.606	78.755	80.650	86.057
Langlopende schulden	319.157	407.957	318.129	341.430	432.536	487.108	521.156
Vlottende passiva	108.200	99.630	108.200	108.200	108.200	108.200	108.200
TOTAAL PASSIVA	718.550	722.339	683.054	687.523	774.999	812.089	828.579

Overzicht begroting 2023 na wijziging

PROGRAMMA	VASTGESTELDE BEGROTING 2023 INCLUSIEF AANGENOMEN AMENDEMENTEN	WIJZIGINGEN	BEGROTING 2023
LASTEN EXCLUSIEF TOEVOEGINGEN AAN RESERVES			
Programma 1 Omgeving			
1.1 Energietransitie	-5.814	-525	-6.339
1.2 Grondexploitatie en Ruimtelijke Ordening	-46.718	-11.293	-58.011
1.3 Wonen	-4.714	-624	-5.339
1.4 Mobiliteit	-9.260	-685	-9.946
Subtotaal Programma 1 Omgeving	-66.507	-13.127	-79.634
Programma 2 Sociaal			
2.1 Zorg, ondersteuning, inclusie en vluchtelingen	-168.950	-10.400	-179.350
2.2 Werk en Inkomen	-102.613	-7.084	-109.696
2.3 Onderwijs en Sport & Bewegen	-45.121	-630	-45.751
Subtotaal Programma 2 Sociaal	-316.684	-18.113	-334.797
Programma 3 Bedrijvigheid			
3.1 Economie	-5.558	-501	-6.059
3.2 Kunst, Cultuur en evenementen	-26.209	-454	-26.664
3.3 Handhaving	259	214	473
3.4 Sociale en fysieke veiligheid	-16.227	-985	-17.212
3.5 Stedelijk beheer, milieu en dierenwelzijn	-73.858	-1.528	-75.386
Subtotaal Programma 3 Bedrijvigheid	-121.593	-3.254	-124.847
Programma 4 Bestuur			
4.1 Dienstverlening	-13.349	-1.298	-14.646
4.2 Bestuur en regionale samenwerking	-8.651	-720	-9.371
4.3 Bedrijfsvoering	-65.830	-4.959	-70.789
Subtotaal Programma 4 Bestuur	-87.829	-6.977	-94.806
Programma 5 Algemene dekkingsmiddelen			
5.1 Financiën en belastingen	-20.324	13.305	-7.019
Subtotaal Programma 5 Algemene dekkingsmiddelen	-20.324	13.305	-7.019
TOTAAL LASTEN	-612.937	-28.166	-641.103

PROGRAMMA	VASTGESTELDE BEGROTING 2023 INCLUSIEF AANGENOMEN AMENDEMENTEN	WIJZIGINGEN	BEGROTING 2023
BATEN EXCLUSIEF TOEVOEGINGEN AAN RESERVES			
Programma 1 Omgeving			
1.1 Energietransitie	0	0	0
1.2 Grondexploitatie en Ruimtelijke Ordening	37.462	5.534	42.996
1.3 Wonen	188	870	1.058
1.4 Mobiliteit	4.525	290	4.815
Subtotaal Programma 1 Omgeving	42.175	6.694	48.869
Programma 2 Sociaal			
2.1 Zorg, ondersteuning, inclusie en vluchtelingen	2.121	25	2.145
2.2 Werk en Inkomen	53.865	23	53.888
2.3 Onderwijs en Sport & Bewegen	9.010	12	9.022
Subtotaal Programma 2 Sociaal	64.996	60	65.056
Programma 3 Bedrijvigheid			
3.1 Economie	560	14	573
3.2 Kunst, Cultuur en evenementen	344	3	347
3.3 Handhaving	0	0	0
3.4 Sociale en fysieke veiligheid	82	2	84
3.5 Stedelijk beheer, milieu en dierenwelzijn	49.074	118	49.193
Subtotaal Programma 3 Bedrijvigheid	50.061	136	50.197
Programma 4 Bestuur			
4.1 Dienstverlening	8.396	191	8.587
4.2 Bestuur en regionale samenwerking	479	2	481
4.3 Bedrijfsvoering	16.415	380	16.795
Subtotaal Programma 4 Bestuur	25.290	572	25.862
Programma 5 Algemene dekkingsmiddelen			
5.1 Financiën en belastingen	410.505	10.257	420.762
Subtotaal Programma 5 Algemene dekkingsmiddelen	410.505	10.257	420.762
TOTAAL BATEN	593.026	17.720	610.746

PROGRAMMA	VASTGESTELDE BEGROTING 2023 INCLUSIEF AANGENOMEN AMENDEMENTEN	WIJZIGINGEN	BEGROTING 2023
SALDO EXCLUSIEF TOEVOEGING AAN RESERVES			
Programma 1 Omgeving			
1.1 Energietransitie	-5.814	-525	-6.339
1.2 Grondexploitatie en Ruimtelijke Ordening	-9.256	-5.758	-15.015
1.3 Wonen	-4.526	246	-4.281
1.4 Mobiliteit	-4.736	-395	-5.131
Subtotaal Programma 1 Omgeving	-24.332	-6.433	-30.766
Programma 2 Sociaal			
2.1 Zorg, ondersteuning, inclusie en vluchtelingen	-166.829	-10.375	-177.204
2.2 Werk en Inkomen	-48.748	-7.060	-55.808
2.3 Onderwijs en Sport & Bewegen	-36.111	-617	-36.728
Subtotaal Programma 2 Sociaal	-251.688	-18.053	-269.741
Programma 3 Bedrijvigheid			
3.1 Economie	-4.998	-487	-5.485
3.2 Kunst, Cultuur en evenementen	-25.865	-452	-26.317
3.3 Handhaving	259	214	473
3.4 Sociale en fysieke veiligheid	-16.145	-983	-17.128
3.5 Stedelijk beheer, milieu en dierenwelzijn	-24.784	-1.410	-26.193
Subtotaal Programma 3 Bedrijvigheid	-71.532	-3.117	-74.650
Programma 4 Bestuur			
4.1 Dienstverlening	-4.952	-1.107	-6.059
4.2 Bestuur en regionale samenwerking	-8.172	-718	-8.890
4.3 Bedrijfsvoering	-49.415	-4.580	-53.994
Subtotaal Programma 4 Bestuur	-62.539	-6.405	-68.944
Programma 5 Algemene dekkingsmiddelen			
5.1 Financiën en belastingen	390.181	23.562	413.743
Subtotaal Programma 5 Algemene dekkingsmiddelen	390.181	23.562	413.743
TOTAAL SALDO EXCLUSIEF RESERVES	-19.911	-10.446	-30.357

PROGRAMMA	VASTGESTELDE BEGROTING 2023 INCLUSIEF AANGENOMEN AMENDEMENTEN	WIJZIGINGEN	BEGROTING 2023
TOEVOEGINGEN AAN RESERVE			
Programma 1 Omgeving			
1.1 Energietransitie	-2.500	0	-2.500
1.2 Grondexploitatie en Ruimtelijke Ordening	0	0	0
1.4 Mobiliteit	-2	-1.754	-1.756
Subtotaal Programma 1 Omgeving	-2.502	-1.754	-4.256
Programma 2 Sociaal			
2.1 Zorg, ondersteuning, inclusie en vluchtelingen	0	-6.957	-6.957
2.3 Onderwijs en Sport & Bewegen	-139	0	-139
Subtotaal Programma 2 Sociaal	-139	-6.957	-7.096
Programma 3 Bedrijvigheid			
3.1 Economie	-50	0	-50
3.5 Stedelijk beheer, milieu en dierenwelzijn	-180	-185	-365
Subtotaal Programma 3 Bedrijvigheid	-230	-185	-415
Programma 4 Bestuur			
4.3 Bedrijfsvoering	-2.226	-1.901	-4.127
Subtotaal Programma 4 Bestuur	-2.226	-1.901	-4.127
Programma 5 Algemene dekkingsmiddelen			
5.1 Financiën en belastingen	-6.795	8.526	1.731
Subtotaal Programma 5 Algemene dekkingsmiddelen	-6.795	8.526	1.731
TOTAAL TOEVOEGINGEN AAN RESERVE	-11.893	-2.270	-14.163

PROGRAMMA	VASTGESTELDE BEGROTING 2023 INCLUSIEF AANGENOMEN AMENDEMENTEN	WIJZIGINGEN	BEGROTING 2023
ONTTREKKINGEN AAN RESERVE			
Programma 1 Omgeving			
1.1 Energietransitie	2.819	0	2.819
1.2 Grondexploitatie en Ruimtelijke Ordening	1.276	4.227	5.503
1.3 Wonen	553	18	570
1.4 Mobiliteit	169	1.862	2.031
Subtotaal Programma 1 Omgeving	4.817	6.106	10.923
Programma 2 Sociaal			
2.1 Zorg, ondersteuning, inclusie en vluchtelingen	2.464	1.591	4.055
2.2 Werk en Inkomen	0	0	0
2.3 Onderwijs en Sport & Bewegen	50	293	343
Subtotaal Programma 2 Sociaal	2.514	1.884	4.397
Programma 3 Bedrijvigheid			
3.1 Economie	50	0	50
3.2 Kunst, Cultuur en evenementen	10	0	10
3.5 Stedelijk beheer, milieu en dierenwelzijn	500	244	744
Subtotaal Programma 3 Bedrijvigheid	560	244	804
Programma 4 Bestuur			
4.3 Bedrijfsvoering	2.119	0	2.119
Subtotaal Programma 4 Bestuur	2.119	0	2.119
Programma 5 Algemene dekkingsmiddelen			
5.1 Financiën en belastingen	21.794	4.483	26.277
Subtotaal Programma 5 Algemene dekkingsmiddelen	21.794	4.483	26.277
TOTAAL ONTTREKKINGEN AAN RESERVE	31.804	12.716	44.520

PROGRAMMA	VASTGESTELDE BEGROTING 2023 INCLUSIEF AANGENOMEN AMENDEMENTEN	WIJZIGINGEN	BEGROTING 2023
SALDO MUTATIES RESERVES			
Programma 1 Omgeving			
1.1 Energietransitie	319	0	319
1.2 Grondexploitatie en Ruimtelijke Ordening	1.276	4.227	5.503
1.3 Wonen	553	18	570
1.4 Mobiliteit	167	108	275
Subtotaal Programma 1 Omgeving	2.315	4.353	6.667
Programma 2 Sociaal			
2.1 Zorg, ondersteuning, inclusie en vluchtelingen	2.464	-5.366	-2.902
2.2 Werk en Inkomen	0	0	0
2.3 Onderwijs en Sport & Bewegen	-89	293	203
Subtotaal Programma 2 Sociaal	2.374	-5.073	-2.699
Programma 3 Bedrijvigheid			
3.1 Economie	0	0	0
3.2 Kunst, Cultuur en evenementen	10	0	10
3.5 Stedelijk beheer, milieu en dierenwelzijn	320	59	379
Subtotaal Programma 3 Bedrijvigheid	330	59	389
Programma 4 Bestuur			
4.3 Bedrijfsvoering	-107	-1.901	-2.008
Subtotaal Programma 4 Bestuur	-107	-1.901	-2.008
Programma 5 Algemene dekkingsmiddelen			
5.1 Financiën en belastingen	14.999	13.009	28.008
Subtotaal Programma 5 Algemene dekkingsmiddelen	14.999	13.009	28.008
SALDO MUTATIES RESERVES	19.911	10.446	30.357

PROGRAMMA	VASTGESTELDE BEGROTING 2023 INCLUSIEF AANGENOMEN AMEDEMEMENTEN	WIJZIGINGEN	BEGROTING 2023
SALDO INCLUSIEF MUTATIES RESERVES			
Programma 1 Omgeving			
1.1 Energietransitie	-5.495	-525	-6.021
1.2 Grondexploitatie en Ruimtelijke Ordening	-7.980	-1.531	-9.511
1.3 Wonen	-3.974	263	-3.711
1.4 Mobiliteit	-4.569	-287	-4.856
Subtotaal Programma 1 Omgeving	-22.018	-2.081	-24.099
Programma 2 Sociaal			
2.1 Zorg, ondersteuning, inclusie en vluchtelingen	-164.366	-15.741	-180.106
2.2 Werk en Inkomen	-48.748	-7.060	-55.808
2.3 Onderwijs en Sport & Bewegen	-36.200	-325	-36.525
Subtotaal Programma 2 Sociaal	-249.314	-23.126	-272.440
Programma 3 Bedrijvigheid			
3.1 Economie	-4.998	-487	-5.485
3.2 Kunst, Cultuur en evenementen	-25.855	-452	-26.307
3.3 Handhaving	259	214	473
3.4 Sociale en fysieke veiligheid	-16.145	-983	-17.128
3.5 Stedelijk beheer, milieu en dierenwelzijn	-24.464	-1.351	-25.815
Subtotaal Programma 3 Bedrijvigheid	-71.203	-3.058	-74.261
Programma 4 Bestuur			
4.1 Dienstverlening	-4.952	-1.107	-6.059
4.2 Bestuur en regionale samenwerking	-8.172	-718	-8.890
4.3 Bedrijfsvoering	-49.522	-6.481	-56.002
Subtotaal Programma 4 Bestuur	-62.646	-8.306	-70.952
Programma 5 Algemene dekkingsmiddelen			
5.1 Financiën en belastingen	405.180	36.571	441.751
Subtotaal Programma 5 Algemene dekkingsmiddelen	405.180	36.571	441.751

SALDO INCLUSIEF MUTATIES RESERVES

Toelichting op de financiële wijzigingen in de begroting 2023 1.1 Energietransitie

SOORT MUTATIE	OMSCHRIJVING	LASTEN	BATEN	SALDO
Mutaties programma	Verdeling stelpost Loon-/prijsbijstelling	-45	0	-45
Mutaties programma	Invulling formatie organisatie-ontwikkelbudget	-203	0	-203
Mutaties programma	Taakmutaties Meicirculaire 2023	-277	0	-277
TOTAAL BEGROTING NA WIJZIGING		-525	0	-525

Toelichting op deelprogramma 1.1	Lasten	Baten	Saldo
Verdeling stelpost Loon-/prijsbijstelling			
Dit betreft de verdeling van de stelpost loon-/prijsbijstelling van 1%, die in de Begroting 2023-2026 was opgenomen. Voor deelprogramma 1.1 gaat dit om een verhoging van de lasten van € 45.184. Dit is conform het raadsbesluit 'Verdeling van de stelpost voor loon/prijsbijstelling over de programma's' .	-45		-45
Invulling formatie organisatie-ontwikkelbudget			
Betreft een verhoging van de lasten met € 201.090 voor het versterken van de ambtelijke organisatie. Dit is conform het raadsbesluit 'Verdeling van de stelposten voor formatie-uitbreiding onder behoud van het coalitieakkoord en het organisatie-ontwikkelbudget over de programma's' .	-203		-203
Taakmutaties Meicirculaire 2023			
Vanuit het 'raadsvoorstel van de Meicirculaire 2023' hebben we voor de realisatie van de Regionale Energiestrategieën een bedrag ontvangen van € 276.667.	-277		-277
Mutaties Reserves			
Geen reservemutaties binnen dit deelprogramma.			

Toelichting op de financiële wijzigingen in de begroting 2023 1.2 Grondexploitaties en Ruimtelijke Ordening

SOORT MUTATIE	OMSCHRIJVING	LASTEN	BATEN	SALDO
Mutaties programma	Verdeling stelpost Loon-/prijsbijstelling	-177	313	136
Mutaties programma	Invulling formatie Coalitieakkoord	130	0	130
Mutaties programma	Invulling formatie organisatie-ontwikkelbudget	-646	0	-646
Mutaties programma	Bestemming rekeningresultaat 2022	-742	0	-742

Mutaties programma	Grondexploitatie Kavels over de Laak	-4.527	0	-4.527
Mutaties programma	Meerjarenprogramma Grondexploitaties 2022	-5.211	5.211	0
Mutaties programma	Tijdelijke Woningen Nijkerkerstraat	-120	11	-109
Mutaties reserves	Grondexploitatie Kavels over de Laak	0	4.227	4.227
TOTAAL BEGROTING NA WIJZIGING		-11.293	9.761	-1.531

Toelichting op deelprogramma 1.2		Lasten	Baten	Saldo
Verdeling stelpost Loon-/prijsbijstelling				
Dit betreft de verdeling van de stelpost loon-/prijsbijstelling van 1%, die in de Begroting 2023-2026 was opgenomen. Voor deelprogramma 1.2 gaat dit om een verhoging van de lasten van € 177.066 en van de baten van € 312.623. Dit is conform het raadsbesluit 'Verdeling van de stelpost voor loon/prijsbijstelling over de programma's' .		-177	313	136
Invulling formatie Coalitieakkoord				
De € 129.890 is een onderdeel van het formatief invullen van het coalitieakkoord. Dit is conform het raadsbesluit 'Verdeling van de stelposten voor formatie-uitbreiding onder behoud van het coalitieakkoord en het organisatie-ontwikkelsbudget over de programma's' .		130		130
Invulling formatie Organisatie-ontwikkelsbudget				
Betreft een verhoging van de lasten met € 645.577 voor het versterken van de ambtelijke organisatie. Dit is conform het raadsbesluit 'Verdeling van de stelposten voor formatie-uitbreiding onder behoud van het coalitieakkoord en het organisatie-ontwikkelsbudget over de programma's' .		-646		-646
Bestemming rekeningresultaat 2022				
De € 742.000 is een onderdeel van de overhevelingsvoorstellen uit het raadsvoorstel 'Bestemming rekeningresultaat 2022' .		-742		-742
Grondexploitatie Kavels over de Laak				
De lasten van € 4.527.000 betreffen een toevoeging aan de incidentele verliesvoorziening. Dit wordt voor € 4.227.000 gedekt vanuit de reserve Over de Laak, en voor € 300.000 door het krediet en de kapitaallasten van het krediet 'de Brug Over de Laak' te laten vervallen. Dit is besloten in het raadsbesluit 'Gewijzigde vaststelling grondexploitatie Kavels Over de Laak' .		-4.527		-4.527
Meerjarenprogramma Grondexploitaties 2022				
De baten en lasten van € 5.210.500 komen voort uit de vaststelling van het 'Meerjaren Programma Grondexploitaties 2022' .		-5.211	5.211	0
Tijdelijke woningen Nijkerkerstraat				

Het bedrag van € 109.320 bestaat uit € 120.320 aan lasten voor plankosten en € 11.000 aan baten voor de huurinkomsten van de grond. Dit is tevens opgenomen in het raadsbesluit Conform begrotingswijziging 'Tijdelijke Woningen Nijkerkerstaat' .	-120	11	-109
Mutaties Reserves			
Grondexploitatie Kavels over de Laak: Betreft de onttrekking die hierboven in de toelichting is vermeld. Dit is conform het hierboven opgenomen raadsbesluit.		4.227	4.227

Toelichting op de financiële wijzigingen in de begroting 2023 1.3 Wonen

SOORT MUTATIE	OMSCHRIJVING	LASTEN	BATEN	SALDO
Mutaties programma	Taakmutaties Decembercirculaire 2022	-76	0	-76
Mutaties programma	Taakmutaties Meicirculaire 2023	-95	0	-95
Mutaties programma	Verdeling stelpost Loon-/prijsbijstelling	-44	5	-40
Mutaties programma	Nieuwe tranche startersleningen	-18	0	-18
Mutaties programma	Tijdelijke Woningen Nijkerkerstraat	-756	865	109
Mutaties programma	Invulling formatie Coalitieakkoord	506	0	506
Mutaties programma	Invulling formatie organisatie-ontwikkelbudget	-142	0	-142
Mutaties reserves	Nieuwe tranche startersleningen	0	18	18
TOTAAL BEGROTING NA WIJZIGING		-624	887	263

Toelichting op deelprogramma 1.3	Lasten	Baten	Saldo
Taakmutaties Decembercirculaire 2022			
Het bedrag € 75.686 is beschikbaar gesteld voor het aanpakken van malafide verhuurderschap en discriminatie op de arbeidsmarkt conform de 'Taakmutaties Decembercirculaire 2022' .	-76		-76
Taakmutaties Meicirculaire 2023			
Vanuit het 'raadsvoorstel van de Meicirculaire 2023' hebben we voor de implementatie van de Wet Goed Verhuurderschap een bedrag ontvangen van € 95.348.	-95		
Verdeling stelpost Loon-/prijsbijstelling			
Dit betreft de verdeling van de stelpost loon-/prijsbijstelling van 1%, die in de Begroting 2023-2026 was opgenomen. Voor deelprogramma 1.3 gaat dit om een verhoging van de lasten van € 44.218 en van de baten van € 4.545. Dit is conform het raadsbesluit 'Verdeling van de stelpost voor loon/prijsbijstelling over de programma's' .	-44	5	-40

Nieuwe tranche startersleningen			
De lasten van € 17.500 betreffen de beheersvergoeding van 0,5% van het Stimuleringsfonds Volkshuisvesting conform het raadsbesluit ' Nieuwe tranche startersleningen '.	-18		-18
Tijdelijke woningen Nijkerkerstraat			
Het saldo ad € 109.320 bestaat uit € 756.000 aan lasten door de exploitatiesubsidie omtrent de community-impuls en de baten van € 865.320 komen vanuit de subsidies van het Ministerie BZK en RVO. Dit is conform het raadsbesluit ' Tijdelijke Woningen Nijkerkerstaat '.	-756	865	109
Invulling formatie Coalitieakkoord			
De € 506.121 is een onderdeel van het formatief invullen van het coalitieakkoord. Dit is conform het raadsbesluit ' Verdeling van de stelposten voor formatie-uitbreiding onder behoud van het coalitieakkoord en het organisatie-ontwikkelbudget over de programma's '.	506		506
Invulling formatie Organisatie-ontwikkelbudget			
Betreft een verhoging van de lasten met € 141.566 voor het versterken van de ambtelijke organisatie. Dit is conform het raadsbesluit ' Verdeling van de stelposten voor formatie-uitbreiding onder behoud van het coalitieakkoord en het organisatie-ontwikkelbudget over de programma's '.	-142		-142
Mutaties Reserves			
Nieuwe tranche startersleningen: Betreft een toevoeging van € 17.500 aan de reserve 'Woningbouw' conform het hierboven genoemde raadsbesluit.	0	18	18

Toelichting op de financiële wijzigingen in de begroting 2023 1.4 Mobiliteit

SOORT MUTATIE	OMSCHRIJVING	LASTEN	BATEN	SALDO
Mutaties programma	Verdeling stelpost Loon-/prijsbijstelling	-101	90	-11
Mutaties programma	Invulling formatie Coalitieakkoord	-200	200	0
Mutaties programma	Invulling formatie organisatie-ontwikkelbudget	-249	0	-249
Mutaties programma	Investeringskredieten VERDER	-135	0	-135
Mutaties reserves	Investeringskredieten VERDER	-1.754	1.862	108
TOTAAL BEGROTING NA WIJZIGING		-2.439	2.152	-287

Toelichting op deelprogramma 1.4	Lasten	Baten	Saldo
Verdeling stelpost Loon-/prijsbijstelling			
Dit betreft de verdeling van de stelpost loon-/prijsbijstelling van 1%, die in de Begroting 2023-2026 was opgenomen. Voor deelprogramma 1.4 gaat dit om een verhoging van de lasten van € 101.381 en van de baten van € 89.987. Dit is conform het raadsbesluit 'Verdeling van de stelpost voor loon/prijsbijstelling over de programma's' .	-101	90	-11
Invulling formatie Coalitieakkoord			
De € 400.000 is een onderdeel van het formatief invullen van het coalitieakkoord. Dit is conform het raadsbesluit 'Verdeling van de stelposten voor formatie-uitbreiding onder behoud van het coalitieakkoord en het organisatie-ontwikkelbudget over de programma's' .	-200	200	0
Invulling formatie Organisatie-ontwikkelbudget			
Betreft een verhoging van de lasten met € 248.869 voor het versterken van de ambtelijke organisatie. Dit is conform het raadsbesluit 'Verdeling van de stelposten voor formatie-uitbreiding onder behoud van het coalitieakkoord en het organisatie-ontwikkelbudget over de programma's' .	-249		-249
Investeringskredieten VERDER			
De lasten van € 135.000 zijn de kapitaallasten voor 2023 conform het raadsbesluit 'Beschikbaar stellen investeringskredieten lopende projecten VERDER' .	-135		-135
Mutaties Reserves			
Investeringskredieten VERDER: De lasten van € 1.754.575 betreffen een dotatie aan de reserve Toekomstige Vervangingsinvesteringen. De baten van € 1.862.575 betreffen een onttrekking aan de reserve Toekomstige Vervangingsinvesteringen voor het dekken van de afschrijvingslasten. Dit is conform het hierboven opgenomen raadsbesluit.	-1.754	1.862	108

Toelichting op de financiële wijzigingen in de begroting 2023 2.1 Zorg, ondersteuning, inclusie en vluchtelingen

SOORT MUTATIE	OMSCHRIJVING	LASTEN	BATEN	SALDO
Mutaties programma	Verdeling stelpost Loon-/prijsbijstelling	-3.953	25	-3.928
Mutaties programma	Invulling formatie organisatie-ontwikkelbudget	-208	0	-208
Mutaties programma	Bestemming rekeningresultaat 2022	-1.852	0	-1.852
Mutaties programma	Taakmutaties Septembercirculaire 2022	-278	0	-278
Mutaties programma	Taakmutaties Decembercirculaire 2022	211	0	211
Mutaties programma	Taakmutaties Meicirculaire 2023	-2.770	0	-2.770

Mutaties programma	Invulling formatie Coalitieakkoord	51	0	51
Mutaties programma	Raadsbesluit 1778584	-1.511	0	-1.511
Mutaties programma	Vervolg Corona Agenda	-100	0	-100
Mutaties reserves	Bestemming rekeningresultaat 2022	-6.957	80	-6.877
Mutaties reserves	Raadsbesluit 1778584	0	1.511	1.511
TOTAAL BEGROTING NA WIJZIGING		-17.367	1.616	-15.751

Toelichting op deelprogramma 2.1	Lasten	Baten	Saldo
Verdeling stelpost Loon-/prijsbijstelling			
Dit betreft de verdeling van de stelpost loon-/prijsbijstelling van 1%, die in de Begroting 2023-2026 was opgenomen. Voor deelprogramma 2.1 gaat dit om een verhoging van de lasten van € 3.952.826 en van de baten van € 24.712. Dit is conform het raadsbesluit 'Verdeling van de stelpost voor loon/prijsbijstelling over de programma's' .	-3.953	24	-3.929
Invulling formatie Organisatie-ontwikkelbudget			
Betreft een verhoging van de lasten met € 208.307 voor het versterken van de ambtelijke organisatie. Dit is conform het raadsbesluit 'Verdeling van de stelposten voor formatie-uitbreiding onder behoud van het coalitieakkoord en het organisatie-ontwikkelbudget over de programma's' .	-208		-208
Bestemming rekeningresultaat 2022			
De € 1.851.673 is een onderdeel van de overhevelingsvoorstellen uit het raadsvoorstel 'Bestemming rekeningresultaat 2022' .	-1.852		-1.852
Taakmutaties Septembercirculaire 2022			
De lasten van € 278.100 bestaat uit diverse mutaties: - € 380.833 voor asiel (inburgering); - € 89.306 voor Participatie IPS Regeling; - € 13.477 voor diverse kleine mutaties. Voor meer hieromtrent, zie het besluit omtrent de taakmutaties van de septembercirculaire 2022 .	-278		-278
Taakmutaties Decembercirculaire 2022			
Het bedrag van € 210.561 is beschikbaar gesteld voor de uitvoeringskosten van de Sociale verzekeringsbank, vanwege de persoonsgebonden budgetten. Dit is conform het raadsbesluit 'Taakmutaties Decembercirculaire 2022' .	211		211
Taakmutaties Meicirculaire 2023			
Vanuit het 'raadsvoorstel van de Meicirculaire 2023' hebben we verscheidene bijdragen gekregen van het Rijk voor diverse onderwerpen: - € 143.817 voor leerlingenvervoer Oekraïne;	-2.770		-2.770

- € 108.932 voor het leren van de taal voor ontheemden; - € - 98.410 voor werkdrukverlaging jeugdbescherming; - € 1.823.238 voor diverse loon- en prijsbijstellingen; - € 620.578 voor het Nationaal Actieplan Dakloosheid; - € 161.160 voor maatschappelijke begeleiding; - € 10.613 voor einde lening inburgeringsplichtig.			
Invulling formatie Coalitieakkoord			
De € 50.973 is een onderdeel van het formatief invullen van het coalitieakkoord. Dit is conform het raadsbesluit 'Verdeling van de stelposten voor formatie-uitbreiding onder behoud van het coalitieakkoord en het organisatie-ontwikkelbudget over de programma's' .	51		51
Raadsbesluit 1778584			
Het bedrag van € 1.511.000 is ten behoeve van de huisvesting van Oekraïners.	-1.511		-1.511
Vervolg Corona Agenda			
De lasten van € 100.000 betreffen middelen voor de aanpak van problematische schulden jongeren, conform het raadsbesluit 'Vervolg Corona-agenda' .	-100		-100
Mutaties Reserves			
Raadsbesluit 1778584: Betreft een onttrekking van € 1.511.000 van de reserve ten behoeve van de huisvesting Oekraïners.		1.511	1.511
Bestemming rekeningresultaat 2022: De lasten € 6.956.843 bestaan uit diverse stortingen in reserves, zijnde: - € 420.739 voor middelen inburgering; - € 146.132 voor meerkosten Oekraïne; - € 122.000 voor uitvoeringskosten ontheemden Oekraïners; - € 270.996 voor bedrijfsvoeringsmiddelen ontheemden Oekraïners; - € 580.491 voor het Nationaal Programma Onderwijs; - € 190.000 voor versterkingsgelden arbeidsmarktregio; - € 717.485 voor Regionale middelen dichterbij dan je denkt; - en € 4.509.000 voor opvang ontheemden Oekraïne. De baten van € 80.000 zijn een onttrekking vanuit de reserve en was een subsidie aan Stichting Sociaal Fonds. Zie ook het raadsvoorstel 'Bestemming rekeningresultaat 2022' .	-6.957	80	-6.877

Toelichting op de financiële wijzigingen in de begroting 2023 2.2 Werk en Inkomen

SOORT MUTATIE	OMSCHRIJVING	LASTEN	BATEN	SALDO
Mutaties programma	Taakmutaties Meicirculaire 2023	-1.623	0	-1.623
Mutaties programma	Verdeling stelpost Loon-/prijsbijstelling	-425	23	-401
Mutaties programma	Invulling formatie organisatie-ontwikkelbudget	-35	0	-35
Mutaties programma	Bestemming rekeningresultaat 2022	-4.990	0	-4.990
TOTAAL BEGROTING NA WIJZIGING		-7.073	23	-7.050

Toelichting op deelprogramma 2.2	Lasten	Baten	Saldo
Taakmutaties Meicirculaire 2023			
Vanuit het 'raadsvoorstel van de Meicirculaire 2023' hebben we verscheidene bijdragen gekregen van het Rijk voor diverse onderwerpen: - € 712.160 voor diverse loon- en prijsbijstellingen; - € 333.744 voor dienstverlening op het gebied van armoede en schulden; - € 160.210 voor het begeleiden van jongeren naar werk; - € 10.613 voor flankerend beleid energiearmoede.	-1.623		-1.623
Verdeling stelpost Loon-/prijsbijstelling			
Dit betreft de verdeling van de stelpost loon-/prijsbijstelling van 1%, die in de Begroting 2023-2026 was opgenomen. Voor deelprogramma 2.2 gaat dit om een verhoging van de lasten van € 424.600 en van de baten om € 23.293. Dit is conform het raadsbesluit 'Verdeling van de stelpost voor loon/prijsbijstelling over de programma's' .	-425	23	-401
Invulling formatie Organisatie-ontwikkelbudget			
Betreft een verhoging van de lasten met € 35.391 voor het versterken van de ambtelijke organisatie. Dit is conform het raadsbesluit 'Verdeling van de stelposten voor formatie-uitbreiding onder behoud van het coalitieakkoord en het organisatie-ontwikkelbudget over de programma's' .	-35		-35
Bestemming rekeningresultaat 2022			
De € 4.986.587 is een onderdeel van de overhevelingsvoorstellen uit het raadsvoorstel 'Bestemming rekeningresultaat 2022' .	-4.987		-4.987
Mutaties Reserves			
Geen reservemutaties binnen dit deelprogramma.			

Toelichting op de financiële wijzigingen in de begroting 2023 2.3 Onderwijs en Sport & Bewegen

SOORT MUTATIE	OMSCHRIJVING	LASTEN	BATEN	SALDO
Mutaties programma	Taakmutaties Decemercirculaire 2022	6	0	6
Mutaties programma	Taakmutaties Meicirculaire 2023	-18	0	-18
Mutaties programma	Verdeling stelpost Loon-/prijsbijstelling	-517	12	-505
Mutaties programma	Blaashal ALTA en pilot sportparkmanagement	-100	0	-100
Mutaties reserves	Blaashal ALTA en pilot sportparkmanagement	0	100	100
Mutaties reserves	Bestemming rekeningresultaat 2022	0	193	193
TOTAAL BEGROTING NA WIJZIGING		-630	305	-325

Toelichting op deelprogramma 2.3	Lasten	Baten	Saldo
Taakmutaties Decemercirculaire 2022			
Het bedrag van € 5.601 is beschikbaar gesteld voor diverse kleine mutaties conform het raadsbesluit ' Taakmutaties Decemercirculaire 2022 '.	6		6
Taakmutaties Meicirculaire 2023			
Vanuit de Meicirculaire 2023 hebben we voor voorschoolse educatie een bedrag ontvangen van € 17.718. Zie ook het ' raadsvoorstel van de Meicirculaire 2023 '.	-18		-18
Verdeling stelpost Loon-/prijsbijstelling			
Dit betreft de verdeling van de stelpost loon-/prijsbijstelling van 1%, die in de Begroting 2023-2026 was opgenomen. Voor deelprogramma 2.3 gaat dit om een verhoging van de lasten van € 517.471 en van de baten om € 12.153. Dit is conform het raadsbesluit ' Verdeling van de stelpost voor loon/prijsbijstelling over de programma's '.	-517	12	-505
Blaashal ALTA en pilot sportparkmanagement			
De lasten van € 100.000 zijn ter dekking van de pilot sportparkmanagement in 2023, conform bijbehorend raadsbesluit .	-100		-100
Mutaties Reserves			
Blaashal ALTA en pilot sportparkmanagement: Dit betreft een onttrekking van de reserve 'sport en bewegen' in verband met de pilot sportparkmanagement in 2023. Zie hierboven voor het raadsbesluit.		100	100
Bestemming rekeningresultaat 2022: De € 192.514 is een onttrekking aan de reserve Vervangingsinvesteringen als onderdeel van het		193	193

raadsbesluit 'Bestemming rekeningresultaat 2022' . Het betreft middelen voor het buitengebruik stellen van onderwijspanden.			
---	--	--	--

Toelichting op de financiële wijzigingen in de begroting 2023 3.1 Economie

SOORT MUTATIE	OMSCHRIJVING	LASTEN	BATEN	SALDO
Mutaties programma	Verdeling stelpost Loon-/prijsbijstelling	-77	14	-64
Mutaties programma	Invulling formatie Coalitieakkoord	19	0	19
Mutaties programma	Invulling formatie organisatie-ontwikkelbudget	-361	0	-361
Mutaties programma	Vervolg Corona Agenda	-82	0	-82
TOTAAL BEGROTING NA WIJZIGING		-501	14	-487

Toelichting op deelprogramma 3.1 Economie	Lasten	Baten	Saldo
Verdeling stelpost Loon-/prijsbijstelling			
Dit betreft de verdeling van de stelpost loon-/prijsbijstelling van 1%, die in de Begroting 2023-2026 was opgenomen. Voor deelprogramma 3.1 gaat dit om een verhoging van de lasten van € 517.471 en van de baten om € 12.153. Dit is conform het raadsbesluit 'Verdeling van de stelpost voor loon/prijsbijstelling over de programma's' .	-77	14	-64
Invulling formatie Coalitieakkoord			
De € 19.346 is een onderdeel van het formatief invullen van het coalitieakkoord. Dit is conform het raadsbesluit 'Verdeling van de stelposten voor formatie-uitbreiding onder behoud van het coalitieakkoord en het organisatie-ontwikkelbudget over de programma's' .	19		19
Invulling formatie Organisatie-ontwikkelbudget			
Betreft een verhoging van de lasten met € 361.169 voor het versterken van de ambtelijke organisatie. Dit is conform het raadsbesluit 'Verdeling van de stelposten voor formatie-uitbreiding onder behoud van het coalitieakkoord en het organisatie-ontwikkelbudget over de programma's' .	-361		-361
Vervolg Corona Agenda			
Het bedrag van € 82.000 bestaat uit € 50.000 aan lasten voor de voortzetting van de Utrecht Talent Alliantie en € 32.000 aan lasten voor het uitvoeringsbudget impact ondernemen. Dit is conform het raadsbesluit 'Vervolg Corona-agenda' .	-82		-82
Mutaties Reserves			

Geen reservemutaties binnen dit deelprogramma.			
--	--	--	--

Toelichting op de financiële wijzigingen in de begroting 2023 3.2 Kunst, Cultuur en evenementen

SOORT MUTATIE	OMSCHRIJVING	LASTEN	BATEN	SALDO
Mutaties programma	Verdeling stelpost Loon-/prijsbijstelling	-489	3	-486
Mutaties programma	Invulling formatie Coalitieakkoord	34	0	34
TOTAAL BEGROTING NA WIJZIGING		-454	3	-452

Toelichting op deelprogramma 3.2

	Lasten	Baten	Saldo
Verdeling stelpost Loon-/prijsbijstelling			
Dit betreft de verdeling van de stelpost loon-/prijsbijstelling van 1%, die in de Begroting 2023-2026 was opgenomen. Voor deelprogramma 3.2 gaat dit om een verhoging van de lasten van € 488.843 en van de baten om € 2.654. Dit is conform het raadsbesluit 'Verdeling van de stelpost voor loon/prijsbijstelling over de programma's' .	-489	3	-486
Invulling formatie Coalitieakkoord			
De € 34.392 is een onderdeel van het formatief invullen van het coalitieakkoord. Dit is conform het raadsbesluit 'Verdeling van de stelposten voor formatie-uitbreiding onder behoud van het coalitieakkoord en het organisatie-ontwikkelbudget over de programma's' .	34		34
Mutaties Reserves			
Geen reservemutaties binnen dit deelprogramma			

Toelichting op de financiële wijzigingen in de begroting 2023 3.3 Handhaving

SOORT MUTATIE	OMSCHRIJVING	LASTEN	BATEN	SALDO
Mutaties programma	Verdeling stelpost Loon-/prijsbijstelling	17	0	17
Mutaties programma	Fietsstewards en sus-teams	-110	0	-110
Mutaties programma	Invulling formatie Coalitieakkoord	308	0	308
TOTAAL BEGROTING NA WIJZIGING		214	0	214

Toelichting op deelprogramma 3.3	Lasten	Baten	Saldo
Verdeling stelpost Loon-/prijsbijstelling			
Dit betreft de verdeling van de stelpost loon-/prijsbijstelling van 1%, die in de Begroting 2023-2026 was opgenomen. Voor deelprogramma 3.3 gaat dit om een verlaging van de lasten van € 16.675. Dit is conform het raadsbesluit 'Verdeling van de stelpost voor loon/prijsbijstelling over de programma's' .	17		17
Fietsstewards en sus-teams			
De lasten van € 110.000 bestaan uit een incidentele dekking voor de kosten van fietsstewards en het susteam voor het tweede deel van 2023. Zie hiervoor het raadsbesluit 'Financiering van de fietsstewards en het susteam tweede deel 2023' .	-110		-110
Invulling formatie Coalitieakkoord			
De € 307.770 is een onderdeel van het formatief invullen van het coalitieakkoord. Dit is conform het raadsbesluit 'Verdeling van de stelposten voor formatie-uitbreiding onder behoud van het coalitieakkoord en het organisatie-ontwikkelbudget over de programma's' .	308		308
Mutaties Reserves			
Geen reservemutaties binnen dit deelprogramma			

Toelichting op de financiële wijzigingen in de begroting 2023 3.4 Sociale en fysieke veiligheid

SOORT MUTATIE	OMSCHRIJVING	LASTEN	BATEN	SALDO
Mutaties programma	Verdeling stelpost Loon-/prijsbijstelling	-325	2	-323
Mutaties programma	Invulling formatie Coalitieakkoord	-151	0	-151
Mutaties programma	Invulling formatie organisatie-ontwikkelbudget	-452	0	-452
Mutaties programma	Bestemming rekeningresultaat 2022	-56	0	-56
TOTAAL BEGROTING NA WIJZIGING		-985	2	-983

Toelichting op deelprogramma 3.4	Lasten	Baten	Saldo
Verdeling stelpost Loon-/prijsbijstelling			
Dit betreft de verdeling van de stelpost loon-/prijsbijstelling van 1%, die in de Begroting 2023-2026 was opgenomen. Voor deelprogramma 3.4 gaat dit om een verhoging van de lasten van € 325.205 en van de baten om € 1.920. Dit is conform het raadsbesluit 'Verdeling van de stelpost voor loon/prijsbijstelling over de programma's' .	-325	2	-323

Invulling formatie Coalitieakkoord			
De € 150.971 is een onderdeel van het formatief invullen van het coalitieakkoord. Dit is conform het raadsbesluit 'Verdeling van de stelposten voor formatie-uitbreiding onder behoud van het coalitieakkoord en het organisatie-ontwikkelbudget over de programma's' .	-151		-151
Invulling formatie Organisatie-ontwikkelbudget			
Betreft een verhoging van de lasten met € 451.949 voor het versterken van de ambtelijke organisatie. Dit is conform het raadsbesluit 'Verdeling van de stelposten voor formatie-uitbreiding onder behoud van het coalitieakkoord en het organisatie-ontwikkelbudget over de programma's' .	-452		-452
Bestemming rekeningresultaat 2022			
De € 56.400 is een onderdeel van de overhevelingsvoorstellen uit het raadsvoorstel 'Bestemming rekeningresultaat 2022' .	-56		-56
Mutaties Reserves			
Geen reservemutaties binnen dit deelprogramma.			

Toelichting op de financiële wijzigingen in de begroting 2023 3.5 Stedelijk beheer, milieu en dierenwelzijn

SOORT MUTATIE	OMSCHRIJVING	LASTEN	BATEN	SALDO
Mutaties programma	Taakmutaties meicirculaire 2023	-295	0	-295
Mutaties programma	Verdeling stelpost Loon-/prijsbijstelling	-1.297	118	-1.178
Mutaties programma	Invulling formatie Coalitieakkoord	119	0	119
Mutaties programma	Invulling formatie organisatie-ontwikkelbudget	-2	0	-2
Mutaties programma	Bestemming rekeningresultaat 2022	-61	0	-61
Mutatie reserves	Bestemming rekeningresultaat 2022	-185	244	59
TOTAAL BEGROTING NA WIJZIGING		-1.721	362	-1.359

Toelichting op deelprogramma 3.5	Lasten	Baten	Saldo
Taakmutaties Meicirculaire 2023			
Vanuit de Meicirculaire 2023 hebben we voor bodembescherming een bedrag ontvangen van € 294.662. Zie ook het 'raadsvoorstel van de Meicirculaire 2023' .	-295		-295
Verdeling stelpost Loon-/prijsbijstelling			
Dit betreft de verdeling van de stelpost loon-/prijsbijstelling van 1%, die in de Begroting 2023-2026 was opgenomen. Voor deelprogramma 3.5	-1.291	118	-1.173

gaat dit om een verhoging van de lasten van € 1.291.004 en van de baten om € 118.333. Dit is conform het raadsbesluit 'Verdeling van de stelpost voor loon/prijsbijstelling over de programma's' .			
Invulling formatie Coalitieakkoord			
De € 118.586 is een onderdeel van het formatief invullen van het coalitieakkoord. Dit is conform het raadsbesluit 'Verdeling van de stelposten voor formatie-uitbreiding onder behoud van het coalitieakkoord en het organisatie-ontwikkelbudget over de programma's' .	119		119
Bestemming rekeningresultaat 2022			
De € 61.000 aan lasten betreft een overhevelingsvoorstel van de middelen voor de preventieve maatregelen ter bestrijding van de Eikenprocessierups die nog niet zijn uitgevoerd. Zie ook het raadsvoorstel 'Bestemming rekeningresultaat 2022' .	-61		-61
Invulling formatie Organisatie-ontwikkelbudget			
Betreft een verhoging van de lasten met € 2.375 voor het versterken van de ambtelijke organisatie. Dit is conform het raadsbesluit 'Verdeling van de stelposten voor formatie-uitbreiding onder behoud van het coalitieakkoord en het organisatie-ontwikkelbudget over de programma's' .	-2		-2
Mutaties Reserves			
Bestemming rekeningresultaat 2022: De € 59.115 bestaat uit € 184.551 aan lasten waarvan: - € 35.551 als storting in de reserve riolering; - € 149.000 als storting van de teveel betaalde middelen in het verleden die in de reserve onderhoud openbare ruimte worden gestort. De baten van € 243.666 bestaan uit: - € 116.000 als onttrekking aan de reserve ten behoeve van de beheerskosten en onderhoudskosten van Park Elisabeth Groen; - € 127.666 als onttrekking aan de reserve ten behoeve van de saneringskosten van de Vetgasfabriek. Zie hierboven voor het raadsbesluit.	-185	244	59

Toelichting op de financiële wijzigingen in de begroting 2023 4.1 Dienstverlening

SOORT MUTATIE	OMSCHRIJVING	LASTEN	BATEN	SALDO
Mutaties programma	Verdeling stelpost Loon-/prijsbijstelling	-173	191	18
Mutaties programma	Bestemming rekeningresultaat 2022	-356	0	-356
Mutaties programma	Vervolg Corona Agenda	-75	0	-75

Mutaties programma	Taakmutaties Decembecirculaire 2022	-8	0	-8
Mutaties programma	Taakmutaties meicirculaire 2023	-27	0	-27
Mutaties programma	Invulling formatie organisatie-ontwikkelbudget	-595	0	-595
Mutaties programma	Taakmutaties Septembecirculaire 2022	-64	0	-64
TOTAAL BEGROTING NA WIJZIGING		-1.298	191	-1.107

Verdeling stelpost Loon-/prijsbijstelling				
Dit betreft de verdeling van de stelpost loon-/prijsbijstelling van 1%, die in de Begroting 2023-2026 was opgenomen. Voor deelprogramma 4.1 gaat dit om een verhoging van de lasten van € 172.874 en van de baten om € 190.844. Dit is conform het raadsbesluit 'Verdeling van de stelpost voor loon/prijsbijstelling over de programma's' .		-173	191	18
Bestemming rekeningresultaat 2022				
De lasten van € 356.000 bestaan uit: - € 100.000 als overhevelingsvoorstel voor de sociale verbondenheid in het kader van het maatschappelijk programma 'Mondriaan 150'; - € 256.000 waarvan € 156.000 voor de invoering van de Wet kwaliteitsborging en € 100.000 voor de invulling van Wet Open Overheid. Zie ook het raadsvoorstel 'Bestemming rekeningresultaat 2022' .		-356		-356
Vervolg Corona Agenda				
De lasten van € 75.000 betreffen de kosten van het Stadsgesprek conform het raadsbesluit 'Vervolg Corona-agenda' .		-75		-75
Taakmutaties Decembecirculaire 2022				
Het bedrag van € 7.822 bestaat uit diverse kleine mutaties vanuit het raadsbesluit 'Taakmutaties Decembecirculaire 2022' .		-8		-8
Invulling formatie Organisatie-ontwikkelbudget				
Betreft een verhoging van de lasten met € 595.210 voor het versterken van de ambtelijke organisatie. Dit is conform het raadsbesluit 'Verdeling van de stelposten voor formatie-uitbreiding onder behoud van het coalitieakkoord en het organisatie-ontwikkelbudget over de programma's' .		-595		-595
Taakmutaties Septembecirculaire 2022				
De lasten van € 64.081 zijn voor de hogere lasten van het invoeren van de Wet kwaliteitsborging bouw. Conform het raadsbesluit 'Taakmutaties Septembecirculaire 2022' .		-64		-64
Taakmutaties Meicirculaire 2023				

Vanuit de Meicirculaire 2023 hebben we voor de implementatie van de nieuwe wet verkiezingsuitslagen een bedrag ontvangen van € 26.849. Zie ook het raadsvoorstel van de Meicirculaire 2023 '.	-27		-27
Mutaties Reserves			
Geen reservemutaties binnen dit deelprogramma.			

Toelichting op de financiële wijzigingen in de begroting 2023 4.2 Bestuur en regionale samenwerking

SOORT MUTATIE	OMSCHRIJVING	LASTEN	BATEN	SALDO
Mutaties programma	Verdeling stelpost Loon-/prijsbijstelling	-153	2	-151
Mutaties programma	Donatie Giro 555	-160	0	-160
Mutaties programma	Invulling formatie Coalitieakkoord	60	0	60
Mutaties programma	Bestemming rekeningresultaat 2022	-224	0	-224
Mutaties programma	Doorontwikkelen takenpakket griffie	-242	0	-242
TOTAAL BEGROTING NA WIJZIGING		-719	2	-717

Toelichting op deelprogramma 4.2	Lasten	Baten	Saldo
Verdeling stelpost Loon-/prijsbijstelling			
Dit betreft de verdeling van de stelpost loon-/prijsbijstelling van 1%, die in de Begroting 2023-2026 was opgenomen. Voor deelprogramma 4.2 gaat dit om een verhoging van de lasten van € 153.015 en van de baten om € 1.561. Dit is conform het raadsbesluit 'Verdeling van de stelpost voor loon/prijsbijstelling over de programma's' .	-153	2	-151
Donatie Giro 555			
De lasten van € 160.000 betreffen de donatie voor de hulpverlening in Turkije en Syrië na de aardbeving (giro 555). Dit is conform het raadsbesluit 'Donatie hulpverlening aardbeving Turkije en Syrië (giro 555)' .	-160		-160
Invulling formatie Coalitieakkoord			
De € 59.996 is een onderdeel van het formatief invullen van het coalitieakkoord. Dit is conform het raadsbesluit 'Verdeling van de stelposten voor formatie-uitbreiding onder behoud van het coalitieakkoord en het organisatie-ontwikkelbudget over de programma's' .	60		60
Bestemming rekeningresultaat 2022			
De lasten van € 223.550 bestaat uit overhevelingsvoorstellen van:	-224		-224

- 200.000 voor systeemleren en robuuste rechtssystemen; - € 10.370 voor het onderzoek naar ondermijning in Amersfoort; - € 13.180 voor de interne begeleidingscommissie juridische bijstand; Zie ook het raadsvoorstel 'Bestemming rekeningresultaat 2022' .			
Doorontwikkelen takenpakket griffie			
De lasten van € 242.350 betreft een gedeelte van de dekking voor de doorontwikkeling van de takenpakket van de griffie. Dit conform het raadsbesluit 'Doorontwikkelen takenpakket griffie' .	-242		-242
Mutaties Reserves			
Geen reservemutaties binnen dit deelprogramma.			

Toelichting op de financiële wijzigingen in de begroting 2023 4.3 Bedrijfsvoering

SOORT MUTATIE	OMSCHRIJVING	LASTEN	BATEN	SALDO
Mutaties programma	Verdeling stelpost Loon-/prijsbijstelling	-841	380	-462
Mutaties programma	Invulling formatie Coalitieakkoord	-1.076	0	-1.076
Mutaties programma	Invulling formatie organisatie-ontwikkelbudget	-3.108	0	-3.108
Mutaties programma	Doorontwikkelen takenpakket griffie	-73	0	-73
Mutaties programma	Taakmutaties Septembercirculaire 2022	69	0	69
Mutaties programma	Taakmutaties Meicirculaire 2023	71	0	71
Mutaties reserves	Bestemming rekeningresultaat 2022	-1.901	0	-1.901
TOTAAL BEGROTING NA WIJZIGING		-6.860	380	-6.480

Toelichting op deelprogramma 4.3	Lasten	Baten	Saldo
Verdeling stelpost Loon-/prijsbijstelling			
Dit betreft de verdeling van de stelpost loon-/prijsbijstelling van 1%, die in de Begroting 2023-2026 was opgenomen. Voor deelprogramma 4.3 gaat dit om een verhoging van de lasten van € 841.218 en van de baten om € 379.705. Dit is conform het raadsbesluit 'Verdeling van de stelpost voor loon/prijsbijstelling over de programma's' .	-841	380	-462
Invulling formatie Coalitieakkoord			
De € 1.076.103 is een onderdeel van het formatief invullen van het coalitieakkoord. Dit is conform het raadsbesluit 'Verdeling van de stelposten voor formatie-uitbreiding onder behoud van het coalitieakkoord en het organisatie-ontwikkelbudget over de programma's' .	-1.076		-1.076

Invulling formatie organisatie ontwikkelbudget			
Betreft een verhoging van de lasten met € 3.108.497 voor het versterken van de ambtelijke organisatie. Dit is conform het raadsbesluit 'Verdeling van de stelposten voor formatie-uitbreiding onder behoud van het coalitieakkoord en het organisatie-ontwikkelbudget over de programma's' .	-3.108		-3.108
Doorontwikkelen takenpakket griffie			
De lasten van € 242.350 betreffen een gedeelte van de dekking voor de doorontwikkeling van de takenpakket van de griffie. Dit conform het raadsbesluit 'Doorontwikkelen takenpakket griffie' .	-73		-73
Taakmutaties Septembercirculaire 2022			
De lasten van € 68.792 betreffen de bijdrage aan de Generieke Digitale Infrastructuur voor gemeenten, conform het raadsbesluit 'Taakmutaties Septembercirculaire 2022' .	69		69
Taakmutaties Meicirculaire 2023			
In de Meicirculaire 2023 is opgenomen dat het Rijk minder geld beschikbaar stelt voor GDI-voorzieningen, voor een bedrag van € 70.714 voor Amersfoort. Zie ook het 'raadsvoorstel van de Meicirculaire 2023' .	71		71
Mutaties Reserves			
Bestemming rekeningresultaat 2022: de lasten van € 1.901.000 betreffen een toevoeging aan de bedrijfsvoeringsreserve zodat de totale reserve uitkomt op 7,5% van de loonsom. Zie ook het raadsvoorstel 'Bestemming rekeningresultaat 2022' .	-1.901		-1.901

Toelichting op de financiële wijzigingen in de begroting 2023 5.1 Financiën

DEELPROGRAMMA	OMSCHRIJVING	LASTEN	BATEN	SALDO
Mutaties programma	Taakmutaties Decemercirculaire 2022	0	4.778	4.778
Mutaties programma	Taakmutaties Septembercirculaire 2022	0	275	275
Mutaties programma	Taakmutaties Meicirculaire 2023	0	5.090	5.090
Mutaties programma	Verdeling stelpost Loon-/prijbsijstelling	7.305	115	7.420
Mutaties programma	Invulling formatie organisatie-ontwikkelbudget	6.000	0	6.000
Mutaties reserves	Donatie Giro 555	0	160	160
Mutaties reserves	Taakmutaties Meicirculaire 2023	0	-56	-56
Mutaties programma	Grondexploitatie Kavels over de Laak	0	300	300
Mutaties programma	Investeringskredieten VERDER	0	27	27
Mutaties reserves	Fietsstewards en sus-teams	0	110	110

Mutaties reserves	Bestemming rekeningresultaat 2022	8.526	3.370	11.896
Mutaties reserves	Vervolg Corona Agenda	0	257	257
Mutaties reserves	Doorontwikkelen takenpakket griffie	0	315	315
TOTAAL BEGROTING NA WIJZIGING		21.831	14.740	36.571

Toelichting op programma 5.1	Lasten	Baten	Saldo
Taakmutaties Decembercirculaire 2022			
De baten van € 4.778.118 zijn de totale ontvangsten vanuit de decembercirculaire 2022, conform het raadsbesluit ' Taakmutaties Decembercirculaire 2022 '.		4.778	4.778
Taakmutaties Septembercirculaire 2022			
De baten van € 275.533 zijn de ontvangsten van de Septembercirculaire 2022, conform het raadsbesluit ' Taakmutaties Septembercirculaire 2022 '.		275	275
Taakmutaties Meicirculaire 2023			
De baten van € 5.089.662 zijn de ontvangsten van de Meicirculaire 2023, conform het ' raadsvoorstel van de Meicirculaire 2023 '. Een bedrag ad € 55.907 wordt hiervan gestort in de saldireserve.		5.090	5090
Verdeling stelpost Loon-/prijsbijstelling			
Dit betreft de verdeling van de stelpost loon-/prijsbijstelling van 1%, die in de Begroting 2023-2026 was opgenomen. Voor deelprogramma 5.1 gaat dit om het wegvallen van de stelpost ad € 7.305 aan de lastenzijde. Aan de batenzijde is een verhoging ad € 114.653 zichtbaar als gevolg van de verdeling. Dit is conform het raadsbesluit ' Verdeling van de stelpost voor loon/prijsbijstelling over de programma's '.	7.305	115	7.420
Invulling formatie organisatie ontwikkelbudget			
Betreft de verdeling van de stelpost 'organisatie-ontwikkelen' van € 6.000.000 voor het versterken van de ambtelijke organisatie. Dit is conform het raadsbesluit ' Verdeling van de stelposten voor formatie-uitbreiding onder behoud van het coalitieakkoord en het organisatie-ontwikkelbudget over de programma's '.	6.000		6.000
Mutaties Reserves			
Donatie Giro 555: Dit betreft een onttrekking aan de saldi reserve van € 160.000 ten behoeve van de de donatie aan giro 555. Dit is conform het raadsbesluit ' Donatie hulpverlening aardbeving Turkije en Syrië (giro 555) '.		160	160
Taakmutaties Meicirculaire 2023: Een bedrag ad € 55.907 wordt gestort in de Saldireserve. Zie hiervoor ook bovengenoemd raadsbesluit.		-56	-56

Grondexploitatie Kavels over de Laak: Een bedrag van € 300.000 wordt onttrokken uit de Saldirreserve in verband met de grondexploitatie Kavels over de Laak. Dit is besloten in het raadsbesluit ' Gewijzigde vaststelling grondexploitatie Kavels Over de Laak '.		300	300
Investeringskredieten VERDER: Een bedrag ad € 27.000 wordt onttrokken aan de Saldirreserve, ter dekking van de rentelasten van het investeringskrediet ad € 2.700.000 dat beschikbaar is gesteld, conform het raadsbesluit ' Beschikbaar stellen investeringskredieten lopende projecten VERDER '.		27	27
Fietsstewards en sus-teams: De baten ad € 110.000 betreffen een dotatie aan de reserve Corona ter dekking van de kosten van de fietsstewards en susteam voor het tweede deel van 2023. Dit is conform het raadsbesluit ' Financiering van de fietsstewards en het susteam tweede deel 2023 '.		110	110
Bestemming rekeningresultaat 2022: De lasten van € 8.526.214 betreffen een toevoeging aan de Saldirreserve van het (netto) rekeningresultaat. De baten van € 3.369.616 betreffen een onttrekking aan de Saldirreserve t.b.v. het dekken van de overgehevelde budgetten naar 2023. Zie ook het raadsvoorstel ' Bestemming rekeningresultaat 2022 '.	8.526	3.370	11.896
Vervolg Corona Agenda: De baten van € 257.000 betreffen een onttrekking aan de reserve Corona voor de dekking van de lasten in het raadsbesluit ' Vervolg Corona-agenda '.		257	257
Doorontwikkelen takenpakket griffie: De baten van € 314.980 zijn een onttrekking uit de Saldirreserve voor het doorontwikkelen van het takenpakket van de griffie. Zie hiervoor ook het raadsbesluit ' Doorontwikkelen takenpakket griffie '.		315	315

Incidentele baten en lasten

Tabel: BIN.01 Incidentele en structurele baten en lasten

PRESENTATIE VAN HET STRUCTURELE SALDO	BEGROTING 2024	RAMING 2025	RAMING 2026	RAMING 2027
Totaal Baten	667.154	709.537	632.672	620.089
Totaal Lasten	-683.252	-712.317	-652.049	-643.054
Saldo baten en lasten	-16.098	-2.779	-19.377	-22.965
Toevoegingen en onttrekkingen aan reserves	4.660	1.791	-508	1.172
Resultaat	-11.438	-989	-19.885	-21.793
Waarvan incidentele baten en lasten (saldo)	-35.016	-19.604	-7.831	-787
STRUCTURELE SALDO	23.579	18.615	-12.054	-21.006

STRUCTURELE BATEN EN LASTEN NA VERLAGING VAN INCIDENTELE POSTEN	BEGROTING 2024	RAMING 2025	RAMING 2026	RAMING 2027
Baten	672.988	711.295	632.969	620.599
Lasten	-649.409	-692.680	-645.023	-641.606
STRUCTURELE SALDO	23.579	18.615	-12.054	-21.006

Tabel: BIN.01.1 Toelichting incidentele baten en lasten

INCIDENTELE BUDGETTEN	BEGROTING 2024	RAMING 2025	RAMING 2026	RAMING 2027
1.1 Energietransitie				
<u>Coalitieakkoord: Isolatie Offensief</u> Incidenteel budget voor 4 jaar (2023 t/m 2026) waarmee mensen met slecht geïsoleerde huizen en een minimum inkomen hun eigen woning kunnen isoleren en hun energierekening kunnen verlagen.	-1.125	-1.275	-1.175	0
<u>Duurzame Stad</u> Incidentele formatieruimte voor het project Duurzame Stad. Dit incidentele budget wordt gedekt uit de reserve Duurzame Stad.	-1.049	0	0	0
<u>Energietransitie</u> We werken aan de ambitie om in 2030 CO2-neutraal te zijn. We werken eraan om de gebouwde omgeving te verwarmen zonder aardgas.	-711	0	0	0
<u>Mutaties Reserves</u> Onttrekking uit de reserve Duurzame Stad ter dekking van de incidentele formatie-uitbreiding voor Duurzame Stad.	1.957	0	0	0
Subtotaal 1.1 Energietransitie	-928	-1.275	-1.175	0

1.2 Grex en Ruimtelijke Ordening				
<u>Bestedingsplan Langs Eem en Spoor</u> De raad heeft het college op 16 juli 2019 opdracht gegeven verscheidene projecten langs de Eem te ontwikkelen en de Nieuwe Poort daarbij te betrekken om de bereikbaarheid van het hele gebied op peil te houden.	-200	-225	0	0
<u>Inspectie Restauratie Onze Lieve Vrouwe Toren</u> In de Kadernota 2024-2027 is geld beschikbaar gesteld voor de periodieke restauratie aan de Onze Lieve Vrouwe Toren. Dit bedrag heeft betrekking op de voorbereidende inspectie.	0	0	0	-125
<u>Programmakosten Langs Eem en Spoor</u> Aanvullend op de Kadernota 2024-2027 heeft de Raad extra middelen beschikbaar gesteld ten behoeve van het project Langs Eem en Spoor.	-250	-250	-250	0
<u>U-Ned</u> Aanvullend op de Kadernota 2024-2027 heeft de Raad extra middelen beschikbaar gesteld ten behoeve van de regionale samenwerking in U-Ned.	-300	-300	-300	0
<u>Verduurzaming Gemeentelijk Vastgoed</u> De gemeente heeft de wettelijke verplichting vanuit de Wet Milieubeheer om aandacht te besteden aan verduurzaming van de gebouwen in haar eigendom die meer energie verbruiken dan 50.000 kwh elektra of 25.000 m3 gas.	23	23	0	0
<u>Bestemming rekeningresultaat 2022</u> Doorgeschoven budget t.b.v. de Omgevingswet.	-320	0	0	0
<u>Mutaties Reserves</u> Onttrekking aan de reserve Binnenstedelijke Ontwikkelingen ter dekking van het bestedingsplan Langs Eem en Spoor.	200	225	0	0
Subtotaal 1.2 Grex en Ruimtelijke Ordening	-847	-527	-550	-125
1.3 Wonen				
<u>Coalitieakkoord: Wonen en verhuizen voor ouderen</u> Incidenteel budget voor 4 jaar (2023 t/m 2026) om ouderen die willen verhuizen extra te ondersteunen.	-158	-158	-158	0
<u>Realisatie sociale woningbouw</u> Budget voor projecten die bijdrage aan sociale woningbouw. Dit budget wordt gedekt door middel van een onttrekking uit de reserve Sociale woningbouw.	-500	0	0	0
<u>Mutaties Reserves</u> Onttrekking aan de reserve Woningbouw voor projecten die bijdrage aan sociale woningbouw.	500	0	0	0
Additional onttrekking aan de reserve Woningbouw voor de dekking van de exploitatielasten van de in 2021 nieuw uitgegeven tranche startersleningen.	53	53	0	0
Subtotaal 1.3 Wonen	-105	-105	-158	0

1.4 Mobiliteit				
<u>Goed op Weg - Korte Termijn Aanpak 2021-2024</u>				
Incidenteel budget voor 4 jaar voor het verbeteren van de regionale en stedelijke bereikbaarheid, de benutting van de bestaande infrastructuur voor auto, openbaar vervoer en fiets en het stimuleren van schone, slimme en veilige mobiliteit. Hierbij wordt samengewerkt met het Rijk, Rijkswaterschap, provincie Utrecht en de gemeente Utrecht onder de vlag Goed op Weg en Korte Termijn Aanpak.	-360	-360	0	0
<u>Fietskelder Stationsplein</u>				
In de Kadernota 2024-2027 heeft de Raad besloten tot een extra investering in de de Fietsenkelder op het stationsplein om deze fietsenkelder te kunnen realiseren.	-1.150	-1.150	0	0
<u>Inkomstenderving Straatparkeren</u>				
In de Kadernota 2024-2027 is een bedrag van € 4.820.000 opgenomen in verband met vertraging van te wijzigen parkeerbeleid. In plaats van 2024, zullen in 2025 de extra inkomsten uit toepassing van een scanauto voor parkeercontroles en extra inkomsten uit uitbreiden areaal worden gerealiseerd.	-4.820	0	0	0
<u>Mutaties Reserves</u>				
Onttrekking uit de reserve Stedelijke voorziening ter dekking van het programma Goed op Weg - Korte Termijn Aanpak.	360	360	0	0
Subtotaal 1.4 Mobiliteit	-5.970	-1.150	0	0
Totaal 1. Programma Omgeving	-7.850	-3.057	-1.883	-125
2.1 Zorg, ondersteuning, inclusie en vluchtelingen				
<u>Agile Facilitator</u>				
Dit betreft een tijdelijke uitbreiding voor 3 jaar voor een beleidsregisseur met de rol van Agile Facilitator. Dit om de afdeling Samen Leven effectiever en efficiënter in te kunnen richten.	-72	-48	0	0
<u>Amendement 129A</u>				
Incidentele bezuiniging t/m 2024 a.g.v. het aangenomen amendement 129A bij de vaststelling van de begroting 2021-2024.	946	0	0	0
<u>Coalitieakkoord: Integraal Wijkgebouw</u>				
Incidenteel budget in 2023 en 2024 voor het realiseren van een integraal wijkgebouw waarin ontmoetingen en andere maatschappelijke functies worden gehuisvest.	-105	0	0	0
<u>Coalitieakkoord: Nieuwe locatie maatschappelijke opvang</u>				
Incidenteel budget voor 3 jaar (2023 t/m 2025) om ouderen die willen verhuizen extra te ondersteunen.	-1.000	-511	0	0
<u>Coalitieakkoord: Revolverend preventiefonds (bate)</u>				
Incidentele bate/verlaging last in 2026 m.b.t. het revolverend preventiefonds.	0	0	735	0
<u>Coalitieakkoord: Revolverend preventiefonds (lasten)</u>				
Het Revolverend preventiefonds ziet toe op de businesscase preventie. Door middelen te alloceren aan preventie zal een minder groot beroep worden gedaan op ondersteuning en zorg.	-175	-175	0	0

<u>De Pionier: Gemengd Wonen op de Smeeing Locatie</u> Om de nachtopvang te ontzien zullen er gemengd wonen concepten worden ontwikkeld op de Smeeing locatie. De kosten hiervan zullen worden gedekt middels een onttrekking aan de reserve Maatschappelijke Opvang.	-64	-64	-64	-64
<u>Ondersteuning Kwetsbare Groepen</u> Voor 2024 wordt een incidentele middelen beschikbaar gesteld t.b.v. hiaten in de financiering voor de ondersteuning van kwetsbare doelgroepen, zoals aanvullende begeleiding van alleenstaande minderjarige vluchtelingen.	-158	0	0	0
<u>Preventie Radicalisering</u> In de Kadernota 2024 - 2027 is besloten incidenteel geld beschikbaar te stellen voor het uitvoeren van activiteiten om radicalisering te voorkomen.	-56	-52	-52	0
<u>Extra middelen Jeugdzorg</u> In de mei-circulaire heeft het Rijk middelen beschikbaar gesteld voor het kunnen dekken van de incidentele lasten voor Jeugd. Deze extra middelen worden ingezet voor jeugdhulp.	-12.403	-7.485	-20	0
<u>Bestemming Rekeningresultaat 2021</u> Doorgeschoven budget t.b.v. extra uitvoeringscapaciteit in 2022 t/m 2026 om de coördinatie tussen de verschillende soorten van hulpverlening in het sociaal domein te verbeteren.	-97	-97	-97	-2
Doorgeschoven budget t.b.v. het plan Dak- en Thuisloosheid.	-248	-61	0	0
Doorgeschoven budget t.b.v. Maatschappelijke opvang; continuïteit van zorg.	-392	0	0	0
<u>Bestemming Rekeningresultaat 2022</u> Doorgeschoven budget t.b.v. de impuls integraal werken.	-202	0	0	0
Doorgeschoven budget t.b.v. de vrouwenopvang.	-244	0	0	0
<u>Mutaties Reserves</u> Onttrekking aan de reserve Maatschappelijke Opvang ter dekking van de gemengd wonen concepten op de Smeeing locatie.	64	64	64	64
Onttrekking aan de reserve Maatschappelijke opvang ter dekking van de lasten m.b.t. de nieuwe locatie maatschappelijke opvang uit het coalitieakkoord 2022-2026.	1.000	276	0	0
Onttrekking aan de reserve Vluchtelingen ter dekking van extra formatie voor de opvang van Oekraïense ontheemden.	278	0	0	0
Onttrekking aan de reserve Vluchtelingen ter dekking van hiaten in de financiering voor de ondersteuning van kwetsbare doelgroepen.	150	0	0	0
Subtotaal 2.1 Zorg, ondersteuning, inclusie en vluchtelingen	-12.778	-8.154	565	-2
2.2 Werk en Inkomen				
<u>Agile Facilitator</u> Dit betreft een tijdelijke uitbreiding voor 3 jaar voor een beleidsregisseur met de rol van Agile Facilitator. Dit om de afdeling Samen Leven effectiever en efficiënter in te kunnen richten.	-11	-7	0	0

<u>Coalitieakkoord: Arbeidsmarktvragestuk</u> Incidenteel budget in 2023 en 2024 voor de kosten m.b.t. het regionale arbeidsmarktvragestuk.	-420	0	0	0
<u>Coalitieakkoord: Arbeidsmarktvragestuk:</u> Incidentele besparing in 2025 en 2026 op het BUIG budget i.v.m. het regionale arbeidsmarktvragestuk.	0	400	400	0
<u>Coalitieakkoord: Energiearmoede</u> Incidenteel budget voor 4 jaar (2023 t/m 2026) om de kosten van de energiearmoede op te vangen.	-100	-100	-100	0
<u>Coalitieakkoord: Minimaregeling dierenartskosten</u> Incidenteel budget voor 4 jaar (2023 t/m 2026) om mensen met een inkomen op bijstandsniveau tegemoet te komen in de kosten voor medische hulp voor hun dier.	-63	-63	-63	0
<u>Coalitieakkoord: OV Minima</u> Incidenteel budget in 2025 en 2026 om voor minima de OV kosten op te vangen.	0	-630	-630	0
<u>Jongeren- en leerwerkloket</u> In het regionaal portefeuillehoudersoverleg Werk en Inkomen is besloten het Jongeren- en Leerwerkloket, waar jongeren met vragen over onderwijs, werk en inkomen terecht kunnen, voort te zetten met de huidige formatie.	-550	0	0	0
<u>Regionaal werkbedrijf</u> Begin 2021 hebben we samen met de partners in het Werkbedrijf arbeidsmarktregio Amersfoort een Toekomstagenda voor de komende vijf jaar vastgesteld. Dit betreft begrote middelen ter dekking van deze ambities. Ter dekking van deze ambities wordt de reserve regionale participatiegelden ingezet.	-630	0	0	0
<u>Regionale inzet gemeentelijke doelgroepen</u> In 2023 wordt door de gemeenten uit de arbeidsmarktregio een uitgebreid onderzoek gedaan naar de mogelijkheden en kansen die er zijn om de mensen die uitkeringsafhankelijk zijn stappen te laten zetten naar werk.	-300	0	0	0
<u>Verplaatsing Sociale Banken</u> In de Kadernota 2024-2027 is extra geld beschikbaar gesteld ter dekking van de financiële consequenties van het verplaatsen van de Sociale Banken, conform Raadsinformatiebrief 2022-062.	770	0	0	0
<u>Werkcentrum Regio Amersfoort</u> Begin 2023 is het Werkcentrum Regio Amersfoort geopend, waarin de gemeenten uit de arbeidsmarktregio samen met UWV en andere partners inwoners uit de arbeidsmarkt met vragen over loopbaan, werk en opleiding helpen. Dit betreft de begrote personele inzet. Ter dekking wordt de reserve regionale participatiegelden ingezet.	-200	0	0	0
<u>Bestemming rekeningresultaat 2022</u> Doorgeschoven budget t.b.v. de reïntegratie.	-431	0	0	0
Doorgeschoven budget t.b.v. de schuldhulpverlening.	-199	-210	-210	0

<u>Mutaties Reserves</u>				
Onttrekking aan de reserve Regionale Participatiegelden ter dekking van het jongeren- en leerwerkloket.	550	0	0	0
Onttrekking aan de reserve Regionale Participatiegelden ter dekking van het Perspectief op Werk.	600	0	0	0
Onttrekking aan de reserve Regionale Participatiegelden ter dekking van de ambities is € 600.000 zoals beschreven in de door het Werkbedrijf vast te stellen Uitvoeringsplan werkgevers- en werkzoekendendienstverlening 2024 en het Uitvoeringsplan Toekomstagenda werkbedrijf 2024.	300	0	0	0
Onttrekking aan de reserve Regionale Participatiegelden ter dekking van het Werkcentrum Regio Amersfoort.	200	0	0	0
Subtotaal 2.2 Werk en Inkomen	-483	-610	-603	0
2.3 Onderwijs en Sport & Bewegen				
<u>Afboeking Te Vervangen Schoolgebouwen</u>				
Dit bedrag betreft de, in de Kadernota 2024-2027 opgenomen, afboeking van het te vervangen schoolgebouwen. Deze afboeking wordt gedekt middels een onttrekking aan de nieuwe opgerichte reserve Onderwijshuisvesting.	-1.176	-815	0	0
<u>Agile Facilitator</u>				
Dit betreft een tijdelijke uitbreiding voor 3 jaar voor een beleidsregisseur met de rol van Agile Facilitator. Dit om de afdeling Samen Leven effectiever en efficiënter in te kunnen richten.	-23	-16	0	0
<u>Amendement 129A</u>				
Incidentele bezuiniging t/m 2024 a.g.v. het aangenomen amendement 129A bij de vaststelling van de begroting 2021-2024.	111	0	0	0
<u>Tennis 2020</u>				
Er wordt een bedrag van € 200.000 verdeeld over 4 jaar beschikbaar gesteld aan Stichting Topsport Amersfoort. Dit ter organisatie van het internationaal ATP Tennistoernooi Dutch Open 2020 tot en met 2023.	-50	0	0	0
<u>Uitbreiding Formatie Sport</u>				
In de Kadernota 2024 - 2027 is besloten geld beschikbaar te stellen voor extra capaciteit binnen het beleidsdomein sport, ten behoeve van de opgaven uit het Coalitieakkoord en de vervanging van sportvoorzieningen.	-111	-111	-111	0
<u>Vervanging inventaris Amerena</u>				
In de Kadernota 2024-2027 is geld beschikbaar gesteld voor het vervangen van de inventaris in Amerena. Het betreft de gemeenschappelijke inventaris voor 2024 en 2025.	0	-210	0	0
<u>Bestemming rekeningresultaat 2022</u>				
Doorgeschoven budget t.b.v. het investeringsfonds voor onderwijs.	-450	0	0	0

<u>Mutaties Reserves</u>				
Onttrekking aan reserve Evenementen i.v.m. bijdragen aan het internationaal ATP Tennistoernooi Dutch Open en het Swim to Fight Cancer evenement.	50	0	0	0
Onttrekking uit de reserve Onderwijshuisvesting ter dekking van de afboeking van de te vervangen schoolgebouwen De Kubus.	1.176	815	0	0
Storting in de reserve Onderwijshuisvesting voor de afboeking van de te vervangen schoolgebouwen.	-1.176	-815	0	0
Storting in de reserve Toekomstige vervangingsinvesteringen van de vrijvallende kapitaallasten a.g.v. desinvesteringen onderwijshuisvesting.	-139	-139	-139	-139
Subtotaal 2.3 Onderwijs en Sport & Bewegen	-1.789	-1.292	-251	-139
Totaal 2. Sociaal	-15.050	-10.056	-289	-142
3.1 Economie				
<u>Amendement 129A</u>				
Incidentele bezuiniging t/m 2024 a.g.v. het aangenomen amendement 129A bij de vaststelling van de begroting 2021-2024.	167	0	0	0
<u>Bestemming rekeningresultaat 2022</u>				
Met het vaststellen van de bestemming rekeningresultaat 2022 is Amendement 2023-064A aangenomen, waarmee geld beschikbaar wordt gesteld voor de aanschaf van energiezuinige LED-verlichting in winkelgebieden.	-110	0	0	0
<u>Mutatie Reserves</u>				
Jaarlijkse storting in de reserve Evenementen.	-50	-50	-50	-50
Subtotaal 3.1 Economie	7	-50	-50	-50
3.2 Kunst, Cultuur en evenementen				
<u>Kerncollectie Armando</u>				
Sinds 2018 is de gemeente Amersfoort weer in beheer gekomen van de kerncollectie Armando, bestaande uit 21 schilderijen en 1 bronzen beeld.	-10	-10	-10	-10
<u>Lokale omroepen</u>				
Bij amendement 136A is besloten om voor de jaren 2022-2026 incidenteel een bedrag van € 132.500 per jaar beschikbaar te stellen voor het versterken van de lokale omroep.	-133	-133	-132	0
<u>Bestemming rekeningresultaat 2022</u>				
Doorgeschoven budget t.b.v. de lokale omroep.	0	0	0	-110
<u>Mutaties reserves</u>				
Onttrekking uit reserve Armandomuseum ter dekking van het beheer en behoud van de kerncollectie Armando.	10	10	10	10
Subtotaal 3.2 Kunst, Cultuur en evenementen	-133	-133	-132	-110
3.3 Handhaving				
Geen Incidentele baten / lasten				
Subtotaal 3.3 Handhaving	0	0	0	0

3.4 Sociale en fysieke veiligheid				
<u>Bestrijding Ondernijning</u>				
Aanvullend op de Kadernota 2024-2027 heeft de Raad extra middelen beschikbaar gesteld ten behoeve van het bestrijden van ondernijning.	-359	-518	-518	0
Subtotaal 3.4 Sociale en fysieke veiligheid	-359	-518	-518	0
3.5 Stedelijk beheer, milieu en dierenwelzijn				
<u>Beheer Park Elisabeth Groen</u>				
Nadat in 2021 het Park Elisabeth Groen officieel is geopend is de fase van beheer en onderhoud aangebroken. In de Kadernota 2024-2027 is besloten jaarlijks een onttrekking te doen aan de reserve Onderhoud Openbare Ruimte.	-110	-110	-110	-110
<u>Coalitieakkoord: Vergroening/vervangen bomen en stobben</u>				
In het Coalitieakkoord is besloten voor vier jaar (2023 t/m 2026) incidenteel budget beschikbaar te stellen voor het planten van bomen, het vervangen van stobben en de nazorg. Omdat het plantseizoen van bomen niet synchroon loopt met de kalenderjaren is in de Kadernota 2024 - 2027 besloten om een reserve in stellen.	-2.375	-125	-125	0
<u>Coalitieakkoord: Actieplan schone lucht, inwonerinitiatieven vergroening</u>				
Incidenteel budget voor 4 jaar (2023 t/m 2026) voor het maken van een actieplan schone lucht om aan de richtlijnen van de Wereldgezondheidsorganisatie (WHO) te voldoen.	-137	-137	-137	0
<u>Coalitieakkoord: Herinrichting OR</u>				
Incidenteel budget voor 4 jaar (2023 t/m 2026) voor vergroening bij het herinrichten van de openbare ruimte.	-525	-525	-525	0
<u>Coalitieakkoord: Herinrichting OR</u>				
Incidenteel budget voor 4 jaar (2023 t/m 2026) voor vergroening bij het herinrichten van de openbare ruimte.	263	263	263	0
<u>Sanering Vetgas</u>				
Kosten voor het saneren van de bodem Vetgasfabriek. De kosten worden gedekt uit de reserve Wet bodemsanering.	-500	-500	-500	-500
<u>Stadsecoloog</u>				
Aanvullend op de Kadernota 2024-2027 heeft de Raad extra middelen beschikbaar gesteld ten behoeve van de Stadsecoloog.	-106	-106	-106	0
<u>Bestemming rekeningresultaat 2022</u>				
Doorgeschoven budget t.b.v. de bestrijding van de Japanse Duizendknoop.	-714	0	0	0
<u>Mutaties Reserves</u>				
Jaarlijkse onttrekking uit reserve Uitvoering Bodembescherming en Stedelijke Vernieuwing voor de kosten van de bodemsanering Vetgasfabriek.	500	500	500	500
Jaarlijkse storting in de reserve Voorziening groot onderhoud CBA.	-180	-180	-180	-180
Onttrekking uit de reserve Bomen en Vergroening voor het vervangen van stobben en bomen.	2.250	0	0	0

Ottrekking uit de reserve Onderhoud Openbare Ruimte ter dekking van de onderhoudskosten voor het park Elisabeth Groen.	110	110	110	110
Storting in de reserve Bomen en Vergroening voor het vervangen van stobben en bomen.	-2.500	-2.500	-2.500	0
Subtotaal 3.5 Stedelijk beheer, milieu en dierenwelzijn	-4.024	-3.310	-3.310	-180
Totaal 3. Programma Bedrijvigheid	-4.509	-4.011	-4.011	-340
4.1 Dienstverlening				
<u>Handhaving Energielabel C</u> In de Kadernota 2024 - 2027 is besloten geld beschikbaar te stellen voor het handhaven van het 'Stappenplan handhaving energielabel kantoorgebouwen', dat het College in 2023 heeft vastgesteld.	-157	-106	0	0
<u>Wet Open Overheid</u> Dit betreft het incidentele deel van de additionele kosten die voortkomen uit het aannemen van de Wet Open Overheid door de Tweede Kamer.	-294	-294	-294	-3
<u>Bestemming rekeningresultaat 2022</u> Doorgeschoven budgetten t.b.v. de wet Open Overheid	-100	0	0	0
Subtotaal 4.1 Dienstverlening	-550	-400	-294	-3
4.2 Bestuur en regionale samenwerking				
<u>Amendement 129A</u> Incidentele bezuiniging t/m 2024 a.g.v. het aangenomen amendement 129A bij de vaststelling van de begroting 2021-2024.	13	0	0	0
<u>Coalitieakkoord: Ondersteuning</u> Incidenteel budget voor 4 jaar (2023 t/m 2026) voor de uitbreiding van het college met 1 wethouder.	-98	-98	-98	1
<u>Coalitieakkoord: Participatie, samenwerken en experimenten</u> Incidenteel budget voor 4 jaar (2023 t/m 2026) om ruimte te bieden aan inwoners, organisaties en bedrijven om een bijdrage te leveren aan de gewenste ontwikkeling van de stad.	-131	-131	-131	0
<u>Coalitieakkoord: Wethouders</u> Incidenteel budget voor 4 jaar (2023 t/m 2026) voor de uitbreiding van het college met 1 wethouder.	-116	-116	-116	0
<u>Regionale Samenwerking</u> In de Kadernota 2024 - 2027 is incidenteel geld beschikbaar gesteld voor regionale samenwerking. De jaarlijkse bijdrage van Amersfoort verdubbeld voor onderwerpen als energietransitie, de woningbouwopgave en mobiliteit.	-380	-380	-380	0
<u>Vervangingsinvesteringen ICT</u> Jaarlijks moeten de geplande vervangingsinvesteringen ICT worden herijkt en bijgesteld, zodat we blijven voldoen aan wettelijke verplichtingen en opgaven en dat de bedrijfszekerheid geborgd blijft.	0	0	-37	0
<u>Bestemming rekeningresultaat 2021</u> Doorgeschoven budget t.b.v. de Kinderburgemeester (uitvoering van motie 2018-001M).	-70	0	0	0

<u>Bestemming rekeningresultaat 2022</u>				
Doorgeschoven budget t.b.v. de kinderburgemeester.	0	-67	0	0
Doorgeschoven budget t.b.v. een robuust rechtssysteem.	-308	0	0	0
Subtotaal 4.2 Bestuur en regionale samenwerking	-1.090	-792	-762	1
4.3 Bedrijfsvoering				
<u>Onderhoudskosten Gemeentelijke Huisvesting</u>				
De dekking vindt plaats door een onttrekking uit de Reserve onderhoud Stadhuis.	-1.000	-1.000	-1.000	0
<u>Diverse investeringen < € 100.000</u>	-71	-122	-122	-66
<u>Informatiebeveiliging Identity en Access Management</u>				
In de Kadernota 2024 - 2027 is besloten geld beschikbaar te stellen voor het ontwerpen, inrichten en implementeren van Identity Access Management.	-80	-40	-40	0
<u>Onderhoudskosten Applicaties</u>				
In de Kadernota 2024 - 2027 is besloten geld beschikbaar te stellen voor de prijsstijging n.a.v. de nieuwe overeenkomst met Microsoft.	-625	0	0	0
<u>Opvang Oekraïne Ontheemden</u>				
Voor de opvang van Oekraïense ontheemden is extra formatie benodigd. Deze extra formatie wordt gedekt uit de reserve Vluchtelingen.	-292	0	0	0
<u>Overhead</u>				
Incidenteel budget m.b.t. overhead van incidentele formatie die is toegekend voor Duurzame Stad, de preventie van radicalisering, de bestrijding van ondermijning, de uitbreiding van het college, de uitbreiding van de formatie sport en de stadsecoloog.	-617	-320	-314	0
<u>Verhuizing en Nazorg Stadhuis</u>				
Met de verhuizing en nazorg van het huidige Stadhuis zijn additionele incidentele kosten verbonden. Dit gaat om een bedrag van € 2 miljoen. Dit zal gedekt worden middels een onttrekking aan de reserve onderhoud.	0	-2.000	0	0
<u>Vervangingsinvesteringen ICT</u>				
Jaarlijks moeten de geplande vervangingsinvesteringen ICT worden herijkt en bijgesteld, zodat we blijven voldoen aan wettelijke verplichtingen en opgaven en dat de bedrijfszekerheid geborgd blijft.	0	0	-95	0
<u>Mutaties Reserves</u>				
Onttrekking aan de reserve Toekomstige vervangingsinvesteringen (compartiment algemeen).	86	86	0	0
Storting in de reserve Toekomstige vervangingsinvesteringen (compartiment algemeen).	-1.084	-1.084	0	0
Jaarlijkse storting in de reserve Voorziening onderhoud Stadhuis.	-1.142	-254	-254	-254
Onttrekking aan de reserve Voorziening onderhoud stadhuis ter dekking van de onderhoudskosten voor gemeentelijke huisvesting.	1.000	1.000	1.000	0

Ottrekking aan de reserve Voorziening onderhoud stadhuis van additionele kosten van de verhuizing en nazorg van het huidige stadhuis.	0	2.000	0	0
Subtotaal 4.3 Bedrijfsvoering	-3.825	-1.735	-825	-320
Totaal 4. Programma Bestuur	-5.465	-2.927	-1.881	-322
5.1 Financiën				
<u>Incidentele Rijks gelden</u>				
Dit betreffen de Rijks gelden die wij ontvangen voor de incidentele taakmutaties in de circulaire s.	140	140	140	0
<u>Wet Open Overheid</u>				
Dit betreft het incidentele deel van de additionele kosten die voortkomen uit het aannemen van de Wet Open Overheid door de Tweede Kamer.	132	132	132	0
<u>Verdeling Stel post Loon- en Prijsbijstelling</u>				
In het Coalitieakkoord is geld beschikbaar gesteld voor een aanvullende indexering van 2,5%. Aanvankelijk zijn deze gelden gealloceerd aan programma Financiën. In 2023 zijn deze gelden, middels een Raadsbesluit, verdeeld over de programma's. Bijgaand bedrag betreft het incidentele deel van deze aanvullende indexering.	169	153	9	9
<u>Bestemming rekening resultaat 2021</u>				
Ottrekking saldo budgetoverhevelingen aan de Sal direserve	729	142	87	0
<u>Bestemming rekening resultaat 2022</u>				
Ottrekking saldo budgetoverhevelingen aan de Sal direserve	2.935	267	200	110
<u>Mutaties reserves</u>				
Stortingen in de Sal direserve conform eerder vastgestelde begrotingen, jaarrekeningen en kadernota's.	-5.879	-6.558	0	0
Ottrekkingen aan de Sal direserve conform eerder vastgestelde begrotingen, jaarrekeningen en kadernota's.	133	6.669	164	24
Aanpassing fasering storting in de reserve Knooppunt Hoevelaken n.a.v. Amendement 129A.	-500	-500	-500	0
Subtotaal 5.1 Financiën	-2.141	446	231	142
Totaal 5. Programma Algemene dekkingsmiddelen	-2.141	446	231	142
TOTAAL INCIDENTELE POSTEN	-35.016	-19.604	-7.831	-787

Subsidies

De gemeente Amersfoort verstrekt subsidies met als wettelijk kader de [Algemene subsidieverordening Amersfoort 2019](#) (ASV) en de nadere subsidieregelingen. We verstrekken begrotingssubsidies, projectsubsidies en incidentele subsidies. De begrotingssubsidies zijn weergegeven in onderstaand overzicht.

Tabel: BS.01: Maximale begrotingssubsidie

NAAM INSTELLING	SOORT SUBSIDIE	ACTIVITEIT/DOEL	BEGROTING 2024
Programma 2.1 Zorg, ondersteuning, inclusie en vluchtelingen			
AA werkgroep Amersfoort	begrotingssubsidie	ondersteuning en voorlichting	1,1
Speeltuinenvereniging Wagenspeelplaats	begrotingssubsidie	exploitatie van een speeltuinenvereniging	8,1
Speeltuinenvereniging Vriendenkring	begrotingssubsidie	exploitatie van een speeltuinenvereniging	9,3
Speeltuinenvereniging Rivierenwijk	begrotingssubsidie	exploitatie van een speeltuinenvereniging	10,0
Speeltuinenvereniging Het Soesterkwartier	begrotingssubsidie	exploitatie van een speeltuinenvereniging	10,0
GSVA	begrotingssubsidie	vervoer voor cliënten	10,0
Speeltuinenvereniging Het Kruiskampkwartier	begrotingssubsidie	exploitatie van een speeltuinenvereniging	10,1
Hospice Dome Amersfoort	begrotingssubsidie	Huishoudelijke ondersteuning van cliënten in palliatieve terminale zorg	21,7
Stichting Reanimatie Netwerk Amersfoort	begrotingssubsidie	Burgerhulpverlening en beschikbare AED's in	31,5
Stichting Scouting Platform Amersfoort	begrotingssubsidie	samenwerken bevorderen	31,7
Stichting Timon	begrotingssubsidie	opvang en begeleiden van cliënten	41,8
Slachtofferhulp Nederland	begrotingssubsidie	ondersteuning en voorlichting geven aan personen die slachtoffer zijn geworden van o.a. geweld, inbraak etc.	42,6
Artikel 1 Midden Nederland	begrotingssubsidie	voorlichting over discriminatie	129,4
De Bibliotheek Eemland	begrotingssubsidie	informatiepunten digitale overheid	130,0
Stadsboerderij de Vosheuvel	begrotingssubsidie	onderhouden van kinderboerderij	156,7
Stichting Leergeld Amersfoort	begrotingssubsidie	Huiswerkbegeleiding	186,8
GGZ Centraal	begrotingssubsidie	opvang en begeleiden van cliënten	242,0
Stichting Leergeld Amersfoort	begrotingssubsidie	kinderen uit de doelgroep op aanvraag voorzien van indirecte financiële ondersteuning op de terreinen - onderwijs, - sport - cultuur en - welzijn, samengevat onder de term 'meedoen'	246,8
Leger des Heils	begrotingssubsidie	opvang en begeleiden van cliënten	284,3
Stichting Arkin	begrotingssubsidie	opvang en begeleiden van cliënten	2.962,4
Stichting Kwintes	begrotingssubsidie	opvang en begeleiden van cliënten	5.131,8
Stichting Wijkteams	begrotingssubsidie	afgeven van beschikkingen en begeleiden van cliënten	18.142,0
Subtotaal Programma 2.1			27.840,1

Programma 2.2 Werk en Inkomen			
Cliëntenraad Wsw	begrotingssubsidie	belangen behartigen van de doelgroep Wsw'ers	4,5
Stichting Facilitering Pact Sam-Sam	begrotingssubsidie	Samenwerking te versterken tussen lokale instellingen die zich bezighouden met armoedebestrijding	26,3
Cliëntenraad Werk en Inkomen	begrotingssubsidie	belangen behartigen van de doelgroep Werk en Inkomen	25,4
Stichting Gezamenlijke Sociale Banken Amersfoort	begrotingssubsidie	Bijdrage in huisvestingslasten van de sociale banken.	55,1
Voedsel Focus Amersfoort	begrotingssubsidie	Bijdrage in de loonkosten van de coördinator en bedrijfsleider voedselbank.	89,0
Amfors (re-integratie)	begrotingssubsidie	dienstverlening op het gebied van activering en re-integratie	462,6
Jeugdfonds Sport & Cultuur	begrotingssubsidie	bevorderen participatie van sport en cultuur van kinderen uit gezinnen (minima)	599,7
Stadsring 51	begrotingssubsidie	schuldhulpverlening curatief en preventief	2.664,9
Subtotaal Programma 2.2			3.927,5
Programma 2.3 Onderwijs en Sport & Bewegen			
Scholen in de Kunst	begrotingssubsidie	cultuuronderwijs	14,7
De Bibliotheek Eemland	begrotingssubsidie	bibliotheken op scholen	166,0
Stichting Meerkring	begrotingssubsidie	schakelklassen	200,3
Stichting Wijkteams	begrotingssubsidie	ondersteunende taken onderwijs	275,1
Samenwerkingsverband de Eem	begrotingssubsidie	ondersteunende taken onderwijs	564,4
Stichting ABC-scholen	begrotingssubsidie	ondersteunende taken onderwijs	581,7
Subtotaal Programma 2.3			1.802,2
Programma 3.1 Economie			
Stichting Toeristische Informatieverstrekking Amersfoort	begrotingssubsidie	toeristische informatieverstrekking	357,0
Stichting Ondernemersfonds Amersfoortse Binnenstad	begrotingssubsidie	versterking economische vitaliteit van de binnenstad van Amersfoort	453,0
Subtotaal Programma 3.1			810,0
Programma 3.2 Kunst, Cultuur en evenementen			
Regionale Omroepvereniging De Golfbreker	begrotingssubsidie	omroep	9,4
Stichting Laswerk	begrotingssubsidie	Basisinstelling Cultuur	25,3
Zendmachtiging regionale omroep 2022-26	begrotingssubsidie	lokale omroep	99,4
Holland Opera	begrotingssubsidie	Basisinstelling Cultuur	207,4
Scholen in de Kunst uitvoering subsidieregeling amateurkunst	begrotingssubsidie	Basisinstelling Cultuur	271,0
Stichting Evenementen & Congressen	begrotingssubsidie	Basisinstelling Cultuur	313,6
Stichting Poppodium Fluor	begrotingssubsidie	Basisinstelling Cultuur	799,1
Theater De Lieve Vrouw	begrotingssubsidie	Basisinstelling Cultuur	1.177,5

Amersfoort in C	begrotingssubsidie	Basisinstelling Cultuur	3.409,6
Flint theater evenementen en congressen	begrotingssubsidie	Basisinstelling Cultuur	3.696,4
Scholen in de Kunst	begrotingssubsidie	Basisinstelling Cultuur	4.651,7
De Bibliotheek Eemland	begrotingssubsidie	Basisinstelling Cultuur	4.886,0
Subtotaal Programma 3.2			19.546,4
Programma 3.4 Sociale en fysieke veiligheid			
Stichting Kwintes	begrotingssubsidie	opvang en begeleiden van cliënten	51,9
Subtotaal Programma 3.4			51,9
Programma 4.1 Dienstverlening			
Stichting Sinterklaas Hooglanderveen	begrotingssubsidie	organiseren activiteit	0,8
Oranjevereniging Hooglanderveen	begrotingssubsidie	organiseren activiteit	1,5
Stichting Oranjecomité Hoogland	begrotingssubsidie	organiseren activiteit	1,7
Stichting Oranje Boven	begrotingssubsidie	organiseren Koningsdagactiviteiten	10,9
Stichting Sint Nicolaas in Vathorst	begrotingssubsidie	organiseren activiteit	15,8
Sint Nicolaas comité Amersfoort	begrotingssubsidie	organiseren activiteit	15,8
Subtotaal Programma 4.1			46,5
TOTAAL			54.024,6

Aan bovenstaande cijfers kunnen door instellingen geen rechten worden ontleend.

Overzicht subsidieregelingen en plafonds

De volgende subsidieregelingen en bijbehorende subsidieplafonds zijn voor 2024 van toepassing:

Tabel: BSP.01 Subsidieregelingen en subsidieplafonds

NR.	NAAM REGELING	DOELGROEP	SUBSIDIEPLAFOND	REGELING
1.	Subsidieregeling Bodemsanering bedrijfsterreinen 2008	Zowel rechtspersonen als natuurlijke personen.	In principe geen subsidieplafond; verstrekte subsidie wordt door het Rijk vergoed.	Voor verdeelregels zie: Subsidieregeling Bodemsanering bedrijfsterreinen 2008
2.	Subsidieregeling deskundigheidsbevordering vrijwilligers 2013	Organisaties op het hele maatschappelijke terrein, uitgezonderd religieuze instellingen waarvan het doel het stimuleren van het geloof is en politieke partijen, die (ook) met vrijwilligers werken.	Subsidieplafond 2024: € 13.800	Voor verdeelregels zie: Subsidieregeling deskundigheidsbevordering vrijwilligers 2013
3.	Subsidieregeling uitvoeringsprogramma jeugd en onderwijs	Rechtspersonen	Subsidieplafond 2024: Nog te bepalen. De beschikkingen van het Rijk voor 2024 zijn nog niet ontvangen. Als we deze informatie hebben ontvangen, stellen wij het subsidieplafond vast.	Voor verdeelregels zie: subsidieregeling uitvoeringsprogramma jeugd en onderwijs
4.	Subsidieregeling Sport en bewegen (2021)	Amersfoortse sportverenigingen, belangenorganisaties, stichtingen en inwonersinitiatieven.	Diverse plafonds voor verschillende aanvragen.	Voor verdeelregels zie: projectsubsidiereregeling sport en bewegen
5.	Subsidieregeling Sportkader Jeugd (2021-2024)	In Amersfoort gevestigde verenigingen of instellingen, die ingeschreven staan bij de KvK en die lid zijn van een bij NOC*NSF aangesloten sportbond.	Subsidieplafond 2024: € 163.800 (inclusief de uitvoeringskosten SRO)	Voor de verdeelregels zie: subsidieregeling Sportkader Jeugd
6.	Subsidieregeling Buurtbudget 2014	Bewonersorganisaties die rechtspersoon zijn en die voldoen aan de gestelde eisen.	Subsidieplafond 2024: € 487.900	Voor verdeelregels zie: Subsidieregeling Buurtbudget 2014
7.	Subsidieregeling meerjarige projectsubsidies kunst en cultuur 2021-2024	Rechtspersonen zonder winstoogmerk voor de organisatie van beeldende kunst en vormgeving, podiumkunst, culturele festivals, evenementen.	Niet van toepassing.	Voor verdeelregels zie: Subsidieregeling meerjarige projectsubsidies kunst en cultuur 2021-2024
8.	Subsidieregeling Amateurkunst projecten Amersfoort	Rechtspersonen die voldoen aan de gestelde eisen.	Subsidieplafond 2024: € 59.200 (wordt uitgevoerd door Scholen in de Kunst)	Voor verdeelregels zie: Regeling Amateurkunst projecten Amersfoort
9.	Subsidieregeling Amateurkunst structurele leidingkosten Amersfoort	Rechtspersonen met als voornaamste doel de beoefening van amateurkunst in verenigingsverband.	Subsidieplafond 2024: € 212.047 (wordt uitgevoerd door Scholen in de Kunst)	Voor verdeelregels zie: Subsidieregeling Amateurkunst structurele leidingkosten Amersfoort

10.	Subsidieregeling Amateurkunst huursuppletie Amersfoort	Amersfoortse amateurkunst-verenigingen.	Subsidieplafond 2024 € 18.364	Voor verdeelregels zie: Subsidieregeling Amateurkunst huursuppletie Amersfoort
11.	Subsidieregeling monumenten en beeldbepalende objecten Amersfoort 2020	Zowel rechtspersonen als natuurlijke personen die eigenaar zijn van een monument of beeldbepalend gebouw in Amersfoort.	Subsidieplafond 2024: € 145.454	Voor verdeelregels zie: Subsidieregeling monumenten en beeldbepalende objecten Amersfoort 2020
12.	Subsidieregeling Toekomstfonds Duurzame Ontwikkeling Amersfoort	Bedrijven, instellingen en bewonersinitiatieven.	Subsidieplafond 2024: € 200.000.	Voor verdeelregels zie: subsidieregeling Toekomstfonds Duurzame Ontwikkeling Amersfoort
13.	Subsidieregeling volwasseneneducatie (2024)	Organisaties die educatie aanbieden aan volwassenen.	Subsidieplafond 2024: € 741.628	Voor verdeelregels zie: subsidieregeling Volwasseneneducatie 2024
14.	Subsidieregeling Projecten #InDeBuurt2022	Bewonersinitiatieven en (welzijns)organisaties die bijdragen aan de functies en doelstellingen in stad en wijk. Het gaat om een natuurlijk persoon of samenwerkingsverband van natuurlijke personen of een rechtspersoon of een samenwerkingsverband van rechtspersonen.	Subsidieplafond 2024: € 1.735.357	Voor verdeelregels zie: subsidieregeling Projecten #In de buurt 2022
15.	Subsidieregeling projecten lokale journalistiek	Zelfstandig werkende journalisten, publieke media instellingen, mediabedrijven en studenten journalistiek (hbo, wo) kunnen subsidie aanvragen	Subsidieplafond 2024: € 56.923	Voor verdeelregels zie: Subsidieregeling projecten lokale journalistiek
16.	Subsidieregeling projecten professionele kunst en cultuur	De regeling is bedoeld voor rechtspersonen, waaronder verenigingen en stichtingen en natuurlijke personen.	Subsidieplafond 2024: € 116.961	Voor verdeelregels zie: subsidieregeling projecten professionele kunst en cultuur
17.	Subsidieregeling groene daken	Natuurlijke personen	Subsidieplafond 2024: € 100.000	Voor verdeelregels zie: subsidieregeling Groene Daken
18.	Subsidieregeling Voorschoolse educatie 2023 en 2024	Kinderopvangorganisaties die voorschoolse educatie (willen gaan) aanbieden.	Subsidieplafond 2024: € 3.465.000	Voor verdeelregels zie: Subsidieregeling Voorschoolse educatie 2023 en 2024

Uitgebreid overzicht reserves en voorzieningen

Tabel: BR.01 Staat van reserves

OMSCHRIJVING	SALDO BEGIN 2023	ERBIJ 2023	ERAF 2023	SALDO BEGIN 2024	ERBIJ 2024	ERAF 2024	SALDO BEGIN 2025
1.1 Energietransitie							
Bestemmingsreserves							
Reserve Duurzame Stad	7.897	2.500	-2.819	7.578	0	-1.957	5.621
1.2 Grondexploitatie en Ruimtelijke Ordening							
Bestemmingsreserves							
Binnenstedelijke ontwikkelingen	625	0	-200	425	0	-200	225
Reserve ontwikkeling langs Eem en Spoor	40	0	0	40	0	0	40
Reserve vervangingsinvesteringen*	17.939	2.977	-1.608	10.864	0	-74	10.790
Reserve voorziening onderhoud:							
Reserve onderhoud monumentale panden	1.462	0	-1.000	462	0	0	462
Vathorst over de Laak	4.227	0	-4.227	0	0	0	0
1.3 Wonen							
Bestemmingsreserves							
Reserve Woningbouw	6.753	0	-570	6.183	0	-553	5.631
1.4 Mobiliteit							
Bestemmingsreserves							
Reserve stedelijke voorzieningen	5.167	2	-417	4.752	0	-360	4.392
Reserve VERDER	5.129	0	-1.754	3.375	0	0	3.375
Reserve Vervangingsinvesteringen*	0	0	0	6.892	0	-294	6.598
2.1 Zorg, ondersteuning, inclusie en vluchtelingen							
Bestemmingsreserves							
Maatschappelijke opvang	2.723	0	-1.064	1.659	0	-1.064	596
Reserve sociaal fonds en innovatie	761	0	-80	681	0	0	681
Reserve vluchtelingen	0	5.469	-1.511	3.958	0	-428	3.530
2.2 Werk en Inkomen							
Bestemmingsreserves							
Reserve regionale participatiegelden	2.786	1.488	-1.400	2.874	0	-1.650	1.224
2.3 Onderwijs en Sport & Bewegen							
Bestemmingsreserves							
Reserve Afboeken Schoolgebouwen	0	0	0	0	1.176	-1.176	0

OMSCHRIJVING	SALDO BEGIN 2023	ERBIJ 2023	ERAF 2023	SALDO BEGIN 2024	ERBIJ 2024	ERAF 2024	SALDO BEGIN 2025
Reserve sport en bewegen	264	0	-100	164	0	0	164
Reserve Vervangingsinvesteringen*	0	0	0	302	139	0	441
3.2 Kunst, Cultuur en evenementen							
Bestemmingsreserves							
Armandomuseum	118	0	-10	108	0	-10	98
Evenementen	240	50	-100	190	50	-50	190
3.5 Stedelijk beheer, milieu en dierenwelzijn							
Bestemmingsreserves							
Reserve Bomen en vergroening	0	0	0	0	2.500	-2.250	250
Reserve riolering	442	36	0	478	0	0	478
Reserve voorziening onderhoud:							
Groot onderhoud CBA	181	180	0	361	180	0	541
Onderhoud openbare ruimte	1.735	149	-116	1.768	0	-110	1.658
Uitvoering bodembescherming en sv	5.549	0	-628	4.921	0	-1.343	3.578
4.1 Dienstverlening							
Bestemmingsreserves							
Reserve verkiezingen	26	0	0	26	0	0	26
4.3 Bedrijfsvoering							
Bestemmingsreserves							
Bedrijfsvoeringsreserve	4.465	1.901	0	6.366	0	0	6.366
Reserve dekking kapitaallasten Stadhuisplein	2.500	0	0	2.500	0	0	2.500
Reserve Vervangingsinvesteringen*	0	0	0	1.250	1.084	-941	1.393
Reserve voorziening onderhoud:							
Onderhoud stadhuis	8.970	1.142	-1.000	9.113	1.142	-1.000	9.255
<i>Subtotaal Reserve voorziening onderhoud:</i>	<i>15.935</i>	<i>3.043</i>	<i>-1.000</i>	<i>19.228</i>	<i>2.226</i>	<i>-1.941</i>	<i>19.513</i>
5.1 Financiën							
Algemene Reserve							
Saldireserve	87.839	24.468	-25.050	87.257	5.824	-15.235	77.846
Bestemmingsreserves							
Knooppunt Hoevelaken	8.174	495	0	8.669	500	0	9.169
Reserve Corona	2.036	0	-867	1.169	0	0	1.169
Gerealiseerd resultaat							
Rekeningsaldo	26.694	-26.694	0	0	0	0	0
TOTAAL	204.742	14.163	-44.520	174.385	12.596	-28.694	158.288

OMSCHRIJVING	SALDO BEGIN 2025	ERBIJ 2025	ERAF 2025	SALDO BEGIN 2026	ERBIJ 2026	ERAF 2026	SALDO BEGIN 2027
1.1 Energietransitie							
Bestemmingsreserves							
Reserve Duurzame Stad	5.621	0	0	5.621	0	0	5.621
1.2 Grondexploitatie en Ruimtelijke Ordening							
Bestemmingsreserves							
Binnenstedelijke ontwikkelingen	225	0	-225	0	0	0	0
Reserve ontwikkeling langs Eem en Spoor	40	0	0	40	0	0	40
Reserve vervangingsinvesteringen*	10.790	0	-74	10.715	0	-74	10.641
Reserve voorziening onderhoud:							
Reserve onderhoud monumentale panden	462	0	0	462	0	0	462
Vathorst over de Laak	0	0	0	0	0	0	0
1.3 Wonen							
Bestemmingsreserves							
Reserve Woningbouw	5.631	0	-53	5.578	0	0	5.578
1.4 Mobiliteit							
Bestemmingsreserves							
Reserve stedelijke voorzieningen	4.392	0	-360	4.032	0	0	4.032
Reserve VERDER	3.375	0	0	3.375	0	0	3.375
Reserve Vervangingsinvesteringen*	6.598	0	-294	6.304	0	-294	6.011
2.1 Zorg, ondersteuning, inclusie en vluchtelingen							
Bestemmingsreserves							
Maatschappelijke opvang	596	0	-340	256	0	-64	192
Reserve sociaal fonds en innovatie	681	0	0	681	0	0	681
Reserve vluchtelingen	3.530	0	0	3.530	0	0	3.530
2.2 Werk en Inkomen							
Bestemmingsreserves							
Reserve regionale participatiegelden	1.224	0	0	1.224	0	0	1.224
2.3 Onderwijs en Sport & Bewegen							
Bestemmingsreserves							
Reserve Afboeken Schoolgebouwen	0	815	-815	0	0	0	0
Reserve sport en bewegen	164	0	0	164	0	0	164
Reserve Vervangingsinvesteringen*	441	139	0	581	139	0	720
3.2 Kunst, Cultuur en evenementen							

OMSCHRIJVING	SALDO BEGIN 2025	ERBIJ 2025	ERAF 2025	SALDO BEGIN 2026	ERBIJ 2026	ERAF 2026	SALDO BEGIN 2027
Bestemmingsreserves							
Armandomuseum	98	0	-10	88	0	-10	78
Evenementen	190	50	0	240	50	0	290
3.5 Stedelijk beheer, milieu en dierenwelzijn							
Bestemmingsreserves							
Reserve Bomen en vergroening	250	2.500	0	2.750	2.500	0	5.250
Reserve riolering	478	0	0	478	0	0	478
Reserve voorziening onderhoud:							
Groot onderhoud CBA	541	180	0	721	180	0	901
Onderhoud openbare ruimte	1.658	0	-110	1.548	0	-110	1.438
Uitvoering bodembescherming en sv	3.578	0	-500	3.078	0	-500	2.578
4.1 Dienstverlening							
Bestemmingsreserves							
Reserve verkiezingen	26	0	0	26	0	0	26
4.3 Bedrijfsvoering							
Bestemmingsreserves							
Bedrijfsvoeringsreserve	6.366	0	0	6.366	0	0	6.366
Reserve dekking kapitaallasten Stadhuisplein	2.500	0	0	2.500	0	0	2.500
Reserve Vervangingsinvesteringen*	1.393	1.084	-991	1.486	0	-645	842
Reserve voorziening onderhoud:							
Onderhoud stadhuis	9.255	254	-3.000	6.509	254	-1.000	5.763
<i>Subtotaal Reserve voorziening onderhoud:</i>	<i>19.513</i>	<i>1.338</i>	<i>-3.991</i>	<i>16.861</i>	<i>254</i>	<i>-1.645</i>	<i>15.470</i>
5.1 Financiën							
Algemene Reserve							
Saldireserve	77.846	8.361	-9.892	76.315	0	-20.304	56.011
Bestemmingsreserves							
Knooppunt Hoevelaken	9.169	500	0	9.669	500	0	10.169
Reserve Corona	1.169	0	0	1.169	0	0	1.169
Gerealiseerd resultaat							
Rekeningsaldo	0	0	0	0	0	0	0
TOTAAL	158.288	13.884	-16.664	155.508	3.624	-23.001	136.131

OMSCHRIJVING	SALDO BEGIN 2027	ERBIJ 2027	ERAF 2027	SALDO BEGIN 2028
1.1 Energietransitie				
Bestemmingsreserves				
Reserve Duurzame Stad	5.621	0	0	5.621
1.2 Grondexploitatie en Ruimtelijke Ordening				
Bestemmingsreserves				
Binnenstedelijke ontwikkelingen	0	0	0	0
Reserve ontwikkeling langs Eem en Spoor	40	0	0	40
Reserve vervangingsinvesteringen*	10.641	0	-74	10.567
Reserve voorziening onderhoud:				
Reserve onderhoud monumentale panden	462	0	0	462
Vathorst over de Laak	0	0	0	0
1.3 Wonen				
Bestemmingsreserves				
Reserve Woningbouw	5.578	0	0	5.578
1.4 Mobiliteit				
Bestemmingsreserves				
Reserve stedelijke voorzieningen	4.032	0	0	4.032
Reserve VERDER	3.375	0	0	3.375
Reserve Vervangingsinvesteringen*	6.011	0	-293	5.717
2.1 Zorg, ondersteuning, inclusie en vluchtelingen				
Bestemmingsreserves				
Maatschappelijke opvang	192	0	-64	128
Reserve sociaal fonds en innovatie	681	0	0	681
Reserve vluchtelingen	3.530	0	0	3.530
2.2 Werk en Inkomen				
Bestemmingsreserves				
Reserve regionale participatiegelden	1.224	0	0	1.224
2.3 Onderwijs en Sport & Beweging				
Bestemmingsreserves				
Reserve Afboeken Schoolgebouwen	0	0	0	0
Reserve sport en bewegen	164	0	0	164
Reserve Vervangingsinvesteringen*	720	139	0	860

OMSCHRIJVING	SALDO BEGIN 2027	ERBIJ 2027	ERAF 2027	SALDO BEGIN 2028
3.2 Kunst, Cultuur en evenementen				
Bestemmingsreserves				
Armandomuseum	78	0	-10	68
Evenementen	290	50	0	340
3.5 Stedelijk beheer, milieu en dierenwelzijn				
Bestemmingsreserves				
Reserve Bomen en vergroening	5.250	0	0	5.250
Reserve riolering	478	0	0	478
Reserve voorziening onderhoud:				
Groot onderhoud CBA	901	180	0	1.082
Onderhoud openbare ruimte	1.438	0	-110	1.328
Uitvoering bodembescherming en sv	2.578	0	-500	2.078
4.1 Dienstverlening				
Bestemmingsreserves				
Reserve verkiezingen	26	0	0	26
4.3 Bedrijfsvoering				
Bestemmingsreserves				
Bedrijfsvoeringsreserve	6.366	0	0	6.366
Reserve dekking kapitaallasten Stadhuisplein	2.500	0	0	2.500
Reserve Vervangingsinvesteringen*	842	0	-642	200
Reserve voorziening onderhoud:				
Onderhoud stadhuis	5.763	254	0	6.017
<i>Subtotaal Reserve voorziening onderhoud:</i>	<i>15.470</i>	<i>254</i>	<i>-642</i>	<i>15.082</i>
5.1 Financiën				
Algemene Reserve				
Saldireserve	56.011	0	-21.895	34.115
Bestemmingsreserves				
Knooppunt Hoevelaken	10.169	0	0	10.169
Reserve Corona	1.169	0	0	1.169
Gerealiseerd resultaat				
Rekeningsaldo	0	0	0	0
TOTAAL	136.131	624	-23.589	113.166

* Met ingang van het begrotingsjaar 2024 wordt de reserve vervangingsinvesteringen toegerekend aan de verschillende programma's waarop dit betrekking heeft. Het beginsaldo 2024 is om die reden verdeeld over de programma's 1.2 Grondexploitatie en Ruimtelijke Ordening, 1.4 Mobiliteit, 2.3 Onderwijs en Sport & Beweging en 4.3 Bedrijfsvoering. Feitelijk is ook vanaf 2024 nog steeds sprake van 1 reserve vervangingsinvesteringen.

Voor een toelichting op de reserves verwijzen wij u naar het betreffende programma:

- [1. Programma Omgeving](#)
- [2. Programma Sociaal](#)
- [3. Programma Bedrijvigheid](#)
- [4. Programma Bestuur](#)
- [5. Programma Algemene dekkingsmiddelen](#)

Tabel: BV.01 Staat van voorzieningen

OMSCHRIJVING	SALDO BEGIN 2023	ERBIJ 2023	ERAF 2023	SALDO BEGIN 2024	ERBIJ 2024	ERAF 2024	SALDO BEGIN 2025
1.2 Grondexploitatie en Ruimtelijke Ordening							
A. Onderhoudsegalisatie							
Onderhoud Gemeentelijke Eigendommen	1.759	1.724	-582	2.901	628	-289	3.240
Onderhoud MFA's	3.660	923	-377	4.206	969	-1.524	3.652
C. Verplichtingen, verliezen en risico's							
Grondexploitatie Podium (PPS)	4.100	0	0	4.100	0	0	4.100
Grondexploitatie Vathorst (PPS)	2.000	0	0	2.000	0	0	2.000
2.1 Zorg, ondersteuning, inclusie en vluchtelingen							
C. Verplichtingen, verliezen en risico's							
Voorziening eindafr. SD	3.771	0	0	3.771	0	0	3.771
3.5 Stedelijk beheer, milieu en dierenwelzijn							
A. Onderhoudsegalisatie							
Integraal beheerplan OR 2019-2028	5.889	4.308	-6.095	4.102	4.523	-4.308	4.318
Voorz. onderh. riolering art.44 lid 1c	15.563	0	-4.038	11.525	0	-1.953	9.572
B. Middelen derden							
Afkoopsommen onderhoud graven	2.990	300	-300	2.990	300	-300	2.990
Voorziening middelen derden riolering art.44 lid 2	11.020	0	-703	10.317	0	-697	9.620
D. Voorziening voor bijdrage aan toekomstige vervangingsinvesteringen, waarvoor een heffing wordt geheven							
Voorz. toekom. vi riol. art 44 lid 1d	4.215	5.980	-5.336	4.859	6.210	-6.377	4.692
4.2 Bestuur en regionale samenwerking							
C. Verplichtingen, verliezen en risico's							
Facilitair grondbeleid	7.912	0	0	7.912	0	0	7.912
Pensioenen wethouders	8.705	100	0	8.805	100	0	8.905
Voorziening grondexploitaties	13.661	0	0	13.661	0	0	13.661
Voorziening verlofsparen	287	0	0	287	0	0	287
Wachtgelden wethouders	919	0	-16	903	0	-16	887
TOTAAL	86.450	13.336	-17.447	82.340	12.731	-15.465	79.606

OMSCHRIJVING	SALDO BEGIN 2025	ERBIJ 2025	ERAF 2025	SALDO BEGIN 2026	ERBIJ 2026	ERAF 2026	SALDO BEGIN 2027
1.2 Grondexploitatie en Ruimtelijke Ordening							
A. Onderhoudsegalisatie							
Onderhoud Gemeentelijke Eigendommen	3.240	628	-780	3.089	628	-1.392	2.324
Onderhoud MFA's	3.652	969	-1.000	3.621	969	-1.102	3.488
C. Verplichtingen, verliezen en risico's							
Grondexploitatie Podium (PPS)	4.100	0	0	4.100	0	0	4.100
Grondexploitatie Vathorst (PPS)	2.000	0	0	2.000	0	0	2.000
2.1 Zorg, ondersteuning, inclusie en vluchtelingen							
C. Verplichtingen, verliezen en risico's							
Voorziening eindafr. SD	3.771	0	0	3.771	0	0	3.771
3.5 Stedelijk beheer, milieu en dierenwelzijn							
A. Onderhoudsegalisatie							
Integraal beheerplan OR 2019-2028	4.318	4.523	-4.557	4.285	4.523	-1.730	7.078
Voorz. onderh. riolering art.44 lid 1c	9.572	0	-400	9.172	0	0	9.172
B. Middelen derden							
Afkoopsommen onderhoud graven	2.990	300	-300	2.990	300	-300	2.990
Voorziening middelen derden riolering art.44 lid 2	9.620	0	-692	8.927	0	-687	8.240
D. Voorziening voor bijdrage aan toekomstige vervangingsinvesteringen, waarvoor een heffing wordt geheven							
Voorz. toekom. vvi riol. art 44 lid 1d	4.692	6.440	-6.068	5.065	6.670	-6.068	5.667
4.2 Bestuur en regionale samenwerking							
C. Verplichtingen, verliezen en risico's							
Facilitair grondbeleid	7.912	0	0	7.912	0	0	7.912
Pensioenen wethouders	8.905	100	0	9.005	100	0	9.105
Voorziening grondexploitaties	13.661	0	0	13.661	0	0	13.661
Voorziening verlofsparen	287	0	0	287	0	0	287
Wachtgelden wethouders	887	0	-16	871	0	-16	855
TOTAAL	79.606	12.961	-13.813	78.755	13.191	-11.296	80.650

OMSCHRIJVING	SALDO BEGIN 2027	ERBIJ 2027	ERAF 2027	SALDO BEGIN 2028
1.2 Grondexploitatie en Ruimtelijke Ordening				
A. Onderhoudsegalisatie				
Onderhoud Gemeentelijke Eigendommen	2.324	628	-217	2.736
Onderhoud MFA's	3.488	969	-502	3.955
C. Verplichtingen, verliezen en risico's				
Grondexploitatie Podium (PPS)	4.100	0	0	4.100
Grondexploitatie Vathorst (PPS)	2.000	0	0	2.000
2.1 Zorg, ondersteuning, inclusie en vluchtelingen				
C. Verplichtingen, verliezen en risico's				
Voorziening eindafr. SD	3.771	0	0	3.771
3.5 Stedelijk beheer, milieu en dierenwelzijn				
A. Onderhoudsegalisatie				
Integraal beheerplan OR 2019-2028	7.078	4.523	0	11.601
Voorz. onderh. riolering art.44 lid 1c	9.172	0	0	9.172
B. Middelen derden				
Afkoopsommen onderhoud graven	2.990	300	-300	2.990
Voorziening middelen derden riolering art.44 lid 2	8.240	0	-682	7.558
D. Voorziening voor bijdrage aan toekomstige vervangingsinvesteringen, waarvoor een heffing wordt geheven				
Voorz. toekom. vi riol. art 44 lid 1d	5.667	6.670	-6.068	6.269
4.2 Bestuur en regionale samenwerking				
C. Verplichtingen, verliezen en risico's				
Facilitair grondbeleid	7.912	0	0	7.912
Pensioenen wethouders	9.105	100	0	9.205
Voorziening grondexploitaties	13.661	0	0	13.661
Voorziening verlofsparen	287	0	0	287
Wachtgelden wethouders	855	0	-16	839
TOTAAL	80.650	13.191	-7.784	86.057

Voor een toelichting op de voorzieningen verwijzen wij u naar het betreffende programma:

- [1. Programma Omgeving](#)
- [2. Programma Sociaal](#)
- [3. Programma Bedrijvigheid](#)
- [4. Programma Bestuur](#)
- [5. Programma Algemene dekkingsmiddelen](#)

Geplande investeringen

Hieronder presenteren we een overzicht van de voorgenomen investeringen voor de komende jaren.

Tabel: BI.01 Geplande investeringen

INVESTERING	JAAR	INVESTERING (BRUTO)*	KAPITAALLASTEN			
			2024	2025	2026	2027
1. Programma Omgeving						
1.1 Energietransitie						
Geen investeringen						
Totaal 1.1 Energietransitie		0	0	0	0	0
1.2 Grondexploitaties en Ruimtelijke Ordening						
A. Gepland (oorspronkelijk)						
<u>Investerings met een economisch nut</u>						
Kunstgrasveld HC Eemvallei veld 1	2024	237	0	26	26	26
Kunstgrasveld HC Eemvallei veld 2	2024	237	0	26	26	26
Nieuwe locatie maatschappelijke opvang	2024	1.575	0	55	55	54
Vastgoed sportaccommodaties	2024	5.250	0	227	226	224
Herinrichting Stationsgebied***	2019-2025	4.000	26	35	200	198
Zwembad Hoogland	2025	16.275	0	0	570	566
B. Gepland (aangepast planning)						
<u>Investerings met een economisch nut</u>						
Aanpassing wijkaccommodaties 2019	2024	104	0	8	8	8
Tribune Midland	2024	101	0	8	8	8
Kleedkamers VV Hoogland	2024	304	0	15	15	15
Restbudget aanpak Hof en Varkensmarkt	2024	259	0	13	13	13
Kunstgrasveld CJVV - veld 2	2024	434	0	48	47	47
Kunstgrasveld CJVV - veld 3	2024	413	0	45	45	45
Verv. nieuwbouw sportzaal Schothorst***	2022-2024	433	101	106	105	104
Verduurzaming gemeentelijk vastgoed***	2021-2027	40.261	901	1.417	1.781	2.089
Kunstgrasvelden AMHC	2025	716	0	0	79	78
Kunstgrasveld VV Hooglanderveen v 4	2025	407	0	0	45	44
Toplaag veld 1 VV Hooglanderveen	2026	420	0	0	0	46
Toplaag veld 1 VV APWC	2026	420	0	0	0	46
Toplaag veld 1 VV KVVA	2026	420	0	0	0	46
Toplaag veld 1 VV CJVV	2026	420	0	0	0	46
C. Nieuw						
<u>Investerings met een economisch nut</u>						
Verbouw beheerwerkplts sportprk Birkhovn	2024	226	0	11	11	11

INVESTERING	JAAR	INVESTERING (BRUTO)*	KAPITAALLASTEN			
			2024	2025	2026	2027
Verw asbestdak jeu de boulesvereniging	2024	126	0	6	6	6
Renovatie sporthal midland	2024	2.424	0	121	120	119
Toplaag kunstgras Cobuboy's non infill	2027	400	0	0	0	0
AMHC vervanging velden	2027	735	0	0	0	0
Verv.inv. Maatschappelijk Vastgoed 2025	2025	18.000	0	0	630	626
Verv.inv. Maatschappelijk Vastgoed 2026	2026	36.000	0	0	0	1.260
Verv.inv. Maatschappelijk Vastgoed 2027	2027	36.000	0	0	0	0
Totaal 1.2 Grondexploitatie en Ruimtelijke Ordening		166.597	1.028	2.168	4.015	5.750
1.3 Wonen						
Geen investeringen						
Totaal 1.3 Wonen		0	0	0	0	0
1.4 Mobiliteit						
<u>A. Gepland (oorspronkelijk)</u>						
<u>Investeringen met een maatschappelijk nut</u>						
Fietsplan 2023	2024	1.728	0	86	86	85
Investeringen grootschalige woningbouw LeES	2025	10.500	0	0	525	521
<u>B. Gepland (aangepast planning)</u>						
<u>Investeringen met een maatschappelijk nut</u>						
Fietsplan 2022	2024	1.728	0	86	86	85
Fijnmazige Fietsplan 2022	2024	1.313	0	66	65	65
Restbudget ruimte voetganger en fietser	2024	4.956	0	248	246	244
<u>C. Nieuw</u>						
<u>Investeringen met een maatschappelijk nut</u>						
Verv. Verkeersregelinstall. 2024	2024	2.200	0	169	167	166
Verv. Verkeersregelinstall. 2025	2025	2.200	0	0	169	167
Verv. Verkeersregelinstall. 2026	2026	800	0	0	0	61
Verv. Verkeersregelinstall. 2027	2027	800	0	0	0	0
Cofinanciering BO Mirt 2024**	2024	6.944	0	347	344	342
Cofinanciering BO Mirt 2025**	2025	6.944	0	0	347	344
Cofinanciering BO Mirt 2026**	2026	6.944	0	0	0	347
Cofinanciering BO Mirt 2027**	2027	6.944	0	0	0	0
Totaal 1.4 Mobiliteit		54.001	0	1.002	2.035	2.427
Totaal Investerings 1. Programma Omgeving		220.598	1.028	3.170	6.050	8.177

2. Programma Sociaal							
2.1 Zorg, ondersteuning, inclusie en vluchtelingen							
Geen investeringen							
Totaal 2.1 Zorg, ondersteuning, inclusie en vluchtelingen			0	0	0	0	0
2.2 Werk en Inkomen							
Geen investeringen							
Totaal 2.2 Werk en Inkomen			0	0	0	0	0
2.3 Onderwijs en Sport & Bewegen							
Geen investeringen							
Totaal 2.3 Onderwijs en Sport & Bewegen			0	0	0	0	0
Totaal Investeringen 2. Programma Sociaal							
			0	0	0	0	0
3. Programma Bedrijvigheid							
3.1 Economie							
Geen investeringen							
Totaal 3.1 Economie			0	0	0	0	0
3.2 Kunst, Cultuur en evenementen							
Geen investeringen							
Totaal 3.2 Kunst, Cultuur en evenementen			0	0	0	0	0
3.3 Handhaving							
Geen investeringen							
Totaal 3.3 Handhaving			0	0	0	0	0
3.4 Sociale en fysieke veiligheid							
Geen investeringen							
Totaal 3.4 Sociale en fysieke veiligheid			0	0	0	0	0
3.5 Stedelijk beheer, milieu en dierenwelzijn							
A. Gepland (oorspronkelijk)							
<u>Investeringen met een maatschappelijk nut</u>							
Vervangingsinvesteringen OR 2024	2024	11.297	0	436	433	429	
Bruggen stadskern	2024	1.066	0	32	32	32	
Geluidsreducerend asfalt 2020	2024	545	0	19	19	19	
Herstelprogr kademuren en bruggen 2020	2024	349	0	12	12	12	
Verharding Randenbroek 2019	2024	695	0	24	24	24	
Verharding Randenbroek 2020	2024	906	0	32	31	31	
Verharding Schothorst zuid en noord 2019	2025	761	0	0	27	26	
Verharding Valleipoort	2025	218	0	0	8	8	
Besch Zielhorst en Randenbroek 2019	2025	611	0	0	21	21	

Besch Zielhorst en Randenbroek 2020	2025	620	0	0	22	22
Vervangingsinvesteringen OR 2025	2025	11.130	0	0	429	426
Vervangingsinvesteringen OR 2026	2026	10.500	0	0	0	405
<u>Investerings met een economisch nut</u>						
CBA 2e fase masterplan	2024	4.069	0	142	141	140
Investering riolering 2024	2024	6.687	0	0	0	0
CBA klokkentoren	2024	150	0	5	5	5
Investering riolering 2025	2025	7.312	0	0	0	0
Investering riolering 2026	2026	6.825	0	0	0	0
<u>B. Gepland (aangepast planning)</u>						
<u>Investerings met een maatschappelijk nut</u>						
Verhanding Schothorst zuid en noord 2020	2026	2.775	0	0	0	97
Vervangingsinvestering OR 2027	2027	12.000	0	0	0	0
<u>C. Nieuw</u>						
<u>Investerings met een economisch nut</u>						
Investering riolering 2027	2027	6.500	0	0	0	0
Totaal 3.5 Stedelijk beheer, milieu en dierenwelzijn		85.015	0	703	1.204	1.697
Totaal Investerings 3. Programma Bedrijvigheid						
		85.015	0	703	1.204	1.697

4. Programma Bestuur

4.1 Dienstverlening

Geen investeringen

Totaal 4.1 Dienstverlening 0 0 0 0 0

4.2 Bestuur en regionale samenwerking

Geen investeringen

Totaal 4.2 Bestuur en regionale samenwerking 0 0 0 0 0

4.3 Bedrijfsvoering

A. Gepland (oorspronkelijk)

Investerings met een economisch nut

Stadhuis nieuwbouw gebouw	2022-2025	98.665	447	851	2.955	2.935
Stadhuis nieuwbouw inventaris	2024-2025	7.888	0	39	862	854
Investerings ICT - Primair proces	2024	260	0	67	67	66
Investerings ICT - Infrastructuur	2024	1.505	0	390	386	382
Investerings ICT - Primair proces	2024	414	0	142	141	139
Inventaris algemene ruimten 2024	2024	169	0	19	18	18
Investerings ICT - Werkplekken	2024	608	0	158	157	155
Investerings ICT - Bedrijfsvoering	2025	211	0	0	72	72

Investeringen ICT - Primair proces	2025	414	0	0	142	141
Inventaris algemene ruimten 2025	2025	178	0	0	20	19
Investeringen ICT - Infrastructuur	2025	2.346	0	0	576	571
Investeringen ICT - Werkplekken	2025	608	0	0	158	157
Investeringen ICT - Infrastructuur	2026	338	0	0	0	116
Investeringen ICT - Primair proces	2026	605	0	0	0	171
Investeringen ICT - Werkplekken	2026	1.002	0	0	0	239
B. Gepland (aangepast planning)						
<u>Investeringen met een economisch nut</u>						
Investeringen ICT -Bedrijfsvoering	2025	604	0	0	92	91
C. Nieuw						
<u>Investeringen met een economisch nut</u>						
Investeringen ICT - Infrastructuur	2027	468	0	0	0	0
Investeringen ICT - Werkplekken	2027	571	0	0	0	0
Investeringen ICT - Primair proces	2027	753	0	0	0	0
Investeringen ICT -Bedrijfsvoering	2027	146	0	0	0	0
Totaal 4.3 Bedrijfsvoering		117.754	447	1.666	5.646	6.127
Totaal Investeringen 4. Programma Bestuur		117.754	447	1.666	5.646	6.127
5. Programma Algemene dekkingsmiddelen						
5.1 Financiën						
Geen investeringen						
Totaal 5.1 Financiën		0	0	0	0	0
Totaal Investeringen 5. Programma Algemene dekkingsmiddelen		0	0	0	0	0
TOTAAL INVESTERINGEN		423.367	1.474	5.539	12.900	16.001

* De bruto Investering betreft het vastgestelde kredietbedrag conform het Raadsbesluit.

** De bijdragen van derden betreft de, conform raadsbesluit, vastgestelde bijdrage van derden.

*** Enkele investeringen kennen een looptijd van meerdere jaren dit vertaalt zich in oplopende kapitaallasten.

Taakvelden

Conform het BBV zijn gemeenten verplicht om een Taakvelden overzicht bij de begroting te voegen. In dit overzicht is te zien hoe de baten en lasten verdeeld zijn over de door het Rijk voorgeschreven taakvelden. Deze taakvelden lopen door onze eigen programma's heen. Een één op één aansluiting is derhalve niet aanwezig. Uiteraard komen de herkenbare posten uit de taakvelden overeen met de posten zoals die in onze programmabegroting staan. Onderstaand het overzicht van de baten en lasten verdeeld over de voorgeschreven taakvelden.

Tabel: BT.01 Taakvelden

TAAKVELDEN		REKENING 2022	BEGROTING 2023	BEGROTING 2024	RAMING 2025	RAMING 2026	RAMING 2027
LASTEN							
0.1	Bestuur	-10.338	-9.634	-9.498	-9.511	-9.482	-8.659
0.10	Mutaties reserves	-24.520	-14.163	-12.596	-13.884	-3.624	-624
0.11	Resultaat van de rekening van baten en lasten	-26.694	0	0	0	0	0
0.2	Burgerzaken	-6.420	-6.554	-6.986	-6.986	-6.986	-6.978
0.3	Beheer overige gebouwen en gronden	-7.075	-5.401	-4.701	-5.190	-5.554	-5.967
0.4	Overhead	-62.831	-70.789	-75.010	-78.509	-76.855	-74.873
0.5	Treasury	-3.217	-1.882	-216	527	1.373	1.670
0.61	OZB woningen	-1.564	-1.638	-1.866	-1.874	-1.883	-1.890
0.62	OZB niet-woningen	-873	-815	-781	-787	-792	-796
0.63	Parkeerbelasting	0	0	-1.365	-1.365	-1.365	-1.365
0.64	Belastingen overig	-205	-189	-213	-215	-216	-218
0.7	Algemene uitkeringen en overige uitkeringen gemeentefonds	0	0	0	0	0	0
0.8	Overige baten en lasten	160	-2.340	-2.927	-1.619	-1.299	-2.846
0.9	Vennootschapsbelasting (VpB)	-84	0	-200	-200	-200	-200
1.1	Crisisbeheersing en brandweer	-10.653	-11.994	-12.741	-12.812	-12.948	-13.069
1.2	Openbare orde en veiligheid	-5.976	-5.196	-5.263	-5.133	-5.177	-4.643
2.1	Verkeer en vervoer	-23.742	-23.909	-27.710	-30.343	-30.365	-31.275
2.2	Parkeren	-3.493	-4.013	-4.738	-4.748	-4.763	-4.783
2.4	Economische havens en waterwegen	-225	-326	-354	-366	-379	-380
2.5	Openbaar vervoer	-812	-781	-755	-756	-758	-759
3.1	Economische ontwikkeling	-2.060	-2.782	-2.728	-2.843	-2.843	-2.843
3.2	Fysieke bedrijfsinfrastructuur	-11.354	-6.779	-7.172	-18.583	-4.478	-2.341
3.3	Bedrijvenloket en bedrijfsregelingen	-1.380	-1.310	-1.499	-1.389	-1.389	-1.390
3.4	Economische promotie	-266	-268	-291	-291	-291	-291
4.1	Openbaar basisonderwijs	-1.028	-1.468	-1.539	-1.538	-1.535	-1.535
4.2	Onderwijshuisvesting	-17.628	-18.462	-21.523	-21.661	-21.461	-22.084

TAAKVELDEN		REKENING 2022	BEGROTING 2023	BEGROTING 2024	RAMING 2025	RAMING 2026	RAMING 2027
4.3	Onderwijsbeleid en leerlingzaken	-15.412	-16.427	-15.370	-15.398	-15.395	-15.395
5.1	Sportbeleid en activering	-6.207	-6.802	-7.361	-7.512	-7.300	-7.196
5.2	Sportaccommodaties	-11.415	-10.801	-10.956	-11.753	-12.338	-12.142
5.3	Cultuurpresentatie, cultuurproductie en cultuurparticipatie	-16.835	-20.233	-20.908	-20.953	-21.557	-22.757
5.4	Musea	-5.839	-5.999	-6.401	-6.367	-6.428	-6.141
5.5	Cultureel erfgoed	-480	-613	-760	-760	-760	-760
5.6	Media	-4.578	-5.068	-5.317	-5.317	-5.317	-5.295
5.7	Openbaar groen en (openlucht) recreatie	-16.162	-20.537	-23.310	-20.577	-20.769	-20.539
6.1	Samenkracht en burgerparticipatie	-27.237	-21.409	-21.090	-20.550	-20.468	-20.543
6.2	Toegang en eerstelijnsvoorzieningen	-18.373	-20.133	-21.334	-21.426	-20.655	-20.719
6.3	Inkomensregelingen	-82.707	-82.296	-75.428	-75.960	-77.496	-76.893
6.4	WSW en beschut werk	-17.917	-17.898	-17.779	-18.078	-17.745	-17.707
6.5	Arbeidsparticipatie	-8.049	-10.314	-11.377	-8.879	-8.918	-8.921
6.6	Maatwerkvoorziening (WMO)	-8.680	-9.719	-10.593	-10.704	-10.631	-10.631
6.71	Maatwerkdienstverlening 18+	-26.935	0	0	0	0	0
6.71a	Hulp bij het huishouden (WMO)	0	-10.301	-12.570	-12.981	-13.083	-13.083
6.71b	Begeleiding (WMO)	0	-8.857	-9.181	-9.265	-8.812	-9.790
6.71c	Dagbesteding (WMO)	0	-3.398	-3.986	-3.986	-3.975	-3.975
6.71d	Overige maatwerkarrangementen (WMO)	0	-1.675	-1.969	-2.098	-2.096	-2.096
6.72	Maatwerkdienstverlening 18-	-44.274	-75	0	0	0	0
6.72a	Jeugdhulp begeleiding	0	-5.170	-12.804	-12.231	-7.107	-7.107
6.72b	Jeugdhulp behandeling	0	-21.699	-22.919	-19.527	-17.817	-18.164
6.72c	Jeugdhulp dagbesteding	0	-1.468	-1.188	-1.187	-1.184	-1.184
6.72d	Jeugdhulp zonder verblijf overig	0	-2.922	-3.099	-3.149	-2.979	-2.979
6.73a	Pleegzorg	0	-2.583	-2.826	-2.824	-2.822	-2.822
6.73b	Gezinsgericht	0	-218	-236	-235	-232	-232
6.73c	Jeugdhulp met verblijf overig	0	-5.169	-5.981	-5.981	-5.977	-5.977
6.74a	Jeugdhulp behandeling GGZ zonder verblijf	0	-110	-116	-115	-112	-112
6.74b	Jeugdhulp crisis/LTA/GGZ-verblijf	0	-3.895	-3.901	-3.901	-3.897	-3.897
6.74c	Gesloten plaatsing	0	-2.880	-3.150	-3.149	-3.147	-3.147
6.81	Ge-escaleerde zorg 18+	-28.949	0	0	0	0	0
6.81a	Beschermd wonen (WMO)	0	-31.037	-31.342	-31.398	-31.482	-31.562
6.81b	Maatschappelijke- en vrouwenopvang (WMO)	0	-13.211	-14.296	-13.112	-12.083	-12.109
6.82	Ge-escaleerde zorg 18-	-5.190	0	0	0	0	0
6.82a	Jeugdbescherming	0	-5.900	-6.314	-6.312	-6.310	-6.310
6.82b	Jeugdreclassering	0	-116	-122	-120	-118	-118

TAAKVELDEN	REKENING 2022	BEGROTING 2023	BEGROTING 2024	RAMING 2025	RAMING 2026	RAMING 2027
7.1 Volksgezondheid	-8.308	-7.381	-7.768	-7.813	-7.900	-7.979
7.2 Riolering	-9.975	-10.901	-11.572	-12.057	-12.409	-12.513
7.3 Afval	-15.994	-18.541	-19.445	-19.661	-19.898	-20.102
7.4 Milieubeheer	-8.879	-11.777	-16.993	-14.234	-14.159	-12.753
7.5 Begraafplaatsen en crematoria	-4.620	-5.014	-5.081	-5.218	-5.206	-5.201
8.1 Ruimte en leefomgeving	-19.643	-5.516	-6.289	-6.022	-5.835	-5.318
8.2 Grondexploitatie (niet-bedrijventerreinen)	-43.415	-26.987	-32.285	-56.006	-18.652	-12.177
8.3 Wonen en bouwen	-9.875	-9.526	-9.759	-9.311	-9.336	-9.194
TOTAAL LASTEN	-688.227	-655.266	-695.848	-726.201	-655.673	-643.677

TAAKVELDEN	REKENING 2022	BEGROTING 2023	BEGROTING 2024	RAMING 2025	RAMING 2026	RAMING 2027
BATEN						
0.1 Bestuur	2.375	481	482	482	482	482
0.10 Mutaties reserves	35.063	44.520	28.694	16.664	23.001	23.589
0.11 Resultaat van de rekening van baten en lasten	0	0	0	0	0	0
0.2 Burgerzaken	2.771	2.667	2.801	2.801	2.801	2.856
0.3 Beheer overige gebouwen en gronden	5.998	1.632	1.887	1.943	1.943	1.943
0.4 Overhead	16.419	16.795	17.651	17.724	18.068	18.068
0.5 Treasury	3.954	3.236	4.763	3.268	3.333	3.407
0.61 OZB woningen	29.029	29.715	31.806	32.195	32.591	32.996
0.62 OZB niet-woningen	23.830	24.405	25.728	26.048	26.375	26.708
0.63 Parkeerbelasting	2.810	4.762	3.960	8.780	8.780	8.780
0.64 Belastingen overig	1.558	1.470	1.543	1.543	1.543	1.543
0.7 Algemene uitkeringen en overige uitkeringen gemeentefonds	365.853	360.451	396.984	399.317	368.656	363.409
0.8 Overige baten en lasten	718	736	0	0	0	0
0.9 Vennootschapsbelasting (VpB)	0	0	0	0	0	0
1.1 Crisisbeheersing en brandweer	20	9	8	8	8	8
1.2 Openbare orde en veiligheid	2.295	420	469	476	476	476
2.1 Verkeer en vervoer	4.277	2.623	2.712	2.707	2.702	2.697
2.2 Parkeren	1.029	996	1.046	1.046	1.046	1.046
2.4 Economische havens en waterwegen	3	0	0	0	0	0
2.5 Openbaar vervoer	110	66	69	69	69	69
3.1 Economische ontwikkeling	1	0	0	0	0	0
3.2 Fysieke bedrijfsinfrastructuur	7.180	6.779	7.172	18.583	4.478	2.341
3.3 Bedrijvenloket en bedrijfsregelingen	532	554	581	581	581	581
3.4 Economische promotie	600	600	630	630	630	630

TAAKVELDEN		REKENING 2022	BEGROTING 2023	BEGROTING 2024	RAMING 2025	RAMING 2026	RAMING 2027
4.1	Openbaar basisonderwijs	19	12	12	12	12	12
4.2	Onderwijshuisvesting	2.567	2.866	3.007	3.007	3.007	3.007
4.3	Onderwijsbeleid en leerlingzaken	8.913	8.562	7.421	7.422	7.422	7.422
5.1	Sportbeleid en activering	142	35	35	35	35	35
5.2	Sportaccommodaties	3.576	3.782	3.970	4.105	4.117	4.116
5.3	Cultuurpresentatie, cultuurproductie en cultuurparticipatie	3.977	4.156	4.364	4.364	4.364	4.364
5.4	Musea	444	347	540	542	543	545
5.5	Cultureel erfgoed	9	0	0	0	0	0
5.6	Media	0	0	0	0	0	0
5.7	Openbaar groen en (openlucht) recreatie	751	30	30	30	30	30
6.1	Samenkracht en burgerparticipatie	15.659	438	480	480	481	481
6.2	Toegang en eerstelijnsvoorzieningen	66	26	25	25	25	25
6.3	Inkomensregelingen	51.013	53.838	52.785	53.485	55.085	55.085
6.4	WSW en beschut werk	39	11	1.005	11	10	10
6.5	Arbeidsparticipatie	842	39	29	29	30	30
6.6	Maatwerkvoorziening (WMO)	479	1.434	1.456	1.456	3.202	3.202
6.71	Maatwerkdienstverlening 18+	1.403	0	0	0	0	0
6.71a	Hulp bij het huishouden (WMO)	0	17	15	15	15	15
6.71b	Begeleiding (WMO)	0	8	8	8	8	8
6.71c	Dagbesteding (WMO)	0	26	27	27	27	27
6.71d	Overige maatwerkarrangementen (WMO)	0	8	8	8	8	8
6.72	Maatwerkdienstverlening 18-	260	0	0	0	0	0
6.72a	Jeugdhulp begeleiding	0	11	10	10	10	10
6.72b	Jeugdhulp behandeling	0	10	10	10	10	10
6.72c	Jeugdhulp dagbesteding	0	10	10	10	10	10
6.72d	Jeugdhulp zonder verblijf overig	0	7	7	7	7	7
6.73a	Pleegzorg	0	7	7	7	7	7
6.73b	Gezinsgericht	0	7	7	7	7	7
6.73c	Jeugdhulp met verblijf overig	0	7	7	7	7	7
6.74a	Jeugdhulp behandeling GGZ zonder verblijf	0	10	10	10	10	10
6.74b	Jeugdhulp crisis/LTA/GGZ-verblijf	0	25	25	25	25	25
6.74c	Gesloten plaatsing	0	7	7	7	7	7
6.81	Ge-escaleerde zorg 18+	1.573	0	0	0	0	0
6.81a	Beschermd wonen (WMO)	0	34	40	40	40	40
6.81b	Maatschappelijke- en vrouwenopvang (WMO)	0	44	51	51	52	52
6.82	Ge-escaleerde zorg 18-	225	0	0	0	0	0

TAAKVELDEN	REKENING 2022	BEGROTING 2023	BEGROTING 2024	RAMING 2025	RAMING 2026	RAMING 2027
6.82a Jeugdbescherming	0	12	11	10	10	10
6.82b Jeugdreclassering	0	10	11	10	10	10
7.1 Volksgezondheid	563	5	4	4	4	4
7.2 Riolering	14.260	15.596	16.528	16.959	17.376	17.500
7.3 Afval	22.609	24.759	26.570	26.870	27.168	27.421
7.4 Milieubeheer	1.134	43	2.628	2.628	2.628	2.628
7.5 Begraafplaatsen en crematoria	5.612	6.276	6.371	6.560	6.529	6.501
8.1 Ruimte en leefomgeving	8.552	1.299	1.314	1.314	1.314	1.314
8.2 Grondexploitatie (niet-bedrijventerreinen)	29.732	21.921	31.746	55.467	18.113	11.638
8.3 Wonen en bouwen	7.386	6.616	6.271	6.260	6.345	6.409
TOTAAL BATEN	688.227	655.266	695.848	726.201	655.673	643.677

Indicatoren

Verplichte BBV Indicatoren

Gemeenten zijn verplicht om alle BBV indicatoren op te nemen in de begroting. Een deel van de BBV-indicatoren sluit goed aan bij de doelstellingen van de gemeente Amersfoort en zijn opgenomen in de programma's en paragrafen. Een ander deel van de indicatoren sluit niet goed aan en wordt hieronder apart opgenomen. Voor de BBV indicatoren waar wij niet op sturen worden geen uitgebreide toelichtingen opgenomen en geen streefcijfers geformuleerd.

% Functiemenging

Realisatiecijfers:

2019	2020	2021	2022
57,2	57,5	57,6	58

Bron: Lisa

Toelichting:

% jongeren 0-23 jaar met Jeugdzorg

Realisatiecijfers:

2019	2020	2021	2022
8,1	7,8	9,9	10,6

Bron: CBS

Toelichting: Deze indicator is gebaseerd op de Amersfoortse jongeren tot en met 22 jaar die jeugdzorg ontvingen in het eerste halfjaar van het betreffende jaar. De cijfers vanaf 2021 zijn niet goed vergelijkbaar met voorgaande jaren door een trendbreuk in de cijfers van het CBS en door gewijzigde aanlevering van Amersfoortse wijkteamcijfers. Daardoor worden vanaf 2021 meer jongeren met jeugdzorg meegenomen in de cijfers. In het kader van de Hervormingsagenda van de Jeugd 2023 is het streven om jeugdhulp beschikbaar te houden voor jeugdigen en gezinnen in de meest kwetsbare situaties. Amersfoort sluit aan bij de activiteiten op deze Hervormingsagenda wat zal leiden tot het beperken van de reikwijdte van de jeugdhulp en daarmee tot een daling van het aandeel jeugdigen dat gebruik maakt van specialistische jeugdhulp. We streven naar minder noodzakelijke jeugdhulp dan bij andere gemeenten met 100.000-300.000 inwoners.

De realisatiecijfers over het gebruik van zorg ijlen sterk na. Halfjaarlijks worden de cijfers geactualiseerd op de landelijke monitor www.waarstaatjegemeente.nl.

% niet-wekelijks sporters

Realisatiecijfers:

2019	2020	2021	2022
			38

Bron: GGD

Toelichting: De nieuwe cijfers komen naar verwachting eind 2023 beschikbaar. Percentage van de bevolking van 19 jaar en ouder dat niet minstens één keer per week aan sport doet. Elke vier jaar wordt deze indicator gemeten in de gezondheidsmonitor van de GGD regio Utrecht. Door een fout in het systeem bij de dataverzameling kunnen er geen betrouwbare cijfers over 2020 gepresenteerd worden. Eind 2022 voert de GGD opnieuw een gezondheidsonderzoek uit. Het streefcijfer voor 2020 was 41. Het betreft hier een verplichte indicator vanuit het Besluit Begroting en Verantwoording (BBV). Het % niet-wekelijkse sporters wijkt af van het % niet-wekelijkse sporters in de Amersfoortse Vrijtijdsmonitor 2018, omdat de vraag op een andere manier gesteld is. In 2022 wordt de Vrijtijdsmonitor opnieuw uitgevoerd. De raad zal hier begin 2023 over worden geïnformeerd.

% voortijdig schoolverlaters

Realisatiecijfers:

	2019	2020	2021	2022
	1,8	1,8	1,6	2,4

Bron: DUO

Toelichting: In Amersfoort is voortijdig schoolverlaten iets hoger dan in Nederland waar het gemiddelde 2,3% is. Het streefcijfer voor 2024 is ten opzichte van de begroting 2023 bijgesteld naar een meer realistisch doel. Voortijdige schoolverlaters zijn jongeren van 12 tot 23 jaar die zonder startkwalificatie het onderwijs verlaten. Een startkwalificatie is een havo of vwo diploma of minimaal een mbo-2 diploma. Het vsv-percentages staat voor het aantal vsv'ers als percentage van het aantal onderwijsdeelnemers die aan het begin van het schooljaar ingeschreven staan. Jaartal 2022 staat voor schooljaar 2021-2022. Actuele cijfers over het schooljaar 2022-2023 worden gepubliceerd op www.waarstaatjegemeente.nl.

% werkloze jongeren

Realisatiecijfers:

	2019	2020	2021	2022
	2	3	2	

Bron: Verwey Jonker Instituut

Toelichting:

% Wmo-ondersteuning

Realisatiecijfers:

	2019	2020	2021	2022
	5,8	6	5,9	6

Bron: CBS

Toelichting: Deze indicator betreft het aantal WMO cliënten met maatwerkarrangementen in het eerste halfjaar van het betreffende jaar per 100 inwoners. Deze indicator komt uit het Besluit Begroting en verantwoording (BBV). De BBV indicatoren staan gepubliceerd op www.waarstaatjegemeente.nl. Onder gemeenten met 100.000 - 300.000 inwoners was het 6,7%.

Het betreft halfjaar cijfers. Het meest recente cijfer is een voorlopig cijfer. Halfjaarlijks worden de cijfers geactualiseerd op de landelijk monitor www.waarstaatjegemeente.nl (onder Gemeentelijke monitor sociaal domein). Cijfers van voorgaande jaren waren ook voorlopig en zijn door na-ijlende verantwoording achteraf gaan dalen. Administratief zijn dossiers gecorrigeerd op basis van het werkelijke zorggebruik. Hierdoor kunnen definitieve cijfers van voorgaande jaren verschillen van eerder gerapporteerde (voorlopige) cijfers.

Aandeel Jongeren met Jeugdbescherming

Realisatiecijfers:

2019	2020	2021	2022
		1	1

Bron: CBS

Toelichting:

Aandeel jongeren met Jeugdreclassering

Realisatiecijfers:

2019	2020	2021	2022
		0,4	0,3

Bron: CBS

Toelichting:

Aandeel kinderen in uitkeringsgezinnen

Realisatiecijfers:

2019	2020	2021	2022
5	5	5	

Bron: Verwey Jonker Instituut

Toelichting:

Aantal banen per 1000 inwoners van 15 t/m 64 jaar (woonwerkbalans)

Realisatiecijfers:

2019	2020	2021	2022
857	868	887	911

Bron: Lisa, bewerking O&S

Toelichting: Amersfoort streeft naar een balans tussen wonen en werken. We meten het vanaf 2016 via de landelijk verplicht gestelde indicator "aantal banen (vanaf 1 uur per week) per 1000 inwoners van 15 t/m 64 jaar". Deze indicator laat ons zien of de economische ontwikkeling de bevolkingsontwikkeling voldoende bijhoudt. We streven naar een woon-werkbalans van 850 banen van 1 uur of meer per week per 1.000 inwoners van 15-64 . Zie ook Dashboard economie en arbeidsmarkt op www.amersfoortincijfers.nl.

Aantal kilogram restafval per inwoner per jaar

Realisatiecijfers:

2019	2020	2021	2022
190	190	174	

Bron:

Toelichting: Huishoudelijk afval is het afval dat door of in opdracht van de gemeente bij huishoudens is ingezameld. Het cijfer geeft de hoeveelheid hiervan weer in kilogram per inwoner.

Aantal vestigingen (per 1000 inwoners van 15 t/m 64 jaar)

Realisatiecijfers:

2019	2020	2021	2022
163,8	172,3	180,2	191,1

Bron: Lisa

Toelichting:

Absoluut verzuim

Realisatiecijfers:

2019	2020	2021	2022
1	2,6	3,7	12,6

Bron: DUO

Toelichting:

Apparaatskosten per inwoner

Realisatiecijfers:

2019	2020	2021	2022
523	588	609	647

Bron: Gemeente Amersfoort

Toelichting: Apparaatskosten per 31-12. Het betreft organisatiekosten, d.w.z. de noodzakelijke financiële middelen voor het inzetten van personeel (salarissen), organisatie-, huisvestings-, materieel-, automatiseringskosten e.d. voor de uitvoering van de organisatorische taken. Apparaatskosten zijn dus alle personele en materiële kosten die verbonden zijn aan het functioneren van de organisatie, exclusief griffie en bestuur. Deze indicator betreft een verplichte indicator op grond van de BBV.

Bezetting in fte per 1000 inwoners

Realisatiecijfers:

2019	2020	2021	2022
5,8	6,3	6,2	6,4

Bron: Gemeente Amersfoort

Toelichting: Het werkelijk aantal fte dat werkzaam is, inclusief boventallige medewerkers per 31-12 van het betreffende jaar. De indicator is verplicht op grond van de BBV.

Demografische druk in %

Realisatiecijfers:

2019	2020	2021	2022
66	65,9	65,6	65,3

Bron: CBS

Toelichting:

formatie in fte per 1000 inwoners

Realisatiecijfers:

2019	2020	2021	2022
6,3	6,55	6,5	6,6

Bron:

Toelichting: De toegestane formatie in fte van het ambtelijk apparaat per 31 december. Het betreft een verplichte indicator op grond van de BBV.

Gemiddelde WOZ-waarde (x €1000,-)

Realisatiecijfers:

2019	2020	2021	2022
283	306	330	367

Bron: Gemeente

Toelichting:

Geweldsmisdrijven (per 1000 inwoners)

Realisatiecijfers:

2019	2020	2021	2022
3,7	3,5	3,3	3,6

Bron: CBS

Toelichting:

Hernieuwbare elektriciteit (%)

Realisatiecijfers:

2019	2020	2021	2022
8,2	10,8	17,4	

Bron: Klimaatmonitor Rijkswaterstaat

Toelichting: Deel van de elektriciteit die afkomstig is uit natuurlijke hulpbronnen die constant worden aangevuld, zoals uit wind, zon, waterkracht en biomassa. De indicator dient verplicht te worden opgenomen vanuit het rijk (Besluit Begroting en Verantwoording) en is te vinden op www.waarstaatjegemeente.nl. De vraag aan elektriciteit wordt in 2030 geschat op 3.024 TJ. In 2030 wil de gemeente Amersfoort 1.030 TJ hiervan uit hernieuwbare elektriciteit hebben opgewekt. Het streefcijfer voor 2030 is daarom 34%. Het streefcijfer voor 2025 is op de helft hiervan ingezet: 17%.

Jongeren met delict voor de rechter

Realisatiecijfers:

2019	2020	2021	2022
1	1	1	

Bron: Verwey Joncker Instituut

Toelichting:

Kosten inhuur externen als % van de totale loonsom

Realisatiecijfers:

2019	2020	2021	2022
28,5	22	21	20,7

Bron: Gemeente Amersfoort

Toelichting: Kosten op 31 december van het betreffende jaar. Hieronder vallen onder andere de inzet van uitzendkrachten, zzp'ers, of detacheringsovereenkomsten. De indicator is verplichte op grond van de BBV.

Lopende re-integratievoorzieningen (per 10.000 inwoners van 15-64 jaar)

Realisatiecijfers:

2019	2020	2021	2022
251,9	242,6	240,4	230,4

Bron:

Toelichting:

Netto arbeidsparticipatie

Realisatiecijfers:

2019	2020	2021	2022
74,3	73,8	73,3	75,9

Bron:

Toelichting:

Nieuwbouw (per 1.000 woningen)

Realisatiecijfers:

2019	2020	2021	2022
6,5	12,9	15,1	9,6

Bron: BAG; bewerking O&S

Toelichting:

Overhead in % van de totale lasten

Realisatiecijfers:

2019	2020	2021	2022
7,7	6,8	7,5	7,3

Bron: Gemeente Amersfoort

Toelichting: Alle kosten die samenhangen met de sturing en ondersteuning van de medewerkers in het primaire proces als percentage van de totale lasten. Cijfer geldt per 31-12 van het betreffende jaar. Deze indicator betreft een verplichte indicator op grond van de BBV.

Personen met een bijstandsuitkering per 1000 inwoners

Realisatiecijfers:

2019	2020	2021	2022
37	57	43	

Bron: CBS - Participatiewet

Toelichting: Het betreft het aantal personen per 1.000 inwoners van 18 jaar en ouder. De bijstandsdichtheid is in Amersfoort in vergelijking met grote gemeenten van 100.000- 300.000 laag. Bij de andere grote gemeenten is deze namelijk 49 personen per 1.000 inwoners. Het betreft een indicator die vanuit het rijk (Besluit Begroting en Verantwoording) verplicht dient te worden opgenomen in de Begroting. Het cijfer is daar anders gedefinieerd. Zie ook www.waarstaatjegemeente.nl.

Realisatiecijfers 2020 en 2021: De CBS-cijfers zijn inclusief TOZO en dat verklaart de stijging. We kiezen ervoor om wel deze indicator te blijven gebruiken omdat het een BBV-indicator is en we met deze indicator kunnen vergelijken met 100.000+ en Nederland.

Streefcijfer 2022:

In verband met de onduidelijkheden door de Covid-19/Corona-crisis hebben we voor 2022 geen streefcijfer opgenomen.

Aan de hand van de laatst bekende cijfers en kijkend naar huidige werkloosheidspercentage (vergelijkbaar met 2019) en komen we op een streefcijfer van 37 voor 2023.

Relatief verzuim

Realisatiecijfers:

2019	2020	2021	2022
21	16	16	25

Bron: DUO

Toelichting: Deze indicator betreft het aantal leerplichtigen dat wel staat ingeschreven op een school, maar ongeoorloofd afwezig is, per 1.000 inwoners 5-18 jaar. Er is sprake van relatief verzuim als een leerplichtige jongere wel op een school staat ingeschreven, maar zonder geldige reden les- of praktijktijd verzuimt. Scholen zijn wettelijk verplicht ongeoorloofd verzuim en schooluitval te melden aan DUO.

We streven naar minimaal verzuim om schooluitval te voorkomen. De daling van de DUO cijfers is mogelijk te verklaren door corona en de daardoor bemoeilijkte signalering en registratie van verzuim.

De indicator staat op www.waarstaatjegemeente.nl bij de indicatoren uit het Besluit Begroting en Verantwoording die het Rijk verplicht stelt in de Begroting.

Totaal van misdrijven per 1.000 inwoners

Realisatiecijfers:

2019	2020	2021	2022
47,9	46,6	40,1	44,7

Bron: Politie, BVH

Toelichting: Het betreft hier de door de politie geregistreerde misdrijven (aangiften plus eigen registraties). Het aantal misdrijven laat een daling zien in de afgelopen jaren. In 2020 is het aantal misdrijven verder afgenomen, mede door corona, waarna het weer iets gestegen is. De misdaadcijfers van de politie hebben betrekking op het betreffende jaar. De aantallen zijn afgezet tegen de bevolking per 1 januari. Het streefcijfer is het gemiddelde aantal misdrijven in Amersfoort sinds 2017 met uitzondering van 2020 en 2021. Hiervoor is gekozen omdat corona een vertekend beeld geeft van het aantal misdrijven.

Totaal woninginbraken (per 1.000 inwoners)

Realisatiecijfers:

2019	2020	2021	2022
4,1	2,6	1,3	1,4

Bron: Politie, BVH

Toelichting:

Vernielingen en beschadigingen (per 1000 inwoners)

Realisatiecijfers:

2019	2020	2021	2022
6,6	6,5	6,8	6,7

Bron: CBS

Toelichting:

Verwijzingen Halt (per 10.000 jongeren van 12 t/m 17 jaar)

Realisatiecijfers:

2019	2020	2021	2022
11	10	5	7

Bron: Bureau Halt

Toelichting:

Winkeldiefstallen (per 1000 inwoners)

Realisatiecijfers:

2019	2020	2021	2022
2,7	2,5	2,1	3

Bron: CBS

Toelichting:

Woonlasten eenpersoons huishoudens

Realisatiecijfers:

2019	2020	2021	2022
743	733	872	897

Bron: Gemeente

Toelichting:

Woonlasten meerpersoons huishoudens

Realisatiecijfers:

2019	2020	2021	2022
743	773	872	994

Bron: Gemeente

Toelichting:

Verklarende woordenlijst

• AED	Automatische Externe Defibrillator
• AOW	Algemene Ouderdomswet
• ARBO	Arbeidsomstandigheden
• ASV	Algemene Subsidieverordening
• ATP	Association of Tennis Professionals
• AVU	Afvalverwijdering Utrecht
• BAG	Basisregistraties Adressen en Gebouwen
• BBP	Bruto Binnenlands Product
• BBV	Besluit Begroting en Verantwoording
• BBZ	Besluit bijstandverlening zelfstandigen
• BKR	Bureau Krediet Registratie
• BKWI	Bureau ketenregistratie werk en inkomen
• BNG	Bank Nederlandse Gemeenten
• BO	Bestuurlijk Overleg
• BTW	Belasting Toegevoegde Waarde
• BUIG	Bundeling Uitkeringen Inkomensvoorziening Gemeenten
• BV	Besloten Vennootschap
• BVC	Boomveiligheidscontrole
• BVH	Basisvoorziening Handhaving
• BVO	Bruto-vloeroppervlakte
• BZK	Ministerie van Binnenlandse Zaken en Koninkrijksrelaties
• CAO	Collectieve arbeidsovereenkomst
• CBA	Crematorium en Begraafplaatsen Amersfoort
• CBS	Centraal Bureau voor Statistiek
• CCBR	Centraal Curatele en Bewind Register
• CDOKE	Capaciteit decentrale overheden voor klimaat- en energiebeleid

• CJIB	Centraal Justitieel Incassobureau
• CO2	Koolstofdioxide (broeikasgas)
• COELO	Centrum voor Onderzoek van de Economie van de Lagere Overheden
• CPB	Centraal Planbureau
• CROW	Centrum voor Regelgeving en Onderzoek in de Grond-, Water- en Wegenbouw en de Verkeerstechniek
• CSRD	Corporate Sustainability Reporting Directive
• DUO	Dienst Uitvoering Onderwijs
• DVM	Dynamisch Verkeersmanagement
• DVO	Dienstverleningsovereenkomst
• ECB	Europese Centrale Bank
• EMU	Economische en Monetaire Unie
• ESG	Environmental, Social en Governance
• ESRS	European Sustainability Reporting Standards
• EZK	Economische Zaken en Klimaat
• Fte	Fulltime Equivalent
• G40	Netwerk van 40 (middel)grote steden (excl. de vier grootste steden)
• GALA	Gezond en Actief Leven Akkoord
• GFT	Groente, Fruit en Tuinafval
• GGD	Gemeentelijke Gezondheidsdienst
• GGDrU	Gemeentelijke Gezondheidsdienst regio Utrecht
• GGZ	Geestelijke gezondheidszorg
• GHOR	Geneeskundige Hulpverleningsorganisatie in de Regio
• GR	Gemeenschappelijke Regeling
• GREX	Grondexploitatie
• GRP	Gemeentelijk Rioleringsplan
• GSVA	Gene Set Variation Analysis
• GWW	Grond-, weg- en waterbouw
• HBO	Hoger beroepsonderwijs

• HOF	Wet Houdbare Overheidsfinanciën
• HRM	Human Resource Management
• ICT	Informatie- en Communicatie Technologie
• IPCC	Intergovernmental Panel on Climate Change
• ITS	Integrale Toegankelijkheid Standaard
• IV	Informatievoorziening
• IZA	Integraal Zorgakkoord
• JGZ	Jeugdgezondheidszorg
• KBO	Kruispuntbank van Ondernemingen
• KCC	Klant Contact Centrum
• KPI	Kritieke prestatie-indicatoren
• LCA	Levenscyclusanalyse
• LHBTIQA+	lesbisch, homoseksueel, biseksueel, transgender, intersekse, queer en asexueel
• LTA	Landelijk Transitiearrangement
• MBO	Middelbaar beroepsonderwijs
• MFA	Multifunctionele Accommodaties
• MJOP	Meerjaren Onderhoudsplan
• MJPOR	Meerjarenprogramma Openbare Ruimte
• MKB	Midden- en Kleinbedrijf
• MKI	Milieu Kosten Indicator
• MPG	Meerjarenprogramma Grondexploitaties
• MRA	Milieurisicoanalyse
• MRU	Metropoolregio Utrecht
• MUS	Meetnet Urbane Soorten
• MVOI	Maatschappelijk Verantwoord Opdrachtgeven en Inkopen
• NO2	Stikstofdioxide
• NCNP	No-cur-no-pay

• NPO	Nationaal Programma Onderwijs
• NS	Nederlandse Spoorwegen
• NSL	Nationaal Samenwerkingsprogramma Luchtkwaliteit
• NSVV	Nederlandse Stichting voor Verlichtingskunde
• NV	Naamloze Vennootschap
• O&S	Onderzoek en Statistiek
• OBV	Ontwikkelingsbedrijf Vathorst
• ODRU	Omgevingsdienst Regio Utrecht
• OGGZ	Openbare Geestelijke Gezondheidszorg
• OPK	Oud Papier en Karton
• OR	Openbare Ruimte
• OV	Openbaar vervoer
• (H)OV	Hoogwaardig Openbaar Vervoer
• OW	Omgevingswet
• OZB	Onroerendezaakbelasting
• P&R	Park & Ride
• PCOB	Protestants Christelijke Ouderenbond
• PGB	Persoonsgebonden Budget
• PLOOI	Platform Openbare Overheidsinformatie
• PM10	Fijnstof
• PM2,5	Fijnstof (deeltjes kleiner dan 2,5 micrometer doorsnee)
• PMD	Plastic verpakkingen, metalen verpakkingen en drankkartons
• PO	Primair onderwijs
• PPS	Publiek-Private Samenwerking
• PRT	Provinciale Regietafel Migratie en Integratie
• REA	Regionale Economische Agenda
• REMU	Regionale Energie Maatschappij Utrecht
• RES	Regionale Energiestrategie

• RIB	Raadsinformatiebrief
• RIONED	Een stichting die stimuleert dat ervoor voor de riolering en water wordt gezorgd in elke stad in Nederland
• RISA	Ruimtelijke Investeringsstrategie Amersfoort
• RIVM	Rijksinstituut voor Volksgezondheid en Milieuhygiëne
• RO	Ruimtelijke Ordening
• ROCOV	Reizigers Overleg Consumentenbelangen Openbaar Vervoer
• ROM	Regionale Ontwikkelingsmaatschappij
• ROVA	Regionaal Orgaan Verwijdering Afvalstoffen
• RSV	Reserve Stedelijke Voorzieningen
• RUD	Regionale Uitvoeringsdienst
• RVO	Rijksdienst Voor Ondernemend Nederland
• RVS	Regionale Veiligheidsstrategie
• RWA	Regionaal Sociaal Werkvoorzieningsschap Amersfoort en omgeving
• SBI	Standaard Bedrijfsindeling
• SD	Sociaal Domein
• SKB	Schatkistbankieren
• SRO	Sport, recreatie en onderwijs
• SW	Sociale werkvoorziening
• TB	Thuisbegeleiding
• TOZO	Tijdelijke Overbruggingsregeling Zelfstandig Ondernemers
• UA	Uitgesloten van Aansprakelijkheid
• UPJO	Uitvoeringsprogramma Jeugd en Onderwijs
• UWV	Uitvoeringsinstituut Werknemersverzekeringen
• VERDER	Samenwerking van gemeenten, provincie en het rijk om de bereikbaarheid van de regio Midden-Nederland te verbeteren
• VNG	Vereniging van Nederlandse Gemeenten
• VNO/NCW	Verbond van Nederlandse Ondernemingen en het Nederlands Christelijk Werkgeversverbond

• VO	Voortgezet Onderwijs
• VOF	Vennootschap onder firma
• VON	Vrij Op Naam
• VPB	Vennootschapsbelasting
• VRU	Veiligheidsregio Utrecht
• VTH	Vergunningen, Toezicht en Handhaving
• VVT	Verpleeg- en Verzorgingshuizen, Thuiszorg
• WACC	Weighted Average Cost of Capital
• Wet FIDO	Wet Financiering Decentrale Overheden
• WGR	Wet Gemeenschappelijke Regelingen
• WHO	World Health Organization (Wereldgezondheidsorganisatie)
• Wkb	Wet Kwaliteitsborging voor het bouwen
• Wmo	Wet Maatschappelijke Ondersteuning
• Woo	Wet Open Overheid
• WOZ	Waardering Onroerende Zaken
• WSNP	Wet Schuldsanering Natuurlijke Personen
• WSW	Wet Sociale Werkvoorziening
• ZZP	Zelfstandige Zonder Personeel